Karácsonyi szám ára 24 fillér

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 292. SZÁM. *Debrecen, 1937 december 25 szombat* ÁRA 24 FILLÉR.

KARÁCSONY

Irta: dr Hadházy Zsigmond ny. főispán

Pár napra megáll a robotoló magyar élet sebes rohanása, — megpihen a létért folytatott nehéz küzdelme.

Pár napra elhalkul az elégedetlenség a békételenség morajlása, elül a politika harci zaja s elnémul még a harag, gyűlölet és irigység káromló szava is.

Pár napra — karácsonyra — a békesség és szeretet ünnepére, —

az Isten békéje száll alá a magyar földre s ömlik szét a magyar lelkeken.

Az ünnep csendjében és békéjében — habár csak csalóka délibábként — feltetszik az ábrándképe az Istent szerető, egymást megértő s megbecsülő magyarok őszinte és megbonthatatlan lelki egységének, feltetszik az eszményképe a boldog magyar életnek, mely után minden igaz magyar szív sóvárog és epedez.

Sajnos, hogy csak csalóka a kép, mely a karácsonnyal együtt eltünik, szétfoszlik, mint a délibáb és

a hétköznapokon elölről kezdődik a robotos élet sebes rohanása, felújúl az elégedetlenség, békételenség, a harc, újra fellángol a harag, gyűlölet, irigység

s mindezekkel a reménytelenség sötét éjszakája borul rá újra a magyar egyetértésre, lelkiegységre s a boldog magya életre — egyelőre...

*

Ki meri állitani hogy jól van ez így?

És ha nem jól van, — mint ahogy csakugyan nem jól van, — akkor most, amikor újra lázban ég az egész világ, amikor újra vajudik Közép-Európa sorsa s ezzel együtt országunk, nemzetünk is sorsdöntő napjait éli újra, elérkezett, itt van az utolsó órája a magyar társadalom őszinte megbékélésének, az igazi nemzeti összefogásnak, a lelki egység megteremtésének...

Elég **volt a harcból, haragból, gyülölségből, irigységből, szünjék meg végre a magyart a magyartól elválasztó és távoltartó mindenféle nyilt és alattomos mesterkedés.**

Elég volt **az úgynevezett világnézeti eszmékből s az üres és értelmetlen jelszavakkal való maszlagolásból,**

s különösen elég volt ezeknek az örve alatt elkövetett igazságtalanságokból.

Nekünk — magyaroknak — nincs semmi szükségünk az egymással homlokegyenest ütköző nagy világ megváltó nézetekre, eszmékre, — legalább is addig nincs, mig összetörve, széttépve szemünk előtt vonaglik a mi egyetlen egy drága kis világunk — édes hazánk, —

melynek kétségbeejtő rideg valósága szinte égre irott lángbetükkel hirdeti számunkra minden nap és minden órán a legszebb és legszentebb magyar nemzeti eszményt: — a független, szabad és boldog Nagy magyarországot.

Nincs nekünk szükségünk elcsépelt, ütött-kopott jelszavakra se, — legalább is addig nincs, mig meg nem valósul minden vonalon, — szószerinti értelemben — minden magyar szívben élénken élő legigazabb és legjogosabb nemzeti jelszó, hogy:

Magyarország pedig — legyen a magyaroké!

Mi szükségünk volna nekünk világeszmékre és üres jelszavakra; **mikor a mi nemzeti eszményünk és jelszavunk sürgös megvalósításra vár és**

megvalósítása jelenti számunkra a boldog magyar életet s ezzel együtt az egész világot.

Hiszen a mi nemzeti eszményünk és jelszavunk tartalmazza mindazt, ami nekünk célszerű, szükséges és hasznos, mindazt, ami nekünk életet és boldogságot jelent, de egyben ki is zárja mindazt, ami reánk káros és veszedelmes, mindazt, ami bennünket kárhozatba s a halálba vezet.

Kizárja teljesen és örökre ugy a kommunista-, mint a parancsuralmat, mert egyik se fér össze függetlenségünkkel, szabadságunkkal s emberi méltóságunkkal, viszont maradék nélkül tartalmazza ősi alkotmányunkat,

mellyel ezer év óta kormányozzuk önmagunkat és nem is tud elképzelni mást, mint magyar nemzeti s keresztyén politikát, hiszen csak természetes, hogy Magyarországon csak a magyaroké lehet az uralom, s a magyarok keresztyének — már ezer év óta és eszük ágában sincs se az ókori, de az újkori pogányságban — elsülyedni.

Miért indulnánk mi tehát más eszmék és jelszavak után, mikor a mieink kiszabják a nyilegyenes és biztos útját úgy a nemzet, mint minden tagja részéről követendő mindenkori magyar politikának és ezen az úton egymásra találhat, megvalósítására pedig őszinte szívből s lélekből összefogásra kész is és egyet ért minden igaz magyar.

Legyen hát vége a magyar néplélektől idegen világnézetekkel és az üres jelszavakkal üzött megtévesztő, félrevezető, bajkeverő veszedelmes játéknak,

mert ez a hamis játék a felköltött — s már is lobogó — szenvedélyek révén a **nemzet életére megy.**

*

A magyar társadalomra — és pedig elsősorban a példaadásra és vezetésre hivatott középosztály tősgyökeres igaz magyar tagjaira — vár az a közérdekü nemes feladat és hivatás, hogy e gonosz játéknak örökre véget vessen.

Lehetetlen nem látnia s még lehetetlenebb szemet hunynia előtte, hogy

a világnézetekkel és jelszavakkal — eltekintve néhány naiv fantasztától — **általában nagyon is eszmeszegény, tehetségtelen, — anyagilag, társadalmilag, politikailag — ütődött, igen gyakran idegen fajú, vagy legalább is az ismeretlenség homályából felszinre tört idegenek hangoskodnak, vagy éppen alattomoskodnak.**

És pedig rendszerint azért, hogy gyenge képességükkel és jellemükkel kiérdemelni és elérni nem tudott legsajátabb egyéni önző céljukat: anyagi egzisztenciájukat, vagy — hivatali, társadalmi, politikai — előnyös, illetve előnyösebb elhelyezkedésüket kiverekedjék, — sajnos — jóformán mindig az igazi érdem rovására. Céljuk elérésében könnyü lelkiismeretük s felelőtlenségük természetesen nem törődik vele, hogy bajkeverésükkel széles rétegek társadalmi és politikai békéjét borítják fel s a harag, gyűlölet özönvizét zúdítják jóhiszemü magyarok ezreire.

Ezt a vakmerő, gonosz játékot a józan magyar társadalom nem tűrheti tovább!

Önmagának s az országnak rendje, nyugalma, békéje, — de egyben felháborított és megsértett erkölcsi s igazságérzete is, — szinte végszükségszerüen követeli, hogy ezeket a bajkeverőket — világnézetükkel, jelszavaikkal együtt —

vesse vissza azonnal és örökre oda, ahonnan jöttek: — az ismeretlenség és névtelenség homályába.

De azt is követeli, hogy ezentul **csak azok után induljon, akiknek nemcsak a nevét, hanem a családfáját is, nemcsak a jelenét, hanem a multját is, nemcsak a világnézetét és jelszavát, hanem eddigi cselekedeteit is s mindezeken felül képességét, jellemét és becsületét is jól ismeri.**

És végül még azt követeli, hogy ezekkel fogjon össze, ezeket kövesse szívvel, lélekkel az egyetlen igazi nemzeti eszme és egyetlen igazi nemzeti jelszó megvalósítására: — a magyar fajnak megsegítésére, felemelésére, egyedüli urrá és boldoggá tételére — saját hazájában.

*

Ha a magyar társadalom ráeszmél magyar öntudatára s megérti, hogy minden magyar érdeke egy és azonos hazájában, ha szószólóit, vezetőit önmagából, — a jól ismertek, az igazán önzetlenek, jellemesek s becsületesek sorából, — választja és ezeket követi,

— önmagától megszünik a harag, gyűlölet, irigység, elégedetlenség, békételenség, a harc, s nem csak pár napra — karácsonyra, hanem a hétköznapokra is

alászáll az Isten békéje a magyar földre és teljes valósággá válik az Istent szerető, egymást megértő, megbecsülő magyarok őszinte, meg bonthatatlan leki egysége és szinvalósággá válik minden igaz magyar legszebb, legszentebb eszménye: **— a boldog magyar élet: — Nagymagyarországban.**

142 ház

kerül eladásra

a DEBRECZEN

apróhirdetés utján.

Címek az utolsó oldalon.

Rádió Csillár Kerékpár

és alkatrészei, olcsón jó Csak szaküzletből

KRYPTON lámpák, szerelési anyagok Csak szaküzletből

bel- és külföldi megbizható. Csak szaküzletből

KATZ KATZ KATZ

rádiómüszerész Piac-u. 60. villanyszerelő Piac-u. 60. kerékpármüszerész Piac-u. 60.

Darányi Kálmán miniszterelnök karácsonyi nyilatkozata

„A parlamentárizmus európai válságában a magyar törvényhozás megállta a helyét" — Békés külpolitika, kiegyensulyozó belpolitika

Darányi Kálmán miniszterelnök a karácsonyi ünnepek alkalmából fogadta a lapok munkatársait s nekik a hozzáintézett kérdésekre a következő nyilatkozatot adta:

— Magyarország a válságokkal és veszedelmekkel terhes elmult esztendőre nyugodt lelkiismerettel tekint vissza. *Soha egyetlen pillanatra sem tértünk le a béke politikájának arról az ösvényéről, amely ország belső rendjének megszilárditására és a társadalmi egyensúly biztositására elsősorban hivatott alkotmányjogi és gazdasági reformokat, ki kell emelnünk:* a kormányzó jogkörének szabályozásáról szóló, valamint a felsőház jogkörések újabb szabályozásáról szóló törvényeket, amelyekkel Magyarország e téren régi alkotmányos rendjének helyreállitására törekedett. Ezt *a két fontos alkotmányjogi törvényt van hivatva kiegészíteni a titkos választás új rendjéről szóló törvényjavaslat, mely a szavazás titkosságát intézményessé és általánossá teszi az egész ország területére, azokkal a nemzetre nézve fontosnak itélt biztonsági rendelkezésekkel, amelyek segitségével ez az alapvető változás az ország belső politikai egyensúlyának megrázkódtatása nélkül kell, hogy átvezettessék a gyakorlati életbe.* Szociális szempontból ugyancsak a nemzet belső harmóniáját szolgálja a mezőgazdasági munkások és cselédek aggkori biztosítása, amelynek törvényes rendezése elkészült, valamint a magántisztviselők munkaidejének és fizetéses szabadságának rendezéséről szóló és életbeléptetés előtt álló törvény. Ebben az irányban a belső béke, a nyugalmas munka, a megrendithetetlen egyensúly és céltudatos munkás fejlődés utján halad változatlanul előre a magyar politika s ezt *a belső béke szolgálatában álló kormányzati felfogást erősitették meg bennünk az államfőnek, Magyarország kormányzójának a napokban oly meszire hangzó biztató szavai.*

— Magyarország külpolitikája hasonlóképen ugyanilyen következetességgel halad céljaink irányában az év folyamán. Régi barátainkhoz a kapcsolatokat, ha lehet még szorosabbra füztük, minden kötelezettségünket hiven és becsületesen, erőinkhez képest teljesi tettük, sőt az európai béke megszilárditása érdekében a szomszédos államokkal is tárgyalásokat kezdtünk, amelyeknek célja normalizálni a viszonyt köztünk és a szomszéd államok között.

— *A magyar állam külpolitikája teljesen összhangban áll belső politikájával;* a békés atmoszféra teremtésének törekvésében a kettő kiegészíti egymást, mindkettőnek célja: határainkon belül a termelő munka folytonosságának biztosítása és a pártok surlódási felületeinek lehető elsimítása, kifelé pedig baráti viszonyainkat tovább fejleszteni és a nemzetek közvéleményét igazságunk őszinte felismerésére birni. Ebben a békepolitikában a magyar kormány az év *folyamán teljes bizonsággal támaszkodhatott a magyar közvéleményre, amely pártkülönbség nélkül támogatta és segitette a kormány ilyirányú törekvéseit.* Ezekben a magyar kormány számithatott és teljes belső biztonsággal támaszkodhatott azokra az államokra, amelyekhez a római jegyzőkönyvek révén bennünket szorosabb szálak füznek és amelyekkel gazdasági kapcsolatainkat sikerült tovább fenntartani és mélyiteni és ugyanigy tekinthetünk a velünk gazdasági kapcsolatban álló német birodalomra.

— *Megnyugtató jele annak, milyen mélyen hatja át a magyar társadalmat a belső és külső politikai béke biztositásának és megszilárditásának vágya, az a tény, hogy a magyar törvényhozás ellenzéki gondolkozású pártjai és tagjai is a kormány javaslatainak és kormányzati politikájának birálatában mindig a legnagyobb mérsékletet gyakorolták. Az év folyamán elfogadott alapvető törvényeinkről el lehet mondani, hogy azok az egész törvényhozás konszenzusával jöttek létre és igy az egész magyar társadalomban, annak minden rétegében erős gyökeret fognak verni.*

Végezetül közölte a miniszterelnök a hírlapirókkal, hogy néhány nap mulva, *valószinüleg Szilveszter napjának délutánján rádióbeszédet intéz a magyar néphez és beszámol az összes kormányzati kérdésekről, valamint ismertetni fogja elgondolásait.*

Korcsolya élezés Erdélyinél Csapó-utca 41.

homorura

Általános feltünést keltenek

Tőkés Ilona

fényképészeti mütermének ujonnan átrendezett kirakatai.

Csapó és Piac utca sarok.

Karácsonyi és ujévi propaganda árak.

Takarékosság. Telefon 17-22.

Tejmalacokat napi áron vásárolunk

Bőde

Kossuth u. 57. Csapó u. 8.

Ujévi malacra előjegyzéseket elfogadunk

Az Apollóban

ÜNNEP MIDKÉT NAPJÁN: 1/23, 1 25, 1/27, 1/29-kor.

HÉTFŐN D. U.: 1/25, 1/27, 1/29-kor.

KARÁCSONYI SZENZÁCIÓNK a páratlanul izgalmas kémtörténet

Kémlázadás

Főszereplők: RENATE MÜLLER és GEOR ALEXANDER.

Karácsony mindkét napján: FOX VILÁGHIRADÓ.
Hétfőn: PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ.

Jegyelővétel d. e. 11 órától! Telefon: 27-62.

A pápa karácsonyi szózata

Barátja Németországnak, de szomorusággal jelenti ki, hogy a katolikus egyház Németországban üldözésnek van kitéve. — A katolikus egyház nem foglalkozik politikával, hanem a vallás gondozásával.

Róma, december 24. A pápa tegnap délben a vatikáni hagyományokhoz híven a konzisztóriumi nagyteremben fogadta a bíborosi gyülekezet tagjait, akik kifejezték a Szent Atyának karácsonyi jókívánságaikat. A karácsonyi üdvözlésen 29 bíboros jelent meg, akiknek üdvözletét Granto Pignatelli di Belmonte dékán tolmácsolta.

A pápa az üdvözlésre válaszolva atyai elismerésének adott kifejezést a fiúi szeretetnek ezért a megnyilvánulásáért. Szükségét érzi annak, hogy egy ténybeli megállapítást és egy elvi kijelentést tegyen és hogy felemelje tiltakozó szavát amiatt, hogy egyesek rendkívül fontos és súlyos tényeket le akarnak tagadni. *A pápa itt a németországi egyház helyzetére utalt és kijelentette, hogy a katolikus egyház Németországban a szó szoros értelmében vett üldözésnek van kitéve.*

Ezután hangoztatta, hogy senki sem kételkedhetik az ő jól tájékozottságában és abban, hogy *a szavakat megfelelő értelmükben használja. Kijelenti tehát, hogy barátja Németországnak, jól ismerte Németország jelen képviselőinek legjavát. Erről a barátságról mindenki tud. Annál nagyobb szomorúsággal kell kijelenteni, hogy odaát nemcsak az ellen az igazság ellen küzdenek, amely őt személyesen érinti, hanem a katolikus papság, a vallás és a krisztusi egyház ellen, amelyek az ő gondoskodásának és felelősségérzetének legkedvesebb tárgyai.*

Ezután nyomatékosan kijelentette, hogy a katolikus egyház nem foglalkozik politikával, hanem — mint mindenki megállapíthatja — *a vallás gondozásával.* Ez a tiltakozás — mondotta —, amelyet a világ színe előtt emeltem, nem lehetett világosabb és határozottabb. Mi nem politizálunk és nem is akarunk politizálni. Ezt tudja meg mindenki. Ez a kijelentés, amely a színtiszta valóság, meg fogja vígasztalni mindazokat a püspököket, papokat és híveket, akik ma az üldözés és a rágalom miatt szenvednek.

A pápa végül Istenhez fordult és kért segítséget azok számára, akik Németországban, vagy másutt szenvednek.

Ferenczy Tibor ny. rendőrfőkapitány hazajött Debrecenbe

„Emberek helyett növényekkel és állatokkal foglalkozom."

Ferenczy Tibor, a nemrégen nyugalombahelyezett országos rendőrfőkapitány hazajött Debrecenbe és itt fog élni ezután családjával együtt. Nyugalombavonulása után a fővárosi ujságírók valósággal megrohamozták, abban a hitben, hogy szenzációkat kaphatnak tőle. Ferenczy Tibor ny. főkatány azonban nemcsak másokat tudott nagyszerűen fegyelmezni, hanem önmagát is és a szenzáció elmaradt. Azóta többször nagy tudósítások jelennek meg személyével kapcsolatban, ezek közül többet máris megcáfolt, a legutolsót, amely »egy szőke grófnővel« hozza őt kapcsolatba s az egyik pesti lap karácsonyi számában jelent meg, *rajtunk keresztül cáfolja meg.*

Terveiről, hazajöveteléről egyébként *Ferenczy Tibor* ny. főkapitány a következőket mondta a »Debreczen« munkatársának:

— *Mikor az ember már hosszabb ideig szolgált — mint én is harmincnéhány esztendeig állottam közszolgálatban —, ilyenkor már hazavágyik...* Én is hazajöttem, nyugalombavonulva és azt hiszem, ha az ember még nincs »agyonszolgálva« egy irányban, talán valami hasznát itthon is vehetik.

— Mindenesetre az én rendkívül izgalmas és fáradságos szolgálatom után jól esik az itthoni pihenés. *Itthon kis gazdaságommal foglalkozom, gyümölcsössel, szőlővel s más egyebekkel és egyelőre emberek helyett inkább növényekkel és állatokkal foglalkozom. Azért jöttem Debrecenbe, mert a föld is idehúz engem, itt vannak kis ingatlanaim, kis villám nagyon kedves kertben.* Itt éldegélek csendben a feleségemmel, leányommal és fiammal, aki már harmadéves medikus. A jövő évben már ő is itt látogatja az egyetemet.

— *Debrecen mint kultúrközpont, hála Istennek, már igazán nem kell, hogy szégyenkezzék és a debreceni egyetem éppen olyan értékű, mint akár a budapesti.*

Beszélgettünk aztán a pesti eseményekről, amelyekkel Ferenczy Tibor ny. főkapitány személyét is kapcsolatba hozzák. Errenézve a következőket mondta:

— Budapesten még foglalkoznak velem. Ma is hallom, írtak valamit, egy szőke grófnőről... Az egész mese, nincs benne semmi, megtörténhetett volna, de ötvenöt év körüli legényeket nem olyan nagyon szólítgatnak... Karácsonyi mese...

Aztán megint Debrecenről beszél Ferenczy Tibor:

— Debrecent nagyon szerettem különben is. Örömmel látom, hogy nagyon sokat fejlődött a város. Ezt tárgyilagosan megállapíthatom, mert Budapesten résztvettem a városi ügyekben is, így látom, hogy komoly és kiváló felkészültséggel rendelkezik Debrecen.

Debrecen úritársadalma bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy egy kiváló férfiúval és egy előkelő családdal gazdagodott.

Szilveszterre és farsangra szerpent'n és konfetti igen olcsón beszerezhető a
„MÉLIUSZ"
könyv- és papírkereskedésben

A kultuszminiszter az ifjuság politizálásáról

Hóman Bálint kultuszminiszter most adott nyilatkozatában hangoztatta, hogy világnézetében és nemzetpolitikai felfogásában nincs törés. Hangsúlyozta azt, hogy ha bebizonyul, hogy iskolákban politikai akció indul, azonnal megindul az eljárás hivatalból, mert nem tűr politikai agitációt az iskolában. Az oktatás gyakorlatibbá tételét három törvényjavaslat kívánja szolgálni.

Debreceni Első Takarékpénztár

Foglalkozik a bank és takarékpénztári ügylet minden ágával.
Alakult 1846-ban.
Uj kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett folyósit.

Legszebb ujévi ajándék
Rádió
a legujabb tipusokból nagy választék.
Csillár Kerékpár
legujabb Kripton izzók, Pertrix anód és zsebelem
Neumann József cégnél
Telefon 11-27. Piac és Simonffy u. sarok.

Hungária filmszinház

MA: SZOMBATON, KARÁCSONY ELSŐ NAPJÁN
HOLNAP: VASÁRNAP, KARÁCSONY MÁSOD NAPJÁN
DÉLUTÁN 3, 5, 7 és 9 ÓRAKOR
HÉTFŐN: DÉLUTÁN 5, 7, 9 ÓRAKOR
a humoros, fordulatos és vidám MAGYAR vígjáték attrakció

A kölcsönkért kastély

Főszereplők: TOLNAY KLÁRI, TURAY IDA, RÁDAY IMRE, VASZARY PIRI, RAJNAY GÁBOR, KABOS, JUHÁSZ, RÁTKAY, MAKLÁRY, Dr HOSSZU stb. stb.
Ünnep mindkét napján: FOX VILÁGHIRADÓ.
Hétfőn: PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ!
Jegyelővétel d. e. 11 órától! Telefon: 32-51.

...egy remek kis TRÍUMPH írógép ujévre.
6 féle modell, 6 féle ár 1 minőség alacsony részlet
HURAY írógépszaküzlet
Deák Ferenc-u. 14. Telefon: 17-93

Szi.veszterjét egy jó Szendrő gramofonnal és gramofonlemezze' tudja kellemessé tenni. Ba'(ványi u. 2.

Érdekes karácsonyi beszélgetés Ottó királyfival

Ottó királyfi az ezeréves magyar alkotmányról, a kalandorpolitikáról és a nemzeti fejlődés utjáról. „Vállalni kell esetleg a mártiromságot is."

Ottó királyfi Steenockerzeelben fogadta Ludvig Dénes hirlapirót, aki a kihallgatás lefolyásáról, Ottó nyilatkozatairól érdekes tudósitást közöl.

A hirlapiró leirja a steenockerzeeli kastélyt, amely Rotterdamtól negyven percnyire van villamoson, ebben a kastélyban lakik már nyolc év óta Zita királyné gyermekeivel. Az esti órákban fogadta Ottó királyfi a hirlapirót, aki örömmel állapitja meg, hogy tökéletes magyarsággal beszél. A müvészet és irodalom került elő-

sorsának intézésére hiv el, annak vállalnia kell az önfeláldozó munkát s **ha kell, a mártiriumot is. Atyám életének és halálának számomra ez a legfőbb tanulsága.** Az igazi vallásosság s ennek legmagasabbrendü formája: **az igazi kereszténység** azonban nem jelenthet passzivitást és lemondó belenyugvást a fennálló társadalmi igazságokba. Megnyilatkozása viszont sohasem lehet a gyülölet, a rombolás, hanem csakis az épitő, a sebeket gyógyitó, igazságot osztó tevékenység. Ez a kereszténység nem hasem szolgálhatja egy-egy csoport, párt, réteg, vagy osztály érdekeit, hanem csakis a nemzet jelenének és jövőjének egyetemes érdekét. Megteremti az eszményi egységet, mert lerombol minden mesterséges választófalat állampolgár és állampolgár, felekezetek és társadalmi osztályok között.

Az ezeréves magyar alkotmányról

— A nemzet nem mechanikus tákolmány, hanem évszázadok organikus fejlődésének eredménye. **Minden nemzetet és országot tehát kizárólag saját fejlődésmenetének, hagyományainak,** törvényeinek, gazdasági adottságainak és lelkivilágának megfelelően kell kormányozni. Az ezeréves magyar alkotmány talajából semmiesetre sem szabad a nemzetet kiszakitani.

— Minden olyan kisérlet, amely megtagadva a hagyományokat, erőszakkal, lelkiismeretlen kalandorpolitikával tör az alkotmány **alapelveinek és intézményeinek** lerombolására, a mult tapasztalatai szerint olyan lelki meghason-

lást teremt, amely a nemzetet katasztrófába dönti. A törvényes renddel és alkotmánnyal szembehelyezkedő minden kisérlet és törekvés megingatja azt a szilárd alapot, amelyen a nemzeti lét és fölemelkedés egyedül képzelhető el.

Az erkölcsi törvényeknek érvényesülni kell az egész vonalon

A nemzeti fejlődés gyakorlati követelményeiről volt aztán szó:

— Első a közéleti tisztaság és őszinte, áldozatkész szociális politika — hangzott a válasz. — Ez biztositja a társadalom nyugalmát a mai nehéz időkben. **Az erkölcsi törvényeknek érvényesülniök kell a közélet minden megnyilatkozásában,** mert csak igy lehet az állam polgáraitól megkivánni a rendkivüli áldozatokat.

Karácsonyi üzenet

— Szabad-e még Felségedtől karácsonyi üzenetet kérnem a magyar nép számára? — kérte meg a hirlapiró.

Ottó elgondolkozik. Hangja át melegszik:

— Mit kivánhatnék a magyar népnek ezekben a válságos időkben? Akaratban egységet, küzdelmekben erőt, jövőjében emelkedést!

— Arany Bika gőzfürdő karácsony mindkét napján délig nyitva.

Menyasszonyoknak KELENGYEVÁSZNAK fehérnemük, terítők nagy választékban Konisek Kornél divatáruházában

szór szóba, majd a hirlapiró ezt a kérdést tette fel:

— Ki gyakorolta felségedre a magyar történelem nagyjai közül a legmélyebb hatást?

— **Széchenyi** — hangzott a válasz. — **Ő most is nagy utmutatóm a jövő felé.**

Majd a rádióról esik szó s Ottó ennél a témánál megjegyzi:

— Rendkivül örültem, amikor a rádió közölte, hogy Szent-Györgyi szegedi professzor megnyerte a Nobel-dijat. Természetesen végighallgattam a Nobel-dij átadásának helyszini közvetitését is.

A magyar élet kérdéseivel erősen foglalkozik Ottó királyfi. Szobájában csaknem valamennyi budapesti napilap ott fekszik és ezeket naponként átolvassa, vagy legalább is átfutja.

A legfőbb tanulság

A hirlapiró politikai jellegü nyilatkozatot is kért Ottó királytól. A következő választ kapta:

— Atyám fia vagyok és mindenkor, mindenben az is akarok marok maradni. Az ő őszinte békeszeretete és mélységes vallásossága lelki életemnek olyan öröksége, amelynek döntően irányadó befolyását soha sem fog nélkülözni.

— Akit a történelem egy nép ismeri a felekezeti türelmetlenséget, de éppen ezért megvan az ereje ahhoz, hogy sziklaszilárdan szembeszálljon az **értékpusztitó istentagadással, a bálványimádásnak modern álarc mögé bujtatott bármiféle formájával, az „uj pogányságnak" erőszakolt és erőszakos misztikumával.**

Szóbahozta a hirlapiró azt a hiresztelést, hogy Ottót a spanyol trónra is kombinálják.

— Talán fölösleges is kijelentenem — mondja Ottó —, mennyire képtelen ez a hir. Mindössze annyi történt, hogy haldokló nagybátyám látogatására Spanyolországba utaztam, de sem Francóval, sem egyetlen spanyol politikussal nem találkoztam. Engem hazám problémái érdekelnek. De ettől függetlenül ki kell jelentenem, hogy koronát nem is lehet csereberélni az időjárás szeszélyei szerint. Szent szimbólum a korona és királynak lenni nem valami véletlenül választott foglalkozás, hanem küldetés, történelmi hivatás, amelynek indokoltsága, jogosultsága és ereje a szivekben, a meggyőződésben, a hagyományokban, a törvényekben és a kölcsönös hüségben gyökerezik. Ha már az egyszerü állampolgárt is köti esküje, **százszorosan kötelez a király eskütétele,** amely megbonthatatlan sorsközösséget teremt nemzet és királya között. Éppen ezért a jogfolytonosság érvényesülése so-

UJDONSAG! HOLGYEK FIGYELMEBE! Amazon, Princess GUMIRUZOK, retikülök, ernyők és harisnyák nagy választékban Vitárius és Szénássy KOSSUTH-UICA 2. SZ.

Erzsébet királyné születésének századik évfordulója

Kegyeletes emlékünnepély Budapesten a kormányzó részvételével.

Budapest, december 24. Erzsébet királyné születésének századik évfordulója alkalmával pénteken kegyelettel adózott a nemzet a nagy királyné emlékének. Délben diszruhás rendőrök sorakoztak fel az Eskü téren. Egymásután érkeztek az előkelőségek és Erzsébet királyné szobra előtt várták a kormányzó érkezését. Ott volt József kir. herceg, Auguszta kir. hercegasszony és József Ferenc kir. herceg, Darányi Kálmán miniszterelnök, báró Radvánszky Albert, a felsőház elnöke, Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke, vitéz Sónyi Hugó gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, bárciházi Bárczy István államtitkár, Karafiáth Jenő főpolgármester stb.

A kormányzó pontosan félegykor érkezett Koós Miklós ezredes, első szárnysegéd kíséretében. Üdvözölte Auguszta királyi hercegasszonyt, József és József Ferenc királyi herceget, majd szárnysegéde kíséretében Erzsébet királyné szobrához ment és letette hatalmas babérkoszorúját, melyen a következő felirás van: *A nemzet elmulhatatlan kegyeletének jeléül — Magyarország kormányzója.* A kormányzó néhány pillanatig néma tisztelgésben állott a szobor előtt. Ezután az előkelőségek helyezték el a koszorúkat. Utána a kormányzó búcsút vett az előkelőségektől és gépkocsin visszahajtatott a királyi várba.

EZ ÉVBEN HATVANMILLIÁRD PENGŐT KÖLTÖTT A VILÁG FEGYVERKEZÉSRE

A Népszövetség katonai évkönyvében olvashatjuk, hogy az államok mennyit költöttek el fegyverkezésre ebben az évben. Ez az összeg, mint az évkönyv megjegyzi, hiteles ugyan, de csak töredékét képezi a ténylegesen fegyverkezésre adott összegnek. Az adatok szerint a világ a világháború előtti évben fegyverkezésre elköltött összegnek a háromszorosát költötte el ebben az évben. Néhány nagy állam veszi ki a fegyverkezésből az oroszlánrészt. Nem nehéz kitalálni, hogy melyek azok az államok.

STEYR AUTOK Körzetképviselete BORY-nál Tel.: 20-51

Rádió—Kerékpár
ujévre
SOLTÉSZ
Kálvin-tér 2. szám
Gramofon—Lemez

A Kollégium történelmi emlékei uj köntöst és méltó elhelyezést kapnak a 400 éves jubileum idejére

Beszélgetés dr. Vargha Zsigmonddal a jubeilumi átalakításokról.

A debreceni ősi Kollégium 400 éves jubileumára magának az intézménynek külső képe is átalakul, sőt bátran mondhatjuk, hogy a belső szellemi értékei is »új köntöst« kapnak, ami sokkal élvezhetőbbé teszi az ott felhalmozott értékeket. Az bizonyos, hogy a Kollégium a könyvtára révén jelenti azt a felmérhetetlen kincset, tehát a könyvtár szem elé hozása jelenti a legnagyobb problémát a »rendezőségnek«. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni a kollégiumi könyvtár tudós igazgatójával, dr. *Vargha* Zsigmond egyetemi tanárral, aki a kiállítással kapcsolatos elrendezést illetőleg a következő érdekes dolgokat mondotta el a »Debrecen« munkatársának:

— Kétségtelen dolog — mondotta dr. *Vargha* Zsigmond, — hogy a Kollégium látnivalói közül a könyvtár jelenti a legnagyobb értéket, ez reprezentálja a multat és ez mondja meg, mi volt a Kollégium s miként tudta a maga hivatását a multban teljesíteni. Az egész emberi és magyar művelődéstörténetnek a képe mutatkozik meg az összehordott és megmaradt kincsekben. Ezek a kincsek most jórészben ízléses vitrinekben gondos csoportosításban közszemlére vannak kitéve. Hogy a szemlélet még jobban alátámasztható legyen, és a kollégium diesőséges szerepe a magyar nemzet történeti és szellemi életében még nyilvávalóbbá váljék, *az egyházkerületi közgyűlés úgy határozott, hogy az első emeleti feljárótól kezdve, a második emeleti lépcső elzáróig terjedő részét a lépcsőfeljáratnak, illetőleg a folyosóknak a könyvtár további kiállítási céljaira rendelkezésre bocsátotta.* Természetesen az oratórium istentiszteleti célokra használatát biztosítják. *A lépcsőfeljárat illetőleg a folyosó egyes részein szükséges átalakító munkálatok folyamatban vannak.*

— Meglehetősen széles terület, nagy falak állnak itt rendelkezésre, amelyeken a magyar történelem diesőséges szakaszaira emlékeztető tárgyak és írott emlékek nyernek elhelyezést. Az oratórium falait főként 1848—49-es emlékekkel díszítik. Ez indokolt azért, mert az 1848—49-es országgyűlés január 7-től május 21-ig az oratórium falai között ülésezett.

— Az egyházkerületi közgyűlés elrendelte, hogy az oratórium padjain az akkori ország szerepvivők *ülőhelyei ízléses kis emléktáblákkal megjelöltessenek.* Ez a munka is folyamatban van.

— Tervbevettük, hogy a *Hatvani professzor síremléke körüli részeket Hatvani emlékekkel díszítjük fel.*

— Egyidejűleg arról is rendelkezett a közgyűlés, hogy a kollégium hirlap könyvtára, amely rendkívül érdekes és értékes, ritka anyagot tartalmaz, új *polcozást* kapjon, ami a követelményeknek megfelelő és e célra a szükséges fedezetet is rendelkezésre bocsátotta.

— Kisebb javítási munkálatok is történtek, így a könyvtár kiállítási *helyiségét újra festik*, az anya könytár ajtóit csontszínűre festik át, úgy, hogy minden megujított köntöseben, méltóan várja az eljövendő jubileum alkalmát.

— *Gondoskodott az egyházkerület arról is, hogy különösen az 1848 49-iki emlékanyag teljessététele felé hatalmas lépés történjék.* Igen értékes újabb emlékeket szereztünk be, többek között 1848—49. csataképeket, egykoru, eredeti, művészi kivitelben, úgy, hogy a kollégiumnak most már nemcsak a szabadságharc plakátjai ediktumai állnak rendelkezésre, hanem a nagy eseményeknek végső kimenetelét jelentő csatajelenetek ábrázolása is.

— A legérdekesebb újítás lesz a Kollégium kiállítási átalakítás tekintetében az, *hogy az első emeletről a második emeletre vezető lépcső aljára hatalmas tölgyfa ajtót építenek be*, amely állandóan ott fog maradni és így elzárják az útat az avatatlanok elől, akik az oratórium, vagy az anyakönyvtárhoz mennének. Az anyakönyvtár bejáratától jobbra eső hatalmas falon *a lépcsők felett az augsburgi csata kimenetelét ábrázoló nagy Mantler képet állitják ki. Ez állandóan ott is marad.*

— *A lépcsőket megőrzik eredetiségükben, de nagy szőnyeget raknak le rája.*

— Kisebb átalakítás lesz még a *Hatvani síremlék mögött is, amennyiben a mostani vasrács helyébe falat emelnek, magát a sírkövet hátrébb helyezik.* Ugyanezen a részen több helyen fel a mennyezetig színes üveglapokat helyeznek is. A sirkő fölött a mennyezetig tartó színes üveglapokból Hatvani életéből vett jeleneteket örökítenek meg.

— Érdekes ujítás lesz még az, hogy az oratórium ajtóival szemben, — amelyeket szintén átfestenek, — *a mostani rács helyén kiállítási célokra hatalmas üvegfalú vitrineket építenek be, ahol 48-as tárgyi emlékeket helyeznek el.* Az oratórium bejárata melletti *falra is 48—49-es csatajeleneket ábrázoló képek kerülnek.*

— A Kollégium átalakítási munkái az ősi építészeti jelleg meghagyása mellett *nagyon széppé és vonzóvá teszi az épületnek ezt a nagyon szép traktusát.* Egészen bizonyos, hogy a jubileumi ünnepségek alatt a legnagyobb látogatottságnak ez a rész fog örvendeni, *amely bizonyos vonatkozásokban hasonlít majd az aradi múzeumhoz.*

Ne mulassza el
az új évben szükséges üzleti könyveit, levélrendezőit, iratgyüjtőit még ebben a hónapban beszerezni
a „MÉLIUSZ"
könyv- és papírkereskedésben

Kedves vevőinek
Boldog ünnepeket
kíván
Dr. Varga Béla
uridivatkereskedő.

Legalkalmasabb ujévi ajándék
egy jó Rádió
Földestől püspöki palota

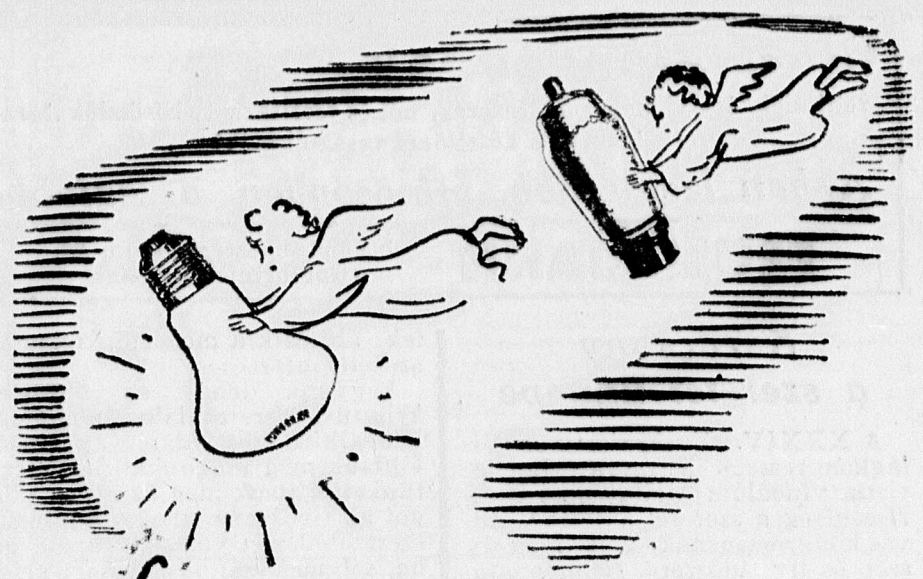

Szebb a Karácsony
TUNGSRAM rádiócsővel
KRYPTON fénnyel

Kis Hungáriában nagy
Szilveszter estély
Vidák Gyuszi és zenekara muzsikál

Hortobágyi falutelepités helyett gyermeksegélyezés

A világháború előtt Amerikában Berkó D. Géza, az »Amerikai Magyar Népszava« című nagy lap szerkesztője és kiadója gyűjtést indított egy, a Hortobágyon alapítandó »*Magyar Amerikafalva*« nevet viselő község céljaira. A gyüjtésnek szép eredménye lett. Összesen 15 ezer dollár gyült össze.

Berkó D. Géza később meghalt és a gyüjtőbizottság úgy döntött, az *összeg kamatait gyermekakció céljaira kívánja fordítani.* A gyüjtőbizotság titkára, Horn Ferenc newyorki orvos az összeg ezévi kamatát, 604 dollárt a Gyermekvédő Ligának adományozta. Az adomány 3050 pengő összegben érkezett meg Budapestre.

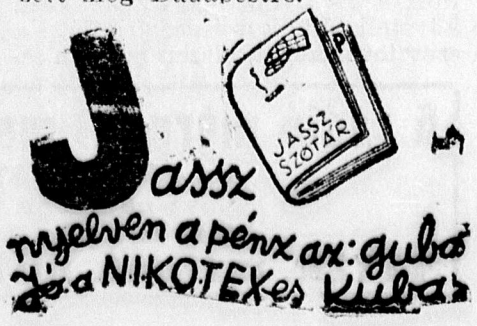

Uiévi ajándéknak
retikülök, irattáskák, nesseszerek, női és férfitárcák, bőröndök bizalommal a készitőnél vásárolhatók!
Árban legolcsóbb, minőségben a legjobb.
FEUERMANN bőröndösmester, Piac u. 26. (Gambrinusz passage)

Igazán jó
kesztyüt
csak a készitőnél vehet! Legregibb kesztyügyüzem
Schőn Sándor
kesztyü, kötszer és orvosiműszertára
Debrecen, Piac-utca 14 sz. Csapó-utca sarok.

Karácsony a szeretet ünnepe

A XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus jelszava: Eucharistia vinculum caritatis, az Oltáriszentség a szeretet köteléke. Kevés kongresszusnak volt még ily szép és ily időszerű jelmondata. Az Oltáriszentség az isteni szeretet felülmulhatatlan nagy csodája: amint az Isten fia leszállott közénk — az első karácsonykor — a betlehemi kisded alakjában, úgy száll közénk minden nap az oltáron a fehér ostya külső alakjában. Oly találóan tárja ezt elénk az éjféle karácsonyi szentmise...

A betlehemi szent éjjelen megszületett a várva várt Megváltó; az elhagyott, rongyos istállóban világra jött az Isten fia. A kincsekben gazdag, pompázó világ Ura ott feküdt az egyszerű, szegényes jászolban. A hatalmas, mindenható Isten ott feküdt — törékeny kisded alakjában — a kevés szalmából összerótt fekhelyen. Csak a végtelen isteni szeretet volt erre képes, mely — önmagát feledve — csak reánk, bűnös, gyarló emberekre gondolt.

Azon a hideg, sivár éjszakán lehozta a kis Jézus az égből az isteni szeretet melegét — ennek a rideg, vígasznélküli világnak. S a kisded Jézus hozta szeretetszikrát tüzet fogott és lángjával átjárta, tisztította, melengette az emberek fagyos, megdermedt szívét. Átalakította a világ képét: az isteni gyermek jászolánál egymásra talál úr és szolga, együtt térdel gazdag és szegény, együttimádkozik nagy és kicsiny...

Az önzetlen, igaz szeretet eredetének, az Ur Jézus születésének ünneplése van ma is: karácsony, az Urnak 1937. esztendejében. Hogyan ünnepeljük?

Azon a titokzatos éjjelen, amely oly hideg és barátságtalanul rideg volt, az isteni gyermek fázott, nagyon fázott... Kevés volt a meleget adó puha szalma... Kevés volt a meleg, megértő szív... A néhány szerető szíven kívül mi vette körül kicsiny jászolát? Az emberek közönye, nemtörődömsége, a betlehemiek szívtelensége, a heródesek álnok cselszövése. Azóta sok ember lelkét átjárta ugyan a Megváltó szeretete, de 1937 karácsonya főbb vonásaiban azonos az elsővel. Mert ma is vannak sokan, akik barátságtalanul, sőt ellenségesen tekintenek a betlehemi jászolokra; vannak sokan, akik nem vesznek, avagy nem akarnak tudomást venni az igaz szeretet forrásáról: az Ur Jézusról.

Ezért kell nekünk ezt a karácsonyi hangulatot állandósítanunk, ezt az égi tüzet, a krisztusi szeretetet táplálnunk, erősítenünk magunkban, családunkban és embertársainkban. Ezt kívánja tőlünk a kis Jézus, ezt várja, kéri, követeli tőlünk a didergő világ: a szeretet melegét, hiszen minden lélek áhítozik a megértő, felemelő szeretet után.

Legyünk tehát az önzetlen, krisztusi szeretet dalos magvetői, lelkes hirdetői, vídám gyakorlói. Ujítsuk meg magunkat, környezetünket, újítsuk meg az egész világot az Ur Jézus megváltó nagy szeretetében. Gyűjtsünk apró, puha, selymes szalmaszálakat: krisztusi szeretetből fakadt szavak, imák, jócselekedetek és igazságos tettek. Vigyük ezeket a kis Jézushoz a hideg betlehemi istállóba. Az isteni kisded hálás lesz érette, mert ő mondá: Bármit tesztek egynek a legkisebbek közül az én nevemben, nekem teszitek. Hálából clárassza lelkünket karácsonyi békéjével és megváltó szeretetével, amelyet születésekor angyali kar hirdetett: »Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakaratú embereknek.« S mi kell egyéb nekünk, fáradt, nyugtalan szívű földi vándoroknak...

Faragó László.

Sztalin visszarendelte Moszkvába a budapesti szovjetkövetet

Budapestről jelentik: Budapesten napok óta hire jár, hogy dr Alexander Bekzadian, Szovjet-Oroszország budapesti követe eltávozott Budapestről és azóta semmi hir sem érkezett róla. Eltávozása után néhány nappal egy magasrangu orosz diplomáciai tisztviselő érkezett Budapestre és azóta ő vezeti a budapesti követség ügyeit.

November első napjaiban hivatalos értesités érkezett a moszkvai külügyi népbiztosságtól a budapesti orosz követségre. Az értesités **Sztalin parancsát tartalmazta és ugy szólt, hogy dr Alexander Bekzadian azonnal térjen vissza Moszkvába.**

Bekzadian **november hó 14-én hagyta el Budapestet.** Az orosz követség a diplomáciai szokásoknak megfelelően rögtön értesitette a követ eltávozásáról a külügyminisztériumot. Hivatalosan bejelentette, hogy Bekzadian szabadságra utazott s helyette ügyvivő veszi át a követség vezetését.

Japán enged az amerikai követeléseknek

Tokió, dec. 24. A külügyminisztérium válasza a Paney-ügyre vonatkozó második amerikai jegyzékre hangsulyozza, hogy az uj incidenst **sajnálatos tévedés okozta.** A japán kormány reméli, hogy első jegyzéke kielégitő választ ad az amerikai jegyzékre. **Ami a hasonló esetek megismétlődésének meggátlását illeti, szigoru parancsot adtak a hadseregnek és a haditengerészetnek, hogy tartsák tiszteletben az amerikai és külföldi érdekeket, még akkor is, ha az e célból tett intézkedések harcászati hátrányt vonnának maguk után.**

Washington, dec. 24. Most tették közzé Hughes sorhajóhadnagynak, a Panay ágyunaszád parancsnokának jelentését a naszád ellen intézett japán támadásról. A jelentés szerint az amerikai naszádon feltünő helyen három amerikai lobogó is volt. A Panay a támadás időpontjában a Standard Oil Társaság három hajója mellntt horgonyzott a Jangcse folyón. **A látási viszonyok kitünőek voltak. A japán repülőgépek egy órán át bombákkal, majd géppuskatüzzel árasztották el a naszádot, amely géppuskatüzzel válaszolt.**

A sorhajóhadnagy jelentésében hangsulyozza, hogy látta, amint **egy japán repülőgép alacsonyan szállva géppuskatüzzel árasztotta el a Panay egyik mentőcsónakját, amelyben az életbenmaradt matrózok a part felé igyekeztek.** Kijelenti, hogy **még a támadás előtt** ismertette a japán hadvezetőséggel azt a helyet, ahol a Panay horgonyzott. Hughes már a támadás kezdetén megsebesült.

Sanghai, dec. 24. Legutóbbi jelentés szerint pénteken délelőtt a japán előőrsök benyomultak Hangcsau külső kerületeibe.

ARANY TÖLTŐTOLLAT
rendkivül olcsón vásárolhat a
„MÉLIUSZ"
könyv- és papirkereskedésben

KÖZERDEKŰ LEVELEK

MIÉRT TÜZ KI A SZÍNHÁZ SIKAMLÓS DARABOKAT KARÁCSONYKOR?

Tisztelt Szerkesztőség! Minden jóérzésű keresztény embert kínosan érint, hogy a debreceni városi színház a kereszténység legszebb ünnepén, karácsonykor nem is egy, hanem több előadáson *sikamlós, léha darabokat tüz ki.* Igy a »Gólyaszanatórium« című malacságot éppen *az ünnep első napján délután játsza, amikor pedig leginkább családok szeretnének színházba menni.* Ünnep másodnapján pedig ugyancsak délután »Egy vídám éjszaka« című hasonlóan pikáns darabot vett műsorra. Az »Éva a paradicsomban« című darab még hagyján, de ez a könnyü fajsúlyú operett is háromszor szerepel a színház ünnepi műsorában. Ellenben nem jutott hely a két ünnepnapon egyetlen prózai, vagy komolyabb énekes darabnak. Nem-e tartja különösnek a szerkesztőség, hogy *egy kultúrintézmény igy fogja fel hivatását* és a közönséget ilyen ünnepnapokon jobbára pikáns, borsos darabokkal traktálja?

Tisztelettel:
Több színházlátogató.

Bornemisza Géza a vidék iparositásáról

Bornemisza Géza miniszter karácsonyi nyiltakozatában hangoztatta, hogy legfőbb törekvése az, hogy elérje a kisiparosság munkaalkalmának fokozását, versenyképességének emelését és a hitelellátás könnyitését. Életbevágó érdeknek tartja a vidék iparosítását, szaporitani a mesterképző tanfolyamok számát. Bejelentette, hogy kétmillió pengő kerettel hitelakció indul meg, a kölcsönök kamatait hat százalékban állapitották meg. A visszafizetési határidő öt év.

x **Maradandó ajándéktárgyak:** fényképek, fényképezőgépek, fényképalbumok Berzékinél, Piac 38. udvarban.

MARLENE DIETRICH
leghatalmasabb világfilmje:
Mártirasszony
Izgalmas szerelmi regény a vörös pokolból, a forradalmi Oroszországból.
Unnepi bemutató ma a Vigszinházban
Előadások: karácsonyi ünnepeken 3—5—7—9 órakor.
hétfőn 5—7—9 órakor.

A rádió mérnöki munka!
Ha PHILIPS, STANDARD, ORION stb. gépet vesz nálam ne felejtse, hogy azt idővel javitani is kell...
MAYER, mérnök Burgondia-u. 15. Telefon: 1579.

Minden,élo gépirási munkát vállal (Gambrinus *étjával*) **Gépirótaxi** Telefon 24-16

Elkészült a debreceni Országzászló három főalakja

Annakidején a „Debreczen“ megírta, hogy a debreceni országzászló bizottság Nagy Sándor János Dóczi-intézeti polgáriskolai tanár, szobrászművésznek adta kivitelezésre a mű elkészítését. Nagy Sándor János számos esetben tanuságot tett arról, hogy kivételes tehetségű művész, aki alkotó kedve teljében egyik szép művét a másik után teremti meg. Ez a választás is szerencsésen olyan kivitelezésre talált, ami Debrecen szépségét és művészi jelentőségét csak emelni fogja.

Az országzászló három főalakja elkészült ez év december elejére.

Olyan impozáns kivitelezésben és olyan szép megteremtésben, hogy mindenki a legnagyobb elragadtatással nyilatkozik a látott szobrokról.

A három főalak egyik legszebb figurája az, mely az anyát ábrázolja. Fiatal, karcsú, tiszta magyar tipusú asszony, aki karján élő gyermeket tart. Megkapóan fejezi ki az anyaság szent hivatását.

Olyan sikerült a mű, hogy a Dóczi-intézet vezetősége a szobor gipszmásolatát abban a nagy mértékben fogja felállítani az intézet lépcsőházában, mint a legméltóbb helyre, ahol közel kétezer leánynövendék nap, nap után éppen azt látja meg a szoborban, ami a legszebb női elhivatás: az anyaság felmagasztalását.

A második figura munkás parasztot ábrázol. Csupa erő ez a végtelen nyugalmat kifejező alak, mely Nagy Sándor János művészi alkotásának egyik legjelentősebb állomásának fémjelzője. A magyar paraszt ábrázolásában eddig is ékes sikerei voltak a művésznek, amit azonban ebben a figurában ad, az egészben adja vissza a magyar parasztot. Nyugalmával, munkájával, szépségével, erejével és nyugalmában is elmélázó ősi voltával.

A harmadik alak az ipart adja vissza egy iparos személyében, illetve kitűnően sikerült alakjában.

A három két méternél nagyobb méretű, mert két méter húsz centi magas minden figura, már bronzban van. Csupán a harmadik alaknak egy része nincs még teljesen készen, mint bronzöntvény. — Amennyit mutatott a három szobor agyagban, százszorosan többet ad vissza bronzban. Ilyen impozáns emlékműnél nem is volna szabad más anyagot használni, mint bronzot.

Tulajdonképpen csak most látszik meg, hogy a szobor bizottság mire is adott kivitelezést. Igy látszik meg, ahogy készen áll a három remek alak. A modell alig mondott valamit, hiszen éppen a nagy méret, a bronz különleges szobrászati hatása és az impozáns felépítmény mindent még tökéletesebbé tesz.

Nemcsak országzászló lesz, de hatalmas méretű emlékmű, méltó ehhez a városhoz, de mindjárt megjegyezhetjük azt is, hogy ilyen méretű és kivitelezésű értéket ilyen áron egyetlen magyar város se vallhat magáénak.

A munka megindult ez év júliusában és december elejére már készen is volt a szobrászati munka. Januárra a hiányzó kevés bronzöntvény is itt lesz. A jövő év márciusára pedig a helyén, alépítményen kell átadni a megbízóknak a munkát.

Nagy Sándor János ezzel a művével is bizonyságot tett arról, hogy nemcsak művész, de önzetlen ember is tud lenni. Az, amit ad, amit teremtett ajándék, mert se művészi értéket, se munkát azért az árért meg nem fizethetik, hiszen többe került az anyag jóformán, mint az előirányzott összeg.

De nem ez a lényeg, hanem az, hogy a mű készen van, szép, értékes, művészi értékű munka és Debrecennek nagy gazdagodást jelent.

Szilveszter-est az Arany Bikában

A SZÁLLODA HALLJÁBAN:

Csanak Béla, a Csokonai Színház karnagyának hangulatos, nívós duója.

Tánc Bárhangulat. Hideg konyha. Fehér Szalon árak.

ÜVEGTEREM és BOCSKAY TEREMBEN:

Üvegterem kizárólag a vacsorázó vendégek részére fenntartva.

Csóka Feri és kiváló szalon-, tánczenekara.

Teríték ára: Szilveszteri kis menü P 2.80.
Szilveszteri nagy menü P 3.90.

Tánc Itt asztalokat csak vacsorajeggyel biztosítanak

FEHÉR SZALONBAN:

Tánc N O L D Y vidám jazz-triója.

KÁVÉHÁZ ÉS SÖRÖZŐ:

Magyar nótaest cigányzenekar kíséretében.

Asztalrendelések: A főpincéreknél vagy telefon: 27-99.

A hamistanuvallomás birói szemmel nézve

Dr Tokay Gyula tanácselnök a hamistanuról

Mindenki szemtanu valamilyen vonatkozásban az életben és a tapasztalat igazolja hogy a szemtanuk ugyanazon eseményről ellentétesen nyilatkoztak és az tekinthető már rendkivüli esetnek, ha a szemtanuk egyezően adják elő a látottakat.

A törvényszéken, ahol a perek sorsát a tanuk döntik el, igen fontos a szemtanu vallomása, de a biró előtt a vallomások mérlegelésénél szembeszökő a jegyzőkönyvekben örökített eltérő vallomások serege. Az eltérő vallomásokból kell a birónak megalkotni az itéletét, le szürni a szemtanuk vallomásából az igazságot, melyre az itéletet alapitani lehet.

Dr. Tokay Gyula debreceni törvényszéki tanácselnököt megkérdeztük ezzel a kérdéssel kapcsolatban aról, hogyan gondolkodik a biró az eltérő vallomásokról.

— Mindennapos eset, — mondja a tanácselnök, — hogy ugyanazt az eseményt a szemtanuk teljesen ellentétesen tárják a bíróság elé. Régi tapasztalat, hogy az emberek nem tudják egyformán megfigyelni a látottakat. Ennek oka már nem is jogi, hanem orvosi kérdés, sajnos azonban, hogy

a tanuk egy része nem azért tér el vallomásában a valóságtól, mert nem jól figyelte meg az eseményt, hanem szándékosan. A birói gyakorlatban ezek nek a száma talán nagyobb, mint azoknak, akik jóhiszeműen tesznek téves vallomást.

— Majd minden ügyben, ahol az érdekek erősebben ütköznek, vagy ahol élesebb a politikai ellentét,

gyakran tapasztalható, hogy a tanuk homlokegyenest ellenkező vallomást tesznek. Ma talán ez gyakrabban fordul elő, mint a multban, az okát kereshetjük a rossz gazdasági viszonyokban, a kiegyensulyozatlan társadalmi helyzetben, mely hajlamossá teszi az embereket arra, hogy olyan vallomásokat tegyenek, melyek nem mindig fedik a valóságot.

Szomorú volna, ha ezekkel szemben semmi védelem nem állana rendelkezésre, mert különben teljesen meghiúsíthatnák az igazságszolgáltatást.

— A jó biró szeme azonban észreveszi, hogy a tanu, még ha intelligens is, mikor mond igazat.

A biró nemcsak a történeti leirást figyeli a tanu vallomásában, hanem azt is, hogy az lélektanilag indokolt és logikailag elfogadható-e.

Igy vizsgálva és értékelve az ellentétes tanuvallomásokat, eléri azt, amire

minden birónak minden idegszálával törekedni kell, hogy az itélkezés ne csak jogszolgáltatás, hanem igazságszolgáltatás is legyen.

— Mit cselekszik a biró ha látja azt, hogy a tanu nem mond igazat?

— Amikor a biró azt látja, hogy a tanu nem mond igazat, akkor azt a vallomást a bizonyitás anyagába ugy helyezi el, ugy kezeli, hogy az a vallomás az ügy kimenetelére döntő vallomást ne gyakorolhasson. Ez vonatkozik ugy az olyan vallomásokra, ahol nem szándékosan tesznek valótlan vallomást, mint ahol jóhiszeműen tér el a tanu az igazságtól. Ott, ahol tudva valótlant állit a tanu és vallomására esküt tesz, megindul az eljárás hamis tanuzásért, melynek büntetése öt évi fegyház lehet. Hamis vallomások régen is voltak és a hamis tanuzás bünselekményét is ismerték; már Werbőczy Hármaskönyve említi és akkor is az volt róla a vélemény, mint ma, hogy a leghitványabb bünselekmények közé tartozik, éppen ezért a büntetés is »gyalázat« és »becstelenség« volt, s azon felül jószágelkobozással is járt.

— Miért van az, hogy sok valóságtól eltérő vallomást tevő tanu nem mindig kerül a vádlottak padjára?

— Az ok abban keresendő, hogy a legnehezebb dolog, éppen minden tanuvallomás labilis voltára tekintettel, ha tárgyi bizonyíték nincs, a hamis tanura rábizonyítani, hogy tényleg hamis tanuvallomást tett. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a vallomásával célt ért,

ÚJ ÉVRE
már most készíttesse el
NÉVJEGYEIT
a „MÉLIUSZ“
könyv- és papírkereskedésben
feltűnő olcsó ár mellett

Kedves karácsonyi ajándék
finom illatszerek

Takarékosságra is
KISS FERENC
drogériában Csapó u. 34.
Tekintse meg karácsonyi kirakatát!

Szilveszterre
asztalfoglalás a
Kispipában

Legolcsóbb
füszer és gyarmáru
beszerzési forrás
Grünberger és Glück
füszer és gyarmáru nagykereskedés
Debrecen, Csapó u. 18. szám.
Telefon 24-75.

mert a biró ha látja, hogy vallomása nem fedi a valóságot, azt a vallomást figyemen kivül hagyhatja és itéletében rá is mutathat.

— Volt már az elnök úr gyakorlatában szándékos hamistanuzás?

— Volt igen sok; egy megdöbbentő eset él különösen az emlékezetemben. Egy malom két ember tulajdona volt és az egyik el akarta távolítani a másikat az útból. A malom egy napon kigyulladt és leégett. Megindult a nyomozás az ügyben és jelentkezett két napszámos, akik azt a vallomást tették úgy a csendőrségen, mint a vizsgáló biró előtt, hogy a malmot az egyik tulajdonos felesége gyujtotta fel és látták, amikor elszaladt a malom épületétől. A két tanu vallomása alapján letartóztatták az asszonyt, aki két hónapig ült már a fogházban a gyujtogatás büntettével vádolva, amikor jelentkezett a két napszámos és töredemesen el mondották, hogy hamis vallomást tettek, nem látták a malomtulajdonos feleségét és csak azért tették a vallomást, mert a malom másik gazdája pénzt adott nekik, és megmondotta, hogy milyen vallomást tegyenek. A felbujtó elvette méltó büntetését, büntetést kaptak a nap számosok is, akiknek lelkiismerete nem tudta türni, hogy ártatlanul, miattuk legyen fogságban az asszony. Szívesebben fogadták a szabadságvesztést, mint azt, hogy egész életükön mardossa őket a lelkiismeret a hamis valomás miatt.

SZINHÁZ

A Csokonai Szinház heti műsora:

December 25-én szombaton délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal 16 éven felülieknek: **Gólyaszanatórium.**

December 25-én, szombaton délután 6 órakor s este 9 órakor, rendes helyárakkal: **Éva a paradicsomban.**

December 26-án, vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal: **Sárgapitykés közlegény.**

December 26-án, délután 6 órakor mérsékelt helyárakkal: **Egy vidám éjszaka.**

December 26-án vasárnap este 9 órakor rendes helyárakkal: **Éva a paradicsomban.**

A KIS LORD

A Csokonai szinház karácsonyszombat délutáni előadásában felujitotta Burnett kedvesen naiv, finom és édesen meleg hatásu ifjusági darabját. A gyermek nézők örömmel látták megelevenedni a regény lapjairól oly jó ismerős alakokat, a vaskos modoru, aranyszivü füszerest, az illetlenségében is tisztalelkü cipőtisztitót s a zord, de jólelkü lordot. Az együttes kitünő előadással szolgálta a darab sikerét s különösen feltünt Csabay Rózsi finom müvészettel, ösztönös tehetséggel megformált, érett alakitása. Sok tapsot kapott és sikerült magát belopni a nézők szeretetébe.

A szinházi iroda jelenti:

Nem aratott még operett akkora sikert Debrecenben, mint az **Éva a paradicsomban.** Nemcsak a karácsonyi ünnepeken, de ünnep után is hosszú sorozatban marad műsoron ez a rendkivüli siker.

Hallgassa meg **Neményi Lili énekét!** Hahotázza végig Herczegh tünemények Horváth-karikaturáját az igazgató szerepében. Izguljon Jurik Julcsi sex-appeál-jén és könnyezzen Szabó Ernő páratlan ötletességén. Január hó ötödikén az első nagyszabású operaelőadás Puccini örökműve

TOSCA

Relle Gabriella, Lendvai Andor az m. kir. Operaház kiváló művészeinek. Arany József, a debreceni nevelésből pedig Bakó József, Kovács László, Adorján István, G. Hoór-Tempis Erzsébet kiváló tanítványainak, a szinház tagjainak felléptével.

Ujévig:

ÉVA A PARADICSOMBAN.

Január 5:

TOSCA.

SZINHÁZI jegyszelvény
10—20%-os kedvezménnyel
— egyes darab is — füzet
részletre is kapható az »UNIO«
irodájában.
Telefon: 29—30. Piac-u. 44. szám.

A Csokonai - Szinház
karácsonya
25. 3 Gólyaszanatórium
25. 6 9 Éva a paradicsomban
26. 3 Sárgapitykés közlegény
26. 6 Egy vidám éjszaka
26. 9 Éva a paradicsomban
Egészhéten: Éva a paradicsomban

Karácsonyra
Csokonai ásványvíz
és
szikvíz megrendelhető:
SZLUKA szikvízgyár. Telefon: 21-11

MOZI

KÖLCSÖNKÉRT KASTÉLY

Bemutató a Hungária mozgóban.

A „Kölcsönként kastély" egyike a szórakoztató magyar filmek közt a leg sikerültebb produktumoknak. Pekár Gyula regényének nem nagyigényü, de sok mulatságos szituáció lehetőségét rejtő meséje előbb, mint operett, most pedig mint film is komoly sikert aratott. Ebben nagyrésze van az ügyesen átdolgozott forgatókönyvnek, mely bizonyos mértékben szakit a legtöbb magyar filmben túlhajtott durva helyzetkomikummal, mindenáron nevettetésre törekvéssel s mégis végig derüs hangulatban tudja tartani a közönséget. A rendezés ügyes, ötletes, a szereplőgárda pedig remekel ebben a darabban. Különösen Kabos, Turay Ráday, Vaszary Piri és Rajnay figurái sikerültek. A kisérő híradó ellenben túlnyujtott és nem érdekes.

METEOR MOZI MŰSORA

Szombaton, karácsony első napján: 3 5 7 és 9 órakor, izgalmak filmje, MADRIDI EXPRESS". — Megelőzi: POPEYE és ZENÉSFILMEK.

Vasárnap, karácsony másodnapján: King Vidor óriásfilmje: A FEKETE LÉGIÓ. — Megelőzi: HIRADÓ. Előadások: 3 5 7 és 9 órakor.

A debreceni nyugdijas színészek karácsonyi ünnepélye

Megindítóan szép ünnepély keretében tartották meg a debreceni nyugdijas színészek karácsonyi ünnepélyét. Egykori primadonnák és hősszerelmesek, ma már öreg bácsik s nénik gyültek össze **Angyal Dezső** titkár Baltazár Dezső uccai lakásán, aki az ünnepély megszervezője volt s hat heti nehéz munkával gyüjtötte össze Debrecen társadalmától azokat a szeretetcsomagokat, melyekkel a nemzet egykori napszámosainak ma **9—10 pengős nyugdijából tengődő életét karácsony előestéjén sikerült pár órára a feldiszitett karácsonyfa alatt bearanyozni.**

Még november elején felkérte Angyal titkárt Tihanyi Béla, az Országos Színészegyesület elnöke, hogy úgy mint minden esztendőben az idén sem nélkülözheti tevékeny és értékes munkásságát az öreg nyugdijas színészek karácsonyi akciójában s vállalja szeretettel a gyüjtés nehéz munkáját. — Ennek a munkának eredményeként tegnap délután 14 nyugdijas debreceni öreg színész és néhai **Remete Gézának** kis árvája részesültek karácsonyi adományban. A 8—10 kilós csomagokban ruhanemü s hentesárúk, élelmicikkek, kalácsok, szappan és fogkefék voltak. Az ünnepélyen a kultúrtanácsnok képviseletében dr **Kiss Gábor** fogalmazó vett részt s megjelentek a sajtó kiküldöttjei. Az ünnepség a kivilágitott, s szépen feldiszitett karácsonyfa alatt a Nemzeti Hiszekeggyel vette kezdetét. Ezután a könnyekig megindult öreg színészek előtt **Angyal Dezső** titkár tartotta meg ünnepi beszédét. Hangsúlyozta, hogy nem egyedül övé az érdem, **hanem elsősorban Tihanyi Béláé az Országos Szinészegyesület elnökéé, aki országosan kiszélesitette a karácsonyi szeretetakciót s jóindulatu atyai támogatásával megkönnyiti a nehéz helyzetü nyugdijas színészek életét.** A nyugdijasok nevében Ernyey János mondott könnyekig meghatottan köszönetet Angyal Dezső titkárnak fáradozásáért, mellyel számukra néhány boldog órát szerzett. Hangsúlyozta, hogy még Debrecenben nem érték meg a nyugdijas színészek, hogy ilyen szeretettel gondoskodjanak róluk.

Az öreg színészek a gyüjtési pénzbeli eredményéből a Színészegyesülettől pénzadományt is kaptak. **Angyal** titkár hálásan köszönetét fejezte ki azoknak, akik pénz és természetbeni adományaikkal elősegitették a meghatóan szép ünnepély megvalósitását. A karácsonyi ünnepély után Angyal titkár megvendégelte a nyugdijas öreg színészeket.

Karácsonyi ünnepély a Csapó kertben

Lélekemelő szép karácsonyi ünnepélyt rendezett a csapókerti ref. egyházrész az olvasókör nagytermében. Az ünnepélyen megjelentek dr **Danesházy Sándor** ref. lelkipásztor, **F. Kováts Kálmán** igazgató-presbiter, **Kocsis Lajos** ny. tanító egyházrészi tanácsos, **Bakóczy Mihály** tanító. Karácsonyi ének után dr **Danesházy Sándor** ref. lelkipásztor mondott szivből fakadó buzgó imát, majd felhivta a segitségre szorulókat, hogy ne csak ilyenkor ragaszkodjanak egyházukhoz, amikor adományokat osztanak ki, hanem mutassák meg egyházuk iránti szeretetüket azzal, hogy buzgó templombajárók lesznek. Felcsendült az ajkakon ujra a buzgó ének és megkezdődött a több mint kilencven szegény felnőttek között a szeretet adomány kiosztása. Az ajándékokban részesültek szenet, lisztet, kenyeret, zsírt, ruhát stb kaptak. Igy törölte le az emberi könyörületesség a szent ünnepeken az elesettek könnyét.

— **Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok** a régbevált enyhe, természetes **Ferenc József** keserüvíznek már mérsékelt adagokban való használata által is igen könnyü és hig ürülést, ugyszintén rendes gyomor- és bélmüködést érnek el. Kérdezze meg orvosát.

Cipőt, hócipőt
karácsony után olcsón vásárolhat
BELLA cipőüzlet
uj helyiségében a püspöki palotában,
Hatvan-utca 1.
Nagy választék! *Olcsó árak!*

Kevés a pénz, sok a szükséglet!

Azért csak hasznos, megbizható, jó minőségü árut vegyünk!

Meleg ruhát, szövetet, flanellt előnyös áru

maradékokban

Divat- és táno-selymet
Kötött bluzt, meleg kesztyüt, harisnyát
Mindig legolcsóbban

Kontsek Kornél

divatáruházában talál.

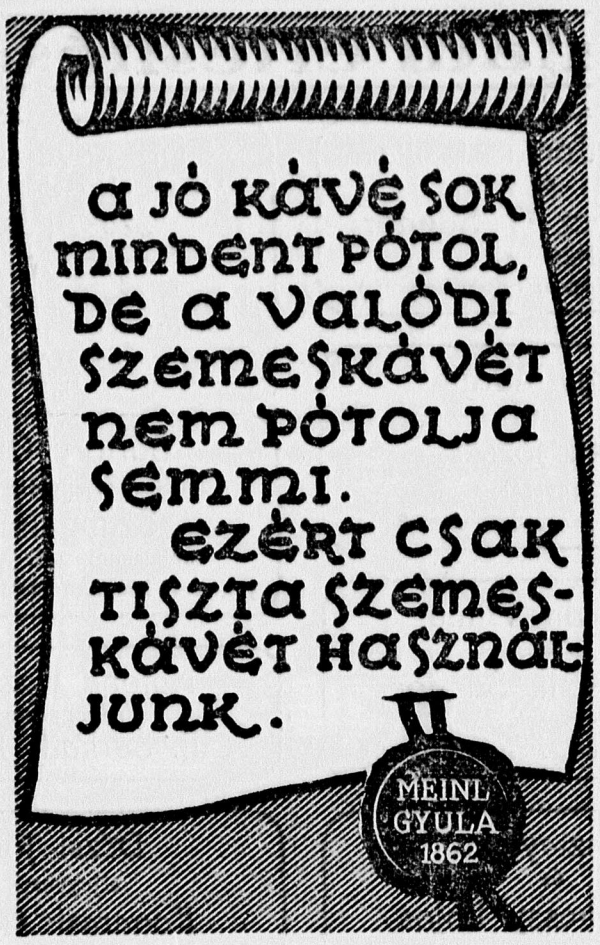

Eckhardt Tibor nyilatkozata a választójog reformjáról

Eckhardt Tibor nyilatkozott a választójogi reformról és annak várható hatásáról. Eckhardt nyilatkozata így hangzik:

— Valóban legfőbb ideje, hogy a titkos választójog megvalósuljon. Annyi nyugtalanság halmozódott már fel az országban, az erőszak olyan sokféle változatban hatolt be a magyar közéletbe, hogy a parlamentarizmus és alkotmányos élet megmaradása füg ennek a reformnak komoly és becsületes megvalósításától.

— Soha nyilas és egyéb erőszakos gondolatok a magyar középosztály egy bizonyos rétegében gyökeret nem verhettek volna, ha az erőszak politikája, egy hibás választójogi rendszer nem nevelte volna őket reá. Népünk lelkében viszont az erőszakos rendszerekkel szemben érzett ellenszenv fejlődött ki és ez a magyarázata annak, hogy a nyilas politikának a magyar nép körében semmi gyökere nincs, a magyar hivatalnoki kar körében azonban bizonyos szimpatiáknak kétségtelenül örvend.

— A politikai konszolidációt titkos választójog nélkül tehát nem lehet elképzelni. De a magyar közélet erkölcsi megujhodását is várom ettől a reformtól, mert a titkos választójoggal szerzett tapasztalatok Magyarországon azt mutatják, hogy a politikai harcok sokkal kevésbé durvák, a személyi és pártellentétek sokkal kisebb mértékben éleződnek ki a jelenleg már titkos szavazókerületekben, mint a nyilt szavazás mellett. Pedig társadalom, foglalkozás és felekezet szempontjából a városokban tarkábbak és nehezebben összeegyeztethetők a politika felfogások és érdekek, mint a sokkal homogénebb vidéki kerületekben. A nemzeti politika megerősödése is csak ezen az alapon érhető el. Ma demokrácia vagy diktatúra, jobboldali vagy baloldali politika sikerrel csak egy esetben folytatható, ha az a széles tömegekre van felépítve. Az eddigi magyar politika aránylag túlkeskeny rétegeket vesz ígénybe, azt sok tekintetben felőrölte és elhasználta és a nemzeti gondolat uralmának organikus kiépítése ma Magyarországon máskép nem képzelhető, mintha a parasztság gazdaságilag stabil, politikailag becsületes és erkölcsileg kiegyensúlyozott tömegeire építjük fel a magyar nemzet jövendőjét.

özv. Ady Lőrincné végrendeletét felbontották

A zilahi kollégiumra hagyta érmindszenti házát Ady Endre alapitványként.

A hirtelen halál, mely Ady Endre édesanyját a pesti uccán utólérte, tragikus váratlanságával mindenkit megdöbbentett. Mint utólag kiderült, özv. Ady Lőrincné azonban gondolt erre a lehetőségre s budapesti utja előtt dr Gazda Endre zilahi ügyvédnél letétbe helyezte végrendeletét, melyet Gazda ügyvéd most megküldött budapestre Ady Lajosnak.

Végrendeletében özv. Ady Lőrincné azt irja, hogy lelke előtt egyre jobban kiformálódott kötelességé válik, hogy megmaradó vagyonkájával a messze jövőben is elmulhatatlanul néhai Ady Endre emlékét szolgálja.

Az Érmindszent községben fekvő, Ady emléktáblával megjelölt házingatlant, mint Ady Endre emlékét szolgáló alapitványt a zilahi ref. Wesselényi kollégiumra hagyta az elhunyt nagyasszony azzal a kikötéssel, hogy jövedelme a kollégium szegény tanulóinak segélyezésére szolgáljon. A rendelkezési jog az erdélyi ref. egyházkerületet illeti. Az érmindszenti másik lakóházban levő Ady-szobát s Adyra vonatkozó összes ingókat, könyveket s iratokat szintén a zilahi kollégiumra hagyta Ady Lőrincné, mig Ady Endre szülőházát hüséges szolgálataiért Kovács Katalin érmindszenti lakosnak adta át. A kollégiumnak átengedett ingatlanok jövedelme mindaddig azonban, mig Ady Lajos és felesége életben vannak, a hagyományos kolégium részéről az ő javukra engedtessenek át. Egyben minden egyéb vagyonrésze s ingósága örököséül Ady Lajost rendelte végső akaratában a Nagyasszony.

General motor OPEL

Autóőrzeti képviselete

Dr. Ungár István

Rákosi Jenő-utca 4. Telefon: 27-63.
Keveset futott Olimpia bemutató autók kedvező feltételekkel

Bonyodalmas pereskedés a nem sikerült takarmánykáposzta termelés miatt

Itélet előtt áll a repce-per a debreceni törvényszék előtt.

Ismeretes, hogy a debreceni törvényszék előtt régóta húzódik már egy polgári per, melyet Brámer Gyula százados, földbirtokos indított a Hangya ellen, mivel a takarmánykáposztatermelésre vásárolt magból

nem takarmánynak való káposzta termett, hanem az felmagzott és alkalmatlanná lett arra a célra, melynek elérésére elvetették a magot.

Brámer arra hivatkozott perében, hogy neki tehenészete van és a nagymennyiségű zöldtakarmány elmaradása érzékeny anyagi kárt okozott. A takarmánykáposzta ugyanis az első évben az elvetés után dús leveleket ad, ezt használják takrmánynak, a második évbenmagzik csak fel, amikor már nem alkalmas takarmánynak. A per megindítása után

a Hangya perbehívta a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét, mert attól vásárolta, attól vette át a takarmánykáposztamagot.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete pedig arra hivatkozott, hogy ő a magot a vencsellői uradalomtól vette át eladásra.

Ebben a perben a tanuk seregén kívül szakértőket hallgattak már ki, ellentétes véleményeket ismer már a bíróság.

Utántermelés is történt és kiderült, hogy a mag az első évben felmagzott, tehát alkalmatlanná vált, hogy mint takarmányt felhasználják.

Ez a per szakértőhöz került ismét, hogy megállapítani tudják, mennyi károsodás érte Brámer Gyulát. Értesülésünk szerint itélet lesz valószínűleg ebben az évben a perben. Hasonló perek vannak folyamatban az ország más vidékein, egy már befejezést nyert a Dunántúlon. Az egyik per fratai szerint

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 80 fillérjével vette át a magot a vencsellői uradalomtól és hat pengő ötven filérjével adta tovább.

BERLIN SZERINT A ROMÁN VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYE: FRANCIAELLENES DÖNTÉS

A német sajtó a román választások eredményét a néphangulat jobboldal felé fordulásának véli. A román kormány döntő vereséget szenvedett s most egyedül és kizárólag Károly király tartja kezében az ország sorsát. A választások döntése határozottan elítéli a Franciaország felé igazodó mostani román külpolitikát.

— **Dr Benkő Géza örökös tagságát megfellebbezik.** Dr Benkő Géza nyug. vármegyei főügyész, országgyülési képviselő tudvalevően a december 14-én tartott vármegyei közgyülésen Hajdúvármegye örökös tagjává választották közéleti munkássága elismeréséül. — Most híre jár, hogy egyes ellemzéki bizottsági tagok panaszt emelnek a választás ellen azon a cimen, hogy dr Benkő Géza nyugdíjazása január hó elsején kezdődik, s december hó 14-én a választás napján formailag még tiszt viselője volt a vármegyének, igy tehát nem választható.

Családi értesitések:

tokai Forrás Csilla
és
Dr. Lencz G. Sándor
jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Kovács Edit
középiskolai tanárt eljegyezte
szászufalusi
Felszeghy Béla
az Alsószabolcsi Tisza Ármentesítő és Belvízrendező Társulat mérnöke
(Minden külön értesítés helyett).

Nagy Margit
és
Ekli József
jegyesek.
Debrecen, 1937 december 25.

Sártory Gittát
eljegyezte
Szabó Imre
debreceni ref. tanító.
(Minden külön értesítés nélkül).

Fábián Vilma
és
Dr. Jezsik Sándor
jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

Katona Rozsikát
eljegyezte
ifj. Sarkadi István

Szoboszlay Ilonka
és
ifj. Kékessy Lajos
jegyesek.

Dezsi Jolit
eljegyezte
Fogarasi Gyula
(Budapest).
(Minden külön értesítés helyett).

Püspök Lajos
műszerész eljegyezte
Törös Balázs nyug. Máv. főkalauz
kedves leányát
Etelkát

Tóth Kató
és
László Béla
jegyesek.

Darabos Bálint máv. villanyszerelő
leányát
Jolánkát
eljegyezte
Varga László

Missziós Leánykör mesedélutánjáról.

Ujévre **Tóth Gyula** vasüzletében
ujévi hasznos ajándéktárgyakat edényeket
alpakkaeszközöket
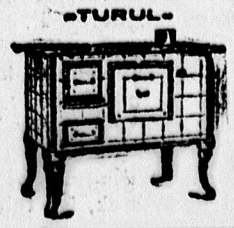

zománcos tüzhelyeket
és sokminden hasznos
ajándék tárgyakat
olcsón és előnyösen ásárolhat
városház-épület

A honvédzenekar nagyszabásu hangversenyre készül

A sorozatos szeretetünnepségek és karácsonyi szegénysegélyezések sorában nemcsak a honvédség minden osztálya, hanem újabban a honvédzenekar is kitárja segitő karját a nyomorgók és elesettek felé. Melegen érző művészlelkűket a klasszikus zene szárnyaló hangjain viszik a közönség elé, melyel egyrészt a komoly hangversenylátogató közönséget gyönyörködtetik, másrészt a Főméltóságú asszony inségsegélyezésébe belekapcsolódva az est jövedelmét a nyomorgók segítségére fordítják. Aki tehát a hangversenyen résztvesz, egyrészt a honvédzenekar művészi játékában gyönyörködik, másrészt a szegényeken is segít.

A hatalmas szimfonikus zenekar a 6. vegyesdandár kötelékébe tartozó három zenekar legjobbjaiból van összeállítva, csak néhány kiváló civil vonósmuzsikussal lesz kiegészítve. Természetesen a kitűnő együttes élén *Várhalmy* Oszkár az országosan ismert kitünő honvédkarmester áll, aki 10 évig a pécsi filharmonikusoknak s az ünnepi játékoknak volt külföldön is ismert zseniális karmestere. A magasszínvonalú és ízléses műsoron Mozart: Es dur szimfóniája, Beethoven C-dur zongoraversenye, (Müller Erzsébet) Mendelsohn e-moll hegedűversenye (Buza Gábor), Bartók—Várhalmy: Este a székelyeknél és Kodály: Intermezzó a Háry János szvitből van felvéve. A hangversenyt a 6. vegyesdandár tisztikara rendezi, élén az emberszeretetéről s nemes szociális érzékéről városszerte ismert s közszeretetben álló *Siegler* Géza vegyesdandárparancsnokkal, mely körülmény előre is biztosítja a hangverseny erkölcsi és anyagi sikerét.

A zenekari est 1938 *január 17-én este 8 órakor* az Arany Bika hangversenytermében lesz megtartva.

Debrecen körzeti megbizottunk:
„Mólusz" papirkereskedés, Ferenc József u. 26.
Antalfy József, Szent Anna 13.

A balmazujvárosi aranylakodalom és fényes esküvő, melyen 1200 litert bort, 250 tyukot, egy tehenet, 12 birkát fogyasztottak

Hetedhétországra szóló lakodalom volt Balmazújvároson a szülők aranylakodalmával egybekötve a napokban. *Csige József* és neje, *Loós Zsuzsánna* balmazújvárosi jómódú földbirtokos tizedik gyermekét házasította s ugyanekkor ülték meg házasságuk 50-ik évfordulóját. *A derék szülőknek hat fiuk és négy leányuk van s negyvenegy unokájuk.* Még él az örömanya édesanyja is, özv. Loós Gáborné született Gáll Rozália.

A szép ünnepségen, mely a 48-as Körben folyt le, résztvett Balmazújváros előkelősége. Ott voltak a Csige, Zs. Nagy, Király, Lovass, Posta, Szabó, Györffy, Berecz, Oláh és Csobán-családok. Az új párt meghatóan szép szertartáson *Jakucs Sándor* ref. lelkész eskette össze és szép beszédet intézett a fiatal párhoz. A vacsora után karácsonyi és hazafias énekeket énekeltek, majd Vincze cigány rázendített egy jó csárdásra s *a házigazda feleségével kezdte meg a táncot. A lakodalom másnap délig tartott s még ekkor is csak nehezen oszlott szét a vendégsereg. A kettős családi ünnepély sikerére jellemző, hogy azon 1200 liter bor fogyott el, egy tehenet, 12 birkát, 250 tyúkot vágtak le. 180 levél csigatésztát csináltak, 260 levél rétest nyujtottak 80 darab tortát, 150 nagy fonatoskalácsot és rengeteg más ételt fogyasztottak el a magyaros lakomán.*

SZERETETADOMÁNYOK KIOSZTÁSA AZ IPARTESTÜLETBEN

Tegnap reggel osztotta ki az ipartestület elnöksége az előljárósági tagok jelenlétében a karácsonyi szeretetadományokat ünnepélyes keretek között. *Buray Imre* alelnök rövid beszédet intézett az elszegényedett, elöregedett iparosokhoz, özvegyekhez és árvákhoz, akik egykor jobb napokat láttak és nem szorultak segélyre. Beszédében rámutatott arra, hogy az ipartestület vezetősége jó szivvel adja a segélyt minden rászorulónak, tehát fogadják ők is szeretettel azt, amit a jelenlegi viszonyok között az ipartestület nyujthatott. Kívánt nekik ezután örömteljesebb jövőt, majd utána kezdetét vette a szeretetadományok kiosztása.

Kiosztottak összesen 188 élelmiszert és ruhanemüt tartalmazó csomagot kb. 5—600 személy részére.

A segélyezettek hálálkodva távoztak el és örömmel könyvelték el, hogy nehéz sorsukban az ipartestület figyelme rájuk terelődött és tehetsége szerint igyekezett a rendelkezésre álló anyagi eszközökhöz mérten segitséget nyujtani.

M. kir. 1. számu Körzet Közétkezési Bizottság.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY

A m. kir. 1. számu körzet közétkezési bizottság részére az 1938. évre szükséges marhahus, juhhus, sertéshus, sertészsir és szalonna szállitására 1938. évi január hó 24-én délelőtt 9 órakor a közétkezési bizottság irodahelyiségében versenytárgyalást tart.

A pályázók irásbeli ajánlatukat zárt borítékban a fentjelzett időre Debrecen, Hajdulaktanyában a közétkezési bizottságnak adják be, ahol a Szállitási Feltételek Füzete megtekinthető és bővebb felvilágositás nyerhető naponta 8—12 óráig.

Később érkezett pályázatok figyelembe nem vehetők.

M. kir. 1. számu Körzet Közétkezési Bizottság.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Karácsony szent ünnepén

Karácsony szent estéjén
Karácsonyfán gyertya ég,
Magasztos fénye szerteszét
Hirdeti: ma szent az éj.

Karácsonyi szent napon
Muljon harag, fájdalom,
Béke legyen mi velünk,
Isten fia közöttünk.

Isten fia, Jézusunk,
Légy Atyádnál szószólónk,
Hallgassa meg fohászunk,
Kérjük bünbocsánatunk.

Hogy születésed szent napján
Bűneinktől ma tisztán
Ünnepeljünk ünnepet,
Téged valló szent hitet.

Örvendezzen ma a nép,
Minden igaz keresztény,
Legyen gazdag, vagy szegény,
Szent karácsony ünnepén.

b. Balogh Vilmosné.

Karácsonyi istentiszteletek

A REF. TEMPLOMOKBAN.

Karácsony első napján:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor pr. Makláry Károly, ág. dr Soós Béla, délután 5 órakor Orosz János. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor pr. Kolozsváry-Kiss László, ág. Uray Sándor, délután 5 órakor Kiss István. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor pr. Baja Mihály, ág. Tamás Ferenc, délután 5 órakor Erdei Károly th. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor pr. Márki Kálmán, ág. Nagy Sándor, délután 3 órakor Csák László. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor pr. Molnár Ferenc, ág. Kulcsár D., délután 5 órakor Kádas Miklós. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor pr. Kovács József, ág. Nagy Dezső. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor pr. dr Révész Imre, ág. Erdei Mihály. — Wolaffka telepen délután 3 órakor pr és úrvacsorát oszt Kovács József. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor pr. Mezey Béla, ág. dr Juhász L., délután 3 órakor Erdei Károly th. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor pr. dr Dancsházy Sándor. délután 3 órakor Orosz János. Nyulason délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt dr Lencz G. Sándor. — Egyeken délelőtt fél 11 órakor Síposs Imre. — Belsőhaton fél 9 órakor Síposs Imre. — Szepesen délelőtt 10 órakor dr Kosdi János. — Dombostanyán délután 2 órakor pr. s úrvacsorát oszt Halász András — Elepen délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. — Lukaházán délután 2 órakor Bárdi Ferenc. Hármashegyen délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. Kishegyesen délelőtt 11 órakor vitéz Szabó Endre. — Cucán délelőtt 9 órakor Váry László. — Kismacson délután 3 órakor Váry László. Ondód, Kádárdülőben délelőtt fél 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Rápolthy Árpád. — Ondód, Vedres dülőben délután 2 órakor pr. és úrvacsorát oszt Rápolthy Árpád. — Nagymacson délelőtt 11 órakor Váry László. — Pallagon délelőtt 9 órakor Kulcsár Ferenc. — Szikgáton délután 2 órakor Kulcsár Ferenc. — Horthy közkórházban délután 3 órakor dr Lencz G. Sándor. — Fancsikán délelőtt 9 órakor Bíró Béla. — Nagycserei iskolában délelőtt 11 órakor Bíró Béla. — Téglaskertben délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Birinyi János. — Szegényházban délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Szenes László. — Téglavetőben délután 3 órakor pr. Kolozsváry-Kiss László, ág. Kováts Árpád. — Pacon délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Papp Géza. — Mézeshegyen délután 2 órakor pr. és úrvacsorát oszt Papp Géza.

Karácsonyi másodnapján:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Kádas Miklós. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Csák László, 11 órakor pr. és úrvacsorát oszt Uray Sándor, délután 5 órakor Erdei Károly th. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 óakor Orosz János, délután 5 órakor Csák László. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Kiss István, délután 3 órakor Kádas Miklós. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Erdei Károly th. délután 5 órakor Orosz János. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kádas Miklós, délután 5 órakor Kiss István. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Erdei Mihály. — Wolaffka telepen délután 3 órakor Kiss István. — Nyilastelepen délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 4 órakor Csák László. — Csapókerti templomban delután 3 órakor Kiss I. Horthy közkórházban délelőtt 9 órakor dr Lencz G. Sándor. — Gyermekmenhelyen délelőtt 11 órakor Síposs Imre. — Halápon délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. — Pipóhegyen délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. — Nagyhegyesen délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Rápolthy Árpád. — Kösélyszegen délelőtt 10 órakor Váry L. Hosszúpályi úton délelőtt 10 órakor v. Szabó Endre. — Kunpálhalmon délután 2 órakor pr. és úrvacsorát oszt: Rápolthy Árpád. — Szata délután 2 órakor pr. v. Szabó Endre, ág. Bíró B. Állóhegyen délután 2 órakor Bárdi F. Bánkon délelőtt fél 10 órakor Bíró B. Diószegi úton délelőtt 11 órakor Bíró Béla. — Téglaskertben délelőtt 10 órakor Birinyi János. — Téglavetőben délután 3 órakor Kováts Árpád. — Ebesen délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Papp Géza.

A RÓM. KAT. TEMPLOMBAN.

Karácsonyi első napján:

Rendes szentmiserend 6, 7, 8, 9 órakor. Féltízkor nagymisét tart és szentbeszédet mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó. Délben 11, háromnegyed 12. fél 1 órakor szentmise. — Kertségi kápolnákban következők mondanak szentmisét: Csapókertben Kummergruber Emil kegyesr. tanár, Homokkertben Taróczky János kegyesr. tanár, Nyilastelepen Kiss László segédlelkész, Hajdúsámsonban Novák Gyula segédlelkész, Józsán dr. Szabó János segédlelkész.

Karácsony másodnapján:

Rendes szentmiserend 6, 7, 8, 9 órakor. Féltízkor nagymisét tart dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, szentbeszédet mond Mellau Márton igazgató. Délben 11, háromnegyed 12, fél 1 órakor szentmise. Kertségi kápolnákban következők mondanak szentmisét: Csapókertben Kummergruber Emil kegyesr. tanár, Homokkertben Taróczky János kegyesr. tanár, Nyilastelepen Kiss László segédlelkész, az Auguszta szanatóriumban Faragó László segédlelkész, Hajdúsámsonban Novák Gyula segédlelkész, Józsán dr. Szabó János segédlelkész.

— **Istentiszteletek a gör. kat. templomban.** 25-én, szombaton délelőtt 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise. A szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor nagy vecsernye, majd szentségimádás, 5 órakor karácsonyi ünnepély, szegény gyermekek felruházása az iskola emeleti nagytermében. — 26-án, vasárnap: vasárnapi rend, a szentbeszédet Papp Gyula abszolvált papnövendék mondja. — 27-én, hétfőn: vasárnapi rend, a szentbeszédet Fekete Lajos segédlelkész mondja.

AZ EVANGELIKUS TEMPLOMBAN.

Pénteken este

karácsony szent estéjén 5 órakor istentisztelet, prédikál Pass László.

Szombaton, karácsony első napján: délelőtt két istentisztelet lesz a templom szűk volta miatt. Az első istentisztelet délelőtt 9 órakor lesz, prédikál Böjtös Sándor. — A másik istentisztelet úrvacsoraosztással, délelőtt 10 órakor kezdődik. Prédikál és úrvacsorát oszt: Pass László. — Délután szórványistentisztelet úrvacsoraosztással Püspökladányban és Hajdúszoboszlón. Prédikál és úrvacsorát oszt mindkét helyen Pass László. — Este itthon öt órakor istentisztelet. Prédikál: Böjtös Sándor. —

Vasárnap, karácsony másodnapján: délelőtt 10 órakor istentisztelet úrvacsoraosztással. Prédikál és úrvacsorát oszt Pass László. — Ugyanakkor istentisztelet úrvacsoraosztással Berettyóújfaluban. Prédikál és úrvacsorát oszt: Böjtös Sándor. — Este öt órakor itthon istentisztelet. Ugyanakkor szórványistentisztelet úrvacsoraosztással Hajdúbösörményben és Biharkeresztesen. — Prédikál és úrvacsorát oszt előbbi helyen Pass László, utóbbi helyen Böjtös Sándor.

— **Ünnepmásodnapi istentisztelet az unitárius templomban.** Debrecen, Hatvan u. 24. sz. a. levő unitárius templomban **f. hó 26-án, karácsony másodnapján délelőtt** 10 órai kezdettel karácsonyi istentiszteletet tartanak urvacsora osztással. Ez alkalommal imádkozik, prédikál és urvacsorát oszt: dr Csiky Gábor budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos.

A BAPTISTA IMAHÁZBAN:

A Szappanos ucca 23. szám alatt levő imaházban szombaton délelőtt fél 10—fél 11 óráig prédikáció, délután 6—8 óráig gyermekünnepély szavalat, ének- és zeneszámokkal. — Vasárnap délelőtt fél 10—fél 11 óráig prédikáció, délután 6—8 óráig vallásos estély, vegyeskar és zeneszámokkal.

Bekecs szőrme béléssel P 28·—
Bőrkabát egész szőrmebéléssel P 48·—
Meleg dublé kabát P 18·—
az ujonnan átalakitott
Budapesti Ruhaházban
Csapó-u ca 6.

Batthyány-utcan
13 % brutto bérhozammal földszintes üzletház biztositott bérösszeggel sürgősen eladó. — Értekezni Ferenc József ut 75. I. em. Ügyvédi iroda. — Telefon 34—23.

TÉLIKABÁTJAINK BUNDÁINK RUHÁINK

elsőrendű kiállitás és tökéletes szabás folytán a LEGKÉNYESEBB IZLÉST IS KIELÉGITIK.

Rózsa
nöidivatáruház kft.
DEBRECEN, BIKA SZÁLLÓVAL SZEMBEN
Szolid szigoruan szabott árak. Alapitási év: 1893

Szőnyeg, függöny, paplan, futószőnyeg, butorszövetek, gyapjutakarók, matracok a legolcsóbban

Erdélyi Szőnyegház

Piac utca 34.

Anyakönyvi hírek

Születések: Torma Lajos bankigazgató, Mester u. 26., fiú Sándor; Hegedűs András gazdasági cseléd, Szepes 44., leány Margit; Daróczi Sándor fm., Fülöp u. 41., leány Julia; Kelemen István süteményárús, Kar u. 11., leány Irén; Teller Áron kereskedő, József kir. hg. u. 49., leány Zsuzsánna.

Eljegyzés: Csendom János fm., Simonffy u. 37.—Fülöp Etelka Hajdúszoboszló.

Házasság: Szilágyi András asztalos s.—Tóth Margit Budapest.

Halálozások: Özv. Kocsi Józsefné ref., 79 éves, Lorántffy u. 1. Erdős Róza napszámos, ref., 61 éves, Hajdúszoboszló. Szűcs Jánosné g. kath., 40 éves, Nyiregyháza.

Soha ilyen olcsón

ékszerek, órák, ezüstnemüek ajándéktárgyak

Fe'dheim Sandor ékszerésznél

Piac u. 30. Saját műhely

x **Ifjúsági iratok.** Képes, mesés könyvek olcsón, Kultúra antikvárium, Szent Anna ucca 3. szám.

— **Berényi Lajos** vízvezeték szerelési vállalata Lórántffy u. 1. sz.

— **A Kerekestelepi Olvasókörben** a Nemzeti Egység 33-ik körzetének ifjúsága karácsony első napján, belépődij nélküli műsoros estet rendez. Zenél: Ujvárosy Béla. (:)

x **Olcsón és jól vásárol szvetert,** harisnyát Pollatseknél, Csapó ucca 38. (Ipariskolával szemben).

x **Vágó tűzifa- és széntelepe Margit fürdőnél.** Katonatisztek, altisztek, Unió-tagok legolcsóbb beszerző helye. **Telefon: 10—24. szám.**

— **Szeretetünnepély.** Szép ünnepség közben osztotta ki a Nemzeti Egység Párt nyulasi körzetének ifjúsága által több izben rendezett előadásból összejött pénzből beszerzett szeretetcsomagokat. Ezekből a csomagokból 25 gyermek kapott meleg alsó és felső ruhát, 64 gyermek pedig élelmiszert tartalmazó csomagokat. Háló Sándor körzeti elnök szép beszédben kérte a gyermekeket a szülő iránt való szeretetre és méltatta a szeretet hatalmát, mely ezt az ünnepséget megteremtette. Gaál Lajos telepfelügyelő a gyermekek nevében megköszönte a jószívű adományozóknak azt a szeretetet, mellyel a gyermekeknek ilyen örömet okoztak. Köszönetet mondott Kéris Jánosné úrasszonynak, akinek oroszlánrésze volt az ünnepség megteremtésében. A gyermekruhák megvarrásáért köszönetet mond ozv. Gieszer Péterné, Kovács Sándorné és Kirják Istvánné urasszonyoknak. Megköszönte Javaránszky Józsefnek a 25 drb. fél kg-os kenyeret és megköszönte mindazoknak, akik a 10 kg. kalácshoz természetbeni adományukkal hozzá járultak. Köszönetet mondott a szereplőknek, akik fáradságot nem kímélve hozzájárultak ünnepségünkhöz. Végül Freudenfeld János köszönetet mond Gaál Lajos telepfelügyelőnek és nejének fáradságot nem ismerő munkájukért, kiknek a megszervezés és rendezés volt részük. Legvégül a gyermekek jó meleg kávét kaptak.

Hajfestést — Gépondulálást

Modern nappali és estélyi frizuráit keszíttesse

Ramminger mesternél

SZENT ANNA-U. 10-12. TELEFON: 15-37.

x **Dr Szarvas Andor** orvosi rendelőjét Kossuth u. 7. alá helyezte.

x **Szepessy Tánciskolájában** vasárnap délután és este **összténc.** 5-én iparosoknak és kereskedőknek uj tanfolyam kezdődik. Piac utca 9.

— **A kovai örgedésnek** igen gyakran a figyelembe nem vett bélrenyheség az oka. Szabályozza emésztését Darmollal, mely tetszés szerint adagolható és testét megkönnyíti és megfiatalítja anélkül, hogy drasztikusan hatna vagy a használata megszokássá válnék.

— **Megjelent a Várospolitikai Szemle legújabb száma,** Karácsony alkalmából nagyobb terjedelemben. Több szociális vonatkozású cikk teszi változatossá a lapot. Figyelemreméltó Erdei István „Hajdúföld és népe" című cikke. Kozma A. Lajos a Munka frontjáról ír. Veress Péter a választójogról ír. Egy cikk sürgeti a kamarai választást, egy másik az iparosítást, új gyárvállalkozások idevonzását.

— **Katolikus Népszövetség** II. ker. csoportja szép ünnepély keretében adta át 23-án d. u. a ruhákat és szeretetcsomagokat a szoboszlói uti iskolába járó szegény gyerekeknek. Kiszely Árpád tanügyi főtanácsos ker. elnök vázolta a gyermekeknek a karácsony jelentőségét. A vezetőség ezuton mond köszönetet a jólelkű adakozóknak és cégeknek, hogy adományaikkal 20 gyermeknek szereztek igazi boldog karácsonyt.

x **Figyelem!** 3.50-ért garanciával villanyondulái, víz- és vasondulálás Dapsy, Simonffy ucca 2. szám.

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMÁROMINÉ, Bika-bérház, — telefon: 19-56.

x **Dr. Fazakas Sándor** szemorvos, egyetemi magántanár rendelőjét Kálvin tér 14. sz. alá helyezte.

— **A homokkerti egyházrész szeretetünnepsége.** A homokkerti egyházrész az elmult évekhez hasonlóan, most is megrendezte karácsonyfa ünnepségét és ezzel kapcsolatosan szeretetcsomagok kiosztását. Százöt szegény és árvagyermek kapott cipőt és ruhát és 80 szegény család részesült élelmiszeradományban. Az anyaegyház, Tábitha Nőegylet, kis és nagy leánykör, Ref. Olvasó Egylet, MANSz és gyüjtésből befolyt összegek szolgáltatták a fedezetet erre a célra. Az ünnepség lefolyása a következő volt: Az Istenfek szent angyala ének után szavalt Szilágyi Gabriella. Az ünnepi beszédet Kovács József lelkész tartotta. Értékes szavalatokat adtak: Kulcsár Mancika és Kovács Tibike. Törös Károly ig. tanító és körzeti felügyelő meghatottan mondott köszönetet a megajándékozottak nevében. A szép ünnepély a nagyleánykör által előadott Haleluja énekkel ért véget. — A rendezésben tevékeny részt vettek a lelkészen kívül: Konc Dániel presbiter, Pataky Gyula pénztáros, id. Pocsay Gábor, Virágos József, Szabó Gergely, Ferge Józsefné, Kovács Józsefné, Suba Ferencné és mások.

A Szociális Missziótársulat karácsonyi munkája

A szeretet ünnepén, amikor a tömegnyomor fokozott mértékben jelentkezik, a Szoc. Missziótársulat ez évben is a közvetlenség és igénytelenség szellemében, minden feltűnést kerülni kívánó irányzatával sietett kivenni a részét a nemzetmentő munkából. A társulat a nyulasi állami iskola, a kisegítő iskola és több más iskola tanulói közül — ide értve a Zita árvaházi növendékeket is —

30 gyermeket látott el meleg felső ruhával és cipővel, s további 35 gyermeket szeretetcsomaggal.

A cipőket *Németh* Ferenc jónevű cipészmester mérték után készítette kitűnő kivitelben s a jótékony célra tekintettel igen méltányos áron. A ruhák is mérték után készültek s Kazinczy Gáborné elnöknő s a vezetőség intézkedése alapján a juttatottak közvetlenül vették át az adományt.

Az emberbaráti munkában nagy mértékben kivette részét a társulat kórházi missziója is Kopasz Lászlóné postaigazgatóné vezetésével. Maga a kórház misszió a klinika különböző osztályain 26 gyermeket ruházott fel, a klinikán kívül pedig 10 gyermeket és 2 beteg aszonyt, ezenkívül 9 családnak juttatott fejenként 15 kg-os szeretetcsomagot és több apróságot. Kopasz Lászlóné úrnő az ehhez szükséges adományokat fáradságos munkával gyüjtötte össze, melyek között jelentős összeggel szerepelt dr Lindenberger János apostoli kormányzó nagyobb összegű hozzájárulása is.

Ha mindezekhez hozzávesszük a Leányklub, a nyilastelepi leánykör és Asszonyszövetség hasonló arányokban mozgó szeretetmunkáját, melyekről a pontos adataink még hiányzanak, megállapíthatjuk, hogy a társulat ezen a téren elismerésre méltó nagy munkát végzett.

x **Vattay Margit tánciskolájában** karácsony mindkét napján délelőtt és este össztánc, Kossuth ucca 11. szám.

Modern ÉKSZERT, ÓRÁT, ezüstárut FRISCH JÓZSEF aranymüvesnél készittessen és vásároljon. Szent Anna u. 5.

x **Értesülésünk szerint karikagyűrűk,** jegyékszerek, ezüst dísztárgyak bizalommal, olcsón vásárolhatók Sretter János ékszerésznél, Batthyány ucca 13 szám alatt.

Uj tisztviselő étkezde!

Péterfia u. 48.

A legjobb, legizletesebb házikoszt. Figyelmes kiszolgálás.

90 és 1.20 P-ös olcsó menüárak!

Megjelent a „Tiszántúli Gazdák" karácsonyi száma

A »Tiszántúli Gazdák« ünnepi száma gazdag tartalommal megjelent és olyan pompás kivitelben adja az értékes szakcikkek sorozatát, hogy példanélkül áll az egész országban. *Losonczy* István országgyűlési képviselő a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke írta a vezércikket »Uj feladatok előtt« címmel, melyben a Tiszántúl mezőgazdálkodásának minden kérdésével foglalkozik.

A 36 oldalas lapban cikkeket írtak: a közgazdaság, üzempolitika, növénytermesztés, növényvédelem, kertgazdaság, talajjavítás, öntözés, állattenyésztés körébe tartozó kérdésekről. Ritka alkalom, hogy egy lapban ennyi nagyértékű cikkeket kajon az olvasó. A lap szerkesztőgárdája ezzel az ünnepi számmal nagy örömet okozott a gazdatársadalomnak. Valósággal gyüjteménye a lap azoknak a tudnivalóknak, melyek érdekelnek minden gazdát, aki haladni akar és tudását mélyíteni kívánja.

Szedlák és Vámos utóda uri szabók divatterme

Dobozy átjáró

Piac-utca 26. sz. VIII. ajtó

Alapitva 1874 - Telefon 2293

HERMANN fodrászata 4 pengőért garanciával villanyondulál. Ondulálás 50 fillér, hajmosás + ondulálás 80 fillér, női hajvágás 40 fillér. Piac ucca 69. sz. Vármegyeházzal szemben.

x **Tükrök, előszoba, fürdőszoba,** s varrószalonokba, üvegcsiszolás, üvegezés, Sipkovitsnál. Nagyvárad ucca 15. (telfeon: 22-96 szám).

— **A Debreceni Postaaltisztek** 1938 január hó 8-án rendezik meg a Korona disztermében a hagyományos Postásbált. Kérjük a nagy érdemü közönség szives pártfogását. Elnökség.

— **A Debreceni Székely Társaság** 1938 január 2-án délután 6 órakor az Arany Bika szálló üvegtermében tartja évi rendes közgyülését.

Kiadó

Államépitészeti hivatal gépjavító műhely által bérelt helyiségek. — Famegmunkáló műhelynek, autógarázsnak igen alkalmas. Közel a vasuthoz. Hid utca 10. sz.

Karácsony mindkét estjén
fánc az Angol királynőben

— **Évken át székszorulásban szenvedő egyének gyakran** meglepő rövid idő alatt rendbe jönnek, ha reggelenként felkeléskor és esténként lefekvés előtt egy-egy félpohár természetes **Ferenc József keserűvizet** isznak. — Kérdezze meg orvosát.

— **A Kerekestelepi Olvasókörben** a Nemzeti Egység 33-ik körzetének ifjúsága karácsony első napján belépődíjnélküli műsoros estet rendez. Zenél: Ujvárosy Béla. (:)

x **Izr. Ifjak ma,** szombat délután 5 órától tartják zártkörü össztáncukat Piac u. 59. alatt.

Tüzelőanyagot
Prohászka és Társánál
vásároljunk. Olcsó és megbizható.
Bethlen u. 44. Telefon: 11-61.

— **A rejtvényfejtők figyelmébe!** E héten a következők részesültek jutalomban: **Mágner Duci,** Rakovszky u. 40. szám, **1 mozijegy. Galvács Klára,** Csapó ucca 85. **1 könyv. Kunstmann Béla,** Gólya ucca 3. **1 szinházjegy. Taskó Lukács,** Maróthy György ucca 10. **1 szinházjegy. Simon Béla,** Busi ucca 5. sz. **1 könyv. Kiss Lajos,** Kassa út 13 **1 szinházjegy.** — **Kérjük a szinház és mozijegyeket hétfőn délután 3—6 óra között átvenni a kiadóhivatalban, mivel a jegyek csakis a hétfői előadásokra érvényesek.** Amennyiben a fenti időpontban **a jegyeket nem vennék át, úgy arra többé igényt nem tarthatnak. A könyveket bármikor át lehet venni.**

— **Arany Bika gőzfürdő karácsony mindkét napján délig nyitva!**

x **Angliába háztartási alkalmazottat keres,** vasuti és hajójegyet Budapesttől Londonig előlegez Woman's Exhange, a Magyar—Angol Hölgyek Uniója irodája, (Ker. minisztérium engedélyével) Budapest, Sobieski János ucca 36. fszt 4/b. Felvilágositást ad Debrecenben: Bálint Duci nyelvmester, Ferenc József ut 43. III. l., III. e. 7.

Ékszereit, óráit készittesse, javittassa és vásárolja **MOSKOVITS SÁNDOR-nál, Piac ucca 41. szám. Svetits palota mellett.**

x **Karácsonyi táncestély** a Koronában, elsőnap reggeligtartó táncvizsga iparosoknak és kereskedőknek, másodnap össztánc. Uj tanfolyam **január harmadikán** kezdődik.

— **Az Üdvhadsereg vezetője** ezuton mond köszönetet mindazoknak a jószivü adakozóknak, akik adományaik által elősegitették, hogy karácsonyra a szegényeknek szeretetcsomagot oszthattunk ki. (o)

A Kontsek Kornél cég cipőüzletet nyit a Kossuth uccán

A mozilátogató közönség érdeklődéssel szemléli a Vígszinház bejáratánál elhelyezett reklámtáblát, mely azt jelenti be, hogy a Kontsek Kornél cég nagyszabású cipőüzletet nyit február elsején a Kossuth uccán az egykori Bosznay üzlethelyiségben.

A Kontsek Kornél cég neve garancia arra, hogy az új üzletágában is szolid üzleti elvek érvényesülnek és az új üzlet kitűnő árukkal, szolid árakkal áll a közönség rendelkezésére.

Az új cipőüzlet arányaival is meglepő lesz és méltán várja érdeklődéssel a megnyitást a vásárló közönség. Az átalakitási és berendezési munkálatok már javában folynak.

— **Bartalis tánciskolájában tanuljon.** Uj tánctanfolyam január hó ötödikén kezdődik. Hangulatos össztáncok ma és holnap.

x **Sikert sikerre halmozott** az idén minden kereskedő, aki célszerü reklámmal készitette elő a karácsonyi vásárt. De nemcsak a főszezonban, egész évben szükség van a reklám átütő erejü fegyvereire. A céltudatos reklám kérdéseit tárgyalja a REKLÁMÉLET karácsonyi száma, amely bővebb tartalommal,s ok illusztrációval és számos szines melléklettel most jelent meg. Szerkeszti: Balogh Sándor. Kiadóhivatal: V., Szt. István körut 9.

Az ülő
életmód zavarja az emésztést. Székrekedés a vért beszennyezi. Következménye fej- és derékfájás, aranyér. Önnek is mindig használnia **DARMOL**

— **Birkozó csapatbajnokság január másodikán.** A magyar Birkozók Szövetségének megbizásából a DMTE rendezi meg január hó másodikán Keletmagyarország ezévi szenior birkozó csapatbajnokságát, a DTE tornacsarnokában. Minden csapat csakis a legjobb versenyzőivel vesz részt — ez természetes is, hiszen a csapatbajnokság elnyerése a legszebb fegyvertény a birkozó sportban.

x **Szilveszterest az Iparoskörben.** Az Iparoskör ezidén is megrendezi a szokásos módon Szilveszterestjét az ipartestület disztermében este 9 órai kezdettel. Zenéről és szórakoztató müsorral a vezetőség gondoskodik. A szilveszterestre iparostársainkat, hozzátartozóikat és az iparosbarátokat ezennel meghivja **az elnökség.**

Kedves vendégeimnek
Kellemes Karácsonyt kiván az
Angol Királynő
Szálloda és étterem igazgatósága

— **Karácsonyi szeretetcsomag osztás a Homokkertben.** Megható házi ünnepség keretében Szakál János fűszerkereskedő, Budai Ézsaiás uccai üzletében száz darab karácsonyi csomagot osztott ki gyermekek között. A gyermekek kipirult arccal, boldogságtól csillogó szemekkel fogadták a nemesszívű ajándékát a derék kereskedőnek s a csomagjaikat átvéve karácsonyi énekeket énekelve távoztak.

— **Adomány.** Kádár Gyula részére vitéz Soltész Gyula 1 pengőt juttatott el lapunk utján a nyomorgó Kádár Gyulának. A nemesszívű adományt a szerkesztőségünkben átveheti Kádár Gyula.

— **Megölte az öröm aranylakodalmán** Solingen városában Korte Károlynét. Nagy vendégség volt a házuknál és táncolt is az ünnepet pár, amikor hírtelen szívéhez kapott Korténé és meghalt. Megölte az öröm.

Irógép eladás, csere **HURAY,** parkamara T: 17-93

— **Karácsony szombatján állt a debreceni törvényszék előtt** lopással vádolva Cs. Nagy Miklós debreceni napszámos. December hó 22-én a Csapó uccán, Schvarcz Jenő üzlete elől ellopott egy kerékpárt. A lopást észrevették és üldözőbe vették a tolvajt, akit egy rendőr elfogott. Gyorsított eljárás alapján került a törvényszék elé és beismerő vallomása alapján elitélték 21 napi fogházra.

— **A csapókerti ref. leánykör és a KIE,** december hó 25-én, karácsony első napján délután hat órakor ünnepélyt rendez a gyülekezeti otthonban, változatos, érdekes müsorral.

— **Eljegyzés.** Kolbay Rezső nyugalmazott csendőralezredes leányát, Kolbay Médit eljegyezte Wickelsteini Kőszeghy Winkler György dr, a Magyar Nemzeti Bank tisztviselője. A város úri köreiben közszeretetnek és tisztelnek örvendő fiatal párt és szüleit az ismerősök elhalmozták gratulációkkal.

— **A gázoló autóvezetőt sirkőfelállítására kötelezte a Kúria.** Takács Sándor vámfőtörzsőrmester feleségét két évvel ezelőtt elgázolta egy csokoládégyár teherautója. Takács kártérítési pert indított a gyár ellen s többek között 560 pengőt sirkőfelállítási költséget követelt. A Kúria megítélte az összeget azzal az indokkal, hogy a sirkőállítás szükségképpen felmerülő kiadás, amelyet a halálos balesetet előidéző autó tulajdonosa tartozik megtéríteni.

— **A Déri-múzeum karácsonyi hírei.** A Déri-múzeum december hó 25-én, azaz karácsony első napján zárva. — December hó 26-án délelőtt 10—13-ig nyitva. Belépődíj nincs. A Fűvészkert ucca 2. számú iskolaépület I. emeletén berendezett Thaly Kálmán emlékmúzeumot az igazgatóság engedélyével bárki megtekintheti. Belépőjegy ára 20 fillér. A múzeumi Közművelődési Könyvtár december hó 24-én, déli 12 órakor zárul és csak a karácsonyi ünnepek után, december hó 27-én reggel 9 órakor nyilik meg a nagyközönség számára. A Déri-múzeum igazgatósága tudósok, kutatók és müvelt érdeklődők számára a földszint 11. számú szobában új kutató szobát nyitott meg. A kutató szoba használata díjtalan 9—13 és 15—18 óráig. A múzeum igazgatósága karácsony és újév között, előreláthatólag december hó 28-án és 30. napján este 5—6 óráig kivilágitott **Ecce homo-nyitást fog tartani**

Gyászrovat

Özv. Kocsi Józsefné sz. Kancza Zsuzsánna életének 80-ik évében elhunyt. Temetése szombaton délután három órakor lesz a Köztemető ravatalozó teréből. Lakás: Lorántffy ucca 1. Temetését Bartha temetkezési vállalata végzi, püspöki palota.

Balla Lajosné szül. Tóth Sára 43 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a Köztemető ravatalozó teréből. Lakás: Hunyadi u. 17. szám. — Temetését Bartha vállalata végzi, püspöki palota.

Köszönetnyilvánitás. Boldogult férjem végtisztességtételén megjelent rokonok, barátok, pályatársak és előljáró uraknak, jóleső részvétüket hálásan köszönöm. — **Papp Ferencné** ny. városi hajdú özvegye.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, akik jó anyánk özv Kozma Józsefné szül. Nagy Zsuzsánna elhunytával nagy fájdalmunkban résztvettek, ravatalára koszorút küldtek, fogadják hálás köszönetünket. Itt is megköszönjük a Gebauer temetkezési vállalatnak mindnyájunk őszinte elismerését megérdemlő kegyeletes kiszolgálását.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánitás. Boldogult férjem és apánk id. Ember János elhunytával nyilvánitott részvétért, végtisztességtételén való megjelenésért, ravatalára küldött koszorúk és virágokért, hálás köszönetet mondunk.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon rokonainknak és barátainknak, akik szeretett testvérünk: özv. Nagy Lászlóné Kovács Ilona végtisztességtételén résztvettek és fájdalmunkban velünk együtt éreztek, hálás köszönetet mondunk.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon kedves rokonok, ismerősök, jóbarátok, nemkülönben a gazdatársadalom mélyen tisztelt tagjai, akik felejthetetlen jó feleségem és édesanyám temetésén részvétükkel vigasztaló szavaikkal nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton is hálás köszönetünket. **id. Kovács István és fia.**

Uj temetkezési intézet kartelen kivül: Kálvin tér 5. Cégtulajdonos Pusztai József. Telefon: 33—90. Halál esetén forduljon ide bizalommal.

Kartelen kivül
temetés, exhumálás uj intézetnél
Pusztai József
Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90

A Front harcos Szövetség karácsonyi ünnepélyéről.

IDŐJÁRÁS

— **Időjárásjelentés.** A Meteorológiai Intézet jelentése: Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Gyönge légáramlás, a hegyeken azonban élénk szél, sok helyen köd, több helyen, főként az ország északi szélén havazás, ólmos eső. A hideg csökken. Budapesten ma délben a hőmérséklet —5 C fok volt.

— **A csapókerti ref. leánykör** és a KIE karácsony másodnapján a gyülekezeti otthonban délután hat órai kezdettel színi előadást rendez, mely alkalommal szinre kerül a „Náni" című népszinmű 3 felvonásban. A darabot betanította s egyik főszerepét játsza Ernyey János ny. színművész, a dalokat betanította F. Kovács Kálmán igazgató.

— **Karácsonyi énekesmisék.** A Szent László Dalegylet karácsony első napján a féltíz órai asszisztenciós szentmisén Kempter „Missa partoralis"-át adja elő. Gradualera: Halmos „A kis Jézus" offertóriumra pedig Seyler: „Puer natusert" kerül előadásra. — A szóló részeket Papp Juci, Sarkady S.-né, Balogh Lenke úrhölgyek, Kiss Béla és dr Ruszka István éneklik. Az orgonakiséret dr Diczig Alajos iparkamarai titkár végzi. Ünnep másodnapján délelőtt 10 órakor ugyanezt a szentmisét a csapókerti kápolnában zenekari kisérettel ismétlik mge.

— **Kairóban sortüzet adtak** a tüntetőkre a rendőrök és sokan sebesültek meg. A tüntetők kövekkel dobálták meg a miniszterelnök fivérét, aki kormányalakításon fáradozott a királlyal egyetértésben.

— **Budapesten él egy Romolhatatlan Lajos nevű ember.** B-listás tisztviselő, aki gey esztendővel ezelőtt trafikjogot kapott. Az ország legfurcsább nevű polgára.

— **Sötéten látja Európa és a béke jövőjét Caillaux, a nagy számüzött,** a francia pénzügyminiszterek réme. Az egyik interjujában kifejtette, hogy a rossz háborút rossz béke követte s a mai vámsorompós világ Európa halálos ítélete.

Villamos és autó karambolja karácsony éjszakáján a Piac uccán

Pénteken este 11 órakor szerencsés kimenetelü karambol történt a Piac uccán s csak a villamoskocsivezető lélekjelenlétének köszönhető, hogy tragikus szerencsétlenség nem történt.

A 15-ös számú villamos a Nagytemplom irányából haladt az állomás felé. Már az Erdélyi szőnyegház előtt járt, amikor a sínen keresztben álló DM 030 számú autó vezetője, *Szücs József gépkocsivezető kétségbeesetten integetni kezdett, hogy álljon le a villamos. Ugyanis a gépkocsi be akart hajtani a garázsba s becsengetett a kapun. Míg azonban az ajtót kinyitották, megállt a sínen s közben érkezett a villamos.*

A kocsivezető nyomban fékezett s ügyes viselkedésének, mellyel a helyzetet nyomban felismerte, köszönhető, hogy nem történt baj. *A csúszós, megfagyott sínen igy is csúszott a villamos három métert és magával sodorta, valósággal felöklelte az autót. Baj azonban nem történt s a gépkocsin is csak kisebb zúzódások támadtak.* A villamos megállt, az utasok leugráltak s az előkerült rendőr jegyzőkönyvet vett fel az esetről. A karambolért senkit nem terhel felelősség, azt, hogy mégis megtörtént az idejében alkalmazott fékezés dacára az összeütközés, csak a jeges, csúszós sínnek lehet rovására irni.

A világitási vállalat karácso nyfaünnepélyéről. (Akik a szerete tcsomagokat kapták.)

— **Ankarai gyárigazgatóné lesz Szabó Marika szegény bucsatelepi magyar lányból,** aki hat évvel ezelőtt szobalány volt egy előkelő budapesti családnál. Innen Bécsbe került, megtanult németül s egy elegáns üzletben kapott alkalmazást, ahol megismerkedett U. Bikkal ankarai részvénytársasági igazgatóval. Pár hónapi ismeretség után az igazgató eljegyezte a magyar lányt s a jövő hónapban esküsznek.

— **Különös öngyilkosság.** Cseri Árpád 18 éves mindenes az Irgalmasok Rendházának másodemeleti lépcsőkorlátjára kötelet erősített, a végét a nyakára hurkolta és átvetette magát a korláton. Mire rátaláltak halott volt.

— **Az autós hölgyek sok balesetet okoznak.** A Magyar Statisztikai Szemle adatai szerint az előző évnél csaknem 26 százalékkal több baleset fordult elő. Különösen a női vezetők által okozott balesetek száma emelkedett, mig az úrvezetők s gyalogosok hibájából bekövetkezett balesetek száma csökkent.

— **Öt centiméterrel rövidebb lesz a német ing.** A német textilipar képviselői legutóbb összeültek s megvitatták, hogy a négyéves munkaterv szellemében milyen anyagmegtakarításokat lehetne elérni. A tanácskozás eredményeként többek között, azt a javaslatot terjesztették a birodalmi gazdasági miniszterium elé, hogy a férfiingeket az eddigi hosszúságnál öt centiméterrel rövidebbre készíthessék. A birodalmi gazdasági miniszterium a javaslatot elfogadta s igy Németországban most már mindenütt öt centiméterrel rövidebb ingeket gyártanak.

— **A kormány szanálja Budapestet.** Hosszú idő óta nagyjelentőségü tárgyalások folynak erre nézve, melyek most döntő stádiumba jutottak. A tárgyalások célja az összes függő pénzügyi kérdések rendezése a pénzügyi kormány és a főváros között. A főváros tartozásait 15 millió pengőben rögzítenék a kincstárral szemben s a pénzügyminiszter hajlandó ezekre az állami követelésekre 30 évi kamatmentes részlettörlesztési megállapodást biztosítani.

— **A zsidó temetőben talált véres fejsze jutatta rendőrkézre a kanizsai rablót,** egy fiatalkorú napszámost, aki özv. Baumann Ferencné ellen a fejszés rablótámadást elkövette. Áldozata még mindig súlyos állapotban fekszik a kórházban.

—=—

— **Nyugalomba vonul Boros György erdélyi unitárius püspök,** előrehaladott kora miatt. A határozat szerint április elsejétől nyugdíjazzák Boros püsökőt.

— **Fantasztikus emberrablási ügyet tárgyalnak NewYorkban.** Hanawald nevű német munkást orvosa gyógyíthatatlan betegnek minősítette s megmondotta, hogy csak egy éve van hátra az életből. Hanawald, hogy az egy év alatt jól éljen, milliomos gazdáját elrabolta s váltságdíjat akart tőle kizsarolni. Közben azonban meggondolta a dolgot, s elengedte váltságdíj nélkül. Hanawaldot Kovács Endre magyar ügyvéd védi. Az eset óta másfél év telt el és a legjobb egészségnek örvend Hanawald, tehát az orvos jóslata, mely az emberrablást előidézte, nem vált be.

Boldog ujéve lesz, mert

Fényt és hangulatot

GULYÁS
RÁDIÓ ÉS CSILLÁR SZAKÜZLETE
FERENC JÓZSEF UT 59.
telefon: 25-40

Uiévi aiándék vásárlása előtt
okvetlen keresse fel a
BERGER üveg, porcellán üzletét,
mert árban a legolcsóbb,
választékban a legnagyobb.
Piac u. 58. Vármegyeháza mellett.

Debrecenben egy év alatt közel ezren jelentkeztek mestervizsgára

A magyar kézművesipar történetében az utóbbi időben olyan jelentős állomást találunk, mint a kötelező mestervizsga bevezetését, melytől komoly szakkörök iparunk reneszanszát várják.

Munkatársunk felkereste hivatalában dr *Torda* Balázs kereskedelmi és iparkamarai fogalmazót, a mestervizsga ügyek kamarai előadóját, akihez kérdéseket intézett és aki a feltett kérdésekre a következőket válaszolta:

— *Hogyan fogadta a kézműiparosság a kötelező mestervizsga bevezetését?* — kérdeztük.

— A kézművesiparosság mondhatni a maga egészében nagy örömmel fogadta a kötelező mestervizsga bevezetését. Meg volt az oka annak, hogy miért kívánták olyan szívós kitartással ezt a törvényalkotást. A helyzet ugyanis az új ipartörvénynovella életbeléptetése előtt az volt, hogy a tanidő kitöltésével, a segédi vizsga letétele után az előírt segédi időben pusztán formai munkakönyvi igazolása alapján kiadták az iparjogosítványokat. — Így tekintélyes számba önállósulhattak olyanok, akik a szükséges segédi idő tényleges letöltése nélkül csak formailag igazolták képesítésüket, s akiknek szakmai készületlensége pusztító hatással járt.

Azok az iparosok most már, akik kellő készültség hiányában önállósultak, természetesen *csakis úgy tudták felvenni a versenyt a már önálló iparosokkal szemben, ha alacsony árakon dolgoztak, mert minőségi munkában versenyezni nem tudtak. A közönség legyengült fogyasztóképessége kedvezett az olcsó árakkal dolgozó iparosoknak, aminek olyan szinte gazdasági öngyilkosság számba menő árromboló hatása lett a következménye, amely még a törvényalkotás figyelmét is magára irányította.*

A kötelező mestervizsga igyekszik biztosítani azt, hogy csakis kellő készültséggel rendelkező kézművesiparosok kerüljenek ki az életbe, *akik képesek minőségi versenyre is és akik ennek következtében szükségszerűen reális árakon fognak dolgozni*

A reális árakon való dolgozás az egyetlen és főfeltétele annak, hogy a kézművesiparosság megélhetésének szintje emelkedhessék.

— *Hogyan történik a mestervizsga lefolyása?* — érdeklődünk ezután.

— A mestervizsga iránti kérvényt az illetékes mestervizsgáló bizottsághoz címezve a kamaránál kell előterjeszteni és ha a jelölt a kellő időt igazolni tudja, úgy mestervizsgája lebonyolítást nyer.

A mestervizsga három részből áll: írásbeli, gyakorlati és szóbeli részből. A legtöbb mestervizsgát, annak minden részében iparosmühelyben bonyolítják le, közvetlen, barátságos formában. Vannak azonban olyan szakmák is, amelyek írásbeli és szóbeli része nem műhelyben történik.

Az írásbeli vizsga célja annak megállapítása, hogy a jelölt miként ismeri az ipari árszámítás (költségvetés) rejtelmeit és milyen jártas a rajzban? Rajz természetesen nem minden szakmánál fordul elő.

A gyakorlati vizsga célja annak megállapítása, hogy a jelölt milyen kézügyességre és szakmai előmenetelre tett szert? Sok szakmánál ezt egy pár kézfogásból meg lehet állapítani.

A szóbeli vizsga során kell tanúságot tennie a jelöltnek arról,, milyen jártas a szakma elméleti ismereteiben s hogy a szükséges törvényismerete milyen fokú. A vizsgáló bizottság ezután egyhangúlag, vagy szavazás útján megállapítja az eredményt és azt szóbelileg kihirdeti a jelölt előtt.

— *A jelöltek képessége alapján milyen következtetést lehet levonni a kézműiparunk fejlettségére?*

— Bár a kamara területén ebben az évben eddig több mint 800 mestervizsga folyt le, amelyeken a kamara tisztviselői mindig részt vettek s így közvetlen tapasztalatokat lehetett szerezni, mégis erre a kérdésre ma még korainak tartom a választ.

— Nem tagadom, különösen az elméleti készültség tekintetében általában hiányt tapasztalunk. De ebből még korai lenne általános következtetéseket levonni, mert hiszen átmeneti nehézségek minden új intézménynél jelentkeznek.

— *Mely szakmában jelentkeznek a legtöbben mestervizsgára?*

— A legtöbb vizsgát a ruházati (cipész, csizmadia, nőiszabó, férfiszabó), továbbá a kovács, kerékgyártó, hentes, mészáros, asztalos, fodrász, keménysepró, vendéglői, molnár, műszerész és sütőiparokban folytattuk le.

— *Milyen előnyök származhatnak a mestervizsgából kézművesiparunk fejlődésére?*

— A mestervizsgák legközvetlenebb következménye máris jelentkezik azokban a tanfolyamokban, amelyek a szakmai továbbképzést, valamint az elméleti ismeretek kiegészítését szolgálják.

— Várni lehet a kötelező mestervizsgától azt a következményt is, hogy a munkaadók az eddiginél sokkal nagyobb gondot fognak fordítani úgy a tanoncok, mint a segédek nevelésére, illetve foglalkoztatására.

A kötelező mestervizsga *rendszerétől várni lehet azt, hogy jól képzett új iparosnemzedéket fog nyerni a magyar közgazdasági és társadalmi élet, amely hozzá fog járulni a szebb magyar jövő eredményes kiépítéséhez.*

Dr *Torda* Balázs kamarai fogalmazó pedig még a következőket fűzte a fejtegetéseihez:

— A kézművesiparosság még ma is sínyli a gazdasági válság elmult éveinek súlyos következményeit, amely ezt a tőkeszegény foglalkozási réteget nagyon megtépázta.

— *Ideje volna,* hogy a nagy partner, a *közönség,* amelyből a kézműves iparosságnak élnie és szépen megélnie kellene, legszélesebb rétegeiben is honorálná a legális iparnak ezt a hatalmas erőfeszítését. *Honorálná azáltal, hogy csakis iparjogosítvánnyal és reális árakon dolgozó iparosokkal dolgoztat, a kontárokat és az árrombolókat pedig messze elkerüli!*

Igaz, hogy a kontár és az árromboló a legtöbbször olcsóbban dolgozik, mint az iparjogosítvánnyal bíró s reális árakon dolgozó iparos, mert a kontár nem visel közterheket s ezzel kétszeresen ártalmas rákfenéje a gazdasági életnek, mert olcsóságával elvonja az iparjogosítvánnyal bíró iparosoktól a munkát. Az árromboló pedig szintén csak úgy tud olcsóbban dolgozni, hogy vagy a közterheket, vagy az üzlet bért, anyagok árát nem fizeti meg, sőt sok esetben munkásaival szemben adós marad.

Az 1937-ben egyébként a következő debreceni iparosok tettek mestervizsgát:

Biró László borbély és férfifodrász, Balogh Ferenc autószerelő, Horváth Lajos galvanizáló, Turcsányi Sándor kutcsináló, Szentpéteri Imre kutcsináló, Stefán János nőiszabó, Arsz Miklósné nőiszabó, Szabó Gabriella nőiszabó, Vékony Olga nőikalap készítő, Vadon József kéménysepró, Barabás Pál kéménysepró, Varga Ferenc gumijavító, Csősz János műszerész, Kovács István asztalos, Felföldi György férfiszabó, Schenkengel Imre műszerész, Huray Ferenc műszerész, ifj. Kiss József mézeskalácsos, Biró László nőifodrász, Hajik Károly puskaműves, Korekes László hentes, Papp Ferenc hentes Fekete István hentes, Hermann Gyula borbély és férfifodrász, Fazekas Béla kovács, Nádassy Gyula műszerész, Ecsedi István műszerész, Cz. Duli István kútcsináló, Süly Géza vendéglős, Dézsi József szűcs, Pokony Gusztáv molnár, Német József molnár, Urbán József molnár, Kis Gerő Katalin nőiszabó, Gelberger László mészáros Schön László keztyű és sérvkötő készítő, Berkovits Emánuel üveges, Pröby Gyula szíjgyártó, Nemes Lajosné nőifodrász, Gőnosy Lászlóné női fodrász, özv. Komáromy Józsefné nőifodrász, Moldován Béla nőifodrász, Irdelán Sándor nőifodrász, Varga Bálint kéménysepró, Boddai István kéménysepró, Feit Márton kéménysepró, Sélyei Erzsébet női divat kalapkészítő, Hegyes István hentes, özv. Nácsa Bálintné szappanos, Óry Lajos mészáros, Markovics Sándor mészáros, Szilágyi László mészáros, Visyovszky László mészáros, ifj. Weszely Antal bádogos, Murányi Sándor kútcsináló, Pozsonyi Károly kútcsináló, Fejes Gyula borbély és férfifodrász, Szilágyi Lajos cipész, Molnár József műszerész, Szabó István molnár, Béda András molnár, Horváth István molnár, Harczos István fogműves, Turi Mihály vendéglős, Fodor Leó férfiszabó, Bese Gyula férfiszabó, Haraszti Sándor férfiszabó, Dézsi László hentes, Andirkó József hentes, Tárnok János timár,, Tamasovszky László kaptafakészítő, Oláh István mészáros, Oláh Miklós mészáros, Veisz László mészáros, Balla Gyula mészáros, Kegyes János mészáros, Simon Ferenc cipész, Sarkadi Ernő kádár, Hofgartner János férfiszabó, Kiss László timár, Veres Ferenc sokszorosító, Kapusi Mihály kéménysepró, Bagosi Lajos kéménysepró, Geier Béla Pente József, Schmelzer János, Toldi Miklós, Fele Sandor, Szabados József, Sztahora Gyula kéményseprők, Simon Gyula fodrász, Nagy Sándor műszerész, Harczos István fogműves, Török Sándorné nőikalap-készítő, H. Nagy Margit nőikalap-készítő, Solymosi József molnár, Szabó Ferenc molnár, Pongor Sándor molnár, v. Fejér István vendéglős, Ujfalusi Sándor asztalos, Kunsztmann Antal asztalos, Kaszab Gyula autószerelő, Gajdosik István cserépkályhás, Tamásóczky András kesztyű és sérvkötő készítő, Kósa Lajos címfestő, ifj. Szöllössy János ékszerész, Fruchter Ilona nőiszabó, Jeges Lidia nőiszabó, Bora Irén nőiszabó, Kaskötő Mihályné nőiszabó, — Iszály Aranka nőiszabó, Szanet Benedekné fűzőkészítő, Fischer Gyuláné fűzőkészítő, Varga István kéménysepró, ifj. Vég Ferenc kéménysepró, Barabás Sándor kéménysepró, Andirkó József hentes Koroknai Sándor hentes, Tóth Gyula hentes, Pagosa László kosárfonó, Pecze József szobafestő, Bártfay Sándorné nőiszabó, Veres István hentes, Pap András hentes, Kerékgyártó Sándor mézeskalácsos, Sohajda Mátyás fésüs. Viszt Árpád takács, Mátyás Ernő molnár, Feit Józsefné fűzőkészítő, Kasnyák Sámuel szürszabó, Bernáth Józsefné kozmetikus, Kertész Mária kozmetikus, Vay András molnár, Kovács Pál molnár, Szabó Pál molnár, Hermann Gyula fodrász, Surák István timár, Dézsi László hentes, Korom Gyula hentes, Szemenyey János hentes, Gulyás István hentes, Horváth Lajos férfiszabó, Varga Miklós férfiszabó, Kiss Lukácsné nőiszabó, Hajdu Miklósné nőiszabó, Szóber Sarolta nőiszabó, Orosz Pál kéménysepró, Friedrich Béla kéménysepró, Nagy Zoltán lakatos, Tarr Sándor laktos. Kiss Sándor mészáros és hentes Pázmándi Dezső mészáros és hentes, Fazekas László mészáros és hentes, Kalocsa János kútcsináló, Pénzes Albert kútcsináló, Kiss István kútcsináló, Spisák János kályhás, Goldstein Dezső kőszórűs, Kocsis Miklós esztergályos, özv. Brude Lászlóné nőikalapos, Márki László vendéglős, Schmidt Gyuláné penzió, Pál Sándor vendéglős, Tasi István vendéglős, Soltész László sütő, Pádár József asztalos, Somogyi István asztalos, Mészáros Júlia nőiszabó, Szabó Juliánna nőiszabó, Bíró Jolán nőiszabó, Parázsó Imre férfiszabó, Darkó Károly vendéglős, Nagy István hentes, Weisz Ernő órás, Pigler Ernő mészáros, Kiss István mészáros, Orosházy László kéménysepró, Vona Balázs molnár, Hajdú Lajos kádár, Bacsó János timár, Biró László cipész, Réti Gyula gumijavító, Ferenczi Jolán női kalapkészítő, Komlóssy Imréné nőikalap-készítő, Andrássy Imre mészáros, Pál Imre kéménysepró, Jakab Károly szíjgyártó, Grün Sándor férfiszabó, Czabán Pál cukrász, Ratz Elemér molnár.

Ujévre!
Meleg házicipők
Szegedi pizsamapapucsok
Bunda cipők
nagyon olcsón
Neumann
Svetits palota

4 Pengőért tartós ondulálást Batánál. Szolid ár. Csapó 4.

Minden reklámnál többet ér, ha személyesen győződik meg minden igényt kielégítő áruimról
Strausz Imre
illatszertára
Hatvan u. 6. Zsidó bérpalota.

Siketnémák karácsonyfa-ünnepélyéről. „Jézus születése" élőkép.

Karácsonyi szeretetadományok kiosztása az Üdvhadsereg Csapó uccai helyiségében.

A vonat által halálragázolt Bignióné családjának érdekes története

Beszámoltunk arról, hogy özv. Bignió Jánosnét a vonat halálragázolta. A szomorú esettel kapcsolatban érdekesnek tartjuk, hogy megemlékezzünk a Bignió-családról, mely igen tekintélyes vagyonos polgárcsalád volt Debrecenben.

Zoltai Lajos ny. múzeumigazgató kutatásai alapján megállapítható, hogy a Bignió-család háza a Hatvan uccán volt, ahol a postapalota épült. A nagy telken emeletes épület állt a Füvészkert felőli részen és ott volt Bignió János kereskedőnek a keményítőgyára. Később a Hatvan uccai részén is épült emeletes ház és azt bontották le, amikor a postapalota építéséhez hozzákezdtek.

A régi feljegyzések szerint *a Bignió-család őse harmincados volt Debrecenben.* Ennek a családnak kereskedőtagja vásárolta meg 1850-ben a Hatvan uccai telket, mely 600 négyszögöl volt. Az eladója volt a teleknek Eötvös Sámuel furtai tanító özvegye. A telek 8500 váltóforintért cserélt gazdát. A ház még 1905-ben a Bignió örökösök nevén állt.

—=—

Állandóan javul Debrecen halálozási statisztikája, de folyton növekedik a közköltséges temetések száma

A debreceni temetkezési vállalkozók szakosztályától nyert értesülésünk alapján örömmel állapítjuk meg, hogy Debrecen város halálozási statisztikája állandóan javuló képet mutat. Az 1920-as és 1925-ös évek évi halálozási átlaga 2500 körül volt, sőt egyik-másik esztendőben ezt is felülmulta. Az 1930-as évek óta ez a szám folyton csökkenőben van, úgyhogy előreláthatólag ez esztendőben 2000 körül lesz az összes évi halottak száma. Szomorú, a gazdasági viszonyokra jellemző jelenség, hogy a közköltséegs temetések arányszáma ez esztendőben is növekedő tendenciát mutat.

A leromlott gazdasági viszonyok között örömmel mutatunk rá a debreceni temetkezési vállalkozók szakosztályának a működésére, amely tagjaival szemben mindent elkövet, hogy nemesak a feltétlen megbízhatóságukkal, hanem kegyeletes, pontos kiszolgálásukkal is a legteljesebb mértékben álljanak a közönség rendelkezésére. És megállapíthatjuk, hogy a szakosztály tagjai minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a szakosztály intenciói szerint szolgálják ki aközönséget.

—=—

Mátkapároknak és újházasoknak
Sok szerencsét kívánnak legolcsóbb beszerzési helyeink:

NŐIRUHÁK, KABÁTOK a legolcsóbban kaphatók GRÓSZ JENŐ DIVATÁRUHÁZÁBAN. PIAC-UTCA 51.

Fényt és hangulatot visz otthonába, ha GULYÁS CSILLÁR-RÁDIÓ SZAKÜZLETÉBŐL VÁSÁROL. PIAC-U.59. TELEFON: 32-19

Legizlésesebb menyasszonyi és alkalmi csokrok ROZSA VIRÁGCSARNOKBAN Kossuth-u. 3.

Férfiszövet különlegességek rendkívül olcsó árban kaphatók MIKŐ POSZTÓ-KERESKEDŐNÉL PIAC-U. 4.

Gyomron át szívhez az ANGOL KIRÁLYNŐ vezet.

Piac-u. 37. Ripökülönlegességek magolcsai Nagy Sándornál

IZLÉSBEN ÉS OLCSÓSÁGBAN IBOLYA VIRÁGCSARNOK VEZET KOSSUTH-U.2. TELEFON:17-61.

Szőrme-, ajándéktárgy és háztartási cikkek KONTSEK GÉZÁNÁL

Legszebb esküvői és alkalmi frizurák RAMMINGERNÉL SZENT ANNA-U. 10.

KEZTYŰT FŰZŐT SCHÖN SÁNDORTÓL PIAC-U.14 CSAPÓ-U. SAROK

NE FŐZZÖN OTTHON olcsóbb, ízletesebb a SZABÓ FÉLE MAGYAR KONYHA · SAS-UTCA 3.

TORTÁKAT SÁNTHA KÁROLYTÓL HATVAN-U. 1.

LEGNAGYOBB Uridivat és kalapraktár WERNER PIAC-U.70.

Jóhírű olcsók ASZMANN úridivatcikkei.

SZŐNYEG, ÁGYTERITŐ, FÜGGÖNY A LEGOLCSÓBB HORN REZSŐNÉL KOSSUTH-U.19.

BÉRAUTÓT elegáns kocsit eljegyzésre, esküvőre, keresztelőre SZIKSZAYTÓL rendelhet. FERENC JÓZSEF ÚT 60. TELEFON: 12-45

Pénz nélkül boldogság nincs, keresse fel a KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLETET. KOSSUTH-U.8.

ILLATSZERT kölnit, pudert, PAPP LAJOS illatszertárából Kossuth-u.1.

Minden megtalál KONTSEK KORNÉL divatházában KOSSUTH-U. 1.

Kézimunka fonál, cövidáru a legolcsóbb PIKÓnál KOSSUTH-U. 4.

Művészi fényképek leszállított árban. Takarékosság könyvecskére is TÖKÉS ILONA MŰTERMÉBEN · CSAPÓ-U. 1.

SZLIUKA ISTVÁN szikvízgyár „CSOKONAI" ÁSVÁNYVÍZ BIZOMÁNYOS TELEKI-U.100. TELEFON: 21-11 SZ.

JEGYGYŰRŰK, JEGYEKSZEREK legnagyobb választékban HALÁSZ ékszerésznél

KONYHAEDÉNYEKET TÓTH GYULÁTÓL Városházépület

KÖZSZÜKSÉGLETI CIKKEK JÁTÉKOK Kántor Ernő és Tsa NÁL VÁROSHÁZÉPÜLET

Szántó Zsigmond kárpitosmester bútorcsarnoka. Piac-u. 81.

Mint egy nagyárhuázban, nálunk mindent megtalál.

KÉPES VASÁRNAPJA

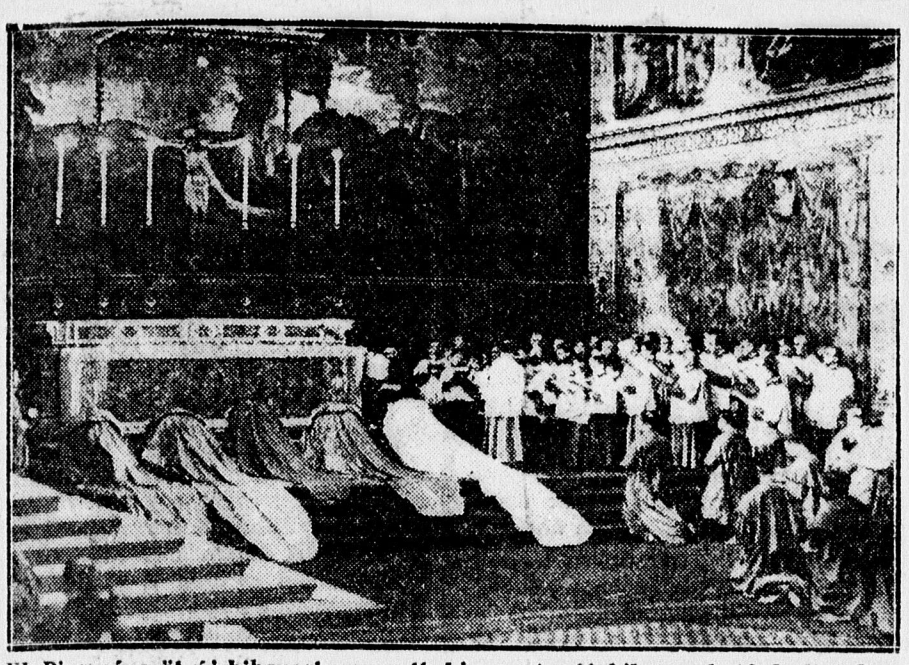

XI. Pius pápa öt új biborost nevezett ki. — Az új biborosok térdreborulva imádkoznak a Szixtuszi kápolnában.

Karácsony Japánban. Egy japán apáca kis növendékének karácsonyi történetet magyaráz.

Ha karácsonykor közénk jön a Jézus

Irta: NÁNÁSSY LÁSZLÓ.

Minden ünnep kiemelkedés a hétköznapok megszokott egyformaságából: a karácsony pedig felülemelkedés az ünnepek egymásutánjából. A szeretet fenséges valóságának földi vetülete, emberi átérzése, valóban az ünnepek ünnepe.

December havának karácsony előtti napjai egészen mások, mint az év többi napjai: valahogy benne vibrál a levegőben a nagy ünnep misztériuma. A Krisztus-várás telitettsége, a szeretett hozzátartozóinkról való ajándéktervezgetés és gondoskodás örömet adó feszültsége, gyermekeink izgatott Jézuska-várása, a feldíszített karácsonyfa fenyőillata s gyertyáinak lelkünkbe lobogó fénye, az egész családot egybeforrasztó szent ihletének és bensőségének előérzése, a glóriás éjfél harangzúgása, az éjféli mise poézise: ez a karácsony lelke, fenséges valósága.

A szent estén leolvad lelkünkről minden hidegség, ridegség, szinte lehullanak rólunk az emberi kicsinyességek páncéljai:

teljesen átadjuk magunkat gyermekeink önfeledt örömének, amikor meglátják, megfogják a Jézuska ajándékait a díszes karácsonyfa alatt. Mi felnőttek is átérezzük, hogy gyermekeink álma valóra vált s családunk, otthonunk vendége lett Jézus, az Istenember, a Szeretet megtestesítője, a világ Világossága.

Sajnos, — mint mindennek, úgy a szent este ihletett perceinek is hamar vége van: elfujjuk a karácsonyfa gyertyáit s rövidesen kizökkenünk a karácsony jelentőségének átérzéséből. Pedig

karácsonykor nemcsak a gyermekekhez jön el Jézus, hanem hozzánk felnőttekhez is!

Kérdőleg néz reánk, hogy vajjon vártuk-e eljövetelét, hiszen Ő megígérte, ha ketten vagy hárman összejövünk az Ő nevében, — úgy közöttünk lesz. Megkérdezi tőlünk a szent estén Jézus, hogy készültünk-e a Szeretet ünnepére, kialakítottuk-e lelkünkben a szeretet megvalósulását: gondoltunk-e arra, hogy a karácsony nemcsak ünnep, hanem a szeretet beteljesülése is lehessen mindnyájunk számára.

Az emberiség nagy tömege nem készül lelkileg a szeretet ünnepére.

Ha karácsonykor közénk jön Jézus... — látni fogja a diplomácia titkos kamaráit, ahol ékeket vernek nemzetek és fajok közé,

ahol olyan szerződéseket, megállapodásokat terveznek és valósítanak meg, amelyek kirobbanthatják magukból egy újabb világégés szörnyű borzalmait.

Meglátja majd Jézus a nagyrahivatott tehetségü tudósokat, akik embergyilkoló találmányokat valósítanak meg, amelyek az emberi érzés teljes kiirtásával fogják a védtelen tömegeket a halál torkába taszítani.

Meglátja majd Jézus, hogy a szeretet nevében világszerte a gyűlölet magvetői uszítanak, egyik embert a másik ellen:

a szeretetet emlegetik, de a gyűlöletet tenyésztik. Ezért az egész földi világunk egy nagy kórház, telve az élet sebesültjeivel, akik súlyosan megsérültek a szeretetlenség, a durvaság, a kegyetlen nemtörődés átéléseitől. Minden ember szíve vérzik az élet sebeitől, mert ember — az embernek kegyetlen ellensége.

Szomorúan láthatja majd Jézus, hogy tanításainak foglalata csak tudományos anyagtár, mert betűvé lett annak fenséges szelleme s nem életté, elméletté a szeretet s nem valósággá, viták tárgya ma a négy evangélium s nem mindenkit betöltő örömhir, jogforrásokká merevültek a fenséges tanítások s nem életformáló igazságokká: — ezért boldogtalan az emberiség 1937. év karácsonyán!

Megfogja kérdezni a szent estén Jézus minden nemzet politikusait, irányító vezérférfiait, hogy az önzetlen szeretet tölti-e be minden célkitűzéseiket, terveiket, nemzetük érdekében kifejtett cselekedeteiket: a mindentudó Isten előtti teljes felelősség tudata hatja-e át minden intézkedéseiket?

Megfogja kérdezni Jézus egynémely politikai irányzat vezérlőit s fanatikus követőit, hogy tudják-e, hogy Ő Dávid házából származik s nagy tudatlanság, sőt bűn másokat üldözni csak azért, mert Isten akaratából abba a fajba születtek, amelyből Ő az Istenember is származott.

Kérdést tesz fel Jézus a szent estén a nagy vagyonok uraihoz, olvasták-e az evangéliumokban, hogy Istent teljes szívünkből kell szeretnünk s felebarátainkat pedig úgy, mint önmagunkat.

Mindnyájan egymásra vagyunk utalva s egy nem várt napon mindent itt kell hagynunk s Isten itélőszéke előtt kell számot adnunk földi sáfárkodásainkról. Pedig most a nagy gazdagságok és jövedelmek mellett a nincstelenek tömegei könyörögnek kenyérért s nincs, aki szeljen nekik!

Ha karácsonykor közöttünk lesz Jézus — megfogja látni, hogy a legtöbb ember szívében kialudt a szeretet tüze.

Mindennap gépiesen mondjuk a krisztusi imádság kérését — „... bocsásd meg a mi vétkeinket", de ezután rögtön magunkra könyörögjük az Isten megbocsátásának mértékét — „... amint mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek". Mi pedig nem tudunk másoknak megbocsátani: szemeinkben a bünök gerendái és mégis mások szemeiből akarjuk a szálkát kivenni! Pedig azt tanulhattuk az evangéliumokból, hogy másokkal szemben irgalmat kell gyakorolni, hogy mi is irgalmasságot nyerhessünk.

Meg fogja kérdezni Jézus a szeretet hirdetőit, hogy egy eltévedt bűnös ember után elmennek-e, avagy veszni hagyják s ami talán még rosszabb, megakadályozzák a megjavulása lehetőségeit.

Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adá, hogy mindaz, aki Őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen!

Ha karácsonykor közénk jön Jézus

Alföldi Takarékpénztár

DEBRECENBEN.

Ferenc József-út 16. Alapitási év 1872. Telefonszám: 19-70 22-32

Kölcsönöket olcsó kamat mellett **folyósit** házra, földre, nyers és készárura, közraktári jegyre, értékpapirra.

Betéteket a legjobban gyümölcsöztet folyószámlán vagy takarékbetétekben

Kereskedők! Iparosok! Mezőgazdák! Tisztviselők!

Ha földet, házat, vagy árut és jószágot vásárolnak, ha épittetnek és **nincs elegendő készpénzük**, keressék fel az

Alföldi Takarékpénztárt Debrecenben.

FUTURA. Főbizományi üzlet: mindennemü terményt vesz és elad. Telefonszám 28-66.

látni fogja, hogy a családokban a házastársak nem tudják egymás terhét elviselni, a szülők sok esetben nem tudnak példaképek lenni gyermekeik előtt, mert nem a szeretet bensősége, hanem csak a megszokás bilincse fűzi egymáshoz őket. Az ifjúság tömege pedig elfelejti, hogy egyedül Jézus az út, az igazság és az élet, nem pedig az élvezetek testet-lelket ölő útvesztői.

Látni, hallani, tapasztalni fogja Jézus, hogy

sokan hivatkoznak az Ő nevére, az Ő tanításaira, akik pedig elfelejtik, hogy csakis arról ismerhetők meg Jézus tanítványai, hogy szeretik egymást.

Isten a Szeretet, s aki szeretetben van Istenben van és Isten van őbenne.

Nagyon sokan nem tudják, hogy szólhatunk bár emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretetünk nincs, olyanná lettünk mint pengő érc vagy zengő cimbalom.

Nagyon sok egyéni s társadalmi jótékonyságról megállapíthatja Jézus, hogy kioszthatjuk bár egész vagyonunkat a szegények táplálására, ha szeretetünk nincs — semmit sem használ nekünk.

•

A milleneum évében I. Ferenc József királyunk elhatározta, hogy több életfogytiglani rabságra ítélt fegyencnek teljes kegyelmet ad. Az egyik fegyházunkba is eljutott a rabok közé a hír, hogy közülök három elítéltnek megkegyelmezett a király. Minden rab boldogan reménykedett, hogy talán őt éri a királyi kegyelem s így visszanyeri az annyira áhított szabadságát. Amikor eljött a kegyelem kihirdetésének perce — leírhatatlan volt azok boldogsága, akik kegyelemben részesültek s lesujtó volt a nagy többség bánata, akik hiába reménykedtek!

•

Mi emberek valamennyien vergődünk 1937. év karácsonyának ünnepén a megpróbáltatások, a bizonytalan kilátástalanságok idegőrlő fegyházában.

Krisztus király a szeretet ünnepén kegyelmet ad kivétel nélkül mindnyájunknak, akik vergődünk, kinlódunk s elfáradtunk az élet küzdelmeiben s rabjai vagyunk az élet nehézségeinek.

»Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak s megterheltek vagytok és én megenyhítlek titeket!« — így hív mindnyájunkat magához Jézus — karácsony szent estéjén, a Szeretet ünnepén.

Halljuk meg, értsük meg Jézus hívó szavát és akkor nem naptári ünnepnap, hanem boldog valóság lesz számunkra karácsony szent ünnepe!

Az utolsó karácsony

Irta: BOT ANDOR.

Vidáman rohant a gyorsvonat a hegyek felé. A hulló hópihék élettelenül csapódtak utána a szélben. Az egyik fülke ablakán egy férfikorba lépő fiatalember bámult az elmaradó síkságra. Aztán visszafordult a másik három utitárs felé:

— Na, nemsokára hazaérkezünk.

— Jó is, — válaszolt az üldögélők egyike lebocsátva az ujságot, mert nekem ma este már vissza kell utaznom.

— Nem tudom, mit szólnak majd az öregek, — nevetett az ablaktól visszafordúló.

— Kezdődik a lamentáció. Szinte hallom anyánkat: Már mégy, még egy éjszakát sem töltsz itthon?

— Na és apa ?... — szólt közbe a fiatalabb testvérek egyike. — Szinte látom, ráncok futnak a homlokára s megint egy találó hasonlattal akarja meghélyegezni ezt a szörnyűséget.

— Nem értik meg a helyzetemet, — magyarázta a testvéreknek az ujságolvasást abbahagyó, mert mind a négyen testvérek voltak. Szép sorjában követték egymást s a négy fiú olyan egyforma volt, mint ugyanazon almafa gyümölcsei. De valami mégis megkülönböztette őket. A legidősebb, az ablakon át kiszemlélő komoly és zárkózott s emellett kifelé figyelő volt. Még nőtlen, bár a harmincadik évet taposta. A megfigyelése, az emberek tanulmányozása a mesterségéhez tartozott. Szeme szúrós és összehúzódó volt.

Az ujságot olvasó befelé tekintő, lélekember volt. Mindent a lelkén keresztül vizsgált és analizált. Művész volt; már megnősült. Most fiatal feleségére gondolt, ki a karácsonyt nélküle a maga családjában fogja eltölteni. De neki testvéreivel haza kellett jönnie. A szülők olyan keservesen hívták őket:

— Gyertek haza fiaim, mind! Legyünk mégegyszer együtt karácsony estéjén, úgy mint régen, mikor még kicsinyek voltatok; a mieink voltatok!

S ő a lélekember behunyt szemmel már otthon a fővárosban visszarepült az édesanyja ölébe. Hatalmas feje érezte előre — a távolból is az anyai kéz simogatását és szinte ő volt a legfőbb szószólója a hívogató szóra adandó válasznak:

— Haza megyünk, haza kell mennünk!

— Na ez igaz, — egészítette most ki gondolatait, de otthon is be kell látni, hogy nincs időm érzelgős karácsonyi gyermekjátékokra... A feleségem is vár, a teendőim sem tűrnek megsakítást, halasztást.

Idegesen gyujtott egy cigarettára, aztán odakínálta az ezüst tárcát az öccsei felé, kik ott ültek vele szemben.

— Parancsoljatok.

A két fiatalabb fölnevetett, egymásra kacsintottak, biztatták egymást; de csak az egyik nyult a cigaretta után.

— Mi az Lacikám, te még mindig nem szísz?

— Nem gyereknek való, — huncutkodott a bátyja, korban a harmadik.

— Még raér!

— Fogd be a »bagólesödet« — vágott vissza keményen a legfiatalabb, némi célzást téve a potya bagóra.

— Na csak össze ne vesszetek, — szólt rájuk a legidősebb, az ablaknál álldogáló. — Ráérünk erre otthon is.

Mindnyájan fölnevettek. S most a kékeslila cigarettafüstben egymáshoz közeledve és hajtva fejüket el-elálmodták hangos szóval gyermekkoruk egy-egy epizódját... egy-egy atyai szidalom, vagy pláne enyhe nyakleves történetét.

— Mit viszünk a fa alá? — terelte a beszélgetést más irányba a művész.

— Laci egy nagy vázát hoz, — inceselkedett a bátyja. Tudniillik Laci még a mult évben összetörte az otthoni nagy vázát és most akar bűnbocsánatot nyerni.

— Lacikám... tyű a fáját! Te összetörted a vázát? Na, gondolom, aznap nem volt valami jó napod?

— Hát volt egy kis hóvihar — emlékezett kis mosollyal László a régi esetre. — De ti mit hoztok?

— Ah, az titok! Titok! — ellenkeztek mind a hárman, jól mulatva azon, hogy legkisebb öccsük ily hamar engedte leleplezni magát.

— Na mintha nem tudnám kívülről is; te — és itt az ujságolvasást abbahagyóra mutatott, — könyveket hozol, Sándor a megszokott édességekkel rakja körül az asztalt, Géza keztyüt, nyakkendőt vásárolt az üzletekben.

Az ember megszokásból, szinte önkéntelenül ragaszkodik szokásaihoz.

— Persze, persze — filozofált a művész, minden megismétlődik az életben. A magunk élete sem más, mint új lapon, új betűkkel apáink és szüleink története... egy kis változatossággal.

— Ne igen mélyedjünk el a filozofálásba... Mindjárt megérkezünk fiuk, szedhetjük a csomagjainkat.

Csakugyan, a vonat éles kanyarok után még átfutott a váltókon s nem sokára nehezeket köhögve és fujva megtorpant a kivilágított pályaudvaron.

—

A kapu szélesen kitárult és a fiuk katonás léptei ott kongtak és muzsikáltak a széles folyosón. Az apjuk eldobta a cigarettát és e pillanatban kétsége reménnyé erősödött:

— Hátha mégis! Hátha hazajöttek!

De az anyjuk boldog és biztos tudattal törölte meg lisztes és porcukros kezeit és az ajtóhoz futott:

— Fiaim!

Nem is szólt többet csak átölelte őket. Nem tudta melyiket, s nem figyelte milyen sorban és hogyan bontakozik ki az ölelésből, hogy egymásnak helyet adjanak a fészekben, az édesanya örökké meleg szíve fölött; csak egy nagy boldogság fűtötte, hogy régi álma és vágya így beteljesedett.

Mikor aztán ott álltak az ebédlőben és a villany bearanyozta hosszukás barna arcukat, fekete hajukat és a dióbarna szemek ott pihentek rajta, csendesen leereszkedett egy plüssfotelbe és sírni kezdett. Miért sírt? Azt ő és az anyák tudják, talán ők sem.

— De édesanyám — elmélkedett is mindjárt az egyik, miért ez? Hát ezért jöttünk haza?

— Ugy van anyuka, mint a gyerek, akkor ijed meg a villámlástól, mikor már dörög! Most már késő! Itthon vagyunk, éhesek vagyunk és ne fessék sírni, ezzel a veszedelem nem mulik el!

— Éhesek vagytok!? Jaj hála Istennek, — ugrott föl a boldog asszony, hogy terítsen, futhasson az illatos, meleg kávé, ünnepi kalács után! Hiszen az olyan nagy boldogság, hogy mind a négyen itthon vannak, éhesek és ismét megeszik az ő mazsolás kalácsát, frissen sütött karácsonyi vacsoráját, mézzel édesített bobájkáját.

S a fehér terítékes asztalt körül ülik mind a négyen... ezek a nagy fiuk, meg lett emberek és a mult leereszkedik közéjük az emlékek rózsaszín fátyolával és virágaitól borítva. S megindul a beszélgetés:

— Mi ujság a fővárosban; hogy van Géza a feleséged? Hát mi az, kis unoka nem lesz? Pedig milyen jó volna már simogatni egy szőke fejecskét, babusgatni egy új kis életet! Az unoka a nagyszülők késői játékszere; ölelése és hintázása közben új álmok, vágyak és illuziók nyilnak az öregség kiaszott tarlóján. S minden, mit az élet, az emberek letaroltak vagy elraboltak, újra éled és igérkezik az öregek karjaiban.

Géza fölnevet, de a nevetésben távoli sírás tilinkózik:

— Ma már máskép gondolkozunk és élünk édesanyám. Robot az élet s máról holnapra él az ember. Mindenütt sietés és rohanás; de a gyermek gondjaitól és lekötő terhétől fél a ma embere.... Talán ez a nagy bizonytalanság is az oka.

— S talán még egy! — sóhajt föl az apa. — Az emberek nagy önzése. Még a szerelemben, a családi életben is! A házastársak is önmaguknak és önmagukért élnek.

S még így folytatódik a beszélgetés egy kis ideig, de lám a fiuk sorjában, egyenként el-eltünnek. Az anya mosolyog, érti. Viszik a szegénységük gazdag ajándékát odalopni a fa alá.

Maga is fel kel s a szomszéd szobában előszedegeti a szekrényből a szegényes nyugdíj meglopott pengőiből s a maga félretett garasaiból felgyült kis csomagjait. Mindegyiknek valamit, amit szeret, ami után már gyerekkorában is vágyakozott. Aztán kisurran a konyhába, hol a gazdag vacsora, a fiúk kedvenc ételei várják sorsuk beteljesedését.

— Aztán Mari legyen itt, — szól a nyugtalan és ki a messzeségbe vágyódó háztartásihoz s ha szól a csengő, jöjjön be maga is.

És szól a csengő! Most nem a fiuk egyike csenget, mint évek hosszú során, mikor mindig egyik díszítette a fát és felgyújtotta a színes gyertyákat, mikor apjuk az irodából hazasietett.

Most ismét az öreg úr végezte ezt a kis izgalmas dolgot. Ugy, mint mikor még kicsinyek voltak az apróságok.

Mikor a fiuk visszatértek s a beszélgetés ismét megkezdődött, az asszony intett a szemével.

S a mindig zord és mord apa egy szemöldökrántásra indult szóllanul és boldogan. S megállt a szomszéd szobában a kicsi fa előtt. Meggyujtotta az első gyertyácskát:

— Milyen kicsivé tőpörödött a régi, nagy, majdnem plafonig érő fa... Mint jó magam... S eltüntek róla az izléstelen cikornyák, az üres semmiségek... Megkomolyodtunk, vagy értékesebbé lettünk? Nem, nem! A fán — a gyermekszemnek kellenek a ragyogó semmiségek, az embernek kellenek az élet cifra, csalóka színes álmai! De mint a hegyek meredekein fölfelé törpülnek a fenyők és minden és minden, az évek során is elmaradnak a merész álmok, a nagy kiábrándulások és leszünk nagy lendülettel induló életek apró kis fenyő emlékei!

Alig tudja megrázni a kis csengőt és visszanyomni az elgyengülés könnyeit.

S besétálnak — karon fogva az édesanyát. Kettő jobbról, kettő balról. A gyermekcipők topogása, a kis sibederek rohanása náluk is nyugodt léptekké csendesedett. Csak egy valaki nem változott: az édes anya! A fekete hajkorona a nála is fehéresbe tisztesül, apró kis szarkalábak az ő arcán is kivirítanak, de bent, a láthatatlan tárna mélyén ég az örök tűz. S míg körül állják a fát, az emlékek és elrohant évek tűzhányójából feltör minden érzés és gondolat, hogy könnyekké kristályosodva öntse el az arcát, mely most megszínesedik, kivirágzik s alyon, mint a fiuké. Valami nagy nyugtalanság rázza meg... Végtelen boldog és mérhetetlenül szomroú. Mosoly és könny, tiszta fehérség most minden és mégis sötétséget érez maga körül.

Hol az egyiket cirógatja, hol a másik fejét simogatja:

— Milyen jó, hogy itt vagytok, hogy mind hazajöttetek.

Telefon: 21-45. Telefon: 34-08.

Debreceni Vásárpénztár R.-T.

HITELEKET, ELŐLEGEKET FOLYÓSIT HIZLALÁSRA ÉS A VÁSÁRRA KERÜLŐ SERTÉSEKRE

Egy különös si-baleset Svájcban. Egy sielő, a sáncról való ugrás közben elbukott és az egyik sitalp magától a levegőben repült.

A spanyol harcok során számtalan golyó ért egy amerikai szanitéc-autót.

— Sajnos, édesanyám, nekem már este az éjfélivel vissza kell mennem — szól félénken Géza.

Az asszony nem szól, az izgalmába a keserűség is belevegyül; lám-lám, hogy ráborul a sötétség... szinte érzi. Hát eddig, csak pillanatokig tartott ez a szép álom, annyi éven át várt teljes összetalálkozás?

— Nem, nem! Inkább énekeljetek szépen, úgy mint régen, mikor kicsinyek voltatok! S maga kezdi halkan: »Mennyből az angyal lejött hozzátok! Pásztorok, pásztorok!«

A fiuk lassan, vontatottan átveszik a dallamot és maguk is el-elrebegnek egy-egy szót; de aztán ijedten ugranak az édesanyjukhoz...

— Mi az, mi az? Rosszul van?

Az asszonyka nem szól, csak mosolyog...

Ijedten viszik a sezlonra. Lefektetik.

— Olyan halvány!

— A vacsora... a vacsora... fiaim! — mosolyog a mindig kimerültebb, aléltabb asszony.

Az öreg a lánnyal doktor után szalad...

A fiuk vizet, ecetet keritenek. Simogatják, dörzsölgetik.

Az asszony feléjük fordul:

— Ugye nem mentek el, most ne! Ne! Itt kell maradni! Most kis fiuk vagytok, itt kell maradnotok! Gyertek közelebb! Közelebb! Körülállják, egyik letérdel és ráborul...

Az asszony keze a lehajló fejre siklik és simogatja, cirógatja... és boldog mosolyt lop az arcára a négy fiu látása... míg hirtelen, — mint villámütésre — lehanyatlik a kéz a sezlon oldalán a semmiségbe... Mosoly, boldogság s minden öröm elvész egy hirtelen jajszóban.

A karácsonyfán a színes gyertyákat a legidősebb fiú oltogatja... Nagyokat lehel rájuk és közben fel-felcsuklik. — Mintha kicsi gyermekek sirnának a messzeségben!

A mi Királyunk születése

Irta: Szalacsy Rácz Imre

Napok óta nagy nyugalommal élte különben se zajos életét a rómaiakat képviselő kormányzó a jeruzsálemi palotában. Most még annyi se zavarta kényét, kedvét, mint eddig.

— Eszükre térnek lassan a zsidók és belátják, hogy nincs itt miért ugrálniok, — mondta egyik hizelgő udvaronca Heródesnek, aki ekkor Judea névleges királya volt a rómaiak jóvoltából.

— Az egész nemzetre nem érdemes szót vesztegetni, — legyintett Heródes unottan és kinézett az alkonyati estébe, de hirtelen torkán akadt a szó.

Mindenki tudta róla, hogy hinni nem sokat hisz, de annál nagyobb volt a hiszékenysége és nem tudtak olyan mesével előállani, amit készpénznek ne vett volna.

A természet jelenségei meg éppen megborzongatták.

Nem birta a villámlást nézni, de nem tudott viharos időben még csak ki se nézni. A mennydörgés legbelsőbb termeibe üzte...

— Nézd, Filippos, milyen csillogó nagy csillag látszik a nyugati ég bibora fölött...

— Csillag, holnap szél támad az egek aljáról, azért mutatja többnek a csillagot az ég, — mondta a görög, aki még annyit se hitt, mint Heródes, de a babonának se adott hitelt.

— Nem, Filippos, nézd meg csak jobban, az olyan csillag, amilyent én még nem láttam, — borzongott Heródes és Judeára gondolt, a megátkozott országra, mely annyi kellemetlen percet szerzett már neki.

— Nyugodj meg, uram, bolondság hinni abban, ami távoli; ha félelmes volna, magam is tartanék tőle. Én nem borzongok, hát te se gondolj vele, — akarta ügyetlenül elterelni a csökönyösen eget nézö Heródes gondolatát is a csillagról a görög.

— Nem, nem, látszik, hogy te nem értesz a keleti tudományokhoz, Filippos, más ég alatt születtél, de itt, itt ismét más törvények uralkodnak fölöttünk...

— Tudod, uram, én már többre becsülök egy kimber leányzó szemében ragyogó csillogást, mint a ti minden keleti varázslatokat. Tudod-e, uram, hogy azoknak a természetétől olyan szőke, olyan sápadt a hajuk, mint a folyó arany...

— Igen, hallottam, magam is láttam már ilyen leányt, — tért most ki a csillagok különös fénye elől Heródes, — de most semmi máshoz nem tudom ezt a csillagot hasonlítani, mint...

— Persze. Ne is hasonlítsd, uram. Majd elvezetem hozzád a leányt, Flaccus Niger hozta magával Rómából, tudod, az a gladiátor testű centurió...

— No, most hagyd, — tett egy türelmetlen mozdulatot Heródes, — inkább hívd be Salest, az egyiptomit, ő talán tud valamit mondani a csillagról...

— Amint parancsolod, uram, — nyomott el egy gúnyos mosolyt a görög orra alatt és kisietett.

Heródes növekvő borongással figyelte a csillagot és úgy látta, hogy az percről percre nagyobb lesz. Gyémántköves gyürüjéből kivette a csillogó követ és most azon keresztül nézte a csodának is beillő csillagot. Egész sereg csillagot látott a szépen csiszolt kövön keresztül.

Filippos lépett most be az egyiptomival.

Sales mélyen meghajolt és ravasz szemében indulatos tüzet vélt Heródes, aki merően nézett a sárgaképü csillagászra:

— Mond, te sárga kutya, micsoda csillag van a nyugati égen?...

— Annak a csillagnak szemlélésében zavart meg szolgád... — mondta bosszusan az egyiptomi.

— A barátom, nem szolgám, — kegyeskedett Heródes.

— Hát akkor a barátod, aki azonban nem tudja visszavinni oda azt a csillagot, ahol elhagytuk...

— Tehát te is észrevetted?...

— Már két hete figyelem!...

— És mit olvasol belőle?...

— Semmi jót! — ráncolta a homlokát Sales.

— Beszélj! — lépett közelebb Heródes.

— Még idő kell hozzá, hogy biztosat tudjak, a jelek szerint hosszabb időig fog tartani a különös jel...

— Eddig te se láttad?

— Ezt a csillagot még ember nem látta! — szólott most ünnepélyesen Sales.

— Könyveid nem beszélnek róla?...

— Nem. De valami zsidóirás említ egy csodálatos csillagot. A város vénjei is nyugtalankodnak Hetek óta bujják a könyveiket, de nekem semmit el nem mondanak...

— Ugy, hát bujják a könyveiket, — ült le bosszúsan Heródes és merően nézett maga elé. Most már nem figyelte a fentebb és egyre fentebb szikrázó csillagot, mert egykori hitsorsosaira, a zsidókra gondolt, akik szintén tudomást szereztek a különös jelről.

— Valami próféta, vagy mi irt erről... — mondta közömbösen a görög.

— Tehát ezt te is tudod, — állott fel nyugtalanul Heródes.

— Néha olvasgatok a zsidók könyveiben, mert nem akarom elfelejteni a nyelvet, hiszen azért tartasz itt, király, — mosolygott a görög.

— Igen, persze, te tudod a nyelvüket!...

— Szerencsés vagyok, király...

— És sokat irnak erről a csillagról?...

— Egyszer találkoztam effélével, de ez se jelent többet, mint az a zavaros többi zagyvaság...

— Csak annak zagyvaság, aki nem érti, — szólott az egyiptomi, — ezek a zsidók mindent megértenek, megmagyaráznak...

— Hogyne és mindenből Messiás-jöttét olvassák ki a hitvány ebek, — jött, ment fel és alá Heródes.

A görög mosolygott az egész jelenet alatt, míg az egyiptomi el-

Főzéshez, fürdéshez, szobafütéshez

a **gáz** legjobb, legolcsóbb, legtisztább,
a **gáz** a legkényelmesebb,
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető,
a **gáz** melege pontosan szabályozható,
a gáz számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

A gázvezetékeket 5 évi részletre készitjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatéritjük.

Resót, sprót, autogegyset, fürdő- és fütőkályhát olcsón bérbeadunk.

Dijtalan felvilágositások, készülékek bemutatása, költségvetés: Batthyányi ucca 17. Telefon: 28—53.

Debrecen sz. kir. város Világitási Vállalata.

mélázva nézett a széles nyiláson keresztül a csillagra, mintha megnyugodott volna az előbbi megzavartatása miatt.

A csendet az uccáról felverődő zaj zavarta meg. Heródes vette észre a szokatlan időben jelentkező lármát az őrök izgalma kirobbant:

— Ime, már lázongás is van a városban.

A görög kihajlott a bolthajtásos nyílásnál és megnyugtatóan mondta:

— Vendégek jöttek, uram, ne izgasd magad...

Jó fertályóra mulva valóban királyi vendégek jelentek meg Heródes előtt. Mélyen meghajoltak és fejükön csillogott a drágakövekkel kirakott korona. Az idősebb szólott először:

— Hol vagyon, ki született, zsidók királya, mert láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk imádni őt...

Heródes meghordozta tekintetét az idegenek fölött és merően nézte az eléhívott zsidó írástudókat, akik közül egyik imigyen szólott:

— Mikeás próféta mondja: És te Bethlehem, Juda földje, éppen nem vagy legcsekélyebb Juda nagyjai közt, mert belőled származik a vezér, ki kormányozni fogja népemet, Izraelt!...

Heródes hallgatta a szavakat, aztán fondorlatosan azt mondta a keleti királynak:

— Menjetek, kérdezősködjetek szorgalmasan a gyermek felől és ha megtaláljátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és imádjam őt...

A királyok meghallgatták a tanácsot, ismét útrakelének, hogy megtalálván a királyt imádják őt.

És megtalálták a csillag vezetésével a helyet, hol a gyermek vala és bemenvén a házba meglelvén a gyermeket anyjával, Máriával és leborulva imádták őt...

A keleti királyok más úton térének vissza hazájokba, mert Heródes gonosz szándékát megismerték a gyermekkel szemben...

Gázriadó

— Háborús idill. —

Az áldott orosz harctéren van a század még hozzá tartalékban. Villanykörte lóg a gerendáról, német kötelékben lehetnek. A szín tágas parasztszoba. Könyvhalom, szerelvény össze-vissza. A falon térkép, alatta vigyázzba állítva húsz pár csizma és bakkancs, vegyes. Kívülről erős gyomorkorgás, gyöngébbek kedvéért: távoli ágyúszó. A főhadnagy az ágyán mereng s jövőjére tekintettel koldusbotot farag. Zöld hadnagy szerelmes levelet írna, de nincs hangulata, nem megy. Az asztal másik oldalán Bimbó hadapród gubbaszt s tudományos kérdéseken töpreng, sikertelenül. A gyomorkorgás erősödik.

Főhadnagy (ásít): Meg kék gyujtani a villanyt.

Bimbó (meggyujtja): Nyulnak a napok.

Zöld: Házinyulnak vagy tengeri nyulnak?

Bimbó (udvariasan): Hehehe.

Tisztiszolga (benyit, halkan, kedves mosollyal): Főhadnagy úr instállom szeretettel, gázriadó.

Mind (fölugrik): Tyű!

Bimbó (vonít): Nincs itt a gázálarcom! (Kirohan.)

Főhadnagy (üvölt): Miska! A gázmaszkám! (Kirohan.)

Zöld (előkapja a magáét, fejére húzza. Visszaül, hogy folytassa a levelet.): Nem látok.

Főhadnagy (bejön, vígan lóbálja az álarcot).

Zöld: Nem teszed fel?

Főhadnagy: Van idő.

Zöld: Nana. Egy perc alatt itt lehet. (Leveszi az álarcot.) Csakugyan nem érzem. Mit csinál a század? Adtak riadójelzést? Nem hallottam.

Főhadnagy (összevágja a bokáját): Hadnagy úrnak alásan jelentem, nem adtak jelzést. Az alármharangból ép ma csinált a hadnagy úr szakaszakályhaplatni'... Ha vélletlenül nem nagyméltóztatnál értesülve lenni.

Zöld (szívja a fogát. Csönd. Gyorsan az ablakhoz lép): Egy rakéta. Fenegyemeg, az ember nem lát semmit.

Főhadnagy: Mit akarsz látni?

Zöld: A gázfelhőt. Ahogy ide jön.

Főhadnagy: Nem jön az ide. Elfogja az erdő.

Zöld: Ekkora szélben?

Főhadnagy: Ha meg szél van, elviszi a szél.

Zöld: Már itt is lehet. (Gyorsan fölteszi az álarcot.)

Főhadnagy: Én még ki se próbáltam. Hogy is kell föltenni?

Zöld: Állal előre. Hátra a gumit. Igen, úgy.

Főhadnagy: Hadd látom.

Főhadnagy (befogja Zöld légszűrőjét): Szuszogj csak!

Zöld: Ne viccelj, megfulok.

Zöld (nem fúl meg).

Főhadnagy: Hisz a te maszkád nem zár!

Zöld: Tényleg? (Rémülten nagyokat lélegzik.) Itt oldalt ereszt. Nem ér ez semmit. (Ledobja, maga elé mered.) Ha ideér, kámpec. (A levélpapirhoz rohan írni kezd.) Te, jó lesz ez? Édes, egyetlen feledhetetlen Erzsébet...

Főhadnagy: Ugy érted, hogy ha megfúlsz, a másvilágon sem tudod feljeteni?

Zöld (ráncolja a homlokát. Széttépi a papírt, újat vesz elő).

Főhadnagy (vígan harangozik tovább az álarccal, odaütögeti a csizmájához): Az enyém jó.

Zöld: Ha ideér, kicsavarom a betétjét, bedugom a számba, az orrom befogom, a szemem behunyom és alszom.

Főhadnagy: Alszol? Behunyt szemmel? Ez jó.

Bimbó (közben belép, teljes szerelvénnyel, álareban. Tisztelettel): Hehehe.

Főhadnagy (ránéz, vigyorog): Hát te mi vagy? Búvár?

Bimbó (lekapja az álarcot, lángvörös): Nincs gázriadó?

Főhadnagy: Vagy igen.

Bimbó (zavart): Akkor —

Zöld: Hármas a tied? Add csak ide. (Lesujtva.) Ez is ereszt.

Bimbó (fölvídul): Nekem is.

Főhadnagy: Rendben a század?

Bimbó: Igenis. Csak Vadász hadnagy úr ment el nyúlászni. Az álarcát meg itthon felejtette. Most szaladt utána a tiszti szolgája.

Zöld (röhög): Szegény.

Jámbor hadnagy (erélyes kopogtatás után bedübög): Ebatta nímettye! Adtam neki két olyan pofont, hogy egyszeribe kijózanodott.

Főhadnagy: Jámbor Attila, az Isten ostora, porosz szövetségeseink számára fenntartva.

Zöld: Nem nyugszol, míg Vilmos császár külön napi parancsban fel nem köttet.

Telefonista: Főhadnagy úr jelentem alásan, bejöttem a szobába.

Zöld: Mi hír, mi hír?

Telefonista: Most jelentik a zászlóaljtól, hogy nem itt van a gáztámadás, hanem a nyugati fronton. (El.)

Jámbor (ökölrázva): Hát persze, az a gazember! Képzeljétek! Egy berugott disznó tántorog előttem az úton. Valami porosz káplár! Ott acsarkodik valami fertelmes szerelmi limonádét. Ahogy az erdő alá érünk, csak nekiesik az alármharangnak. Kezdi istentelenül püfölni. Persze röglön átvették mindenütt. Támadt olyan kolompolás az erdőben, mint egy baromvásár. Képen is törültem, hogy herr generálnak tisztelt kínjában. Öt fogát köpte ki nyomban, a krumplin hízott árgyélusát!

Vadász (bezuhan, vállán puska, arcán iszony. Liheg, ordít): Az álarcom! Az álarcom! Tíz kilométert loholtam!. (Szétdobálja a szerelvényt, ugrál.) A ráz-masz-kááám!

(Viharos kacaj.)

Bimbó: Épen most vitte hadnagy úr után a legénye.

(Vadász (ráborul, lezuhan, hangtalanul tátog).

Főhadnagy: Idefülelj, öregem. Vígatlan fordulat.

Mind (kórusban): Nincs is gáztámadás. Csak ugrattunk!

Vadász (megkapja a harmadosztályú katonai gutaütést a pávatollal és a karlokkal.)

Juhász Géza.

Hun kerék, hun talp

Irta: MAIZNER JÁNOS.

— Lepke nee!

Igy nógatta Hadadi Gergely, kiszolgált 39-es baka káplár egyetlen lovát. A debreceni vásárra igyekezett, egy mázsa krumplival, egy sereg káposztával és néhány kosár gohér szőlővel. Mindezek tetejében pedig hites párjával: a szép Sára asszonnyal. Az őszi nap még nem nujt elő a keleti ég alján. Az asszony ott bóbiskolt az egyik krumplis zsák tetején. Feje meg-megbillent, ha a kordély kereke ráfordult egy-egy kődarabra... Mindezt mit se bánta a szép Sára asszony. Már a város alatt jártak, mikor hátra szólt Hadadi:

— Hé, asszony, ébredj! Mingy ottvagyunk!

— Igen, igen, — válaszolt vissza Hadadiné asszony, nagy cibelin kendőjét megigazgatta magán. Két szép arcát megsimogatta, nagyot ásított, majd kidörzsölte szeméből a hajnali utas álmát.

Az öreg paraszt pedig kurtábbra fogta a Lepke gyeplőjét. Óvatosabban kellett hajtani, mert a város alatt mintha megélénkült volna a hajnali országút. Olykor-olykor azért még hátraszólt az asszonyhoz. Beszélgettek. Amint így lassan kocogtak, hírtelen éles autó tülkölés hasította meg a kerekek ütemes lármáját.

— Ej, a fiszkes fene állana belétek Mán megint térni kell...

És a Lepke gyeplőjét kissé balra kapta. A kordély balra lódult. Mellettük pedig elsuhant egy remek autó. Nagy porfellegbe borította Hadadiék szegényes járművét...

— Jaul szalad az az ótó — csodálkozott oda az asszony. — Ilyen kék magának is, Gergely.

— Kék a nehízsíges nyavalyának — büszkélkedett vissza Hadadi az egylovas kisparaszt minden gőgjével. — Nem való a parasztnak. Ilyen kordély, meg ilyen lú való nekünk. Ugyi Lepke? Mink mán csak így járunk, mivel avval nem lehet szántani! Ugyi Lepke?

— Jaó, Jaó, Gergely! Tudom én, hogy mi való nekünk. Azt is tudom, hogy szereti maga a szekért is, meg a lepke lút is, tán csakúgy, mint éngem, a hites felesígit, de azír én mégis aszt mondom, olyan kék nekünk is...

— Ne tünőggy, Sára! Még megzavarod az ember eszit. Ne jártasd a szád, mer még belefordulok az árokba, ezzel a sok jó hummival, meg veled annyukom. Oszt jól nízünk ki, ha elcsorog ez a sok jó hummi, megoszt összekarmolódik az a drága szíp két orcád...

Az asszonynak nagyon jólesett az öreg Gergely figyelme, parasztos bókja. Nem is szólt egy szót sem az úton. Csak a vámháznál szólalt meg, mikor Gergely féltően vigyázta a reggeli forgalmat:

— Vigyázzík kend, Gergely...

— Jól van, annyuk.

És Gergely mértani pontossággal a városi vámsorompó házikójának ajtaja elé kanyarodott. Az ajtó előtt gyűrött orcájú, nagy süvegű vámos. Kezében egy piros lapokkal teli füzet. — Egyik kezével tartja a füzetkét, másikkal szakítgatja a papiroslapokat. Már nyujtja is a cédulát Gergelyhez és utánozhatatlan utálattal kiáltja:

— Hetven fillér...

Csak ennyit... Gergely elveszi a vámbárcát. Kalapja mellé, a kalapja szalagja alá gyűri be rangosan és hátraszól paraszti gőgjével:

— Hé, Sára, aggy oda hetven fillért, — félre meg alig hallhatóan morogja:

— A nyavalya hetvenszer törjön ki, de drágák vagytok...

Az asszony előkotorássza bukszáját. Kivesz belőle egy pénzdarabot. Lehajol és odaadja a vámosnak. Az elveszi s már menne be a házikóba, de az asszony utána szólt:

— Pengőst adtam. Hetven a vám. Harminc vissza...

A vámosnak se kellett többe. Visszafordul most és iszonyú undorral válaszolt:

— Jól van. Tudom. De mit gondol, maguk elé hozom mingyár a nagytakaríkot. Várianak. Mingyár hozom, ami visszajár!...

És mérgesen csapta be maga után a házikó ajtaját, de kihallott további méltatlankodása:

— Buta paraszt...

Egy pillanat mulva már újra a sze-

Magyar Országos Központi Takarékpénztár
Debreceni fiók
Sürgönycím: Moktár. Telefon: 20—21.
Debreceni Közraktár és Kereskedelmi Rt. Debrecen.
Központi iroda: Ferenc József út 36. szám.
Raktárházak: Hid u. 16. szám.
Mindenféle terményt legelőnyösebb áron vásárol és tárol. Elraktározott terményre, borra kedvező feltételek mellett KÖLCSÖNÖKET folyósít!

Angliában nagy erővel folyik a toborzás. A régi haderő részére a képen látható mozgó iroda útján toboroznak.

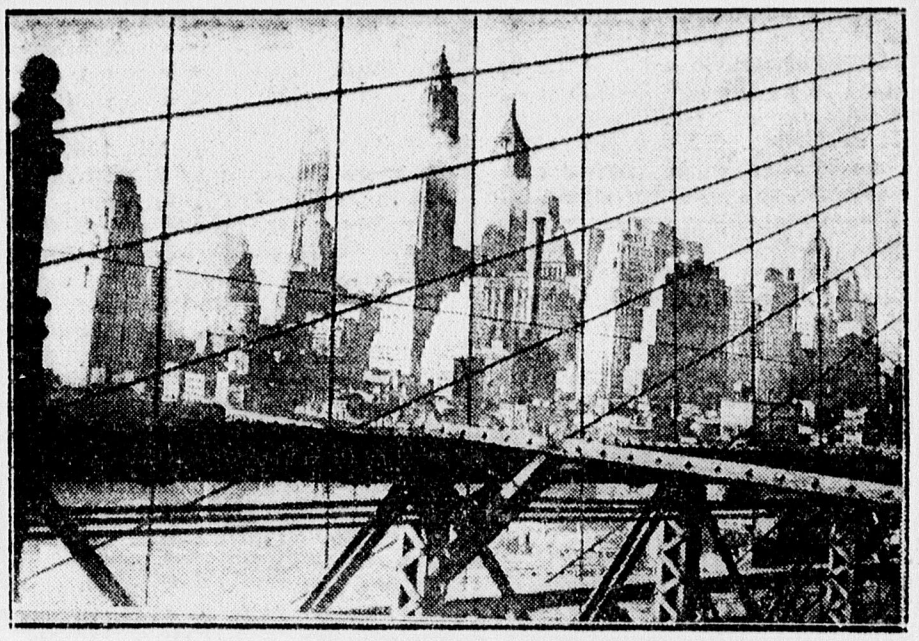

Pillanatfelvétel Newyork felhőkarcolóiról, a Brooklin-hidról.

kér előtt. Felnyujtja a vissza járó harminc fillért. Gergely pedig most hátraszólt:

— Jól adott vissza ?...

— Jól — felelt az asszony.

— No, akkor gyerünk. Na ! Lepke nee...

Ostorával Gergely csergetni kezdett. A kordély pedig döcögve megindult. Gergely cserget egyet-egyet, de bántja a lelkét a vámos szava. Oda is szólt az asszonynak !

— Hé, hallottad ? Azt mondta buta paraszt. Láttad vón mit csinált ez a Doberdón !

— Mit csinált ?

— Azt, amit a többi: Filt ! Ott nem volt buta paraszt Hadadi Gergely. Ott úr vót Hadadi. Káplár úr vót... Viléz Káplár úr, akinek nem volt szabad filni... Most itt meg ű az úr... Hadadi meg a buta paraszt... Tudod mi e ?... Megmondom... Azt mondja errül a példabeszéd: Hun kerék, hun talp... Most ű van fenn, énmeg lenn. Igy bizonyisten...

A Bika Szálló előtti forgalmi rendőr pedig mutatja az irányt. És Hadadiék szegélyes kordélyát már el is nyelte a Csapó utca hetivásáros forgalma...

Mi volt a Vásárosnaményi Eötvös család őse Debrecenben?

A »Debreceni Képeskalendárium« 1938. évi évfolyamában dr. Zoltay Lajos, Debrecen hervadhatatlan érdemü és mindenki által tisztelt monografusa, — akiről még száz év mulva is a legnagyobb tisztelet hangján fognak megemlékezni — értekezett a Vásárosnaményi Eötvös család debreceni őséről.

Ezen értekezés elolvasása után kutatásokat folytattam az Országos Levéltárban, mely kutatások eredményét Zoltay bátyámmal is közöltem.

A kutatások folyamán sikerült rábukkannom a Debrecenben lakott Eötvös Miklós özvegyének végrendeletére, melyet az alábbiakban szószerint közlök, egyrészt mert igen nagy kultúrtörténeti jelentősége van abból a szempontból, hogy feltárja egy vagyonos debreceni kalmár házánál volt ingóságokat, másrészt egy olyan debreceni végrendelettel ismertet meg, mely Debrecen város levéltárának végrendeletgyüjteményéből hiányzik.

Mindezen általam közölt adatok az Országos Levéltárban őrzött, »Tiszántúli (debreceni) tábla« iratai között a »D. 15.« jelzetü percsomagban, annak mellékleteiként találhatók fel. Ezen pert a debreceni Eötvös Miklós fiának, ugyancsak Miklósnak első feleségétől, Irinyi Borbálától született fiai és leányai, József, Miklós, Éva és Krisztina indították második felesége, Királydaróczi Debreceni Mária és tőle született kiskorú gyermekei ellen.

»Anno 1689. október 29. Én Nagy Erzsébet, néhai Ötvös Miklós uram megmaradott özvegye Istennek Őszentfelségének meglátogatásából súlyos betegségbe esvén, de elmém és eszem helyén lévén, az én neveletlen Ötvös Miklós fiam és Borsos Erzsébet leányom között töttem ilyen testamentária dispositiót elbonthatatlanul. — 1. Legelsőbb lelkemet Istennek ajánlom, annakutána megírt leányom és fiam több jóbarátimmal együtt testemet temessék el tisztességesen. 2. Az mi kevés jókkal Isten Őszentfelsége megáldott, melyek közül, amelyeket az édes üdvözült Ötvös Miklós urammal szereztem, azokból Miklós fiamnak 3 részt cedéljon, leányomnak pedig csak ¼ részt cedáljon. Mind az által a fejér gunya oszoljon közöttük egyenlő képpen. — 3. Az én anyámról maradott jókbul, ha még tanáltatnak, azok is egyenlő képpen osztassanak, ugy mint no. 50 Arany. — 4. Az édes Ötvös Miklós fiamat vallom és ajánlom, az én vőmnek nemzetes vitézlő Kellesy István uramnak és Borsos Erzsébet leányomnak, úgy hogy felnevelkedéséig viseljék igaz atyafiságosan gondját, javaival együtt, kit is Isten embersorba juttatván, mindennemü jókat tartozzanak igazán kezébe adni, mind az által azokat is, melyeket Miklós fiam házasságára rendeltem, ugy mint egy zöld kamuka szoknyát vállastul, tafota kötőstül és egy karmasin szinü eöv. 5. Az ami nékem ezüstmarhám és pénzem volt, azokat máris annakelőtte Ecsedbe vitte volt az vőm és mostan is ott vannak, melyekrül az fiamnál lajstrom vagyon és ide alább is beirattam. — 6. Én és jó emlékezetü Ötvös Miklós ur maradtunk feles pénzzel adósok, ezen adóságokat Kellesy István uram mind megfizesse az én javaimbul, ugy igyekezzék mind az által, hogy borbul, kalmár árubu és egyéb féle dib-dábokbul kontentálja az adósokat, a pénz maradna gyermekeimnek in specie. — 7. Szijjártó Judit öcsémnek hagyok 50 magyar forintokat. — 8. Kocsis Erzsókot, mivel gyermekségitül fogva én tartottam fel, az leányom vegye keze alá, Isten szerencsét parancsolván nékie, rendihez képest agyák haza tisztességesen uj rása szoknyával vállastul. — 9. Debrecen városában birák uraimék, utca és egyéb minden adóságink, kik vannak és mások is kik hol lehetnek, tartozzanak fejebb megirt fiamnak és leányomnak megfizetni, nagyobb része borára és a portiónak super fluitása, mivel többet fizetett idüv, 1 ezüst hivel; 1 rudas tallér, 5 talhogy volnának nékie adósak fl. 95. — Memoriále az ezüstmarháról: 2 pohárláb; 1. Üre (öv) való csath; 11 pártalála után András Deáktul hallottam, vezült uram. — 10. Idvezült uram halér van benne; 1 lánc öv 4 ezüst hively; 37 ezüst kalán; 3 ezüst kanna; 3 lábas ezüst aranyas pohár; 1 ezüst korsó; 32 ezüst pohár; egy csomó aprópénz; 26 arany gyürü; 800 arany 10 héján; 115 tallér 1 zsacskóban, holmi rossz ezüstpénz; 205 ezüst tallér egy zsacskóban; 2 ezüst aranyos kanna; 1 aranyos ezüst palack; egy csomó aprópénz; 1 virágos aranyos lábas pohár; 2 kisded szép aranyos kupak; 1 szerecsendió pohár; 1 kis ezüst aranyos pohár; 1 kis lábas ezüst pohár; 1 kis lábatlan aranyos ezüst pohár; 9 apró pohár; 1 ezüst aranyos csésze; 1 ezüst tányér; 3 ezüst kalán; 1 Incem Danczkaj tál, kiből vagyon no. 12; 4 ezüstös kard; utolsó Ecsedbe menetelemben 1 ürös ládát vivén, vittem egyezer magyar forintokat, közönséges folyó pénz, ki is az feljebb megírt mód szerint oszoljon gyermekim között; egy dolmányra való ezüst gomb; 1 vállra való ezüst kapocs. — Fejér gunyák: 1 aranyos paplan; 20 karakai abrosz; 3 fejtős abrosz pamuttal szőtt; 1 végh Stézia; 11 gyolcs lepedő; 1 gyolcs, 2 gyolcs kendő; 2 bársony váll; 2 végh lengyel patyolat; 1 karmazsin szin selyem eöv; 1 kék selyem eöv; 13 tafóta keszkenő; 2 aranyas párnahaj; 3 párnahajra való him; 1 paplanhajtóra való him; 3 tődezött párnhaj; 1 selyemmel varrott kendő; 4 ing váll; 1 jancsár patyolat; 1 végh fejér vászon patyolat; 2 db. butya vászon; 2 patyolat kötő; 1 gyolcs lepedő; 1 végh asztalkendő; 17 párnahaj; 2 végh gyolcs eperjesi; 2 patyolat kötő, 1 gyolcs lepedő; 1 párnahaj; 1 fejér párnahaj; 2 ing váll; 2 párnahaj. Ezek mind vagynak Ecsedben.

Költ testamentária dispositió, melyet élő nyelven mielőttünk teve, ilyen emberséges nemes személyek előtt, ugymint Andreas Thury jur. et assessor civ Debreceniensis, Stefanus Szijjártó jur. civ Debreceniensis, Samuel Diószeghy jur. civ Debreceniensis, Michaelis Végh jur civ Debreceniensis, Andreas Nagy (L. S.)«

Ezen végrendelet végleg megszüntet mniden kétséget aziránt, vajjon kalmár volt-e Eötvös Miklós Debrecenben vagy sem, mert hiszen maga az özvegye utasítja végrendeletében vejét, hogy a hátrahagyott adóságokat »kalmár áruból« egyenlítse ki.

Ezt támasztja alá az az adásvételi szerződés is, amit Ötvös Miklós köt 1671. március 1-én, mikor »a Debreczeni territoriumon, a Téglás nevő Pallant hegyen« fekvő szőlőt, — a debreczeni lakos Sághy György és nejétől, — Baranyi Mihály uram szomszédságában, megveszi. — Véterár fejében ekkor 300 magyar forinton felül fizet még egy dolmányra való lazur posztót, háromsing rását és az eladó felesége és lánya részére (igy van a szerződésben) másfél sing rását fizet. Ez a szerződés egyben bizonyítéka annak, hogy Ötvös nem maga telepítette szőlőjét a Téglás kertben, hanem már telepítve vette át, illetve meg, szemben azzal, amit Zoltay bátyám feltételezett.

Hiába mondta ki végrendeletében Nagy Erzsébet asszony, hogy »elbonthatatlanul« tette, mert veje ura bizony nem igen tartotta magát annak rendelkezéseihez, amennyiben még az ifju Miklós házasságára rendelt ingóságokat sem adta ki neki, sem egyebet, hanem az átvett és kezelése alatt levő pénzzel elszámolt és Miklós — az ifju — mikor elvette Irinyi Borbálát, a kihallgatott tanuk vallomása szerint egészen szegény ember volt, kinek 4 lovon kívül nem volt egyebe. Ez az ifju Miklós mikor már sógorát felszólította az elszámolásra, akkor magának jegyzeteket csinált arról, hogy mire és milyen összeget fordított a gyámja és egyben sógora. Ezen »Memorialek«, amint ő őket nevezi, szintén alátámasztják atyjának kalmárkodását. — Ugyanis, amikor a memorialeban a bevételi és kiadási tételeket felsorolja a következőket mondja:

»a posztó, akit Debreczenben eladtak Hung. fl. 180.—«

»Néném Asszony Debreczenben szűretkor adott el egy égett Herpáczot Hung. fl. 18.—«

»Az urnak prodáért 6 vég posztót.«

Városi Takarék és Hitelintézet

részvénytársaság

DEBRECEN, CSAPÓ U. 4. ALAPITÁSI ÉV: 1873.

SAJÁT TŐKÉK: 3,018.000 P.

Foglalkozik a bank. és takarékpénztári üzlet minden ágával.
Különosztály ZÁLOGHÁZ az intézet székházában.

»Czigány Judithnak posztót tallér 30.«

»Az égett posztóból adott el két katonának sógor ur ugy gondolom három sing remeket« stb.

Ha nem lett volna kalmár, akkor honnan juthatott volna örökösei ezekhez az árukhoz s miért egészítette volna ki id. Ötvös Miklós a vásárolt szölő vételárát, különböző kalmár árukkal?

A fenti végrendelet felderíti az Ötvös családnak a Borsos és Kellesy családokkal való rokonságát is, amit Lehoczky és Zoltay is csak sejtenek, ugyanis azt, hogy id. Ötvös Miklós felesége, előb egy Boros nevű nemes urnak volt a felesége s attól született Borsos Erzsébet leánya, aki ifj. Ötvös Miklósnak mostoha testvére volt és akit ns. Kellesy István vett el feleségül.

Még Zoltay bátyámnak néhány tévedését akarom kiigazítani:

Ötvös Miklós, az idősebb, sohasem volt szabolcsi földes úr, hanem azok a birtokok felesége tulajdonát képezték, ami kitűnik a mostoha testvéreknek Ecseden 1690 április 18-án kelt egyezségéből, melyben a szabolcsi ingatlan részeikről, mint anyai vagyonról mely az anyjuk útján háramlott reájuk, emlékeznek meg.

Ötvös Miklós, az idősebb, 1666 május 22-én szerezte meg néhai Lekcsei Sulyok Sándor árvájától, nemes Várady Jónásné sz. Lekcsei Sulyok Borbálától, feleségével együtt, annak ecsedi házát és a csaholyi elzálogosított részbirtokát. Ezen ingatlanszerzésnek okát abban látom, hogy felesége lehetett arra a vidékre való, amit onnan gondolok, hogy egy későbbi tanuvallomásban találtam adatot arra nézve, hogy a szomszédos Lázári és Királydarócz községekben laktak nemesi renden levő Nagy családok, valamint Kellesy uram is erre a vidékre való volt. A házat Ötvösék maguk nem lakták, mert egy a perben elfekvő irásbeli feljegyzés szerint, abban Kellesy István és a felesége laktak, de semmi nyoma sincsen annak, hogy Ötvös Miklós, vagy a felesége állandóan ottan laktak volna. Özvegye is azt mondja végrendeletében, hogy »legutóbbi Ecsedbe menetelemkor«, amikor valószinűleg leányát ment meglátogatni. Az állandó Debrecenben való lakás mellett bizonyít azonban az, hogy itt nagy házuk volt és az, hogy az özvegy is itt végrendelkezik.

A kalmárkodással sem hinném, hogy életében felhagyott volna id. Ötvös Miklós, hanem ennek csak a halála vetett véget és hiszem, hogy ő itt is halt meg és itt is lett eltemetve.

A családi házat sem ő adja már el, illetve annak egyharmadát, a görögöknek, hanem a fia ifjú Miklós. A szerződés Kassán kelt és elmondja, hogy azért adja el, mert más birtokot akar szerezni magának.

Sem Zoltay bátyám, sem előtte Lehoczky, aki éppen a családi levéltár anyagát dolgozta fel, nem emlékeznek meg a család nemességének jogalapjáról. Csodálatos valami, hogy egy ilyen előkelő, nagy vagyonú családunk eredetéről nem tudunk semmit. Sajnos a kérdést én sem tudom megoldani, csupán annyival jutottam előrébb, hogy az ecsedi ház adásvételi szerződésében Ötvös Miklóst a következőképen említik: »A Debreczenben lakó nemzetes Szük Ötvös Miklósnak és nejének nemzetes Nagy Erzsébet asszonynak«. — Ugyancsak ezzel indokolja tiltakozását Lónyai Sándor, mikor az Eötvös családnak a vásárosnaményi uradalomba való beiktatása ellen tiltakozik, kijelentvén, hogy Szűknevű közrendű iparos család leszármazói.

Egyetlen nemes Szük családot tudtam kutatásaim során találni, akik Zemplén megyében hirdették ki II. Ferdinándtól kapott nemes levelüket. Azt azonban, hogy az Eötvösök tényleg ennek a családnak lennének a leszármazottai, azt megállapitani nem tudtam s erre úgy látszik a családi levéltár adatai sem tartalmaznak semmit, hiszen akkor ezt Lehoczky említette volna s nem jött volna egy semmivel sem bimere lord emelte fel először szavát a zonyítható, meseszerű leszármazással.

Dr. Lendvay Gedeon.

Beszédgyógyitás és beszédnevelés

Irta: Gáspár János

Emberi mivoltunknak egyik legértékesebb képessége a hangos beszéd. Mégis a legtöbb ember ügyet sem vett, vagy csak alig törődik valamit beszédével. Sok ember észre sem veszi, hogy mennyire hibásan beszél. A szülők nagyrésze nem gondol a gyermek beszédével, de nem is tudja, hogy miként nevelje, védje, ápolja gyermekének fejlődő beszédét, miképpen előzze meg a beszédzavarokat és ha már kifejlődött valamilyen beszédhiba, akkor hol gyógykezeltesse. Sajnos, ma még az iskolák sem értékelik eléggé a hang és beszéd szükséges védelmét és így nem is használják ki kellőképen a beszédhangban rejlő nagy nevelői értékeket. — Azt tartják, hogy anyanyelvén mindenki tud beszélni. Pedig amint nem mindegy az, hogy mit mondunk, sokat számít az is, hogy valamit hogyan mondunk. Beszédünknek a hatása, az értéke nemcsak a tartalomtól, hanem a kellemes, vagy kellemetlen hangzástól is függ. Tiszta kiejtés, jó hangsúly, a hongkapcsolódások figyelembevétele, helyes tagoltság mellett, beszédünk kifejezőképesebb, érthetőbb, tökéletesebb lesz. A tökéletes beszéd érzelmeink, vágyaink, gondolataink hűbb tolmácsolója.

A beszédhibák elcsúfítják, eltorzítják a beszédet, károsan hatnak az egyén összszemélyiségének, intellektusának a kialakulására, megkárítják az egyént szociális értékében és kedvezőtlenül hatnak közgazdasági szempontból is. A beszédhibában szenvedő egyénekben szégyen és csökkenértékűségi érzetek támadhatnak, melyek lelki szorongatásokhoz vezetnek. Az önbizalom hiánya bátortalanná teheti őket. (A dadogó vásárolni akar. Sétál az üzlet előtt, beszédbátortalansága miatt nem mer bemenni. Fél a beszédtől, a szégyentől.) A szégyentől, a nevetségessé válástól való félelem miatt önmagukat lebecsülő, kishitű, bizonytalannul cselekvő egyénekké válhatnak. Van olyan dadogó, aki inkább elviseli azt, hogy tudatlannak tartsák, semmint, hogy kinevessék. (Nem felel a hozzáintézett kérdésre, úgy tesz mintha nem tudná a kérdezett dolgot.) Rendellenes lelki reakciókat (hirtelen, indokolatlan harag, dühkitörés, kétségbeesés stb.) is válthat ki a beszédhiba. (Egy dadogó pl. hirtelen dühkitörésében késsel átvágta az őt csúfoló fiúnak a torkát.) Az egyén intellektuális fejlődését kedvezőtlenül befolyásolják a beszédzavarok. (Szabó professzor adatai szerint a dadogó tanulók 36 százaléka visszamarad tanulmányaiban.) A beszédhiba az egyén szociális magatartásában is zavarokat idézhet elő. (Emberkerülővé, életuntttá válhat, vagy különcködő lénynek tűnhetik fel.) Közgazdasági szempontból is kárt okozhat a beszédhiba, mert csökkenheti a benne szenvedő egyén életkereseti és általános tevékenységét.

Ha megfigyeljük a beszéd két fontos sajátosságát a kiejtést és a folyékonyságot, akkor észreveszszük, hogy a rendes beszédtől eltér a tisztátalan kiejtésű beszéd (pösze beszéd, selypítő, raccsoló, orrhangzós beszéd) és eltér a folyékonyságában megakasztott (dadogó) vagy pedig a folyékonyságában meggyorsult, — esetleg a kiejtés tisztaságában is kárt szenvedő — (hadaró) beszéd. A pösze-beszéd a kiejtés tisztaságának a zavara, mely egy vagy több hangzónak a hamis vagy tisztátalan képzéséből tevődik össze. Létrejöhet a rossz beszédpélda, a környezet (szülő, nevelő) figyelmetlensége, a beszédszerv gyakorlatlansága, vagy a beszédszervek valamely veleszületett, vagy szerzett rendellenessége következtében. — (Hiányos hallás, gégebeli elváltozások, szájpadlás, orr, nyelv bántalmai, ajak, fogak rendellenességei miatt létrejött pösze-beszéd.)

A dadogós a beszéd folyékonyságának a zavara. Hang szótag, szóismétlésekben, görcsös megakadásokban nyilvánul meg, melyekhez súlyosabb esetekben együttmozgások (arc-, kar-, váll-, lábizmok rángatódzása) járulnak. Súlyos kihatásu beszédzavar. A legrégibb időtől kedve napjainkig igen különféle »csalhatatlan«, »biztos« módszerekkel gyógyították. Sokáig kísértett a köztudatban az a teljesen hamis felfogás, hogy a dadogó nyelvében van a hiba és azt kell felszabadítani Dieffenbach német sebész (1841-ben) veszélyes műtéttel akart segíteni (darabokat vágott ki a nyelvből, átvágta a nyelvféket stb.) Francia sebészek is követték példáját. A dadogás gyógyítására vonatkozó pedagógiai eljárásoknak is egész tömegét ismerjük. A dadogás kezelése azonban az esetek nagy százalékánál nem hozta, de nem is hozhatta meg a kívánt eredményt, mert csak a külső tüneteket gyógykezelték. Hosszú időnek kellett eltelni addig, amíg eljutott a beszédgyógyítás a mai modern eljárásokhoz, amíg felismerték azt, hogy a dadogás az egyén össz-személyiségével legszorosabb kapcsolatban van és így a dadogás gyógyításánál nemcsak a beszéd technikájának a javítása, hanem az egész lelkialkatnak az átalakítása, átképzése, összrendezése a fontos. A dadogó nemcsak hang, szótag, vagy szóismétlő görcsös beszédzavarban szenved, nemcsak a beszélni tudás területén szélsőséges emberváltozat, hanem egész életidegrendzavarban szenvedő egyén. A Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola egyik európai hírű, kiváló tanárának dr. Szondi Lipótnak a Kórtani és Gyógytani Laboratóriumban végzett alkatelemzési vizsgálatai, külföldön is elismeréssel találkozott tudományos megállapításai jelölik ma meg a dadogók kezelésére vonatkozó eljárásokat, megállapítván azt, hogy a dadogók szétesett, rosszul összrendezett egyéniségét kell átépíteni, átszervezni egy jobban összrendezett és jobban egységesített összegyéniséggé.

A lassú, akadozó beszédnek az ellentéte az igen gyors, hadaró beszéd. A hadaró beszédénél a hangzók, szótagok tisztátalan kiejtése is jelen lehet. A beszédzavar kutatás legújabb eredményei értékes útbaigazítást nyújtanak a modern beszédgyógytannak a hadarás kezelésére is.

Legsúlyosabb beszédhiba, illetve beszédhiány a némaság (siketnémaság, hallónémaság, hülyenémaság, afázis némaság, hisztériás némaság beszédszervi némaság és az igen ritkán előforduló példányhiány miatti némaság.) A siketnémák beszédrenevelése, beszédtanitása a részükre létesült gyógyítva nevelő iskolában, intézetekben történik. Róluk majd külön fejezetben fogunk megemlékezni.

Felléphetnek még az idegrendszer különféle bántalmai kapcsán is beszédzavarok, (agykérgi, afázis, hisztériás, epilepsziás, nyúltvelői gerincvelőkeménykedéses, hülyék, gyengeelméjüek, elmebetegek beszédzavarai.) Az idegrendszer bántalmaiból eredő beszédzavarok gyógyítása nagyrészt összefügg az alapbántalom gyógykezelésével orvoslásával.

A beszédhibások nagy táborának a megnyugtatására hangsúlyoznunk kell, hogy minden beszédhiba (pösze-beszéd, dadogás, hadarás stb. stb.) kezelhető, javítható, gyógyítható.

A beszédet a környezettől (szüleitől) tanulja meg a gyermek. Mielőtt a gyermek anyanyelvén jól beszélne a beszédfejlődés több szakán esik át. (kiált, gagyog, pöszén beszél, hangokat, szókat ismétel.) A gyermek beszéde még nem fejlődött ki akkor sem, amikor az iskolába lép. A beszédre nevelés folytatódik az iskolában. A helyes, vagy helytelen beszéd kialakulása az adott alkati adottságok mellett függ a család és iskola által kifejtett testi és lelki ráhatásoktól is. Ezért nagyon fontos, hogy a család és az iskola éber figyelemmel kísérje a gyermek beszédének fejlődését, hogy jó példával serkentse a beszédfejlődést, káros hatásoktól védje és ha a gyermeknek valamely beszédhibája állandósult, akkor szakkezeléssel javíttassa. Ez nagyon fontos, mert ha a gyermekkorban nem sikerül gyógyítani valamely beszédhibát, akkor azt a felnőtt korban már sokkal nehezebb lesz megjavítani és akkorra már a beszédhiba a szégyen miatt sok szenvedést, bántalmat fog okozni.

Szomoru kép

Bajt, gondot halmozó komor szürkeség
Síró felhő áztat, hull szerteszét.
A szegénységet kéretlen kimossa,
Pedig jótevő! — áldásként adja....

Kínos a járás a csúszós utakon,
Én mégis az uccákat taposom. —
Csúnyán felcsap a ragadós őszi sár,
Felettem hangzik károgó k-á-r, kár!

Hígrott futóhomokot gázolok.
Látok sok bánatterhes homlokot,
Kuckóba húzódó óriás nyomort,
Koldustarisznyás éhező roncsot.

Az útszélen sárba tett rőzseköteg,
Mellette köhögő asszony ül. — Öreg.
Sovány ráncos arcán szintelen közöny
Rongyokba göngyölt lábán sárüzön.

Havas esőben, fénytelen ég alatt,
Didergő bús csontvázak koldulnak.
Beteg roncsok... s a szomorú kép teljes
Gyermek! kenyérrevalót kéreget.

Dr Boér Károlyné.

AZ UCCÁN

— No, Pista, mennyi búzátok termett? — kérdi a gyereket az egyik szomszéd.

— Hát amennyit az Isten adott!

— Hát borotok mennyi lett?

— Hát amennyit édesapám akart — felelt a gyerek.

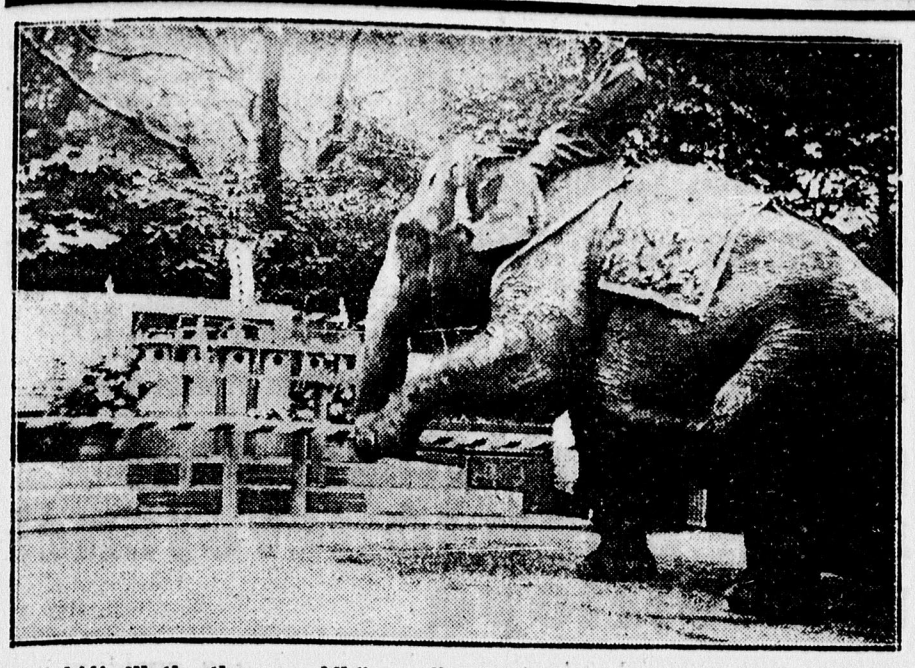

A tokiói állatkertben „emlékünnepélyt" tartottak a kinai fronton elhullott állatok emlékezetére. Egy elefántot vezetnek az emlékhely elé.

A sant-luisi állatkertben egy nőstény oroszlán öt kis oroszlánnak adott életet.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

A VIDÉKI ÁLLOMÁSOK

váróteremeit minden gondolkodás nélkül fűthetné a Máv még akkor is, ha ez túlkiadást jelent számára. Mert a vasut a közönségért van a mi szerénytelen megitélésünk szerint. Ha pedig értünk van, akkor egészségünk érdekében mindent el kell követnie annak a Máv-nak is, mely különben igazán nem altruista alapon szokott bennünket ide, vagy oda vinni. Természetesen pénzért, de ebben az utiköltségben benne kellene lenni az állomási váróteremek fűtésének is . . .

Mi legalább igy hisszük.

Mert nem mindegy, hogy húsz, harminc percig milyen váróteremben vár az utas, aki meg annak is kiteheti magát, hogy a rendes utiköltség melletti patika költséget is szerezhet magának.

arról, hogy

ÉMELYITŐ

már, amit a rádió egyik, másik hirdetésével csinál. Lássák be végre, hogy a magyar rádió félig, meddig állami intézmény, a mi pénzünkből fenntartott kultúr alakulat, melynek egyetlen célja lehet, még pedig az, hogy jó műsort adjon. Ezt és semmi mást. Az amerikai rádiók telekürtölhetik a világot reklámokkal, mert azokat az tartja el. Abból élnek, de minálunk erre semmi szüksége nincs a magyar rádiónak, mig havonta két pengő negyven fillért szed tőlünk hallgatási dijban, s mig minálunk az »orvhallgatókat« súlyosan megbüntetik, sőt ki is pellengérezik. Akkor hagyják abba, de sürgősen, hogy melyik rádió ujság a legjobb és miért jó az az ujsag, mi mindent ád és a többi. Erre senki se kiváncsi, de annál többet bosszankodunk, mikor nap, nap után naponta többször is jön az ilyen mellékes szempontokat szem előtt tartó hirdetés . . .

Mi műsort akarunk semmi mást a pénzünkért . . .

arról, hogy

A SZINEK

ellen is lehet harcolni, mint az Leca, belényesi román főszolgabiró teszi. — Azon mi már régen túl vagyunk, hogy a magyar nemzeti szinek nem tetszenek odaát. Érthető, hiszen »a világtörténelem folyamán ettől a három szintől kapott általános ragályt és veszedelmes betegséget az emberiség . . .«

Volt már arra példa, hogy a virágos kalapért csuktak le valakit, mert piros muskátli, fehér szektű és zöld levél került egymás mellé . . .

Az azonban, amit Leca úr tesz, már több mint komédia.

A Belényes környéki mócok régi régi idő óta úgy diszitik fehér szuman ruhájukat, hogy oldalról piros és zöld zsinórt, posztót varrnak rá, sőt ingük himzése is ezzel a két szinnel történik. Nosza, jött a honmentő Leca pretor és halálra rémült szegény feje, hogy mi lesz a világból, ha rájön más is arra a csodára, hogy a belényeskörnyéki mócok magyar nemzeti szinben feszelegnek . . .

Megindult a gyógyitó folyamat és most már a szegény mócok törhetik a fejüket, hogy ugyan bizony miért fájt a feje a domnu pretornak az ő szineik miatt, s miért kell most a piros, zöld szin helyett sárga szinnel himezni a fehér vászonra, vagy esetleg kékkel, de zöld semmiesetre se legyen . . .

Egy ország, ahol ezért élnek a közigazgatás őrei . . .

Boldog ország . . .

arról, hogy

A MAGYAR MUNKÁST

ismét vinni akarják innen is a messze Németországba, hogy kenyeret keressen. Egyik képviselő mondotta azt hivatalos ülés keretében, hogy ez a vármegye nem tud annyit adni, hogy mindenki megéljen belőle. Nincs munka és a többi.. Kár, hogy ez a beszéd itt hangzott el a vármegyeháza termében, mert nagyobb visszhangja lett volna a parlamentben. És kár igy beszélni, mert a magyar munkásoknak igenis az itthoni föld kell, hogy kenyeret adjon még akkor is, ha pillanatnyilag úgy látszik, hogy nem tud adni. Azzal érvelni, hogy a kint dolgozó munkások már egymillió pengőt küldtek haza, vakban, magyar végeken és aki csak igy tud segiteni a magyar népen, az hagyjon fel a segitési szándékkal. Nekünk itthon kell munka, itthon kell teremtő gondolatot adni, itthon kell alkotni . . .

arról, hogy

A JÖVŐ

ellen vét mindenki, aki a magyar élet ellen harcol. Sokféleképpen lehet harcolni a magyar jövendő ellen, legfőbbképpen úgy, hogy nem engedik belépni az életbe az eljövendő magyarokat. Megdöbbentő képek tárulnak fel a néző és hallgató ember előtt arról, hogy mennyire nem vagyunk sokan s mennyivel többen lehetnénk, ha egyesek ebből is üzletet nem csinálnának és mindenütt több megbecsülése volt a gyermeknek, mint áldásnak. Családvédelem tervekről hallunk, mikor olyan természetes volna az, hogy védeni kell a családos magyarokat minden szabály és minden egyesület nélkül. De arról is védelem, mikor jó összeköttetésü fiatalemberek csak azért kapnak állást, mert jól választották meg szülési körülményeiket, de ugyanakkor el, családos embert is kitesznek a bizonytalan szükségmunkás állásából, ha több összeköttetés érdeke követeli. — Családos férfi állás nélkül ne legyen. Ne maradjon malaszt a segités, ne csináljanak egyesületet, ne védjék szép szavakkal a családot, hanem tettel. És ha egyszer valahol valaki mint családos ember megfelelt egy állásban, ha ideiglenes állásban is, gyermeke érdekében tartsák ott, ha kifogás nem merül fel munkája ellen . . . Ez családvédelem lesz . . . A többi csak szó ! . .

arról, hogy

AZ ÁLLAM VAGYONA

még akkor is vagyon, ha két krajcárt érő. Arról mindig és minden körülmények között számot kell adni, mert mindannyiunk vagyona. Hiány nem lehet, mert ha van, ott nem végezték rendesen a munkát és a rábizott érték elveszett. Az, aki közvagyont kezel, legyen készen az elszámolásra akkor is, ha álmából költik fel. Egyetlen napig, egyetlen percig bizonytalanságba ne hagyjon senkit. És több ellenőrzés csak jót tesz minden vonalon a legutóbb lezajlott példák szerint. Ha ott, ahol rendes jövedelem van, előfordulhatott bűnös, vétkes mulasztás, hát akkor ne jajgassunk, ha ellenőrzés nélkül intézményeknél akad néha baj, melyet akkor vesznek észre, mikor késő . . .

sz. r. l.

Szabó Kálmán

Irta: *Kövér Gyula.*

A század elején nagy viharok dúltak a magyar parlamentben. Kossuth Ferenc és Justh Gyula vezérlete alatt levő függetlenségi párt írtó harcot indított az uralmon levő »szabadelvű« rezsim ellen. Volt rá ok elég. A hatvanhetes alapon álló szabadelvü párt a kiegyezés által biztositott nemzeti jogot nemhogy nem szélesitette, hanem feladások által szükiteni igyekezett. Pl. a katonai önkéntes szolgálatnál a német nyelvű vizsga letétele vagy ennek hiányában két éves szolgálat behozatala. Az önálló vámterület, bank és nemzeti hadsereg kérdéséről hallani sem akart. Szóval a szabadelvű párt tulélte magát és összes energiája a »húsosfazék« kellő kihasználására koncentrálódott. Áldatlan obstrukciók folytak, majd amikor ez sem vezetett célhoz, tentartartók dobálása, padok törtelése tettlegességgé változatossá a magyar képviselőházat. Balkáni nivóra süllyedt az le abban az időben. Ennek ellensúlyozására gr. Tisza István házelnök bevezette a parlamenti darabant testőrséget, akik drámai jelenetek közt hordták ki a képviselőházból a reniteskedő honatyákat. Bizony mondom ,hogy a nagy magyar mártir abban az időben sok gyülöletet váltott ki ténykedése által személye ellen, aminek keserves gyümölcse lett.

Az uralkodó az aulikus főurak tanácsára úgy próbált az elmérgesedett állapoton segiteni, hogy felfüggesztette az alkotmányt és egyoldalulag úgynevezett »darabont kormányt« nevezett ki br. Fehérváry elnökletével és a Kristóffy-féle kidolgozással az általános szavazati jog beigérésével igyekezett a tömegnél népszerüséget szerezni. Azonban a vármegyék ősi jogukánál fogva ellentállottak, megtagadták az adóbeszedését, valamint az ujoncozást, megvédték az ősi alkotmányt s ezzel az egész kisérlet csődött mondott. Ebben az időben történt Kovács Gusztáv debreceni kormánybiztos főispán csufos megveretése is. Végül is nem volt más megoldás, mint a nemzetre appelálni, új választást kellett kiírni.

Br. Bánffy Dezső a szabadelvű párthoz tartozott, miniszterelnök, házelnök volt. A választójog kérdésében nem értvén egyet a párttal, kilépett abból és új pártot alakitott a Bánffy-pártot. Több komoly és tekintélyes politikus csatlakozott hozzá. Br. Bánffy előtt Debrecenbe és itt is megalaki-

Fagyálló autóolajok

Valódi amerikai minőségben 25° C fagyponttal

Vezérképviselet:

Gombosi Zoltán

Debrecen, Délisor 4/b. Telefon: 12-90.

totta a pártját, amely a választójog reformját tűzte ki célul. Ehhez a párthoz csatlakozott Szabó Kálmán Debrecen város legnagyobb kalmár üzletének »Szabó Lajos fiai« cégnek a főnöke. Szabó Kálmán széles látkörű nagy tapasztalattal rendelkező, nagy műveltséggel bíró ember volt. Kiváló szerepet töltött be a város közügyeiben. Kereskedelmi és Iparkamarának elnöke, városi bizottsági tag stb. 1906. évben megtartott képviselő választáson, amely a függetlenségi párt nagy győzelmével végződött, a Bánffy-párt Szabó Kálmánt léptette fel képviselőjelöltnek Debrecen városa III-ik választókerületében, akit a függetlenségi párt is támogatott. Az 1901. évben tartott képviselőválasztáson már egyszer próbálkozott Szabó Kálmán szabadelvü programmal, de kisebbségben maradt.

Tehát a III-ik választó kerületben, amit abban az időben »kinestári kerületnek« neveztek, lépett fel Szabó Kálmán. Kemény dió volt. Ugyanis ebben a kerületben lakott és lakik most is a legtöbb közalkalmazott: vasútas, postás és más hivatalbeli ember. Tartozott a kerülethez két kert, a Homok és Vargakert, ahol a szavazók nagy többsége vasútas és postásokból állott. Cenzusos szavazó jog és nyilt szavazással ment a választás. Sok esetben a háztulajdonosnak pár fillér adóhátralék miatt elvonták a szavazati jogát, ellenben a lakójának, egy vasúti fékezőnek volt. Emberemlékezet óta ebben a kerületben mindig kormánypárti képviselő volt. Akkor is az képviselte, Dobieczky Sándor MÁV üzletvezető. Ilyen helyzetben és körülmények közt kellett felvenni a harcot Szabó Kálmánnak.

Nagy előnyére volt a közhangulat, amely határozottan az uralkodó rezsim ellen foglalt állást. Aztán az ellenjelölt Dobieczki Sándor személye. Dobieczki 1901-ben erőszakos választási trükkel lett képviselője Debrecennek. — Élénk emlékezetében élt mindenkinek az az esemény, amit a birkatürelmű debreceni lakosság soha nem cselekedett, hogy az erőszakos választás hatása alatt uccai tüntetést rendezett és kövekkel zúzták be a házak ablakait. Kivonult közös huszárok kardlappal verték szét a lázongó tömeget. Az sem megvetendő dolog volt, hogy Szabó Kálmán pártjának intézőbizottságában olyan egyének foglaltak helyett, mint gr. Dégenfeld József volt főispán, Jánosi Zoltán, dr. Király Péter, tasnádi Kovács József. Micsoda szónoklatokat vágtak ki ezek! Most ha csak tizedrésznyi sértő szót mondanak, letartóztatják az illetőt, akkor a kirendelt rendőrközeg csak nevette az egészet.

Érdekes szereplője volt ennek a választásnak gr. Dégenfeld József. Mint erőskezű főispán 18 évig kormányozta Debrecen és Hajdú vármegyét. A vármegye urai nem szerették, de annál nagyobb népszerűséggel bírt a köznép előtt. Ha feltünt az uccán kurta nadrágjában, kopott zsakettjében, a legutolsó talyigás is megsüvegelte és ő fogadta mindenki köszöntését. Ebben a választásban sorra járta az apró zugkoresmákat és leült poharazni az egyszerű emberek közzé a nemes gróf.

Folyt az etetés az itatás, mondjuk meg őszintén, mindkét részről. Abban az időben nem volt az olyan nagy vétek. A legvéresebb szájú ellenzéki szavazó is megkövetelte, hogy legalább egy pohár borral és szivarral megfizessék szavazatát. A Szabó Kálmán pártjának volt egy nagy előnye a másik párttal szemben. Elárasztották zászlóval a kerületet. A legalacsonyabb kunyhón is két, háromméteres nemzeti színű zászló lengett, némelyik selyemből. Hja, telt a rőfösboltból. Évek mulva is lehetett látni egyes helyen ajtó és ablakfüggönynek használt kortes zászlót.

És darára a terrornak, presszionak, áthelyezéssel való minden fenyegetésnek nyilt szavazással, nagy többséggel választották meg Szabó Kálmánt képviselőnek a kinestári kerületben. Értékes és munkás tagja lett a magyar parlamentnek haláláig, ami 1909-ben következett be. A város érdekében is sokat tett. Kerületében bárki is fordult hozzá, szívesen eljárt ügyében. A homokkerti ref. Olvasó Egyletnek az ő közbenjárására sikerült házat venni. Könyvtárának könyvadományával ő vetette meg az alapját. A homokkertiek hálából, emlékezetére, főuccájának nevét az ő nevéről nevezték el

Elhanyagolt állapotban van a debreceni árvák nagy jóltevőjének emlékoszlopa

Csomor Gyula érdekes gyermekkori emlékezései en át a Kövesdy János emlékműről

Gyermekkori éveimből arról az időről óhajtok megemlékezni amikor még a kis falu harangja nékem is kongott és amikor még 4 ökrön szántva édesapám birtokán, úgy gondoltam és éreztem, hogy az összes mezei és erdei madarak mind nekem énekelnek, vélük énekeltem én is, teljes nyugodt lélekkel az igaz emberi szeretet hangján és mikor végig száguldottam az édesapám birtokán és nagyon sokszor az egész kis falu határán is, azt hittem, hogy az összes mezei virágok mind nekem nyilnak. Tele volt a lelkem tüzzel és lánggal, lelkesedéssel és szeretettel az emberiség és a nagy természet minden szépsége iránt. Nem láttam előttem soha semmiféle akadályt, kétöles vizzel telt kanálisokat könnyü szerrel repülve ugrottam át és nem volt az a magas fa a falu határában ahova a szarkafészekért föl nem mászta volna. Ez aztán később meg is bosszulta magát, egy ilyen szarkafészek elpusztítása alkalmával torony magasságban a galy eltört kezemben és több fordulatot téve a levegőben, értem csak földet, ahol zombtöréssel a nagyobb veszedelemtől mégis megszabadultam. Bejártam a falu határában lévő összes zsombokos, feneketlen lápokat egyrészt vadkacsa és szárcsa tojásért, másrészt pedig azért, hogy meggyőződjek a régiek olyanféle elbeszéléseikről, hogy a multban zsombokos, lápos mocsarak közé bevévedt valaki, vagy egy lábas jószág, az többé nem látta a napvilágot. Hosszú rúdra még sokkal hosszabb madzagot kötöttem és annak a végére egy darab sulyos vasat és így mértem különböző helyeken a feneketlen lápokat. Az öregek hangzatos mondásaikkal lódítottak is egyet-egyet, ami már meggyőződésem szerint is hitetlennek tünt fel előttem, mindazonáltal azok a falusi öregek, ha nagyítva is adták elő mondanivalóikat, mind emberszerető jóakaratú emberek voltak. Akkor még nem tudtam, hogy vannak rossz emberek is, tolvajt is mindössze csak egyet láttam, akit az éjjeli bakter fogott el és kisért be hozzánk, mert édesapám községi főbíró volt. Ez az egyetlen egy tolvaj is a falu egyetlen szegesinású cigánya volt, Rigó bácsi, aki rősét lopott hideg télben, gyermekei és felesége részére, hogy befütheshen, hogy meg ne fagyjanak.

Éppen ezen indokolt védekezés miatt nem is kapott más büntetést, mint pirongatást és édesapám megmagyarázta neki, hogy inkább száz szor kérjen, mint egyszer lopjon valamit. Ez be is lett néki azonnal bizonyítva, mert édesapám adott neki tizszer annyi tüzelőanyagot, mint amennyit ellopott és igy hálálkodás közepette megfogadta, hogy többet nem fog lopni soha. Eljött az idő, hogy el kellett hagynom a szülői házat, mert négyen voltunk testvérek és számot kellett vetni azzal, hogy négyfelé megoszlik a kis ősi birtok, úgy az nagyon nehezen tudja biztositani mindnyájunknak a megélhetést. Tehát igaz jó lélekkel, tiszta becsületességgel kellett hagynom kis falumat, neki vágtam a nagy világnak s mondhatom nagyon rövid idő alatt meg kellett győződnöm arról, hogy nem mindenütt egyforma jók az emberek és legtöbb esetben a minden emberbaráti szeretet nélkülöző, önző kapzsiságot kellett tapasztalnom. Szörnyű csalódás után sokszor felzokogott bennem a keserű fájdalom és minduntalan el fogott a vágy kisfalum után és midőn már nem birtam nagyvágyódásomat leküzdeni két év leforgása után sok keserű tapasztalatokkal gazdagon egypár napra visszamentem kis falumba. Szép tavasz volt, pünkösd napjára szóltak a harangok és a kis falu apraja nagyja sietett az Isten házába, ahol felharsant az ének: »Jövel Szentlélek Uristen«. Beteg, sokat csalódott fájó lelkem is gyógyulást keresett az isteni természet szép templomában a kis falu határában édesapám birtokában, ahol minden fa, minden fűszál, minden ringó kalász, minden madárének ismerősöm volt. Ekkor olyan leírhatatlan fájó érzés szállta meg szivemet, hogy le kellett borulnom a vadvirágokkal borított rétre és lelkemből fájó zokogás tört fel és könnyeimmel áztattam meg azt a szent magyar földet, ahol boldog gyermekkori éveimet töltöttem. Fájó panasz imaként hangzott el ajkamon, hogy miért nem maradhattam kis falucskámban végig. Mért kellett nekem megismernem ezt az önző gonoszságokkal telitett keserű világot. Azóta már 50 esztendő telt el, bejártam egy félvilágot, keresztül küzdöttem egy világháborút és a sors mindég vissza hozott ide Debrecen város falai közé. Már több mint negyven esztendő óta itt lakom edzett lélekkel és vasakaratommal igyekeztem az igaz emberbaráti szeretet alapján lábomon megállani becsületes embertársaim mellett. Most már életem alkonya következik és még mindig nem tudtam elfelejteni a gyermekkori éveket. Elfog a vágy újra meg újra a természet szépsége után. Kikarikázom biciklimmel hol kelet, hol nyugat felé, hogy gyönyörködhessem továbbra is a hamisíthatatlan természet ezer szépségeiben. És elsem tudom képzelni mi fog vélem történni akkor, hogyha majd a biciklire nem tudok felszállni, mert a biciklin kívül más járművet nem adott az Isten, gyalog pedig az öreg napokon, messze nem igen bírja az ember. El sem mertem volna képzelni, hogy ilyen kirándulások mennyi sok nagyfontosságú dolgokkal gazdagították látókörömet és közérdekü kinceseket érő tapasztalatokat szereztem.

Egy ilyen kirándulásom alkalmával gondolatokba merülve Hortobágy felé vettem utamat és legnagyobb örömömre mindenfelé biciklivel is járható útakat találtam, olyan helyeken is, ahol még negyven évvel ezelőtt mély kerékvágásokba ugrott a bicikli kerék és bukfenceztünk a göröngyös útakon. Ennél a kiránduláshál is ismerőssel találkozva, értesültem arról, hogy több tanyán és több tanyai iskolában, úgy mint a kadarcsi csárdában is, magától folyik a víz, tehát ártézi kútak vannak és nagyon sok helyen olyan nagy gázmennyiséget tudnak összegyüjteni a vízzel felszivárgó gázból, hogy állandóan gázzal főznek és azzal fütenek. Több helyen meg is győződtem ezen híreknek a valódiságáról és nem birtam a fejemből kiverni azt a gondolatot, hogy az isteni kincsekkel, mellyel az egész alföldi róna mélye telítve van, könnyü szerrel tudnánk pótolni azt a nagy tüzelőanyag hiányt. Már délfelé járhatott az idő, mikor a látóképi csárdát elhagyva a kadarcsi csárdával szemben lévő útra bekanyarodva, haladva tovább délnyugat felé, érdeklődésemre megtudtam, hogy ez az út köti össze a hortobágyi köves útat Nádudvarral, tehát nagyfontosságú szerepet visz úgy Debrecen, mint a Hortobágy megközelítése tekintetében. Tovább érve elérkeztem egy állami iskolához, melynek láttán végtelen nagy öröm szállta meg szivemet, nem tudtam megállani, hogy be ne menjek a tanító úr feleségével együtt. A legnagyobb szivélyességgel fogadott és tőle tudtam meg, hogy ebben az iskolában tíz kilométer körzetből járnak a fiúk és lányok, együtt tanulják meg az irást, olvasást és együtt éneklik az új magyar imádságot: »Hiszek egy Istenben, Hiszek egy hazában«. Nagy örömömre ennek az iskolának is az udvarán ártézi kút van és ott a földből magától folyik a víz, tehát itt is lehetne gázgyüjtőt felállitani és igy az iskola fütése, világitása nem okozna nagyobb gondot annak a derék, nemeslelkü tanitónak, aki megelégszik a természet isteni szépségeivel és egész életét kedves

Ádámvölgyi prima tüzelőszén
olcsó, mert saját bányánkból származik
teljesen szagtalan, mindenfajta kályhában kitünően ég salakmentesen.
Kapható: **Gabányi Utóda**
Láng Miklós szén- és tüzifa-telepén, Csapó-u. 28
Telefon 24—49

feleségével együtt kis pusztai gyermekek nevelésére fordítja. Tőle tudtam meg azt is, hogy innét az iskolától nem messze van kb. 300 holdas földbirtok, amelyet bilkei Kövesdy János debreceni polgár hagyományozott a debreceni református egyházra, abból a célból, hogy annak a jövedelméből minden esztendőben karácsony előtt 100 református gyermeket ruházzanak fel és lássák el lábbelivel, jelezte azt is, hogy az a nemeseselekedet emlékoszloppal van megjelölve itt a Nádudvarfelé vezető út mellett. Ezen örömhír hallatára minden fáradtságot elfeledve ugrottam fel kerékpáromra és megindultam Nádudvar illetve a megjelölt nagy nevezetességű Kövesdy-féle birtok felé, ahol már kissé nehezebb volt az út, mivel itt ez a Hortobágy—Nádudvari út az iskoláig van kikövezve, mert az állami tanító úr kívánságára városunk vezetősége sürgősen kiköveztette, mert nem tudtak a kis gyermekek a nagy sárban iskolába járni. Végre elértem a nemes cselekedetet megörökítő emlékoszlop elé, biciklimről leszállva, kalapleemelve elmondtam meghatottságomban szívemből felszakadt magyar imát, hogy a magyarok Istene adjon örök dicsőséget a nemesszívű cselekedetért és utódai minden idők embersége előtt a legnagyobb tiszteletben és szeretetben részesüljenek. Ahogy állok ott a műkőből állított kis emlékoszlop előtt, melynek felírását csak nagy nehezen tudtam kiolvasni, mert az aranyozás lekopott róla és a vaskerítésnek az ajtaja hiányzott, sem fa, sem virágdíszítés nincs körülötte és elgondolkozva, hogy ez a ritka nemes cselekedet példa mutatásul nagyobb vagyonnal rendelkező embereknek, nagyobb szabású, tekintélyesebb emlékszoborral, illetve táblával kellett volna megörökíteni. Mély gondolatokba merülve lelkem teljesen átszellemült, megmozdult előttem a délibábos róna és az emlékszobor folyton emelkedik az ég felé és egy hatalmas világítótorony képződik szemeim előtt; fönn a tetején lángoszlop világítja be a délibábos rónát és a hatalmas világítótoronynak minden oldalára méteres nagy betükkel volt kiírva Bilkei Kövesdy Jánosnak a neve, hogy nemcsak a pusztaságot járó magyarok, hanem a külföldiek erre járó ezrei is meglássák a nemesszívű cselekedet megörökítésének világító emlékoszlopát... Ahogy álltam ott, megmozdult előttem az alföldi róna s egy gyönyörű vizióban elébem jött a magyar jövő... Hatalmas sorokban felvonultak azok, akik az árvák atyjának jótettéből lettek felruházva. És ezt a nemes példát mások is követni fogják, a gazdagok, a tehetősek ezer holdakat adna a szegény debreceni kispolgár egykori példáján felbuzdulva a hadiárvák, hadiözvegyek felsegítésére, úgy, hogy nem fázik, nem rongyoskodik, nem éhezik nálunk senki. A tanyai kunyhókban is gázzal fűtenek és világítanak, a Hortobágyon felállított óriási centráléból fejlesztett gáz segítségével, Debrecen és a Hortobágy között tíz percenként villamos vonatok közlekednek. Hatalmas duzzasztók és vízgyűjtők vannak felállítva s a külföldi ujságírók kábelezik szerte a világba, hogy ez a Magyarország, a jövő Magyarországa egy boldog meseország...

Mert ilyen forró és gyönyörű álmok fakadnak a magyar lélekben szent Karácsony napján... A magyar jövőről, amit nem elég megálmodnunk, hanem meg is kell valósítanunk.

Csomor Gyula a
törv. hat. bizottsági tag.

VERSEK

Augusztus

Még dús arannyal omlik ránk a Nyár...
És álmok selyme száll a szíveken:
»Öröknek« érzett forró »Karnevál«...
Mosolygó szépség: — vágy... dal... szerelem!

... De most egy sáppadt, zizzenő levél
A szellő szárnyán ringón földre hull...
Valami fázón szíveinkhez ér...
És elmerengünk némán, — szótlanul!

Álmok hunytán

Hol vagytok forró ifjú álmaim?...
Végtelent úszó fehér kócsagok!...
A küzdő élet: tépő tüske, kín...
És sok-sok szépség zárt szemű halott!

Mi más volt élni: — hittel gazdagon,
Míg minden szépség halkan ránk hajolt...
Amíg a lélek széthullt drága Hon:
A szent illuziók királya, — rabja volt!

ZIVUSKA ANDOR.

A magyar szellem vándorutja

A MAGYAR VILÁGKÉP

A Bánk bán minden hangja magyar. Formája, tárgya, életérzése népköltésünk lényeges sajátságaival rokon. Népünknek nincs időérzéke, költőink a pillanat-műfajokban legkiválóbbak: a lírában és a novellában. Drámai remekeink is — már az Elektra óta — lehetőleg egyfolytában peregnek le, mintha alkotóik előtt a francia hármas-egység eszménye lebegne.

A Bánk bán formája egységesebb, mint a shakespeare-i. Nem vegyit verset és prózát. Első négy fölvonásához egy napra sincs szükség. Nem fejleszt párhuzamos cselekvényt, mint Shakespeare, sőt, Tell Vilmosában, Schiller is. Az összeesküvés és Bánk egyéni sorsa egybekapcsolódik akár két fogaskerék. A Bánk bán az európai dramahagyomány legértékesebb sajátságait forrasztja össze. Zártan szerkeszt, mint a francia, egyénien jellemez, mint az angol. Eltanulhatatlan képesség ez, épúgy vele született Katonával, mint a hőseiből kisustorgó tüzes szenvedély.

Mint minden eredeti szellem, bárhonnan aggodalom nélkül kölcsönöz. A műben csak az összefüggés, a belső egység fontos, nem a részletek. Tiborc panaszát például egy közepes német regényből fordítja le. Csak annyit tesz hozzá magától, hogy az öreg jobbágy szerint Gertrudist úgy körülveszik a fegyveresek, mintha akasztani vinnék, III. Béla meg azért hozta be az írásos törvénykezést, hogy a szegény ne kereshesse a maga igazát. Tiborc akasztófahumora és gyanakvása magyar légkört áraszt az egész jelenetre, amelyet Katona csak azért fordít, egy Ausztriában közkézen forgó műből, hogy bele ne köthessen a hazai cenzura.

A Bánk bán világa hiánytalan arcképcsarnok, teljes magyar világ. Az uralkodó, a királyhű főúr és a békétlen vidéki nemes. Petur mellett itt tűnik föl először Ludas Matyi utóda, a komor jobbágy. Idegen személyei csak részben üldözik a magyart; ezek mind németek. Akik készek belénk olvadni, spanyolok, a latin nyelvcsalád tagjai. Beszédes megkülönböztetés! Ki barátunk, ki ellenségünk, egy ezredév tanuskodik róla. Biberach, a hatalmasok mindenre kész eszköze is jelkép: a gyökértelen középosztály őse.

Hű vonás az is, hogy Katona magyarjai nem ismerik a faji gyűlöletet. Petur a zsidót is kész elfogadni királynak. Csak azt üti orron, aki népe jogát bántja. Ez volt mindig a nagy magyar politika gyakorlata: nem zárkozott el kishitűen, hanem kitárult szabadon.

BŰN ÉS BŰNHŐDÉS

Amilyen eredetien sűríti történelmünk lényegét, ugyanolyan mély Katona tragikus fölfogása is. A földi igazságszolgáltatás szerint a nagyobb bűnös lakol keményebben. Isten törvénye más. Annál irtózatosabban szenved, aki botlik, minél nagyobb, nemesebb lélek.

Népünk azt tartja, csalánba nem üt a mennykő. Ilyen csalán a Bánk bánban Ottó. Minden aljasságot elkövet, mégsem érez lelkifurdalást, sőt még ő lép föl, mint nénje bosszulója, mikor Melindát megöleti. Bántatlanul sétál ki a tragédiából, amelyet ő idézett föl. Katona büntetésre sem tartja érdemesnek. Elég büntetés neki, hogy hitványnak született.

A szenvedés viharát, a megsemmisülés villámát nagyobbaknak tartogatja Katona. Még Biberach is megérdemel tőle egy engesztelő dőfést, — igaz, hogy a lenézett Ottó kezétől. Az ártatlan Melinda élete ellobban, mint a villámsujtotta tölgy repkénye. Gertrudis kivételes, nagy lélek, őt már büszkesége hamvasztja el. Legszörnyűbb vég a legnemesebbre, Bánkra vár: lombjafosztottan, kopáran túléli a villámcsapást.

Igy igazságos a gondviselés. Mindenkinek egyenlően mér. Akinek keveset ad a jóból, keveset ad a rosszból is. Viszont a nagy ember, az értékes lélek szenvedése: az az ár, amelyet kiválóságáért fizet. Minden igazi tragédia-költő ezt fejezi ki. De senki olyan elemi tisztasággal, mint Katona.

Juhász Géza.

Feltámádunk romjainkból

Feltámadunk! Ne csüggedjünk,
Erős legyen mindig lelkünk!
Letiportak bár bennünket,
Törhetetlen szent hitünket
Ádáz harcban sem győzik le,
Mert lesujtunk ökleikre
Az igazság fegyverével,
De létharca győzelmével
Uj erőt nyer a bús magyar,
Nincs más bűne: élni akar!...
Kűzd ellenünk vészzivatar!

Romjainkból feltámadunk!
Oh mert győz szent akaratunk!
Magyar, sohase csüggedjél,
Jövődben bízz, lelkesedjél!
Az Uristen mindig velünk;
Irányt és célt mutat nekünk.
Nincs a földön más reményünk.
Küzdelmes a sorsunk, létünk!
Beborult az ég felettünk;
Óh de nem szabad csüggednünk!
Lemondásra nem születtünk!

SCHIRF ISTVÁN.

A szív

A szíven, ezen a parányi műszeren angyalok játszhatják a szférák zenéjét. Az érzelmek, az öröm, a boldogság, vagy a szenvedés egész skáláját interpretálja. A lélek templomi magányában, áhitatos csendjében a szív, az amely ujjong, repes. A bánat kétségbeejtő óráiban a szív van közel a megszakadáshoz.

Mégis milyen boldog az ember, míg a szíve, ez a kis pontos óramű észrevétlenül jár és végzi a maga Istenétől megszabott munkáját. Nem siet, nem késik, nem tikétakol hangosan. Mihelyst nem jól végzi a dolgát, baj van. De az igazi baj mégis ott kezdődik, amikor jön az első medicina. Ha az nem használ, kerül erősebb és mindig erősebb.

A beteg egyre figyeli a szívét, amely mindjobban észrevételi magát. Most már a szív beszél is, lázong, vádol, szüntelen békétlenkedik. A békétlenség pedig nem hozott még gyógyírt sem szívnek, sem léleknek.

Általában úgy tartják, van jó és rossz szív.

»Anyjától örökölte áldott jó szívét« — szokták mondani. Kincset, gazdaságot örökölni, ez jelenthet valamit az emberek szemében, de ilyen »értékek« helyett bolondos jó szívet örökölni, ez hálátlan valami.

Rendszerint az emberek a szív ártatlan tisztaságát sárba tiporják, hiszékenységével visszaélnek, önzetlenségét kihasználják.

Talán legboldogabb az érzéketlen, hajhatatlan, kemény szív... Mások bántják őt? Fel sem veszi. Mást bánt? Nem vádolja a lelkiismeret. Az ilyen ember a szívet az életre legfontosabb szervnek tartja. Dehogy is hiszi, hogy abban lélek is van. Megelégedettséget, kiegyensúlyozottságot érez, mert a szív a várt továbbító kis motor nála betöltötte munkakörét.

Hogy melyik szív tulajdonosa boldog ember, eldönteni nem tudván, feleljen a Biblia: »Boldogok a tisztaszívüek, mert ők az Istent meglátják.

Vitéz Ury Ferencné.
Baresa Anna.

Az első hó

Hajdan, kisgyermekkoromba:
Mindig az első havat vártam
A telet oly nagyon imádtam.

Csak megrázta ezüst szakállát:
Dérrel-durral jött Tél apó
S reggelre már hullott a hó.

Kiáltottam, esik a hó!
Rögtön az ablakhoz futottam
Kacagva boldogan tapsoltam.

Esik a hó!
Jaj, hogy öltöztünk izgalomtól égve
Hogy künn legyünk a hóesésbe.

Utánam!... kiáltotta Pista,
S az ajtókat sarkig kitárva
Rohantunk szélvészként utána.

Megtorpantunk egy pillanatra:
Elék tárult gyönyörű kép,
Felkiáltottunk jaj de szép!

Gyönyörű volt!
Nagy pelyhekben hullott a hó
Ujjongva mondtuk jaj de jó!

És kis kezünkbe
Gyorsan, frissen havat markoltunk
S vigan kacagva hógolyóztunk.

És össze-vissza kiabáltunk
Vigyázz... hahó!... hahó!..
Mert fülöncsip a hógolyó.

Én Istenem!
Miért kell igy megkomolyodni?
Ma már nincs kedvünk hógolyózni.

TARR MARGIT.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Békességet

áldást, örömet és boldogságot, Asszonyom a legszebb ünnepén az esztendő[illegible] mert valóban ez a legszebb ünnep a földön...

Egészen bizonyos, hogy ezen az egyetlen egy napon a legkevesebb bűnt követik el a földön.

Ezen az egy napon csendesebb lesz az ember vére és nem hallja meg a bűnre kísértő szavát.

Ezen a szentséges szent estén nem támad fel a régi gyűlölet és irigység, mert számot vet magával az ember és arra a megállapodásra jut, hogy jobb a jóság, mint a gonoszság, szebb a béke, mint a békétlenség, édesebb az áldás, mint az átok...

Rájön mindenki, hogy szép és nagy elhivatás embernek lenni...

Ezen az egyetlen egy napon legalább...

Az esztendő, a hosszú esztendő egyetlen napján...

Holott milyen szép és mennyire emberi lenne az, ha mindig és mindenben az vezetné az embert, hogy ember legyen ott is, ahol eddig nem tudott erre a magaslatra felemelkedni...

Ember és testvér olyan mértékben, amilyen mértékben csak tud...

Látja, Asszonyom, milyen szép így elmélkedni, gondolkozni és édesen beletemetkezni az ünnep édesítő boldogságába...

Milyen jó hinni, hogy minden napunk Krisztus ujjászületése a lelkünkben. Hinni és remélni, hogy van valami több is, mint a napi gond, a küzdés, marakodás, versengés és egymás hibáinak feszegetése...

Ezen az éjszakán új emberek leszünk minden esztendőben és milyen kár, milyen felmérhetetlen kár, hogy csak egyetlen egy éjszakára...

A gyilkos kezéből kiesik a kés, a tolvaj nem birja kezét tenni a máséra, a rágalmazó nyelve nem fordul, csak jó szavak mondására, a gyülölködő szívében fehér virágok nyilanak és az irigy odaadná utolsó kincsét annak, akit eddig nem szeretett...

Egy éjszakán, egyetlen éjszakán, mikor kigyullad a betlehemi csillag és fények sziporkázó játékában álom borul mindannyiunk fáradt szemére...

Milyen szép, milyen nagy, milyen boldog lenne az élet, a világ, az emberek, de jobban megbecsülnék egymást és magát az életet, ha betlehemi szeli fények és békességes ragyogások töltenék más hétköznapokon is a lelküket...

Milyen nagyon, de nagyon szép hivatás lenne embernek lenni...

A kormányzóné munkássága karácsony előtt

Ugy hiszem, minden embernek, ki megérti és át tudja érezni azt, hogy mi az, amikor nincs a család számára kenyér az asztalon, meleg szoba a csikorgó, téli napokon és nincs meleg ruha a didergő, a sok szenvedéstől kékre zöldre festett testű emberek, gyermekek számára, annak legnagyobb boldogsága az, ha ezeken a szegényeken segíteni tud. Ez a megértő, önfeláldozó nemes lélek, ki Magyarország legnagyobb asszonya, vitéz nagybányai Horthy Miklós országunk kormányzójának felesége.

Ő az egyetlen, ki Magyarország legnagyobb asszonya, kit cselekedetei még nagyobb tiszteletre, szeretetre emelt, mert segít az elhagyottakon, szenvedő szegényeken.

Alig néhány napja hangzott el a kormányzóné rádió szózata, melyben felhívja a magyar társadalmat, hogy juttassák el adományaikat és felesleges fillérjeiket hozzá és ő eljuttatja oda, ahol hiányzik a meleg szoba, meleg ruha és főként a mindennapi kenyér. Ő mindenét feláldozza a szegényekért, hogy a szeretet ünnepén arcukon a megelégedést és ne a bánat, szomorúság, szenvedés könnyeit lássa, hanem a boldog örömkönnyeket. Egész hónapokon keresztül dolgozik, fáradozik azon, hogy az adományokat rendezze és eljuttassa oda, ahol a legnagyobb szükség van rá. Olyan ő, mint egy őrző angyal, ki mindenkire egyformán ügyel.

Amint látjuk, nagyon sokat fáradozik a szegényekért. Nagyon sokszor megtörténik, hogy egész napokat tölt hideg raktárakban és dolgozik a többi megértő társával. Ő nem köteles mindezt végrehajtani. Nyugodtan ülhetne pompásan berendezett meleg szobájában, bársonyos puha székben, nem törődve a szeretet ünnepén éhező elhagyatott szegényekkel. De nemes szíve nem engedi azt, hogy ne segítsen a szegényeken s napjaiból el ne töltsön erre a célra egy bizonyos időt.

Minekünk, fiatal leányoknak előttünk van a példakép, kormányzónk felesége, kinek életéből, munkásságából nyiltan látjuk azt, hogy hogyan lehet és hogyan kell a szegényeken segíteni. Mi is segítsük őt fáradhatatlan munkásságában, hogy ne legyen a karácsony ünnepén egyetlen egy éhező, didergő ember sem. Segítsünk ezeken az embereken, hogy legalább ezen az egy napon felejtsék el ezernyi gondjaikat, a kenyérért való küzdelmet, mit egész életükön folytatnak, de keservesen megkönnyezve keresik azt, amiért élnek, a mindennapi kenyért.

Mi pedig kérjük a jó Istent, hogy segítse őt továbbra is, hogy még sokáig munkálkodhasson e nemes cél érdekében és hogy minden magyar ember ajkáról el rebbenhessen ez a szó: „az Isten áldja meg!"

Nagy Erzsébet ker. isk. I. B.

Divatmorzsák

A tavalyi rövid bundákat az idén bolerónak dolgozzák át. Divatos a gallér nélküli, két-három sor zsinórral mintáson szegett rékban bőrövvel összetartva.

*

Párisban csillagalakú muffokat viselnek. Estélyi ruhához ugyanolyan pájettből készült virágcsokrokkal, levelekkel, vagy szőlőfürtökkel díszítik, mint a ruhát.

*

Ruhákhoz leginkább trikószerű szöveteket és fénytelen nehéz selymeket használnak.

*

Tombol a színes kesztyű-divat. A vörös, zöld és lila kesztyüket háttérbe szorítják a pepita hátú és ujjanként más-más színekből összeállított kesztyük. Érdekesek a prémkarmantyuval, színes bőr bofonásokkal, gombokkal és csattokkal készült kesztyű-fantáziák.

Arannyal, ezüsttel, színes kövekkel díszített délutáni ruhák

Maggy Rouff nemcsak a legjobb, a legdrágább, de egyben a legelőkelőbb vevőkörű párizsi divattervező. Kollekciójának ez idén szinte forradalmi újítása volt a magas, halcsontos nyak. Nappali ruháinak legtöbbje magas nyaku. Ami pedig a ruha vonalát illeti, majdnem mind övnélküli; derékban erősen raffolt. Nappalra a kosztümjei között csak egészen kevés a rövidkabátú modell, a legtöbb kabát csípőn alul ér és egyenes, szűk, oldalán gombolt. Nagyon sok elegáns délutáni kosztümje van bársonyból, magasnyakú szatenbluzzal. A kosztüm rendszerint fekete, a blúz fehér és a szatinanyagot fekete chantilly csipke applikáció díszíti. Egyik bluznak az oldalában nagy fekete csipkecsokrot látunk bedolgozva. Aki Maggy Rouff ruhát akar viselni, annak idén igazán karcsunak kell lennie. A magas slussz, a raffolt derék nem való molett hölgyeknek.

A nappali ruhák szoknyái rövidek, legtöbbször egyenesek. Az estélyi ruhákon is gyakran láthatunk szűk, egyenes szoknyát, vagy mindkét oldalon elől majdnem térdig felraffolva.

A szövetruhákon gyakori dísz a színes kígyóbőr-öv. A legtöbb ruha magas nyakú, oldalt vagy hátul zipzárral csukódik, némelyiket zsinórhimzés díszíti.

Általában a himzés rendkívül fontos Maggy Rouf kollekciójában.

Gyönyörű délutáni ruhái vannak arannyal, ezüsttel, színes kövekkel vagy strasszal himezve. Van olyan, amelyiknek mind a két vállát himzés díszíti, van olyan, amelyiknél csak az egyik vállon van himzés, de az végig van vezetve az egyik hosszú, szűk ujjon. Gyakran még a szőrmét is gyöngygyel vagy flitterrel himezi Maggy Rouff. A kollekciójának egyik legszebb darabja például egy fehér matt selyemből készült estélyi kosztüm. A ruha öve ocelotból van, lila és zöld flitterhimzéssel. A kabát ujjai szintén ocelot végig himezve lila és zöld flitterrel.

Flitterből rengeteg himzést láthatunk a délutáni jumpereken, szatenbluzokon. Természetesen az estélyi ruháknak is egyik legfőbb dísze a flitter és gyöngyhimzés. Egyik fekete estélyi ruhához széles, színes, csikos laméból készült az öv. A lamé türkizkék, sárga és rózsaszín csíkjai ugyanolyan színű flitterrel vannak kihimezve. A ruhát rózsaszínű flitter bolero egészíti ki, könyökig érő ujjal. A bolero szélén, körülbelül három ujjnyi szélességben lila flitterpánt van. Nagyon sok fekete, aubergine, liláskék, magas nyakú bársony ruhát látunk Maggy Rouffnál, a vállon vagy a derékban flitter himzéssel.

Specialitása az idén az apró, színes, mintás, ezüst vagy aranybrokátból készült vacsorázó ruha. A ruhák szoknyája földig érő, szűk, majdnem térdig felhasított. Az ujjak hosszúak, szűkek. Ezekhez a ruhákhoz különböző színű, húzott, bársonydarabokból készült muffot, a nyakban pedig ugyanilyen anyagból készült nagy kokárdát viselnek Maggy Rouff manekenjei.

Heti étlap

Vasárnap. Délben: Májrizsleves, őzgerinc zsírbansült burgonyagombóckákkal és csipkeízzel, Meinl-féle Vetelini, vegyes parfait(1), Meinl-fekete. Este: Kappangalantin(2), diós-mákos patkó, rokfort áttörve vajjal.

Hétfő. Délben: Zöldségleves, tűzdelt borjucomb kelfőzelékkel, citromfelfújt Meinl-fekete. Este: Lágytojás, vajas kenyér, sajt, sütemény.

Kedd. Délben Gyöngykásaleves, lencsefőzelék páros debrecenivel, piskótaszelet vaniliakrémmel, Meinl-fekete. Este: Meinl-tea, hússaláta, Meinl-féle vegyes befőtt.

Szerda. Délben: Karottakrémleves, vagdalthús Meinl-féle dobozos zöldborsófőzelékkel, paprikasaláta, habkóch, Meinl-fekete. Este. Gomba tojással, alma. füge, mogyoró.

Csütörtök. Délben Barnaleves Meinl-féle finom leveskockával, sertéskaraj rántva burgonyapürével, gyümölcskenyér(3), Meinl-fekete. Este: Hússal töltött palacsinta-krokett, vegyes savanyúság, sajt.

Péntek: Délben: Gombabecsinált makarónival, madártej vaniliakrémmel, Meinl-fekete. Este: Spárgakrémleves, rostonsült fogasszelet burgonyával és hollandimártással, narancskrémtorta(4). Éjfélkor: Puncs vagy pezsgő, sósmandula, burgonyaforgács, fagyasztott gyümölcs-saláta, frissen sült fánk, tetszés szerint.

(1) **Vegyes parfait.** A legtöbb parfait alapanyaga tojássárgából, porcukorból és kevés tejből tüzön felvert sürű krém. Ehhez jön a felvert tejszínhab és a jellegzetes íz: csokoládé, kávé, mogyoró, barack vagy más gyümölcs gesztenye. Az ízek cukorral sürűre főtt szirupok alakjában vagy áttörve és cukorral símára keverve jönnek hozzá. Ha egy formába egyszerre többízű parfait-t akarunk tenni, úgy minden különízű masszát fagylaltgépben megfagyasztunk, egymásfölé rakjuk a formába és ha a forma színig megtelt, ráerősítjük a fedelét és a parfait-t 3—4 órára apróra tört, sozott jégbeássuk. Egyféle ízű parfaitnál a kész masszát beletöltjük a formába, melyet vízzel kiöblítettünk, a további eljárás a fenti.

(2) **Kappangalantin.** A kappant bőréből kifejtjük, a fehér húsát és máját félretesszük, a többi húst 25 dkg disznóhússal ledaráljuk, belekeverünk két egész tojást, fűszert, 10 dkg. sonkát, fehér szalonnát, 5 dkg. gombát. Megtöltjük vele a bőrt, összevarrjuk, szalvétába kötve egy óráig főzzük (lehet csontlében is), azután a vízből kiveszszük és súlyokkal préseljük. Másnap hidegen fogyasztható.

(3) **Gyümölcskenyér.** Rendes porhanyós tésztát készítünk. Vékonyra kinyujtjuk, meghintjük a következő töltelékkel; apróra vagdalt dió, füge, datolya, mazsola, aszaltszilva, birsalma, sajt és reszelt csokoládé. A tésztát négy oldalról felhajtjuk, olvasztott Epocával meglocsoljuk, felcsavarjuk mint a „beiglit", megkenjük tojással és forró sütőben szép pirosra sütjük.

(4) **Narancskrémtorta.** Nyolc tojásból szokott módon biscuit-tortát sütünk. Négy lapban sütjük, minden lapot megtöltünk narancskrémmel, bevonjuk vele a tetejét is és nyomózsákból feldíszítjük vele. (Meinl-féle biscuittortalap is igen megfelel.) Krém: 25 deka Epocát habosra keverünk 25 dkg szitált porcukorral. Két narancs héját finom reszelőn belereszeljük és egy piros narancs levét belecsepegtetjük. Három tojássárgáját három evőkanál finom porcukorral tüzön sürűre felverjük, ha kihült, jól elkeverjük vele az Epocás masszát.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Nem tudod,

hogy mit kérj a karácsonyi Jézustól, aki neked annyi, de annyiféle jót hozhat, amennyit csak akarsz...

Igy írsz, kedves fiam és közben nem vannak olyan kis társaid, akiknek semmi vágyuk, semmi kívánságuk nem teljesülhet meg a szeretetnek és boldogságnak napján se...

Éppen azért azt tanácsolom, hogy te egyelőre csak azt kérd attól a karácsonyi Kisdedtől, hogy tegyen minden gyermeket boldoggá ezen a napon.

A szent este álma és öröme legyen minden ember öröme...

Ne törd te azon a fejed, hogy mit kérj attól a Jézustól, aki különben se személyesen adja azt az ajándékot, hanem a szülőkön keresztül segít hozzá téged és mást is azokhoz az örömökhöz...

Mert ha ő személyesen hozná és adná, akkor nem gondolod, hogy más is kérhetne, a szegények is remélhetnék, hogy nekik is hasonlóképpen hoz mindent, ami szép és jó...

Nem helyes és nem igazságos mese az, hogy az angyal hozza karácsony éjjelén a karácsonyfát és a kisded Jézus küldi, vagy adja...

Ez a Kisded minden emberé, minden hívő léleké.

És mi lenne a világból, ha még ő is válogatás szerint egyiknek többet, másiknak kevesebbet adna...

Lehet, hogy szegényebb leszel egy mesével, egy kegyes legendával, de gazdagabb lesz a szíved, ha megtudod, hogy mindent, amit karácsony szent estjén a csillogó karácsonyfa alatt találsz, szüleidnek köszönhetsz...

Több hála lesz a szívedben irányukban és több szeretettel gondolsz azokra a kis pajtásokra, akiknek szülei semmit se adhatnak ezen a szent estén se gyermeküknek, mert nincs miből...

A mondák, legendák, mesék világában vannak igazságtalanságok, de az élő Jézus nem tűri a nem igazat...

Várd az ünnepet, várd a karácsonyt, de azért, hogy erődhöz mérten te is segítségére légy az ajándékozásban a mindenható Istennek.

Adni kell abból, ami felesleges.

Amit már nem használsz, amire nincs szükséged.

A te örömed megszerzik édes szüleid, te szerezz örömet azoknak a kis társaknak, akik a sors kifürkészhetetlen akaratából szegénynek születtek...

Ez lesz a te legszebb karácsonyi boldogságod és örömed...

Karácsony

Eljött már mit régen vártunk
Szent Karácsony ünnepe,
Melynek egyaránt örülnek
A nagyok és kicsinyek.

Jó Jézuska leküldötte
Mennyből angyalkáit,
Hogy megörvendeztesse
A földnek lakóit.

Nagy az öröm, vígság,
A gyermekek között,
Örülnek, hogy a Jézuska
Ajándékot küldött.

Aztán térden állva
Imádhoznak szépen
S föl harsan a hála ének
A szeretet Istenének.

Csernus Mária.

Róka Róbert, a kerülő

Mese. Irta: Imre bácsi.

Nagy, csuda napraforgókóróval a hóna alatt úgy sétálgatott Róka Róbert a szőlőskertben, mintha az övé lett volna ott minden áldott tőke. Fején félrebillenten hetykélkedett keserűlapuból készült zöld kalapja, hogy könnyen összetéveszthette volna ökel mét akárki, holmi hivatásos vadásszal. Még Fácán Felicián hosszú farkából is mesterkedett egy pompás tollat a süvegje mellé. Olyan volt az világra, mint egy vadász.

Amint így járt-kelt a szőlősorok között, itt is, ott is lehajladozott és megcsipkedte a fürtöket. Hirtelen azonban felkapta a fejét, mert hangot hallott:

— Látlak, látlak, látlak!...

Róka Róbert kapta ide, kapta oda a fejét, nézett erre, figyelt arra, de senkit se látott, ellenben egyre hallania kellett a kellemetlen figyelmeztetést:

— Látlak, látlak, látlak!...

— Honnan látsz, te zsivány! — üvöltött fel végre Róka Róbert, amikor már nagyon az idegére ment a sok látlak.

— Látlak, látlak, látlak, — volt a válasz most is, de ekkor már tisztán hallhatta, hogy a hang a nagy diófa felől jön. Nosza, suttyomban, alattomosan ment a nagy diófa alá, hogy meglesse, ki az a vakmerő, aki őt jesztgetni merészeli.

Óvatosan oda settenkedett a nagy diófa alá, ahol aztán menten láthatta a kiabálót, aki senki más nem volt, mint Seregély Sebestyén, a cseresznyefa réne. Nosza, Róka Róbertnek se kellett több. Lekapta a válláról a napraforgó kórót és feltartotta Seregély Sebestyén felé és rákiáltott:

— Elhallgass, te cseresznyetolvaj!...

— No, semmit se vethetsz a szememre, szőlőtolvaj, nyelvelt így vissza Seregély Sebestyén.

— Egyszerűbe lepuffantlak, te betyár!...

— Csapd be a keresztmamádat, te zsivány, jól tudom, hogy semmi más, mint napraforgó kóró az a mancsodban...

— Hijnyes, az ebugattát, de szemtelen egy jószág vagy! — esett le ilyen hallatlan cudarság láttán Róka Róbert álla.

— Légy nyugodt, én jól ismerem a puskát, volt hozzá szerencsém legalább annyit, mint neked, te gazember...

— Nekem mondtad ezt? — vicsorodott ki minden foga Róka Róbertnek úgy, hogyha elkaphatta volna Seregély Sebestyént ebben a percben, akkor sem kellene se evett volna több cseresznyét ebben az életben.

Éppenséggel neked mondtam, még azzal is megtoldom, hogy rondább féreg alig van az állatok világában, mint te. Sündisznó hozzád képest úr, érted — szájalt Seregély Sebestyén bátran, mert hat méter választotta le Róka Róberttől.

— No, megállj, te hitvány, most leszámolok veled, — támasztotta a napraforgó kórót a fa mellé Róka Róbert is úgy tett, mint aki fel akar mászni a fára.

— Ne fáraszd magad, nem tudsz te mászni! — ugratta Seregély Sebestyén Róka Róbertet.

— Nem? Azt hiszed, hogy nem? — vigaskodott a méreg a híres betyárban is most nem adta volna sokért, hogyha csak két percre szárnyai nőttek volna, míg nyakon csíphetné ezt a szájpribit Seregély Sebestyént.

— Nem hiszem, de tudom, hogy lomha, földön járó veres zsivány vagy.

— Először is nem zsivány, — próbált újabb ravaszkodással időt nyerni Róka Róbert addig, míg valami okosa kisülhet.

— Nem, hát ugyan mi vagy?...

— Kerülő, érted, kerülő...

— Tudom, dologkerülő, — kacagott Seregély Sebestyén.

— Szőlőkerülő, érted... — acsarkodott Róka Róbert a méregtől, mert most már bosszantotta annak a hitvány Seregély Sebestyénnek a szájalása, annál is inkább, mert a környékről kezdtek a zajra, lármára arra szállingózni a többi madarak is. Rigó Richárd negyed magával jött és nagy csúfolódással bele szólott a veszekedésbe:

— Sága a bunda, róka, nincs igazad...

— Fogd be azt a sárga csőröd, te pletykamagazin!...

— Kár a szóért, kár, hitvány a róka... — röppent el a veszekedők fölött csőrében egy féldióval Varju Vilmos.

— Törd össze a csontját, törd össze a csontját, — csörögte a szomszédos szilvafán Szarka Szabolcs vígan, mert neki mindegy volt, hogy kinek van igaza, fő az, hogy ezek is veszekedjenek.

— Fogd be a szád, te tolvaj, tolvaj, tolvajok tolvaja, — esett most Szarka Szabolcsnak Róka Róbert, hogy eltereljen magáról a figyelmet.

— En nem is tagadom, hogy ott lopok, ahol lehet, de te azt akarod megjátszani, hogy hivatalod van, hogy kerülő lettél, hogy becsületes ember módjára becsületes állat vagy, holott farkasfülű lopó, zsivány, gyilkos, betörő vagy, vágjátok ki a szemét, vágjátok ki a szemét! — csörgött olyan mérgesen Szarka Szabolcs, hogy Róka Róbert végképpen elvesztette a fejét, ott hagyta Seregély Sebestyént és a Rigó hadat, futott a szilvafájához, ahonnan az ostoba Szarka Szabolcs hirtelen átrepült a nagy diófára. Róka Róbert eszét úgy elöntötte az epe, hogy nem vette észre, milyen balgaságot csinál még akkor se, mikor látta tova repülni Szarka Szabolcsot, visszarohant a nagy diófához és azt hörögte fel a viháncoló madaraknak:

— Annál jobb, legalább kicsavarom mindannyiótok nyakát!

Kapta, fogta magát, ledobta a keserűlapu kalpagot a földre, megköpte a mancsát és neki a fának. Rugaszkodott, erőlködött, ahogy csak bírt.

Fent a Nagy diófán már ott lebzselt a sok mihaszna madár és csufolták, biztatták az eszét vesztett Róka Róbertet. Ott volt ekkor már Cinke Cilike is, Ökörszem Ödönnel, Sármány Sándorral, Pintyőke Pistikével és Fülemile Fülöppel. Rigó Richárd tele fütyölte a környéket:

— Itt látható, itt látható a fára má szó róka...

— Ne hagyd magad, ne hagyd magad, — csergett Seregély Sebestyén.

— Még egy kicsit, még egy kicsit! — csipegett Cinke Cilike.

— Csak előre, csak előre! selypített Sármány Sándor.

Róka Róbertről szakadt a verejték és már félig felmesterkedte magát a fára.

— Még egy kicsit, még egy kicsit! — csicsolt jó kedvében Cinke Cilike.

Erre érkezett meg Kakuk Kázmérki menten látta, hogy miről van szó, ő is biztatásba kezdett:

— Hóruk, hóruk Róka!...

— Jaj, Róka bácsi, lent felejtette a nyomát! — vihogott Pintyőke Pistike.

Annyira elvesztette a fejét szerencsétlen Róka Róbert, hogy Pintyőke Pisti szavára visszacsuszott és néhány pillanatig keresni kezdte a lent felejtett nyomát. Ezen aztán úgy nevetett a díszes madár publikum, hogy szinte lehullottak az ágakról. Még most se látta be Róka Róbert, hogy ostobaságot mivel, ismét neki durálta magát és most már végső erejével felcsimpaszkodott a nagy törzsű fára. Olyan magasra, hogy nem mert lenézni a földre, mert szédült vele a világ. Nosza, az ágakon elindult feljebb, feljebb, hogy szinte elérte már mancsával éppen Rigó Richárdot, aki erre elkiáltotta magát:

— Szárnyra rokonság! — mire felröppent a madár sereg és Róka Róbert ott maradt fáradozása színhelyén leforrázva, megsemmisülten, mert eszébe jutott, hogy hiszen ezeknek az üldözésre szánt madaraknak szárnya van. Majd megütötte a méregtől a guta s ráadásul amint lenézett, hát uramfia, a fa alatt lihegő szájjal ott vicsorgott Komondor Károly. Elszánta magát, levetette sokat próbált testét a földre és menekülni akart, de Komondor Károly nagy hirtelen úgy kiszabta a tunikáját, hogy itt, ott csorgott belőle a vér és alig tudta sajgó csontjait megmenteni. Míg szaladt, feje felett kacagtak a madarak és harsogták a fülébe:

— Kerülő, kerülő, dologkerülő...

Karácsony

Szálljatok le, szálljatok le,
Betlehemi angyalok.
Zengjetek szép víg dalokat,
Örömöket hozzatok.

Szálljatok el sebesszárnyon mihozzánk
Zörgessétek kicsiny házunk ablakát
És megnyissuk néktek házunk ablakát
Kis Jézusnak pedig szívünk ajtaját.

Józsa Sarolta II. elemi.

Árva Laci

Valahol nagyon messze a Felvidéken élt egy árva fiú. Árva volt, nem volt se édesapja, se édesanyja. Elindult hát egyszer csak egy nagy városba ért. Nem tudta hol van, nem ismert itt senkit, csak látta a nagy házakat. Ahogy megy, mendegél, már nagyon elfáradt és éhes is volt. Az út szélén volt egy pad, leült rá, gondolta, hogy kipihent magát és útját tovább folytatja. Ahogy így búslakodik, eszébe jutott szülőföldje, édesapja s édesanyja. A nagy búslakodásban észre se vette, elaludt. Nagyon szépet álmodott, ő is elment szüleihez a ragyogó égbe. Játszott a szép angyalokkal, megmutatták neki a csillagokat. Mikor felébredt, egy öreg, ősz bácsi állott mellette, szőke haját simogatta. Lacika sírva fakadt, a bácsi vigasztalni próbálta. Gondolta Laci, hogy hiába vigasztalja őt a bácsi akármivel, ha nem lesz neki se ennivalója, meg a ruhácskája is rongyos volt. A bácsi szelíd hangon megszólalt, kérte a fiút, hogy beszéljen. Lacika nem tudott mondani semmit, hisz azt se tudta, hogy hívják, hol lakik. Mást nem mondott csak hogy árva, nincsenek szülei, az emberek adományaiból él. Az öreg ember nagyon megsajnálta, gazdag volt az öreg bácsi. Rokonai nem voltak és gondolta, hogy a kis Lacikát örökössé fogadja. Így is történt. Lacikának újra meleg otthona lett és újra szerető szív melegítette. Boldog volt Lacika, talán ő volt a legboldogabb Lacika a földön.

Fényi Erzsébet.

Jézuskavárás

Irta TAKÁCS ILONA.

Fehér hószőnyeg szikrázott az utcakon, az üzlet kirakataiban karácsonyfacsodák, játékcsodák, szebbnél szebb labdacsodák mosolyogtak. A levegőbe fenyőillat, a gyermekek szívében a Jézuskavárás varázsa remegett.

Harmadik elemibe jártam akkor s a tanító néni, a mindnyájunk által imádott Margit néni kiadta a karácsonyi vakációt. Szép rendbe mentünk hazafelé s arról társalogtunk a lányokkal, hogy ki mit fog kérni a Jézuskától. — Arcunk kipirult a boldog tervezgetés lázas izgalmától. Én nem kérek semmit, mondta M. Nagy Zsuzsánna, akinek a feje mindig hátra volt kötve egy nagy rojtos kárász kendővel és sohasem tanulta meg a feladott leckét, — én nem kérek semmit, hiszen nem a Jézuska hozza a karácsonyfát, apámék szokták venni, de most nincs rá pénzük.

Nem igaz, nem igaz, gondoltam magamban és igyekeztem nem hallgatni oda, mert már többen is kezdték állítani, hogy valóban nem a Jézuska hozza a karácsonyi szép ajándékokat. — Igyekeztem nem is gondolni rá, mikor elváltam tőlük a kapunk előtt, de hiába, mert testvérkéim, akik előbb érkeztek haza az iskolából, szintén erről beszéltek.

Én már tavaly is tudtam, — mondta Erzsike, — csak nektek nem árultam el. Nem hittük Margitkával és abban állapodtunk meg, hogy majd délben megkérdezzük anyuskától. Úgy is történt. Mikor apa is hazajött az iskolából és anya betálalta az ebédet, Margitka kitálalta, hogy mit hallottunk az iskolában a lányoktól. Félve vártuk, hogy mit szólnak anyusék, hogy hátha meg fogják cáfolni. Ők hallgattak egy darabig, aztán megszólalt apus:

Igazuk van a lányoknak, nem a Jézuska hozza a karácsonyfát. És mivel már úgyis tudjátok és mivel már úgyis nagylányok vagytok, most nem fogtok kapni, mert drága a fenyő és a díszítések is sokba kerülnek, inkább más valami hasznosabb dolgot kaptok karácsonyra.

Elszomorodtunk. Erzsike se látszott tulságosan örülni rajta, hogy neki lett igaza.

Anyus vigasztalni próbált bennünket. Óh, kislányaim, ne búsuljatok azért, hogy mi becsaptunk titeket. — Ugye, ugye, — gondoltam reménykedve, csak tréfa volt az egész, mégis fog jönni a Jézuska. De anyus így folytatta: Mert a karácsonyt a Jézuska születésének emlékére ünnepeljük és, hogy minél szebbé, emlékezetesebbé tegyük számotokra a szeretetnek ezt a szép ünnepét, ezért díszítettünk nektek szép karácsonyfákat, mégis csak ő küldte azt nektek mi általunk . . .

Beláttuk, hogy igaza van anyusnak, de nem lettünk tőle vidámabbak, a karácsonyi szünetet nem töltöttük olyan vidáman, mint máskor. Hiszen játszottunk eleget, élveztük az aranyszabadságot, de valami nagyon hiányzott az életünkből, a Jézuskavárás csodás varázsa.

Máskor azzal telt el a karácsonyi szünetünk legnagyobb része, hogy levelet irtunk a Jézuskához. Külön levélben kértük mind a hárman az ajándékokat és csak keveset, mert tudtuk, hogy a telhetetlen gyermeknek a Jézuska semmit sem hoz. Igértük, hogy mindig jó gyermekek leszünk ezután és letisztáztuk számtalanszor a levelet, hogy minél szebbek legyenek. Istenem, hiszen egyenesen a mennyországba mennek . . .

A vizitszobaajtó felé áhítattal néztünk, mert a Jézuska oda szokta hozni a karácsonyfát.

Oh, nagyon szép vizitszobánk volt. Bordó volt a fala arany virágokkal. — Sokszor gondoltam arra, hogy ilyen talán csak a királyoknak van. Az ablakon fehér csipkefüggönyök voltak, teleszőve nagyszárnyú angyalokkal. — Hát még az a szép bordószövet garnitura, krémszínű szegfükkel. Az asztal bordó plüss terítővel volt leterítve, rajta állott Tompa Mihály összes költeményei fehérselyem kötésben, Arany János balladái Zichy Mihály rajzaival illusztrálva és anyusnak valódi bőrbe kötött emlékkönyve, amely tele volt szebbnél szebb emlékversekkel és ezek a versek mind az ő szelidségét, jóságát, szépségét dicsérték.

Ebbe a csodaszép szobába hozta a Jézuska máskor a karácsonyfát. Ilyenkor be volt fűtve a máskor mindig jég hideg szoba jó melegre. Mikor felhangzott a csengő hangja, mi berohantunk, az asztalon állott a karácsonyfa, a gyertyák fénylettek, az aranydiók ragyogtak, a csillagszórók szikráztak. A fenyő illata, az égő viasz gyertyák illata összevegyült anyus ibolyaparfömjének illatával. Nincs ilyen mesebeli illat több az egész világon. — Engem mindig kilelt a hideg az örömtől, az arcom égett, a fogam vacogott, nem mertem az ablak felé nézni, mert féltem, hogy meglátom a Jézuskát. — Ma sem tudom, miért féltem ettől olyan nagyon.

Eljött a karácsony aranyos szánon, nesztelenül siklott be a puha havon. Most nem csendült nálunk a csengő, a vizitszobában nem gyujtott tüzet senki. A fekete vaskályha, melyen mesebeli sárkányok vágtattak, hidegen állott a sarokban. Nem tagadom, benéztem lopva egynéhányszor, hogy hátha mégis . . . míg testvérkéim megvigasztalták a »más hasznos dolgok« meleg sapka, cipő, sál, no meg egy kis nyalánkság, füge, narancs, cukorka.

Én nem tudtam örülni, búsan lapozgattam egy játékkereskedő-cég képes árjegyzékét. Egyszer csak mesés ötletem támadt. Gyorsan papirt, ceruzát szedtem elő és levelet kezdtem írni a Jézuskának. Szívhezszóló szavakkal kértem, hogy ő, aki annyi csodát tett földi életében, tegyen most is csodát az én kedvemért és hozzon nekem reggelre, — a reggelt aláhúztam — egy csodaszép karácsonyfát. És mivel féltem, hogy meglátják lopva irt levelemet és mivel a sok-sok játék közül, amik az árjegyzékben voltak, nem tudtam választani, pontosan beírtam a levélbe annak a cégnek a címét. »Az itt található összes játékot.« Megcímeztem a levelet és kitettem az ablakba, mint máskor. Akkor este nagyon későn aludtam el, imádkoztam a Jézuskához, hogy hallgassa meg a kérésemet.

Reggel dobogó szívvel állottam meg az előszobában, a vizitszoba ajtaja előtt. Lenyomtam a kilincset, szememet behunytam egy percre, hogy el ne káprázzon a nagy fényességtől, aztán benyitottam.

A szoba üres és hideg volt. A bútorok aludni látszottak a leeresztett függönyök félhomályában, csak a télire elrakott almák ontották illatukat a szekrény tetején. Az én csoda karácsonyfám ott maradt az égi mezőkön. A csalódástól még a lélekzetem is elállt. Dermedten állottam egy pár pillanatig, de aztán arra gondoltam, hogy talán keveset imádkoztam, talán majd jövőre, ha addig nagyon sokat imádkozom és nagyon jó leszek, megtörténik a csoda és elhozza a Jézuska a csodaszép karácsonyfát.

Megbékélt szívvel húztam be az ajtót.

A GYÁRIMUNKÁS FIA

A gyárimunkás fiát büntetésből két órára bezárták az iskolában. Amikor hazajön, az anyja megkérdi:

— Hol maradtál olyan sokáig?

Mire a gyerek így válaszol:

— Túlóráztam, mama.

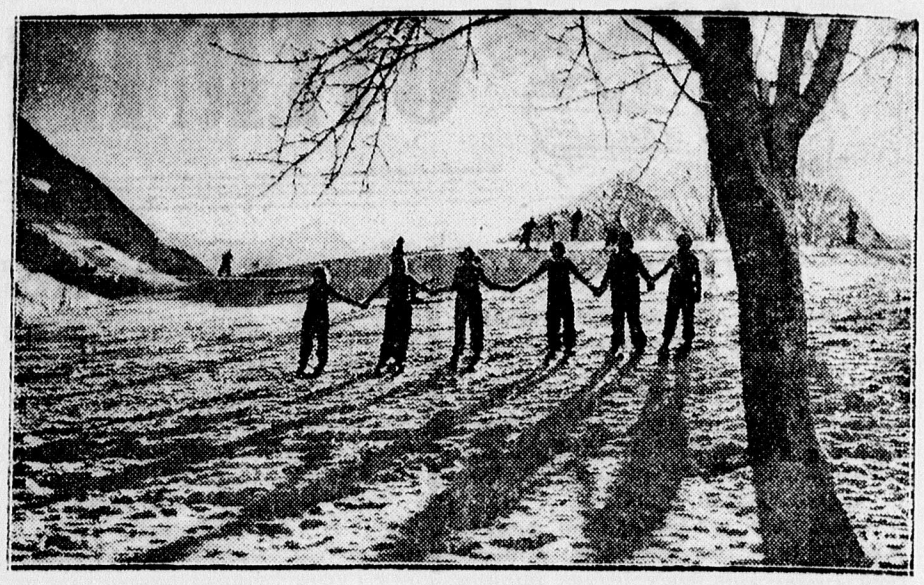

Svájcban már a kis iskolás gyermekeket tanítják sielni. Képünk egy ilyen si-iskolát mutat.

Karácsonyi történet

Irta: ABA ILDIKÓ gimn. IV. o. Svetits

Már másodszor csöngettek az elegáns lakás ajtaján. Zádor Bébi idegesen kapta fel a fejét.

— Miért nem nyit ajtót a szobalány?

A német nevelőnő felnézett a kézimunkájáról.

— A szobalány elment a karácsonyi csomagokért. Nincs is más itthon csak mi. Talán menne maga, Bébi, nézze meg, ki az. Nekem kellemetlen ezt a sok pamutot le s újból felszedni.

Bébi félrehúzta a száját, de aztán eszébe jutott, hogy a nevelőnő ő helyette dolgozik anyukának karácsonyi ajándék-kézimunkán, tehát mégis csak kiment szó nélkül az előszobába.

Türelmetlenül fordította meg a zárban a kulcsot. A felnyitott ajtón ijedten hőkölt vissza. Két rongyos ágrólszakadt szegénygyermek állott ott, kékre fagyott orral, pirosra csípett arccal és éhségtől csillogó szemekkel.

— Mit akartok?

— Enni kérünk valamit. Nagyon éhesek vagyunk . . .

A kisebbik mondta ezt. Alig volt négy éves és egy felnőttnek a szvetterébe bújtatva úgy nézett ki, mint egy madárijesztő. A szvetter ujjai a rövidke karokról üresen lógtak le, olyan hosszuak voltak, alul pedig térden alul ért le a rongyos pamutholmi s szabadon hagyta a csupasz lábszárat egészen a rongyos cipőcskéig, amiből bizonytalan színű rongyok csüngtek ki harisnya helyett.

A nagyobbik Bébivel egyidős — úgy tíz év körüli lehetett. Rajta is felnőtt kabát volt, nagyon rongyos és nagyon fakult. Ha szinehagyott szalaggal átkötött kis varkocsa nem bujt volna ki a micisapka alól, fiúnak lehetett volna hinni. Ő már betanult, éneklő hangon szólalt meg:

— A jó Isten adjon boldog karácsonyi ünnepeket mindnyájuknak. Meg áldja a jó Isten, ha a szegényeknek is juttatnak valamit.

Bébi dühös volt. Ezekért hagyta ő ott a meleg szobát és azt az elsőrangú könyvet, amit olvasott?

— Takarodjatok! — rivallt a két gyermekre. S mivel azok nem fordultak meg elég gyorsan, jót taszított rajtuk. A nagyobbik igyekezett elvesztett egyensúlyát visszanyerni, a kicsi azonban legurult a lépcsőn. A gyermek sírni kezdett, mire megjelent a nevelőnő is az előszobában.

— Mi történt, Bébi?

A kislány becsapta az ajtót.

— Koldusgyerekek. Kikergettem őket, mit szemtelenkednek! . . .

A nevelőnő égő-baragosra gyult arccal nyitotta fel újból az ajtót, de a kulcs csikorgására a két kis koldus ijedten elszaladt.

A német kisasszony összeszorított fogakkal foglalta el újból a helyét. — Bébi szepegett kissé, érezte, hogy roszszat tett, félt, most leckéztetés jön. — Boldogan sóhajtott fel, midőn a nevelőnő száraz hangon csak azt mondta:

— Mondja el azt a verset, amit karácsony este akar elszavalni.

Bébi nyelt egyet, aztán rákezdte:

Fel-felhangzik a szent ének
»Kis Jézuska ma született«
Valamikor réges régen
Betlehemi szegénységben
Megszületett a Szeretet.

Megszületett s azóta él
Hallgassátok, hogy mit beszél
»Éhezőknek ételt adni,
A ruhátlant felruházni.«

Hirtelen elakadt. Riadtan nézett a nevelőnőre. Csak lassan tudta kinyögni a versszakasz utolsó sorát.

Ez a szó a szív hurjáról kél.

A harmadik szakaszba már nem tudott belefogni. Sápadtan nézett maga elé. A nevelőnő nem figyelmeztette, hogy mondja tovább. Végre is Bébi szólalt meg:

— Kisasszony, bontsuk fel a perselyemet és vegyünk rajta valamit a szegényeknek.

Bébire fehér bundácskát, prémsapkát, hócipőt adott a nevelőnő. Igy jártak üzletről üzletre, míg a pénz elfogyott, kezük pedig tele lett meleg ruhával, élelmiszerrel tömött csomagokkal.

— Most aztán kinek adjuk ezeket, Kisasszony? — kérdezte Bébi, mikor az utolsó fillért is kifizette, az üzletből az utcára lépett. — Hol keresünk most szegényt?

— Szegény van elég, azt könnyü találni — mondta szomorúan a nevelőnő.

Ebben a pillanatban vékony gyermekhang csilingelt fel mellette:

— Nézd, Manci, itt jön az angyal. Mennyi csomag van nála! Ugye most viszi az ajándékot? Hoz nekünk is? Jaj de szép fehérruhás angyal! . . .

Bébi összerezzent. A hang ismerős volt. Odanézett. Csakugyan a délutáni két kis kolduslátogató állt a fényes kirakat előtt, élő szemrehányásként. — A nagyobbik megismerte, mert szenvedéstől öregesen keserű hangon szólalt meg.

— Gyere Pityu, ez csak kivülről an gyal . . .

Láng borította el Bébi arcát. Első pillanatban dac járta át lelkét, de birtelen felcsendült szivében a karácsonyi vers harmadik szakasza:

Győzzön ma a szent Szeretet
Köztetek is jó emberek.

Lehajolt a két didergő gyermekhez és csomagjait, egyiket a másik után, felvidulva nyomta a két csodálkozó gyermek kezébe.

— Vigyétek ezeket haza. Mind a tietek. Jézuska küldte.

Aztán belekapaszkodot a nevelőnő karjába és felszabadult szívvel, vidáman mondta hangosan tovább a verset:

Oda száll Jézus ma este,
Ahol könnyet törölnek le:
E szerint cselekedjetek!

Karácsony

Irta: TÓTH GIZELLA IV. gimn. b.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy mosónő, annak egy kislánya. — A kislányt Mariskának hívták. Az erdőben egy kis kunyhóban laktak. — A mosónő minden nap oda volt dolgozni, csak késő este ment haza. Ez idő alatt a kis Mariska a szomszéd kastélyban a báróéknál volt, ott a báróék kislányával, Anikóval játszott. Egy napon aztán nagy szomorúság érte a kis Mariskát. Édesanyja nem tudott elmenni dolgozni, mert nagy beteg lett. Karácsony volt, hullott a hó, tiszta fehér lett a határ. Ezen a napon Mariska nem ment át a bárói kastélyba. Anikó nagyon türelmetlenkedett, hogy hol lehet Marika, hiszen ő sohasem szokott késni. Aztán felvette a fehér bundáját és sapkáját, aztán átszaladt a mosónő kunyhójába. Kopogtatott. — Tessék . . . — volt a halk válasz. Anikó benyitott a nyirkos viskóba, ahol dohos szag csapta meg az orrát. Mi a baj? — kérdezte, amikor meglátta a kisirtszemű Marikát. — Édesanyám megfázott és nagy beteg lett. — Anikó így szólt Marikához: Marika, eredj át apámhoz, mondd meg neki, hogy jöjjön át azonnal. Addig én itt leszek anyukáddal. Marika át is szaladt a báróékhoz s elmondta a kis Anikó üzenetét. A báró át is ment az orvossal. Az orvos megvizsgálta Marika édesanyját és megállapította a súlyos tüdőgyulladást. Aztán az orvos azt mondta Marikának: Marika, menjen el a városba, hozzon a gyógyszertárból egy drb injekciót. Marika menni akart, de Anikó nem engedte kabát nélkül. Tudom, hogy nincs kabátod, de nesze, itt van az én bundám, vedd fel. Marika szó nélkül vette fel a bundát és sietett a város felé. Nem sokára a városba ért. Sok kivilágított kirakatok csalogatták, de ő nem állt meg, mert több volt neki az édesanyja. Aztán megvette a gyógyszertárból az injekciót. Aztán sietett hazafelé. Az úton sok kivilágított szobát látott. Fényes karácsonyfa csillogott, körülötte örvendező gyermekek. Mindenki örült e szent estén, csak ő volt szomorú. Nem sokára azonban hazaért. Mikor elérkezett a dülledező kis házhoz, szomorú szívvel, de Istenben bízva nyitotta ki az ajtót. A báró kedvesen kérdezte: Ilyen hamar megérkezett? Igen, — felelte Marika, — siettem. Aztán az orvos beadta a betegnek az orvosságot. Aztán a báró így szólt Marikához. — Marika, míg maga oda volt, addig a lányommal elhatároztuk, hogy magukat a kastélyomba veszem. Marika örömtől sugárzó arccal csókolta meg a báró kezét és Anikót. Még aznap Marikáék átköltöztek a bárói kastélyba. Marikáéknak külön kis ház jutott, ajándékot kapott és az édesanyja is jobban lett. Marika mikor lefeküdt, összekulcsolt kézzel adott hálát az Istennek, hogy ily jó sorsra jutott és még az édesanyja is jobban lett. Sokkal jobban örült az édesanyja javulásának, mint sok gyerek a babának.

A ZALOG

Doktor: A foghúzás öt pengőbe kerül.

A beteg: Sajnos, annyi pénz jelenleg nincs nálam. De holnap biztosan meghozom. Addig itt hagyom a doktor úrnál zálogba a kihúzott fogat.

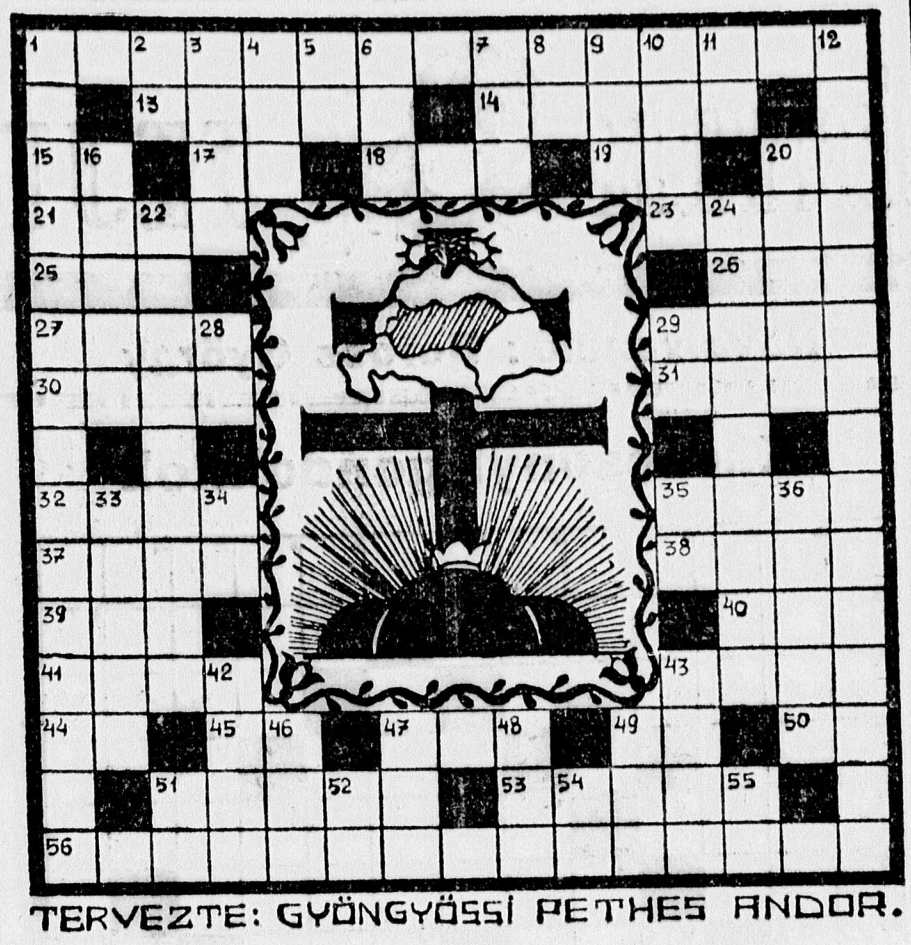

TERVEZTE: GYÖNGYÖSSI PETHES ANDOR.

A keresztrejtvény megfejtéseiből bekülendő a vizsz. 1, 56. és függ. 1, 12.

Vízszintes sorok: 1. A modern Olaszország megteremtője. — A nagyhatalmak képviselői közül ő foglalt először hivatalosan állást a trianoni szerződés revíziója mellett. (Zárt betűk: e, u. n.). 13. Küzdőtér. 14. A világ teremtője és fenntartója. 15. Igekötő. 17. Rangjelző. 18. Ptolemaiosféle állatövi csillagkép. 19. Valamely görbe vonal egy darabja. 20. Italban van. 21. Inni ad. 23. A legnagyobb alpesi glecserek egyike. — 25. Vissza: Ilyen ügy is van. 26. Nem — latinul. 27. Zsírszerű folyadék. — 29. Magyar festő- és iparművésznő vezetékneve. 30. . . . tor, a görög hősmondában szereplő király. 31. A Rajna baloldali mellékfolyója. 32. Orosz folyó. 35. Mongol puszták és a K-turkesztáni medence között fekvő magas félsivatag. 37. Egy — latinul. 38. A kaukázus ÉNy-i lejtőjén lakó iráni nép. 39. A norvég regényírás egyik mestere. 40. I. S. J. 41. Foltoz. 43. Dán filmszínésznő egyik neve (ékezettel). 44. Járunk rajta. 45. Bibliai város. 47. Spion. 49. Ilona mássalhangzói. 50. Kató közepe. 52. Stájerlakanina egyesült község egy része. 53. Az ilyen szőlőt leszüretelik. 56. A Bengáli-öbölben 4 nagyobb és kb. 50 kisebb szigetből álló szigetcsoport. (Zárt betűk: n, s, e.).

Függőleges sorok: 1. Ilyen fejlett volt az ókorban. (Zárt betűk: a, i, r.). 2. Biztatószó. 3. Okmány. 4. Évszak. 5. Majdnem ezüstfehér, fényes fém. 6. Sav teszi. 7. Térelem. 8. Azonos betűk. 9. Országos Társadalmi Intézet. 10. A bolgár pénzrendszer egysége. 11. Latin prepozíció. 12. Dante műve. (Zárt betűk: s, z, é.). 16. Hun király, uralkodott Kr. u. 434—453. — 20. Irásbeli munka végzésére szolgáló helyiség. 22. Magyar király, állítólag Szt. István sógora. 24. Maryland fővárosa az Egyesült-Államokban. 28. Jeruzsálemben van. 29. Német prepozíció. 33. Egyesült Államok ttárgyesetben). 34. Régi római pénz. 35. Gallium vegyjele. 36. Rudolf király hadvezére. 42. Középeurópa legnagyobb folyama. 43. Latin előljáró szócska. 46. Verskellék. 47. Hím állat. 48. A méhek által a virágok nektárjából gyüjtött édes anyag, mely a méhek nyálmirigynedveinek behatása alatt alakul át az ismert édességgé. 49. Jó, jobb, . . . jobb. 51. Jószívű teszi. 52. Nagy Árpád névbetűi. 54. Sir. 55. Azonos mássalhangzók.

Karácsony és az inség

Megint elszaladt egy év, közeledik a szép karácsony. Sajnos a mostani karácsony nem sok embernek hoz örömet, mert nagy a szegénység és az inség.

A sok szegény ember itt áll e szent ünnep előtt egy falat kenyér, egy kiló tüzelő nélkül. A szegény család gyermekei rongyos ruhában, cipőben várják ezt a szent ünnepet. Éppen ezért minden embernek arra kell törekedni, hogy együttes erővel segítsen ezeken a boldogtalan embereken. Legalább egyszer egy esztendőben ezen az ünnepen legyenek boldogok, élvezhessék a jól fűtött szoba melegét, egy kis meleg ebédet vagy vacsorát. Érezhessék azt, hogy az ő számukra is itt a karácsony, vehessenek gyermekeiknek egy szép karácsonyfát, egy kis édességet, egy-egy játékot, hogy ők is örüljenek, mint a többi gyermekek. Milyen jól esik az embernek, hogy amennyire tőle telhetik örömet szerez egy-egy ilyen szegény családnak. Nálunk is az iskolában, már régen gyűjtünk a szegények számára, pénzt, ruhanemüt, élelmiszert. Mi is azt akarjuk, hogy minél több szegénynek legyen boldog és megelégedett ünnepe.

Ilyenkor az egész nemzet egy szívvel és egy lélekkel kéri a jó Istent, hogy adjon nekünk egy boldogabb és bőségesebb újesztendőt!

Robicsek Magda I. b. évf.

Karácsony

Metsző, hideg tél
borul a tájra,
Kacagó gyermek ül
fel a csengős szánra.

Mindent hó takar
Csillogó fehér hó.
S a gyermek kacag,
óh, de jó!

Korcsolya, hóember
Most ez járja.
Minden gyermek
a karácsonyt várja.

Akkor jön a kis Jézuska
hoz mindenféle sok jót.
Karácsonyfát, ajándékot
cukrot, diót mogyorót.

Vincze Mária.

IMRE BÁCSI POSTÁJÁBÓL

Mindenkinek: Nagyon, de nagyon köszönöm a sok, sok megemlékezést és jókívánságot. Én is kívánok kedves mindnyájatoknak áldott karácsonyt, boldog újesztendőt!

E heti könyvjutalmat a következő kis olvasóim, vagy munkatársaim kapták: Harró Margit, Fényi Erzsébet, Keressi Margit, Papp János, Simon Miklós és Józsa Sarolta kapták.

Könyvjutalmakat szerdán délután átvehetik lapunk kiadóhivatalában.

Imre bácsinak

sok kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok és kérem a jó Istent, hogy még sok-sok karácsonyt érjen el. Ezt kívánja egy hű segítő munkatársa:

Tóth Gizella, IV. gimn. b.

Kedves Imre bácsi!

Boldog karácsonyi és újévi ünnepeket kíván. Kislap hűséges olvasója

Fényi Erzsébet.

Kedves Imre bácsi!

Boldog Karácsony és újévi ünnepet kívános. Ha a verset jónak tetszik találni, sziveskedjék közölni.

dvözlettel. Hű munkatársa.

Csernus Mária.

Kedves Imre bácsi!

Két ünnepi verset küldök, ha jó, tessék leközölni. Hogy mostanában megjelentek az írásaim, jobb kedvel írok. Lehet, hogy észreveszi Imre bácsi is. Továbbá sok kellemes boldog ünnepet kívánok Imre bá'nak, egyik hű munkatársa

Papp János.

Kedves Imre bácsi!

Itt küldök egy kis verset. Ha jónak találja Imre bácsi, tessék kitenni a gyermekek Debrecenjébe. Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánva, maradok munkatársa

Józsa Sarolta Dóczi II. elemi.

Kedves Imre bácsi!

A mesének nagyon megörültem, hogy közölni tetszett. A zenedarabot nagyon kérem Imre bácsit ha csak lehet most a legközelebbi vasárnap legyen szíves közölni, mert már 18-án kapjuk a karácsonyi vakációt és már 19-én nem leszek itt.

Szivélyes üdvölettel

Simon Miklós ref. gimn. II. B.

Kedves Imre bácsi!

Én is szeretnék munkatársa lenni, itt küldöm ezt a karácsonyi verset, ha jó, tessék sziveskedni közölni.

Üdvözlettel

Farkas Irén.

Kedves Imre bácsi!

Ne tessék haragudni, hogy ilyen sokáig nem írtam. Itt küldök megint egy kis írást, ha jó, tessék szíves lenni közölni a karácsonyi számban.

Imre bácsi kérem! Én nagyon szeretném tudni, hogy a jutalomkönyv nyerés milyen úton történik? Hogy sorsolással-e vagy pedig az nyeri meg, aki a leglobbat írja? Én nagyon vágyódom jutalomkönyv után, mert nagyon szeretek olvasni.

Imre bácsinak sok boldog karácsonyi ünnepeket és újévet kíván nem éppen szorgalmas munkatársa

Harró Margit
Dóczi gimn. III. a oszt. t.

NEM TUDHATJA AZ EMBER, MIRE ÉBRED!

A soffőr odalép az elgázolt egyénhez és mentegetődzik:

— Bocsásson meg, uram, de én igazán nem vagyok hibás. Magam is csak arra ébredtem fel, hogy a kocsim nagyot zökken.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

A rejtvényrovat és a sakkrovat minden barátjának kellemes és boldog karácsonyi ünnepeket kíván a Rovatvezető.

KARÁCSONYI DIJAINK:
(14 díj.)

1 darab mozijegy (Vígszínház).
3x1—1 darab színházjegy.
10 kötet könyv.

Tanár ur kérem!

1. Melyik római császár uralkodott Jézus Krisztus születésének idején?
2. Mi volt Szent József foglalkozása?
3. Kik voltak Szűz Mária szülei?
4. Hány éves korában kezdett Jézus tanítani?
5. Melyik római császár uralkodása idején halt Krisztus kereszthalált?
6. A tizenkét apostol közül hány halt meg természetes halállal?
7. Ki és mikor állította fel az első betlehemi jászolt?
8. Ki volt az első pápa?
9. Mikor lett a kereszténység államvallásá a romai birodalomban?
10. Hány pápája volt eddig a római katolikus egyháznak.

Betüszámtan

(Ebben az osztásban a számokat betűkkel helyettesítettük be! A fejtő feladata, — a betük alapján — az osztást számokkal felírni!)

PLSPTSL : LSTR = CBN
SLPRS
TTTSL
DDDD

Hol is olvastam csak?

(Állapítsuk meg, hogy ki irta és mi a címe annak a költeménynek, melyből az alábbi sorok valók.)

»Lelkem nyugodtan, csöndesen
Átszáll a nagy világon.
Imádkozom, hogy Jézusom
Minden szegényt megáldjon.

Ágyamra dőlök s álmodom
Egy régi, édes álmot:
Boldog, ki tűr és megbocsát,
S ki szenved, százszor áldott.«

Lóugrás szerint

T	H	B
M		L
E	E	E

Karácsonyi gondolatok

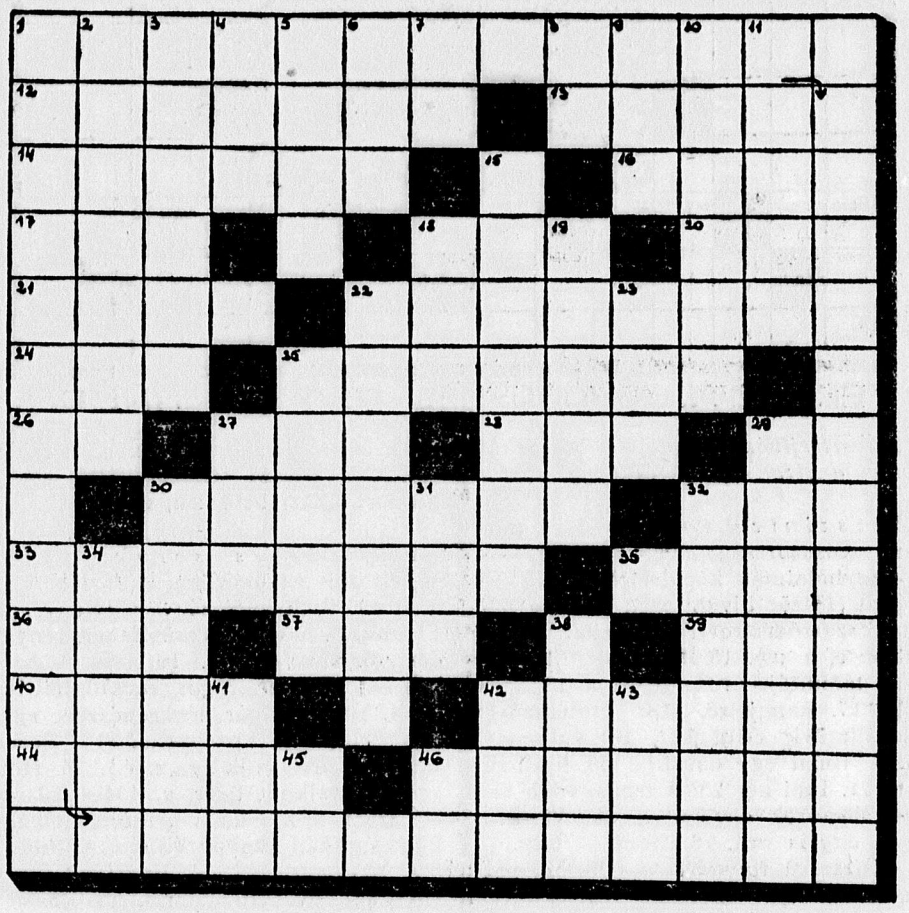

A megfejtés igazolására elegendő a nyilas sorok beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

VIZSZINTES SOROK:

1. Idézet Szent Lukács evangéliumából. (Zárt betük: L. S. H.).
12. Ilyen üzlet is van.
13. Álmos anyja.
14. Pertuban van vele.
16. Vissza: Női becenév.
17. Leszek — latinul.
18. Női becenév.
20. Sicilia — mássalhangzói.
21. Római császár (Kr. u. 54—68.).
22. Bölcsődal.
24. A szellemi elvakultság megszemélyesítője Homerosnál.
25. Spanyol női név.
26. Közeledik.
27. Sav teszi.
28. Orosz folyó és spanyol úr.
29. Egymást előző betük az ábécé-ből.
30. Ilyen elemek pl.: a fluór, chlor, bróm és jód.
32. M. J. T.
33. Nyakas.
35. Kereskedő Alkalmazottak Sport Egyesülete.
36. J. O. Z.
37. 4 és 100 — római számmal.
39. Egymásutáni betük.
40. Nyelv, melyen Krisztus is beszélt.
42. Lehív.
44. Isten anyja.
46. Férfi becenév.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Perzsa közmondás. (Zárt betük: T. I. T.).
2. Kedves.
3. Ind filozófus és költő. 1913-ban az irodalmi Nóbel-díjjal tüntették ki.
4. Vörösmarty: Zalán futása c. hőseposzának egyik férfialakja.
5. Orr!!!??
6. Mancika közepe.
7. Kötőszó.
8. Tagadószócska.
9. Imrét így is becézik!
10. Kentaur, aki Heraklesz megölt, s akinek vére a nagy görög herosz halálát okozta.
11. Orom.
15. Nagy zsidó király. Uralkodásának utolsó hónapjaira esik Krisztus születése.
18. Talál.
19. Város az U. S. A. Ohio államában (255.000 lakos).
22. Fodrász-szerszám.
23. E. N.
25. Ez a „láma" Lhasszában székel.
27. Kutya teszi.
29. Napszak.
30. Ilyen játék pl. a rulett.
31. Ilyen pont is van.
32. Tömör, kemény, — meghonosodott francia szóval.
34. Mohamed tanításainak foglalata.
38. Elgondolás.
41. 1002 — Rómában.
42. Magyarul: sütő.
45. C. C. A.
45. Német Rt.
46. Székely »úr«.

26. SZÁMU REJTVÉNYSZELVÉNY.

(1937 december 25.)

Név: ——————————

Foglalkozás: ——————————

Pontos cím: ——————————

Vajh ki ő?

Az első keresztény vértanú. Az apostoloktól választott hét első diakonus egyike s legnevezetesebbje, »kit eltöltött a hit s a Szentlélek«. Tele volt malaszttal s erővel, csodákat s nagy jeleket művelt a nép között.« — Sikerei irigységre hangolták az úgynevezett helenista zsidókat, akik midőn vitatkozással »nem tudtak helyt állani a bölcseség s a Lélek előtt, aki szóla vala belőle, a felizgatott csőcselékkel a főtanács elé hurcolták s hamis tanuk által azzal vádolták, hogy káromló szavakat mondott Istenre s Mózesre.« Ő hosszú beszédben védekezett a káromlás vádja ellen, mire hallgatói »megdühödtek, befogták fülüket s egy akarattal reá rohantak; azután kihurcolván őt a városon kívül, megkövezték«. Vértanunk nyitva látta az eget, s ellenségeiért imádkozva lehelte ki lelkét.

Ki ez?

Nagyapó mesél...!

A gyermekek nagy figyelemmel hallgatták Nagyapót. Éppen a betlehemi gyermekgyilkosság történetét mesélte. Hallgassuk meg csak, hogy szólt ez a mese!

— Amint Heródes, a »napkeleti bölcsek«-től megtudta, hogy egy király született Betlehemben, azonnal kiadta a parancsot, hogy Betlehemben és környékén minden kétéves és ennél fiatalabb gyermeket le kell gyilkolni. Arra számított, hogy az így megölt kisdedek között a kis Jézus elpusztul. A poroszlók házról házra rohantak és minden gyermeket leöldöstek. Mikor a szörnyű munkát elvégezték, egy gödörbe hányták a gyermekek hullái és elföldelték. Már készen volt a sir, mikor az egyik szolgának eszébe jutott, hogy a fiúkat és lányokat együvé temették. Márpedig külön kellett tenni őket. Nosza lekaparták a földet a gyermekek lábfejéről, s a lábujjról megállapítva, hogy melyik a fiú és melyik a leány, külön sirba tették a leányokat.

— *Na, gyerekek! Hogyan tudták a szolgák a lábujjról megállapítani a gyermekek nemét?*

Zenészek előnyben

ci — do — e — e — ex — go — i — ja — kon — ku — kus — let — me — mu — ne — nyér — o — ó — pi — pin — po — réz — ri — ro — ros — sal — tá — ti — to — zi — zsi.

Meghatározások:

1. Zenész.
2. Mozart operája.
3. Világhírű orosz baritonista. Párisban él.
4. Szerelmi dal.
5. Ütőhangszer.
6. Méhul operája.
7. Verdi operája.
8. Téma-bemutatás.

(A fenti szótagokból, — a meghatározások értelmében, — állítsunk össze nyolc zenével kapcsolatos fogalmat. Az így kapott fogalmak kezdőbetűi, — felülről lefelé olvasva, — Gregorio Allegri világhírű szerzeményét adják. Ez küldendő be!)

Nem ülik a jogászt agyon...

De csak abban az esetben kegyelmeznek meg árva életének, ha a következő komikált esetre jó feleletet tud adni:

Így kezdődött . . . !

A falu legnagyobb kocsmájában táncmulatság volt. Szólt a zene! A legények ittas fővel, fékevesztetten, nagyokat kurjongatva forgatták a lányokat, a csárdás friss, ropogós ütemére.

— Szabad!? — kérdezte Kovács Marci, a falu legmódosabb legénye Kis Istvántól, aki éppen a szemrevaló Oláh Julcsával roppta a csárdást.

— Nem! — hangzott a felelet, s ezzel Kiss tovább akart táncolni. Kovács Marci azonban megragadta Kiss vállát és megállította. A két legény szeme összevillant.

— Nem-e? — kérdezte dühösen.

— Nem! — hangzott a makacs felelet.

Kovács Marci erre, csak úgy balkézzel, úgy szájon »toszajtotta« Kis Esvánt, hogy az menten elvágódott, miközben négy egészséges fog repült ki a szájából. Kovács Marci ezután, — mintha mi sem történt volna, — elkapta Oláh Julcsa karcsú derekát, s szilaj jókedvvel kezdte pörgetni a pádimentomon. Kiss nagynehezen feltápászkodott a földről. Gyűlölettől izzó szemekkel, véres szájjal ordította Kovács felé:

— Megállj! Ezt rövidesen megkeserülöd. Végzek veled!

Kinyitotta az ajtót és kilépett az éjszaka sötétjébe. Odabent a mulatság folyt tovább, s csak másnap délutánra oszlottak széjjel a vendégke.

Kovács Marci hazament, hogy a mámorát kialudja.

Kiss Esván egész éjjel a bosszún törte a fejét. Elhatározta, hogy vérrel mossa le a rajta esett sérelmet, s meggyilkolja Kovács Marcit. Így legalább véglegesen megszabadul nagy riválisától és konkurrens nélkül állhat majd szemben Oláh Julcsa kezét illetőleg. Már régen bántotta, hogy Oláh Julcsa milyen csillogo szemekkel néz tánc közben Kovács Marcira.

A gyilkosság végrehajtásának időpontját éjfélre tűzte ki! Baltát vett kezébe s meginduit Kovács Marci gazdasága felé. Tudta, hogy nem lesz nehéz Marci hálószobájába bejutnia, mivel az ajtót soha nem csukja be kulccsal, csak kilincsre teszi. Bizonyára mélyen alszik a tegnap elfogyasztott rengeteg »borital« következtében.

Megérkezett. Lassan kinyitotta az ajtót és belépett a szobába. Az ajtóval szemben volt az ágy, a fal mellett. — A hold sugarai bevilágítottak az ablakon, s az ágyat is ezüstösen sápadt fénnyel vonták be. Marci aludt. Arcát, — a ráeső holdfény, — kísértetiesen sápadttá tette.

Kiss megrázkódott, majd sietve felemelte a fejszét s lesujtott az alvó fejére. Egyszer, kétszer, háromszor . . . majd elrohant.

A dilemma.

A gyilkosságot másnap felfedezték, s rögtön le is tartóztatták Kiss Esvánt, aki be is vallotta a gyilkosságot. Megérkezett az orvos is és megállapította, hogy Kovács Marci, már egy órával a »gyilkosság« elkövetése előtt halott volt, — tehát 11 órakor. Szívszélhűdés ölte meg.

Miért ítélték el Kiss Istvánt?

Csak úgy mondom, hogy

. . . lapunk 1937 december 19-iki számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Reméljük, nem okoz nagy gondot!

Csak egy kislány van a világon. Caterino Cornaro Velencében.

Vajh' ki ő? Verbőczy István.

Hol is olvastam csak? I. Garay János: A fekete eb. — II. Aranv János: Hatvani.

Betűrejtvények: 1. Jelent. 2. Visszamarad. 3. Kicsinyes. 4. Megelégel. 5. Előzetes. 6. Megtér. 7. Kisbéres. 8. Nagykorú. 9. Visszafizet. 10. Véső. 11. Uradalom. 12. Uradalmi. 13. Jeles.

Pótolja ki

(A vonalak helyére egy-egy betűt írva, s az így kapott betűket felülről lefelé összeolvasva, egy karácsonyfadíszt adnak. Ez küldendő be!)

—ukorka
—onka
—gric
—ant
—ótusz
—tlasz
—alagonya
—aláta
—arathustra
—szeres
—avatal
—voda.

Tudnivalók

A rejtvények beadásának határideje péntek este 6 óra. A megfejtéseket borítékba téve juttatjuk el a kiadóhivatal levelesládájába, lapunknak címezve. — A borítékra feltűnő betűkkel felírandó: REJTVÉNY. — A jutalmazásra való részvételre már egyetlen rejtvény helyes megfejtése is elegendő. Természetesen, aki többet fejt meg, annak nagyobbak az esélyei. — Szelvényt mellékelni kötelező. — A nyertesek neveit az újévi számunkban, a »Hírek« között hozzuk nyilvánosságra. Tehát már egy hét mulva közöljük. Karácsonyi rejtvényeink helyes megfetjését már az újévi számban közöljük.

Betűrejtvények

1.

HAR . . . ?

2.

××

3.

LUF

4.

Katonalakoma.

Nagy kereseti lehetőség

Keressük ki azokat a tárgyakat és fogalmakat, melyek a képen „K" betűvel kezdődnek.

SAKK

20. SZÁMU SAKKFELADVÁNY.

Szöghy József, Budapest.

(Eredeti.)

A debreceni sakkozóknak ajánlva.

Sötét: Ke4, Fb7, gy: b4, d2, h6 (5).

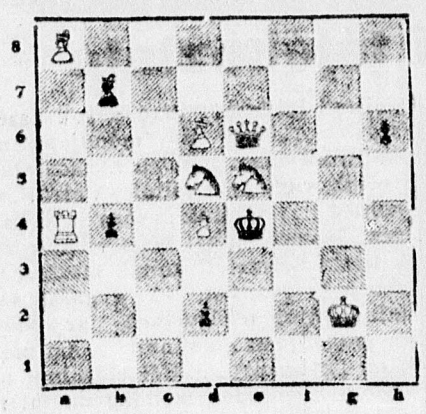

Világos: Kg2, Ve6, Ba4, Fa8, Fd6, Hd5, He5, gy: d4 (8).

Világos indul és 2 lépésben mattot ad.

21. SZÁMU SAKKFELADVÁNY

Vereas J.-től Debrecen.

(„Magyar Sakk Lap" 1908.)

Sötét: Kg5, Vh8, Fg7, Hb1, gy: e5, h3, h4 (7).

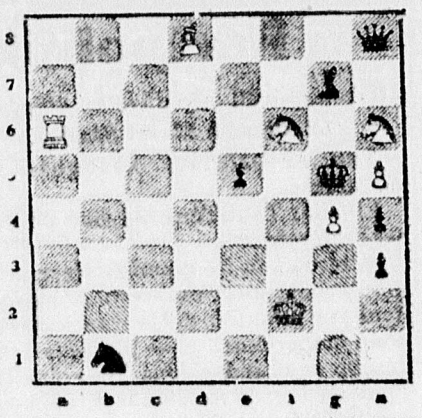

Világos Kf2, Ba6, Fd8, Hf6, Hh6, gy: g4, h5 (7).

Világos indul és két lépésben mattot ad.

20. SZÁMU JÁTSZMA

A világbajnoki mérkőzést záró 25. játszma.

Vezércsel.

(Nimzowitsch-változat.)

Világos: dr. Euwe; Sötét: dr. Aljechin. Játszották: Hágában, 1937 december 4-én és 7-én.

1. d4, Hf6, 2. c4, e3. . 3. Hc3, Fb4. 4. e3, 0—0. 5. Hge2 (Rubinstein), d5! 6. a3, Fe7. 7. cxd5, exd5. 8. Hg3, c5! 9. dxc5 (I.), Fxc5. 10. b4? (II.), d4!! 11. bxc5? (III.), dxc3. 12. Vc2, Va5. 13. Bab1 (IV.), Fd7. 14. Bb3? (V.), Fa4. 15. Vxc3, Vd8!! (VI.). 16. Fc4, Ha6! (VII.). 17. Fxa6, bxa6 (VIII.). 18. 0—0, Fxl3. 19. Vxh3, Bab8. 20. Vc2. Vd5! (IX.). 21. e4, Vb3. 22. Ve2, Vb5. 23. Vf3, Vxc5. 24. Hgf5 (X.), B8b1. 25. Vf4, Hxe4 (XI.). 26. h4, Bfe8. 27. Bfe1, Vc3. 28. Bed1, Hed2. 29. Bxd2, Bbxc1†. 30 Kh2, Vc7. 31. Bd6, Bc5. 32. g3! Be8 (XII.). 33 g4, f6. 34. Kh3, h5. 35. Vd2 hxg4†. 36. Kxg4, Vf7. 37. h5 (XIII.). Bcxf5. 38 Kxf5, Vxh5†. 39. Kf4, Vh4†. 40. Kf3, Vh3† és Euwe három lépéssel később kapitulált.

(I.) Mindkét fél „hisz" az izolált d5 gyalogosban. A hálás pór, egy lépéssel később nyilatkozik. A fejlődő 9. Fd3-ra sötét üt d4-en s világos megnyitási előnye egalizálódott.

(II.) Ez a lépés tiszta tükörképe a teljesen letört, demoralizált Euwe kétségbeesett erőlködésének. A pontos, higgadt Euwe 10. Fe2!-öt húzta volna. Aljechin lecsap a hibára és magához ragadja a kezdeményezést, lépésről-lépésre halálos következetességgel morzsolja fel az ellenállást.

(III.) A stílusából kizökkentett Euwe hibát hibára halmoz. Jobb volt: 11. Hce4, Hxe4. 12. Hxe4, Fb6. 13 Hc5! vagy: 12. . . . dxe3. 13. bxc5, Va5†. 14. Ke2, exf2. 15. Kxf2 stb.

(IV.) Dr. Tartakower elemzései szerint, 13. He2, Hd5. 14. e4, Hb4. 15. Fb1, többet ígért, — bár 15. . . . Ha6! 16. Vc2, Hxc5 után sötét ez esetben is jobban áll.

(V.) Vegzetes hiba. Euwe gyalogot nyer, de verembe pottyan. Világos hadállása enélkül is szellős volt és elfogadható védelmet csak az utólagos aprólékos analizis tudott kimutatni. (14. Bxb7! Fa4. 15. Ve2, Bd8. 16. Vc4! Bd1†. 17. Ke2, Hbd7. 18. Bb4, stb.)

Rossz lett volna: 14. He2? Ff5!! miatt. 14. Bb4-re pedig 14. . . . Hd5. 15. Bd4, Vxc5. 16 He4, Vc6 következne.

(VI.) A gyalognyerés utóize fanyar. A minőség, a fenyegető Vd1† miatt. Világost messze túljászották.

(VII.) Jóval erélyesebb, mint azonnal ütni a minőséget. Világos most nem sáncolhat, mert 17. 0—0-ra, Fxb3, 18. Fxb3, Bc8! jönne.

(VIII.) Gyengébb lenne 17. . . . Fxb3, mert 18. Fxb7, Bb8. 19. Ff3, Fd5. 20. 0—0 után világos lélegzethez jut.

(IX.) Az Aljechin-féle prés hibátlanul működik. 21. Fb2-re Vb3! — 21. c6-ra pedig Bfc8! lenne a válasz.

(X.) 24. Fd2 jobb, de a játszmát az sem menti.

(XI.) Hárítja a 26. Vg5 fenyegetést, fenyeget g7 g5-tel — és gyalogot nyer. Racionalizálás a sakkban.

(XII.) Aljechin nem megy lépre. Bxf5? most hiba lenne 33. Be6! miatt. Pl.: 33. . . . Vc8. 34. Bxe8†, Vxe8. 35. Vxf5, — vagy: 33. . Bxe6. 34. Vxc7, 3xf2+. 35. Kh3, Bfe2. 36. Vxa7 stb miatt —, Szöveglépés után fenyeget 3xf5.

(XIII.) 37. Hg3-ra f5†. 38. Kh3, f4 nyer.

Ambrus Sándor.

A sakk eddigi világbajnokai:

1.	A. Andersen	1851—1858
2.	P. Morphy	1858
3.	A. Andersen	1859—1866
4.	W. Steinitz	1866—1894
5.	Dr. E. Lasker	1894—1921
6.	R. J. Capablanca	1921—1927
7.	Dr. A Aljechin	1927—1935
8.	Dr. M. Euwe	1935—1937
9.	Dr. A. Aljechin	1937— ?

Nyertesek:

E héten a következők nyertek jutalmat: Felkai Imre, Külső-vásártér 5. sz. 1 kötet könyv; lovag Kerpely Dénes 1 színházjegy:; Jablonkai Gábor: 1 mozijegy. — A 18. számú sakkfeladvány kulcslépése: Hd4 — volt.

Tudnivalók:

Tudnivalók: A megfejtés igazolására elegendő világos első lépésének, az u. n. „kulcslépés"-nek beküldése. — A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: SAKK. **Beadási határidő csütörtökön este 6 óra.** — A pályázók között e héten is három díjat osztunk ki. **Díjaink: 1 színházjegy, 1 mozijegy és 1 kötet könyv.**

20. SZÁMU SAKKSZELVÉNY.

(1937. december 25.)

Név:

Pontos cím:

Kulcslépés:

LUDAS MATYI

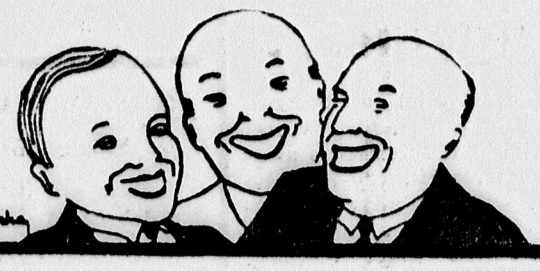

Pártpolitikai tájékoztató

(Iskolánkívüli népművelési előadás.)

Irta: Szabó József Sándor.

Szín: Az Ökörfalu községháza tanácsterme.

Előadó: Tani Tóni helybeli politikai szakreferens.

(A teremben 5—6 ember lézeng, ami nem csoda, mert csak esti 5 óra van s ilyenkor még sok dolga van a gazdálkodó embereknek a — jószággal. Csak később ér rá művelődni. De azért Tani Tóni megkezdi az előadást, abban a reményben, majd csak gyül később a hallgatóság. Előadását otthon leírta, a tükör előtt többször elpróbálta s nagy hallgatóságra számított. Legalább is előadásának kezdő szavaiból arra lehet következtetni. Mert az írott szövegen, a megváltozott körülmények figyelembevételével, már „nem volt módjában" változtatni.) Tehát: Tani Tóni elhelyezkedik az előadói emelvényen, megköszörüli a torkát, majd végigjáratva tekintetét a bóbiskoló érdeklődőkön, belekezd:

Igen tisztelt hallgatóság!

Legelőször is annak az örömömnek adok kifejezést, hogy előadásom meghallgatására ily számosan szíveskedtek megjelenni. A szónok mindig szívesebben és lendületesebben tud tömegnek beszélni, mint egyeseknek. (Az 5 ember közül az egyik elbóbiskol.) Igyekezni fogok ezt a váratlan érdeklődést tőlem telhető élvezetes előadással viszonozni. Nehéz feladat jutott nekem, nem vitás. Politikai tájékoztatót kell, hogy nyujtsak maguknak, ilyenkor pedig, igen nehéz az ember tárgyilagosságát megőrizni. (A bóbiskoló hirtelen felriad: „Ugy van!") De én azért a lehetőség szerint tárgyilagos fogok maradni és biztos kézzel fogom vezetni az i. t. hallgatóságot a politika útvesztőiben. (Már ketten alusznak.) Igen tisztelt uraim! Előadásomat egy klasszikus mondással kezdem: „Minden állam alapja a tiszta erkölcs." Nos, uraim ezen az alapon, a tiszta erkölcs alapján, akarom én politikai miliőnket kellőképen megvilágítani.

Nyilvánvaló, hogy az állam boldogulását mindenkor a fennálló és hatalmon lévő kormányzatnak kell minden rendelkezésére álló eszközzel előmozdítani. A hatalmon lévő kormányzat (e pillanatban lép be az ajtón a falu legellenzékibb embere) ... a hatalmon lévő kormányzat ... (a belépő mereven fixírozza az előadót) ... a fennálló kormányzat (az előadó izzad) ... igen, a kormányzat ... (nagyot nyel) azonban semmiképen sem tud boldogulni (arca felragyog) megfelelő, kiegyensúlyozott és igazságos ellenzék nélkül ... (Belépő leül, az előadó folytatná, de a papiron, amit otthon összeírt, más van. Dadogni kezd tehát a nemvárt szituáció láttára):

— Az egészséges ellenzéknek két feltétele van ... két feltétele (egy hang, — a bíró hangja — a sarokból: „Ellenzék meg nem is kell") ... két feltétele van ... (a közbeszólásra zavarban van): Először, hogy vagy legyen, másodszor, hogy ... vagy ... (a bíró hangja: „Hogy ne legyen") Igen ez a két feltétele van ... azonban ... azonban vigyázni kell az ellenzéknek és a kormányzatnak arra is, hogy semmiképen se keveredjen szélsőségekbe ... (az ajtón most lép be a falu másik legszélsőségesebb „eleme".) A szélsőségekbe ... (Arcán gyöngyözik a veriték.) Azonban a szélsőségek igen sokszor ... hogy úgymondjam, minden szélsőségük dacára is (a szélsőséges „elem" felfigyel erre a sok „szélsőségre") ... hogy úgy mondjam, néha (a bíróra néz): minden kárhoztatandó voltuk, vagy nem voltuk (A bíró: „nem voltuk") ... Voltuk dacára (a szélsőséges „elemre" néz): néha előmozdítják a tiszta helyzetet, annak megteremtésében és gyanánt. (A gyanánt szóra mindnyájan felfigyelnek, az előadó megragadja az alkalmat) ... Azt mondtam: „gyanánt" ... Hát elárulom, nem mondtam minden mellékgondolat nélkül ... (Tetszés) ... Mert higyjék el uraim, nemzetek sorsát döntötték már el gyanántok ... puszta gyanántok (az órájára néz). Előadásom tulajdonképeni tárgya tehát nem is lehet más, mint annak teljesen tárgyilagos és politikamentes megvilágítása, hogy mit is jelentenek az állam életében a különböző párttörekvések (A bíró: Ugy van!) Párttörekvések ... Az eddigi politikai szemléleteim azt igazolják, hogy a politikai életben minden párt teljesen betöltötte a hozzáfűzött reménységeket egy jobb, szebb és dicsőségesebb jövő reményében. Szemlélve az irányzatokat, annak a meggyőződésemnek kell, hogy adjak őszinte kifejezést (még nem tudja, hogy melyik meggyőződésének) ... annak a meggyőződésemnek, hogy híven betöltötték mindannyian azkoa ta tradiciókat, amelyek az ezeréves Magyarország alappillérei méltán megkövetelnek (tetszés) és amelyek (A bíró: A kormányzat megerősödését jelentik) ... Igen megerősödését ... egy szebb és egy jobb jövő reményében ... (Motyogás a baloldalon) ... Mert igen tisztelt hallgatóság, én annyit mondok (megint nem tudja, hogy mennyit) ... én annyit mondok, hogy a revizió (hála Istenek, hogy ez eszembe jutott!) ... hogy ... igen ... a revizió, (Éljen!) ha a revizió meg lesz, úgy kéremalássan, nyugodtan megférünk mi ebben a tejjel-mézzel folyó Kánaánban az i. t. ellenzékkel együtt... (A bíró: minek a ...?) ... Az kérem szépen a magyar ember természetéből folyik, hogy ellenzéke legyen ... ellenzék nélkül nincs politika ... (A szélsőséges: „Szentigaz!") Én is ... (Most hirtelen megizzad és nagy zavarba jön.) Én is ... ezen a véleményen vagyok, bár jómagam ... kerülni szoktam a politikai vallomásokat ... (A szélsőséges: Két kulacs ...) Bár nem igen szoktam közbeszólásokra válaszolni, erre csak annyit mondok, hogy mindig édes hazámért küzdöttem és azért is fogok küzdeni. (Éljen!) Most pedig uraim, miután időm lejárt, búcsúzom. Remélem, sikerült előadásomban világosan és félreérthetetlenül objektíven megvilágítani a tárgyat. (Mindenki felébred.)

SZÁMTAN

— Ha a testvéredtek öt almája van és te hármat elveszel belőle, mi lesz az eredmény?

— Verekedés.

ORVOSNÁL

Idős hölgy: Doktor úr, vizsgáljon meg, magam se tudom, mi a bajom.

Doktor (hosszú vizsgálódás után) A szervezet meglehetősen rendben van. Hány éves, nagyságos asszonyom?

Idős hölgy (némi habozás után). Huszonnyolc ...

Doktor: Tudom már, hogy mi a baj! Rossz az emlékezőtehetsége!

SIVATAGBAN

— Mondd, kérlek, mikor beszélhetnék veled négyszemközt, hogy senkise hallja?

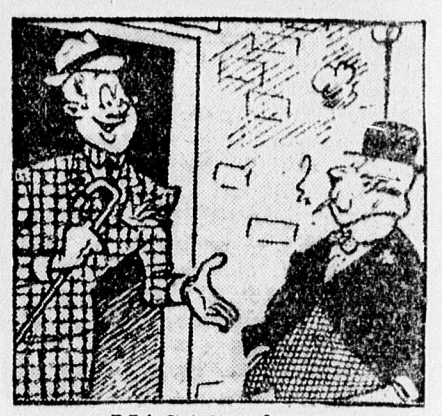

MAGAS GÁZSI

— Mi az, te fellépsz a színházban!? Mennyi gázsit kapsz?

— Fizetésem egyelőre még nincs, de a második felvonásban én eszem meg a vacsorát!

KÉNYSZERMEGOLDÁS

— Nem vagyok én kérem futurista, csak nagyon magas vászon kellett volna hozzá, hogy az egész madarat ráfessem ...

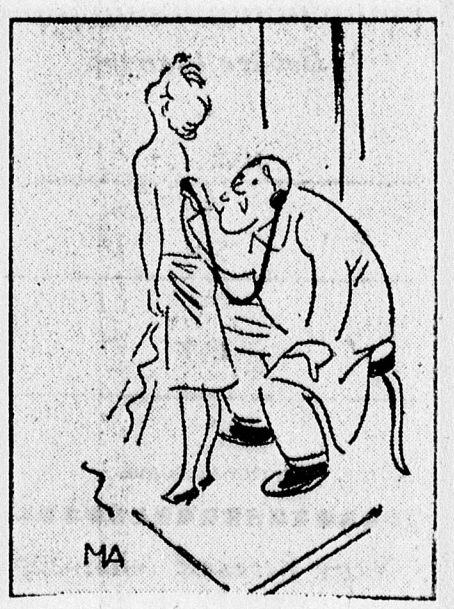

— Őszintén megmondom, asszonyom, ön egyáltalában nem tetszik nekem ...

— Na, doktor úr, maga sem éppen az én esetem!

FIATAL ASSZONYOK

Ili: És mondd kérlek, mit adsz te a férjednek, ha történetesen nem ízlik neki az ebéd?

Lili: A kalapját és a kabátját.

CSALÁDI ÉLET

Férj: Te csak akkor csókolsz meg, ha pénzre van szükséged!

Feleség: No és ez nem történik meg elég gyakran?

KEGYETLEN ITÉLET

Bíró: Nem szégyenli magát? Harmadnapos házas létére ilyen kegyetlenül elveri a feleségét? Kéthetí fogházat kap!

Vádlott: De kérem, bíró úr, ne tessék tönkretenni a mézeshetemet.

MEGOLDÁS

Erdőőr: Hallja uram, ez a vadászati engedély tavalyi.

Vadász: Nem tesz semmit. Majd én is csak tavalyi vadakra fogok lőni.

ORVOSI VIZSGA ELŐTT

A szigoru orvostanár elé már harmadszor áll vizsgázni egy orvostanhallgató. Kétszer elbukott és most a vizsga előtt, kint a folyosón elkeseredve így szólt:

— Ha most is elbuktat a tanár fogom a boncolókésemet és szíven szurom magamat!

A folyosón szolgálatot teljesítő altisztrémülten jelenti a dolgot a tanárnak, aki mosolyogva kijelenti:

— Hagyja csak! Ez a szegény ostoba, hogy azt sem tudja, hol van a szíve!

HANGVERSENYEN

— Mondd kérlek, miért hunyja le az az énekesnő éneklés közben a szemeit?

— Valószínűleg nem tudja már nézni, ha mások szenvednek.

SZÁLLODÁBAN

A portás (a koránkelő vendéghez): Látom, hogy uraságod már talpon van. A kakas felkeltette.

A vendég: Igen, igen, de legközelebb félnyolcra állítsa be a kakasukat.

A hirdetéseket

az Első Magyar Betüöntőde rt., Budapest

betüiből szedtük

Hogyan látja a sebész az embert, a beteg lelkét és az Istenbe vetett hit jelentőségét?

Beszélgetés Hüttl Tivadar dr egyetemi tanárral, a sebészeti klinika igazgatójával

A betegség a legnagyobb hatalom: nincs tekintettel előkelő származásra, anyagi javak bőségére vagy nincstelenségére, a megszerzett tudásra, fényes társadalmi állásra, testi szépség re, fiatal, vagy öreg életkorra — mind nyájunkhoz váratlanul betoppanhat és azonnal áthúzza reménydús terveinket, feldutja békénket, összetöri minden elképzelésünket. Minden ember megrémül a betegség beköszöntésére, mert benne van a köztudatban, hogy

a Betegség és a Halál karöltve járják az élők birodalmát: — a legnagyobb emberi okoskodással sem lehet előre kiszámitani, hogy a Betegség mikor hívja meg hozzánk elválhatatlan utitársát — a Halált.

Az ember azonban nincs magára hagyatva élete nehéz perceiben, mert ott áll mellettünk a tudás képviselője — az orvos, aki a tudomány vértezetében, az önfeláldozó jóság fehér köpenyében, lelke minden szeretetével igyekszik megmenteni minket a betegség pusztitásától.

— Nincs olyan életpálya, amely magasztosabb lenne, mint az orvos hivatása. Ez valóban hivatás, mert nemcsak széleskörű alapos tudásra van szüksége az igazi orvosnak, hanem nemes szivjóságra is, mert minden betegének a lelkét kell keresnie, hogy meggyógyithassa a testét.

Hivatása gyakorlása közben az orvosnak el kell felejtenie önmagát, nem szabad soha arra gondolnia, hogy ő is súlyosan megsérülhet a betegségek elleni állandó harcokban, nem tekinthet a családjára, amikor fertőző beteghez szólitja őt magasztos hivatása, nem törődhet öregsége napjaival, amikor durva hálátlansággal fizetik önfeláldozó jóságát.

A hivatása magaslatán álló orvos a test és a lélek gyógyitója: pap és orvos egy személyben. Ezért az orvos munkája a legmagasztosabb emberi hivatás s az orvos az ember legnagyobb jótevője!

Az orvosi hivatásnak ma már sokféle elágazódása van, de a sebészet a legcsodálatosabb fejezete a modern orvostudománynak: a sebészorvosnak kell a legnehezebb küzdelmet folytatnia a betegei életéért, mert a sebész műtőasztala és műtőkése a tudomány legmagasztosabb fegyverzete az egyéni élet megmentéséért folytatott ádáz küzdelmekben.

Akinek már volt sulyos beteg szeretett hozátartozója a sebészi műtőasztalon, az átélhette annak igazságát, hogy a műtőasztal mellett, az élet és halál határán a sebészorvos áll az Isten és az ember között.

Felkerestük a debereceni orvostársadalom egyik legkiválóbb tagját, Dr. Hüttl Tivadar egyetemi tanárt, a Sebészeti Klinika igazgatóját, a közszeretetben álló európai hirű tudósunkat s megkértük, hogy világitsa meg,

hogyan látja a sebész az embert, a beteg lelkét és az Istenbe vetett hit szerepét a betegek gyógyulásánál?

Hüttl professzor a tőle megszokott világos áttekintéssel, nyugodt tárgyilagossággal, — készséggel adta meg nagyjelentőségü felvilágositásait.

— Az élet a maga csodálatraméltó nagyszerüségével vagy megrázó tragikumával mindenkor az érdekesnél érdekesebb problémák egész halmazát veti fel, amelyekkel foglalkozhatik a költő, a regényiró fantáziája, vizsgálat tárgyává teheti azokat a lelkipásztor vallásossága, vagy a bölcselők kutató vágya, de mégis tagadhatatlan, hogy ezeknek az élettel foglalkozó problémáknak legnagyobb jelentősége reánk orvosokra nézve van — mondotta Hüttl professzor.

— Az élettel mi orvosok állunk átlandóan a legszorosabb kapcsolatban. Hivatásunk teszi feladatunkká, hogy az élet jelenségeit megismerjük, még pedig úgy az ép, mint a kóros viszonyok között és minden törekvésünk oda irányul, hogy igyekszünk az életet megvédeni, sőt meghosszabbitani is.

A sebész és a betege között bensőséges lelki kapcsolat létesül, mert a betege testi baján kivül annak lelkével is meg kell találnia az ösz szekötő kapcsolatot,

hogy a betege el ne veszitse a testi fájdalmak kinzó perceiben a lelki összeszedettségét, a gyógyulásába vetett biztos reményét.

— A sebész előtt leplezetlenül feltárul betege egész lelki világa. A sulyos beteg kényszerül levetni a társadalmi formák álarcát s a maga igazi mivoltában mutatja magát a sebész előtt, hiszen beléveti minden reményét, benne látja jövőjét, mindenét, ami az élet lehetőségéhez kapcsolja. Éppen ezért a sebészorvos előtt feltárul az élet szédítő mélysége: az ember igazi mivolta, az emberi lelkek benső valósága: láthatja a sebész a szülői, a hitvesi, a gyermeki s baráti szeretet néha szinte csodálatos megnyilatkozásait, de viszont feltárul a sebész előtt az emberi lelkek sötét s elrettentő rútsága is.

Ott áll mindennap a sebész az emberi jóság s önfeláldozó szeretet és az emberi önzés és gonoszság mérlegénél. Tényleg a való élet minden rejtett valósága tárul fel a sebész testi s lelki szemei előtt!

— Egy megrázó esetre kell visszaemlékeznem — mondotta Hüttl professzor, a jóságos orvostudós — mely döbbenetesen igazolja, hogy néha meg a szülői szivet is az önzés jégpáncélja boritható.

— Évek előtt egy többgyermekes földmüves feltünően intelligens 14 éves fia került klinikámra súlyos térd izületi gennyedéssel. Bár minden lehetőséget elkövettünk, hogy a fiú lábát megmenthessük, de arra a meggyőződésre kellett jutnunk, hogy a gyógyulás egyetlen lehetősége csakis a beteg láb műtéti eltávolitása lehet: különben a gyermek élete menthetetlen. Természetesen ilyen esetben a műtétet csakis úgy végezhetjük el, ha ehhez a gyermek szülei beleegyezésüket adják. Magam tártam fel a való helyzetet férfias nyiltsággal a fiú édesapja előtt és érthetően felvilágositottam, hogy ez a műtét emberi számitás szerint megmenti a fia életét s igy még hasznos emberré válhat ez a nagyon kedves s feltünően okos gyermek.

Az apa a legnagyobb megdöbbenésemre kereken kijelentette, hogy nem adja beleegyezését ehhez az életmentő műtéthez, mert neki

olyan gyermek nem kell, aki nem fog tudni úgy dolgozni, mint a többi gyermeke.

Különben sem akarja izgatni beteg feleségét ezzel a beteg gyermekkel! Inkább haljon meg ez a gyermek, de ő nem egyezik bele a műtétbe!

Látva az apa szivtelen, kegyetlen hajthatatlanságát, a beteg gyermek előtt tapintatosan feltártam a való helyzetet és rábeszéltem, hogy igyekezzék ő rávenni az édesapját a műtéti beleegyezés megadására, hogy megmenthessük őt az életnek. A fiú könyörgött az apjának, hogy engedje őt megoperáltatni, de az apa hajthatatlan maradt. Szomorúan mondta a beteg fiú:

„Azt mondotta az édesapám: inkább „Azt mondotta az édesapám: inkább halj meg! — én tehát meg fogok halni, mert igy akarja az édesapám!"

Sajnos a törvény nem ad rá módot s lehetőséget, hogy ilyen esetekben az orvos a szülői beleegyezés nélkül végezhessen sebészi beavatkozást. Fájó szivvel engedtük haza a beteg gyermeket, mert nem használt a további kérés, a köszivü apa nem irgalmazott gyermekének. Otthon rövidesen meghalt ez a rendkivül okos fiú, csak azért mert az apjának nem volt emberi szive!

— Ilyennel, hála Istennek, csak ritkán találkozik a sebész, — mondotta a nemesszivü Hüttl professzor.

— Mindennap tapasztalhatom sebészi müködésemben, hogy

akiknek élő, eleven hitük van, akik lelkében kifejlődött az Istennel való bensőséges kapcsolat, — azok az élet minden megpróbáltatását, a legsulyosabb betegségeket sokkal könnyebben tudják elviselni, mint a vallásosság belső kötelékéből kiesett egyének.

— Az eleven hitü emberek életük minden fordulatában az isteni Gondviselés megnyilatkozását látják: nem félnek a betegségektől s ezek kimenetelétől, mert jól tudják, hogy Isten szeme őrködik mindenkor felettünk. Nem rettegnek a haláltól sem, mert nemcsak hiszik, de tudják is az örökélet boldogitó valóságát.

Az ilyen életmeglátású betegek vallásossága nem külső máz, hanem élő valóság, amelynek pótolhatatlan gyógyitó hatása van a beteg szivére s egész szervezetére: az ilyen beteg hamarabb, biztosabban szerezheti vissza testi egészségét, mint a hitetlen ember, aki felizgatott, megrémült lelkével csak lerombolja gyógyulása lehetőségeit!

*

Mindnyájan sokat, nagyon sokat tanulhatunk Hüttl professzor fenkölt szavaiból. Igazán megérezhettük, hogy ő nemcsak a betegek testi, hanem lelki orvosa is, az a rendkivüli ember, akinek már a puszta jelenléte is megnyugtatja a legsulyosabb betegeket is

SZENTANNA PUSZTAI TEAVAJ
naponta frissen ismét csak
Monokynál (Esterházy lerakat)
Piac ucca 30. Telefon 21—49. kapható.
Sajtok, szardinák, compótok, főzelék- és huskonservek a legnagyobb választékban!

Kölcsönöket folyósit első helyü bekebelezés mellett a
Magyar Általános Takarékpénztár
Debreceni fiókja. Debrecen Piac ucca 81. szám.
Betéteket legelőnyösebben gyümölcsöztet és azokat felmondás nélkül bemutatáskor kifizeti.

• akinek művészetté fejlődött sebészi tudása sok betegnek adta vissza legnagyobb földi kincsét, — testi egészségét.

Isten kegyelme őrizze meg Hüttl professzort sokáig a magyar orvostudomány dicsőségére — s a szenvedő emberiség testi és lelki gyógyítására!

„Most Magyarország egyetlen vérző fő, levágták kezét, lábát"

A külföldön tartott legelső előadás a magyar igazság mellett

Kevesen tudják, hogy nem Rothermere lord szállt először síkra a magyar igazságért, nem ő mondotta el és írta meg, hogy milyen igazságtalanul bántak el a magyarokkal a világháború után. Az első nyilvános előadást külföldön a magyarok érdekében Torinóban tartotta *Pier Natale Goria* olasz egyetemi tanár, akinek előadását igen előkelő közönség hallgatta meg, ott volt az olasz trónörökös is. Ez az előadás tíz évvel ezelőtt történt.

Az mondotta el a magyarok történetét és igazságát, akinek apja, mint a negyedik olasz hadsereg tüzérségi főparancsnoka harcol a világháborúban a hős magyar ezredekkel szemben.

A torinói előadás tízéves évfordulóján dr. *Bényey* Zoltán kir. ügyész köszönő levelet írt az olasz tanárhoz. Megköszönte, hogy tíz évvel ezelőtt már a magyar igazságért síkra szállt és rámutatott a magyarság fontos szerepére Európa történetében.

Dr. *Bényey* Zoltán levelére válaszolt *Pier Natale Goria* és elküldte előadásának szövegét. Az előadás magyar fordítását *Renato Fléri*, a debreceni olasz intézet vezetője készítette el. A nagy előadás kivonatát a következőkben adjuk:

›OLASZORSZÁG ÉS MAGYARORSZÁG‹

Az előadó beszél Magyarország területéről, hegy- és vízrajzi viszonyairól, az elszakított részekről. A magyar a legtisztább európai fajok egyike. Főjellemvonásai: veleszületett nagylelkűsége, áldozatkészség és hűség. A költészetet és a művészetet nagy becsben tartja. Budapest a magyar teremtő géniusz csodája. Világraszóló tehetségei, lángeszei: *Liszt Ferenc, Dohnányi, Madách* a magyar Goethe, *Petőfi, Arany, Vörösmarthy, Jókai* és *Eötvös.* Színházai és színdarabjai mindenütt ismertek.

Olaszország vállalt közösséget először és mindig a magyar reménységekkel, sorsával. Története összeszövődött a Magyarországéval. Beszél a honfoglalásról, Árpád nagy országalapító művéről, Pannóniáról és Dáciáról, erről a két római tartományról. Északolaszországi kalandozásaik alatt módjuk volt megismerkedni a római műveltség maradványaival.

A Savoyai családhoz tartozó Umberto Biancamano herceg és Szent István egyidőben vették kezükbe a két nép civilizáló munkáját.

A magyarok megtérítése Róma szellemében ment végbe. Szent László folytatja Szent István munkáját és jelmondatul veszi fel: Velence barátságát meg kell szerezni. Az Adriai tengeren való kikötőjog örök magyar probléma. A tatároktól szorongatott magyarság segélykiáltását csupán az adriai Itália hallotta meg. IV. Béla király Dalmáciában talál menedéket és az egyesített olasz-magyar hadsereg kiűzi a tatárokat. Az Árpádház kihalása után nápolyi királyok kerülnek a magyar trónra. Az Anjou királyok alatt a lovasság átalakul, könnyű lovasság lesz belőle. A visegrádi kastély olasz műkincsekkel gazdagodik fel, sok magyar falu támad Olaszi néven. Pécsett a bolognai mintára egyetem keletkezik. Nagy Lajos elfoglalja Dalmáciát. A török veszedelem feltűnt, csak Olasz és Magyarország áll sorompóba ellene.

Magyarország feláldozta magát az iszlám elhárítása érdekében. Hunyadi János lett a megváltó, aki a Carmagnola gróf és Filippo Mario Visconti-nál tanulta a hadi mesterséget. Európa hálával tartozik ismét Magyarországnak, mint ahogy megmentette a tatár veszedelemtől, úgy most a töröktől.

Korvin Mátyás király a nápolyi Beatricet veszi el feleségül, aki a legtisztább rinascimento-ösztönzéseket hozza magával hazánkba. Családpolitikája is az Olaszországgal való minél szorosabb vérségi kapcsolatokra törekedett. Az Est-családból való Hippolit esztergomi érsek lett. Jön Mohács. Elvesz Erdély. Magyarországot feldarabolják. Az 1500-as évek Magyarországa már teljesen olasz, művészetében, a Rinascimenti ihletforrásából merítve, nyelvében, t. i. a latin nyelv használatában, költészetének formája magyar, de ihlete olasz.

Montecuccoli tábornok 1664-ben megverte a törököt, és Savoyai Eugen 1697-ben végkép kiűzi innen. De a török veszedelem után ott van a Habsburgok kísértete. Ezek az 1722-es pozsonyi országgyűlés óta megkezdették a magyarság elnémetesítésének és elgyarmatosításának gyalázatos munkáját. Mária Terézia és II. József fejezte be ezt a munkát.

Olaszország és Magyarország kéz a kézben száll fel saját függetlenségének kálváriájára.

A magyarok közömbösek maradnak Napoleon ismert kiáltványára, melyben a hozzá való csatlakozásra szólítja fel őket. Metternich zsarnoksága nehezül rá Olasz- és Magyarországra. Az olasz és a magyar szabadság mozgató lelkei: Mazzini és Garibaldi, Széchenyi és Kossuth. 1848-ban Ausztria arra akarja rávenni, hogy menjen vele együtt Olaszország ellen. Kossuthék visszautasítják. Petőfi is hasonló értelemben énekelt, Alessandro Monti gyönyörű olasz légiót szervez a magyar függetlenség védelmére és Türr István is megszervezi az olaszországi magyar csapatokat a Habsburgok ellen. Aztán jön Custoza, Novara. Jön a szabadságharc, az orosz segítség. Kossuth megmenti a szent koronát és száműzetésbe megy. Mazzini és Cavour barátja magyar légiót szervez. Az 1867-es kiegyezés rehabilitálja némikép ezt a nemzetet, de közös államfő és közös három minisztérium igájával. A világháború Magyarországot Ausztriához láncolva találta. Hiábavaló volt Tisza István gróf igyekezete, hogy elhárítsa a háborút.

A két testvéri nemzetnek egymás ellen vívott háboruja azonban nem oltotta ki a barátság érzését.

Mussolini is kijelentette, hogy nem Magyarország ellen harcoltak, hanem az osztrák-magyar monarchia ellen. Károlyi gróf wilsoni önbódítása és nemzetrontása következett, mely Kun Béla kommunista orgiájába csapott át.

A szerbek, a csehek, az oláhok elfoglalták a sóvárgott területeket, megcsalva a világ közvéleményét.

Most Magyarország egyetlen vérző fő, levágták kezét-lábát.

Az olaszok, akik több mint félmillió katonát vesztettek el, nem tehetnek mást, mint meghajolnak Magyarország előtt, amely 530.000 fiát vesztette el, egymillió 500 ezer sebesültje volt és nyolcvanezer magyar hadifogságba került, az engedelmesség és a hűség nevében!

Az olaszok Ausztrián 48-at akarták megbosszulni, megértik hát, hogy a magyarok a szerbeken és az oroszokon akartak bosszút állni. Igaz, hogy ott van a hírhedt trianoni békeparancsnak a 19. paragrafusa, amely nyitott ajtó a békeszerződések reviziójára nézve. Magyarországnak jelenleg csak egy 36 ezer létszámra rugó hadsereg fenntartása van engedélyezve. Fegyverzetet csak az állami fegyvergyár készíthet, légi fegyver, hadihajó és a 105 mm.-t meghaladó ágyuk nincsenek megengedve.

A magyarok azonban törhetetlen hittel imádkoznak a nemzeti hiszekegyet. Ezt a hitet kell vallaniok az olaszoknak is, mert magyarok részéről remélhetnek segítséget és védelmet.

Magyarországot már földrajzi helyzete is a bolseviki veszedelem természetes védőgátjává predesztinálja, egyuttal a Balkán ellen is. Hasonló földrajzi és etnikai okok arra utalják Magyarországot, hogy Olaszországban keresse a lerakodó helyét. Bácskát és Bánátot elrabolták, így a híres budapesti malmok évi két millió mázsa liszt megőrlésével kell, hogy megelégedjenek a régi 15 millióval szemben. Magyarország elvesztette közvetlen kapcsolatát a százados barátsággal hozzá tartozó Lengyelországgal, így megvalósulhat egyszer az északi és délszlávok egyesülésének álma. Magyarországnak most meg kell erősítenie nemzeközi pozicióját és dolgoznia kell.

Olaszországnak szüksége van a magyar búzára, Magyarországnak is az adriai kikötőre és Velence régi barátságára.

Barecca ezredes és Romanelli ezredes nagy érdemet szerzett Magyarország védelmében.

Magyarország várja a királyát. Ezeréves királyhűség hatja át a parlament emberét úppúgy, mint a magyar földművest. Ma kormányzója van Magyarországnak, de Szent István szent koronája egy kívánt uralkodó fejére száll. Az olaszok is, a bolsevista veszedelem elhárítása után meghajtották térdüket a Savoyai korona előtt.

Mindenesetre testvérek azok a népek, amelyeknek története ugyanabban az ezer évben gyökerezik, ugyanazokért az eszményekért harcoltak, lobogójukon ugyanazokat a színeket hordják, gyermekeik arcán ugyanazokat a jellegzetes vonásokat. A köztársasági demokráciák közepette mindig talpra szökkennek, kiáltva lelkesen: Éljen a király!

Pécsi koksz, tojásszén a legmagasabb hőértékű
magyar tüzelőanyag, Kapható a képviseletnél
Bódy Pál, Hunyadi-utca 20. Telefon 14-89.

A Hajdumegyeiek Budapesten a Metropoleban találkoznak
Rákóczi-út 58.
Pompás új kávéház, János Vitéz sörözője, gyönyörű télikertje a főváros látványossága. — Olcsó, kényelmes szobák, előnyös penzió árak. Cigány: Szegedi Farkas Jóska, jazz, tánc: Virány — Sving — Orchestera. Próbálja meg Ön is többször a Metropolet.

A SZERETETNEK UTAT ENGEDJ...

Gayné Édy ifjúsági regénye.

A karácsonyi könyvpiac ifjúsági munkái között kétségtelenül jelentékeny hely illeti meg Gayné Édy regényét, mely A szeretetnek utat engedj... címen a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Vállalat ízléses, gondos, művészi kivitelű nyomásában hagyta el a sajtót.

Olyan ez a regény finom romantikájával, halk lirájával elsekélyesedett ifjúsági irodalmunkban, mint egy mélyről felbuggyant, tiszta üdítő forrás. Keresve sem lehetne találni alkalmasabb olvasmányt serdülő korban levő lányoknak. Nemes és szép az író ajánlása: „Ajánlom e könyvemet minden fiatal léleknek és ha a szeretet magvának csak egy szemje vet is csírát, célomat elértem." Ebben a pár sorban benne van a mű egész értéke. A szeretet erejének fanatikus hite fűti át a kötet minden sorát. Szép olvasmány, amit őszinte élvezettel s nagy lelki haszonnal forgathat bárki.

A nemes célkitűzést jelentékeny írói kvalitások támogatják ebben a regényben. A mese érdekesen, frissen, színesen bontakozik ki az első fejezet megrázó és könnyekig megindító temetési jelenetétől. Van sodra ennek a mesének, mely magával ragadja az olvasót. Legszebb fejezetei a könyvnek azonban azok, melyeket Gayné Édy ismert poézise sugárzik be. Külön elismerés illeti meg a kitűnő írónő alakformáló készségét. Minden alakja él, az árvaságban felnőtt, virágba bomlott lelkű, csupa hit és szívjóság Julia éppúgy, mint a gazdag és szép, gőgös és kegyetlen Lia, Pál a fiatal tiszteletes, aki két szív vetélkedésének tükrében kap teljes reflektorfényt. De minden egyes alakja ennek a végtelenül kedves hangon megírt, a faitalság lelkéhez már az első fejezetekben utat találó regénynek: Rezedáné, Dobay néni, Bártfalvy és Dobay uram, egytől egyig az életből léptek be a könyv lapjaira, meg akkor is, ha néha túlságosan erősen fürödnek az idealizmus aranyfényében.

Gayné Édy legújabb munkája, „A szeretetnek utat engedj" őszinte nyeresége újabb ifjúsági irodalmunknak. A kitűnő költőnő írói pályájának pedig közvetlen, finom hangjával, szép nyelvezetével, meleg lirájával egyik jelentékeny állomása.

BENAMY SÁNDOR KÖNYVE: EURÓPÁTÓL — ÁZSIÁIG

Egy idegzet hajóra száll...

... A Boszporusztól a Szuezi-csatornáig lohol egy igazságot szomjazó lélek.

A Kelet: tornyaival, kevert életével, vizeinek tündériségével, sikátorainak szociális rémségeivel, európaiasságának rothadástól ragyogó mocsaraival.

Kifejezi az alig kifejezhetőt is...

Ebben az éreztetési módban csillog ennek a könyvnek a rendkívülisége; ebben van közlő erejének hatásossága; ebben van az író önmagába vetett hite.

Valahogy így kell képzelni a dolgot: van valahol egy idegzet és az hajóra száll, lerepül a Fekete-tengeren, az Egei-tengeren, Ázsiáig. Ez az idegzet azt mondja magának: „Te pedig nyitva állsz; mindenre a teljesség mértékében reagálsz; szenvedsz és gyönyörködöl; rángatódzol és megmámorosodsz; a személytelenség legvadabb expanziójában tombolsz; legtöbbnyire egészen megfeledkezel a lényről, melyet csontjaidban és húshálóid között hordsz... és villogsz, felborulsz, összehúzódol és kinyujtózkodol, mint ostor kunkorodol és mint gyönyör habzol, aszerit ahogyan az élmény, a tu-

datosság kontolja nélkül, rád hat; úgy viselkedel, mintha egy csomó tünemé-nyes féreg volnál, melybe beleront a nap tüze, a szél szigonya, az ökölcsa-pás szörös irgalmatlansága, a bűbáj édessége . . ."

Ezt a parancsot kapta az idegzet, hogy fölvegyen. Azután egy másik pa-rancsot kap, hogy visszaadjon: „Most pedig visszafelé csinálod az egészet és szóba költöd át sejtjeid őrült táncát; szavakat csinálsz a puszta vibrációk-ból és mondatokká épited az — agy-remegést! Lihegsz, pisszegsz, ujjongsz, elnyujtva sikoltsz és pattogó egymás-utánban csattogsz . . . és nem is mon-dasz semmit, csak hangokat adsz; han-gokat jegyzel le és irásjeleket kottá-zol papirra. Igy dobod oda a lélek re-megéseit, mint Kandinszkij tette, ki-nek szellemi hallucinációi szétömlő és határtalannak látszó színek formájá-ban kavarognak a vásznon egymás-ba!"

Igy látszik dolgoztatni az iró ideg-zetét . . .

Néha az az érzésem, mintha valaki egy különös várost, vagy az ott zajgó életnek egy-egy darabját keresztül-szűrné az agyvelő-kocsonyán és ami ott különös égések, zománcolódások, vélt sikolyok és kéjhangok között elő-jön, erre azt mondaná: — „Nézzétek, itt a város!"

Vannak azért itt egészen reális be-számolók is. És, éppen expressiv kife-jezésre nevelt szelleménél fogva, itt, ezekben is: egészen vékony és rögtön-zöttnek látszó vonalakból, melyek mintha valami másról szólnának, a léleknek egy-egy történetét mutatja fel . . .

Barta Lajos.

Kevés pénzért sokat nyujt az elismert olcsó

Feuer Divatház

Gyapju szövet	198	Női és férfi bélelt bőrkez-tyű	430
I. o. Düftin	218	I. o. 2 galléros bélelt ing	450
Szintartó ruha flanel	98	Divat nyakkendők	98-tól
Pyjama flanel	78	Crepe de Cchine □ saál-kendő	278
90 cm. Crepe-de Chine	188	Női szines batizt zsebkendő	25
Svejci nadrág női	110	Bőr divat-ridikülök	280-tól
Bojhos nadrág női	228	Női és férfi ernyő	370-tól
Divat kötött bluz	298	Selyem harisnya garantált minőség	148-tól
Divat kötött bluz gyapju	880		
Női és férfi téli harisnya	78		
Női divat bőrkeztyű	328		

Feuer Divatház

Csapó u. 26.

TAKARÉKOSSÁG! SZABOTT ÁR!

Egy állami hivatal, melynek kulcsa nincsen és fennállása óta még sohasem volt bezárva

Riport a MÁV. pályaudvar forgalmi irodájából, mely úgy működik, mint a „perpetu m mobile."

A debreceni MÁV pályaudvar per-ronján egyik táblán a következő sem-mitmondo felirást találja az utazó kö-zönség: *Forgalmi iroda.* Laikus ember elmegy mellette, elolvassa és nem is gondol arra, hogy tulajdonképpen mit is jelent ez a két szó. Röviden válasz-olunk rá: mindent. Itt a pályaudvar idegközpontja. Mint az emberi szerve-zetben az agyban, úgy itt is az ideg-szálak itt futnak össze.

Délelőtt 11 óra van. Csendes a pá-lyaudvar, a pesti gyors még nem jött be, csak imitt amott tűnik fel egy siető vasutas és egy utazni készülő ember. De csak a pályaudvar és a perron csendes. Bent a forgalmi iroda annál hangosabb. Két fiatal szimpatikus fő-tiszt, **Fodor** Elek és **Kiss** Ferenc tartóz-kodik bent és látja el a nappali szol-gálatot. Mind ketten nyakig vannak a munkában. Alig fogadják a köszönése-met és csak a szemrebbenésük árulja el, hogy tudomást szereztek bejövetele-lemről. Fodor Elek előtt egy elmés, sok billentyűvel ellátott telefon áll, amely segítségével a pályaudvar vala-mennyi pontjával beszélhet külső kap-csolás nélkül. Kiss Ferenc éppen most veszi fel a piros szolgálati sapkáját, hóna alá veszi az indítótárcsát, mert vár egy vonatot.

Végre féltizenkettő körül egy pár percnyi időnk van és megindulhat az érdekes interju arról, hogy mi is tör-ténik itt, ebben a boszorkánykonyhá-ban, amelynek működéséről a nagy-közönségnek csak halvány fogalma le-het.

— Először is ott kezdem, — mondja *Fodor* Elek MÁV főtiszt, — hogy Deb-recenből hétfelé ágaznak a sinek. *Bu-dapest, Nyíregyháza, Nyírábrány, Nagyléta-Vértes, Tiszalök, Füzesabony és Nagykereki felé.* Jelenleg *105—110* vonat érkezik illetve megy ki Debre-cenből 24 óra alatt. *Legnagyobb a for-galmunk a reggeli órákban, délben és este.* Ilyenkor nem szívesen látunk ven-déget az irodában, mert még saját ma-gunknak is terhére vagyunk. Mint ez-előtt a boldog békeévekben, úgy ma is a leglátogatottabb *a Budapest felé irá-nyuló vonatunk. De Nyíregyháza felé is nagy forgalmat bonyolítunk le.*

— *Körülbelül mennyi az utasfor-galma a MÁV pályaudvarnak?* — tesz-szük fel a következő kérdést. Csak kö-rülbelüli számot értünk ezalatt.

— Kérem egy pillanat és megmon-dom pontosan — szólt közbe Kiss Fe-renc főtiszt és eltünik egy ajtó mögött. És igaz, egy pillanat mulva visszajött és már is felel. — *1500—1600* a napi utasforgalmunk. Nyáron ez természe-tesen több, de ez érthető is a vasárnapi filléres gyorsok miatt, amikor volt olyan vasárnap, hogy *a rendes utas-létszám fellett érkezett mintegy 3000 utas.* A teherforgalmunk is óriási. *Most van a nagy baromfiszezon, külö-nösen pulykavonatok zsúfoltak. Állo-másunkon ilyenkor körülbelül 3000 vagon áll.* Mi látjuk el Szabolcsot is va-gonokkal, ez nem kis dolog, mert igen sok vagonra van szükség a nagyará-nyú burgonya és káposzta szállítások miatt. Igen sok vagont kapunk Romá-niából is, naponta körülbelül 40—50 kocsi érkezik odaátról, illetve ugyan-annyi megy oda. Naponta hozzánk összesen 1000 vagon érkezik a szél-rózsa minden irányából. Ebben a számban benne van a személy- és te-hervagonok száma. Három tartalék mozdony áll állandóan készenlétben, hogy ezeket a vagonokat szétossza a különböző sinpárokra. Ezek az úgy-nevezett tartalékmozdonyok, melyek éjjel nappal üzemben vannak.

— *Hány ember bonyolítja le ezt az óriási munkát igénylő feladatot?*

— 520—530 vasutas áll a MÁV pá-lyaudvar szolgálatában. Ennyi szak-képzett ember vigyáz a nappali órák-ban az utasok életére. Éjjel ez a szám 150—200-ra csökken, aszerint, milyen nagy a forgalom.

— *Elég nagy a pályaudvar befo-gadóképessége ehhez a nagy forgalom-hoz?* — tesszük fel a kérdést.

— *Sajnos nem. Mint tudvalévő a pá-lyaudvar éppen szemben az állomás épületével nagyon keskeny. Tudniillik velünk szemben van a Világítási Válla-lat hatalmas telepe. Itt nagyon össze-szükül a hely. Sajnos ezen nem válto-zathatunk. Akkor amikor épült a pá-lyaudvar és az új villanygyár, erre nem számítottak Ki gondolt akkor arra, hogy ennyire nagy lesz a forga-lom.*

A beszélgetés itt abba marad, mert egy úr jelenik meg az egyik ajtóban és bemondja, hogy »*vigyázat időjel-zés*«. Az óra pontosan 12 óra előtt 5 perc. Azt hittem, hogy a szokásos Egyetem-téri harangszó hangzik fel egy rejtett rádióhangszóróból, *de a legnagyobb csodálkozásomra nem ez történik. Ellenben amikor pontosan 12-re fordul az óra mutatója, egyszerre a forgalmi iroda összes gépei berregni, csengeni kezdtek. A két tisztviselő azonnal a telefonhoz ugrik és a pontos időt leadja az összes őrházaknak, blockházaknak. Erre azért van szük-ség, hogy a debreceni üzletvezetőség területén minden vasutasnak egyfor-mán járjon az órája.*

— *Honnan kapja a MÁV az időjel-zést?*

— *Nem a Rádiótól* — hangzik a meglepő válasz. — Nem azért, mert nem bizunk benne, hanem ennek gya-korlati magyarázata van. Előfordulhat nyáron különösen, hogy *vihar van Bu-dapesten illetve Lakihegyen, ahol a rá-dióleadó van.* Ilyenkor mint tudvalévő kikapcsolják az adást, tehát erre nem számíthat egy olyan pontos óramű szerkezet, mint a MÁV. Éppen ezért a Muzeum körúton, az Egyetem előtt lévő villanyóra az időjelző. *Tizenkettő előtt 5 perccel morzén kapjuk a jel-zést, hogy időjelzés következik, majd egy csengő szerkezettel pontosan 12 órakor a MÁV minden állomásán meg-szólal a csengő.*

Megtudtuk még azt is a két kitűnő informátorunktól, hogy ez a pontos munka, amely itt a MÁV pályaudvaron történik dr. *Abonyi* Gyula felügyelő, állomásfőnök vezetésével történik. Bát-ran mondhatjuk, hogy a vezetés ki-tűnő kezekben van. De dicséretet érde-mel mindenki, aki az állomáson szol-gálatot teljesít, mert éjt-napot eggyé-téve mindenki felelőssége teljes tuda-tában arra törekszik, hogy az utasok, valamint a teheráruk pontosan érkez-nek kitűzött céljaikhoz.

Elbúcsúzok *Fodor* Elek főtiszttől, aki szíves volt a közönséget is nagyon érdeklő felvilágosítást megadni. Kime-gyünk a perronra Kiss Ferenc főtiszt-tel, aki egy vonat indítását végzi éppen el. Fején a szokásos piros szolgálati kalap, kezében az indító tárcsa. A vo-nat elindul, szalutálások, az utasok pe-dig nyugodtan ülnek a vonatban, mert tudják, hogy jó kezekben van az élé-tük. Nyugodtak is lehetnek, mert amíg ilyen kitűnő gárda irányítja a forgal-mat a debreceni pályaudvaron, addig nem is történhet semmi baj . . .

Hét év alatt 141-ről 2340-ra emelkedett Debrecenben a jövedéki bünügyek száma

A debreceni törvényszék egyik bün-tető főtárgyalásán tanukat kérdezett meg a tárgyalásvezető elnök, dr. *Tokay* Gyula. Az egyik tanu, akitől azt kér-dezte, hogy mi a foglalkozása, egykedvűen jelentette ki a bíróság előtt:

— *Szacharin és tűzkő csempészéssel foglalkozom, nincs ebben kérem sem-mi, valamiből csak élni kell.*

Elhangzott a vallomás, olyan ter-mészetesen, mintha azt mondta volna, hogy lakatos vagyok, vagy asztalos. Tény az, hogy foglalkozási ág lett a csempészés. Százával élnek abból, hogy a csempészett tűzkövet, szacha-rint árusítják. Veszélyes foglalkozás ugyan, nem abban az értelemben, hogy megárt az egészségnek, hanem azért, mert személyes szabadságától gyakran fosztják meg, akik ezzel foglalkoznak. A szemlészek lesbe állanak az utakon, utcákon és egymást érik a tetten érés-sek és akkor előkerülnek a zsebekből az ezerédes és tűzkőköves zacskók.

Minden egyes esetben megindul az eljárás a törvényszéken és csapatostul szállítják be a gyanusítottakat a fog-házba. A bíróságnak sok munkát ad-nak a jövedéki ügyek és nem könnyű ítélkezni, mert igen nagy ravaszsággal védekeznek és mesterré teszi őket a ta-pasztalat.

Nem ritkaság az olyan »jövedékes ember«, aki tizedszer kerül a vád-lottak padjára. Beleszámítja már az üzletbe a fogházbüntetést és ha kitölti büntetését, újra kezdi az árusítást.

»Foglalkozás« lett, ahogy a tanu mon-dotta a bíróság előtt. Nagyon sokan üzik ezt a nem veszélytelen foglalko-zást, legalább is többen, mint a legális iparok egyik másikát.

A debreceni ügyészségen készült sta-tisztika szerint szinte hihetetlen, hogy milyen rohamosan emelkedett a jöve-déki ügyek száma. Ha hivatalos sor-számok nem igazolnak, talán nem is hinnék el, hogy

amíg 1930-ban csak 141 volt a jö-vedéki ügyek száma, most 1937-ben egy év alatt meghaladta a 2340-os számot is.

A szűzdohány most sem nagyon ha-ladja meg a jövedéki listán a békebeli számot. Az oroszlánrészt a jövedéki ügyekben a szacharin és a tűzkő viszi el.

MERANO szálloda

Budapest-Belváros IV., Bécsi-utca 2.

Központi fütés -- Folyómelegvíz

Ujonnan renovált, barátságos szo-b kkal, kitünő konyhával, igen mérsékelt árakkal várjuk i. t. Vendégeinket.

Hosszabb tartózkodásnál óriási árengedmények

Kérjen árajánlatot!

Ernyőszalonból vegyen Ujévre ajándékot

Piac utca 77. **[Linoleummal szemben]**

Strapa női ernyő . . 3.48-tól, Divat műselyem ernyő 4.50-től
Férfi ernyő 4.48-tól.

A nagy-nagy szegénység ékes bizonyítéka, hogy nem telik cukorra és az olcsó mesterséges, tápérték nélküli szacharinnal édesítenek. Ezért keresik a »jövedékes embert«, ezért üzlet az olcsó ezerédes, tűzkő. Vagyonokat keresnek rajta, akik pénzüket forgatják ebben. Néhány pengőt keres a forgalomba helyező, aki ezért a fogházat is vállalja, ha kell, hát többször is.

Keserves kenyér az biztos. Keserves a sorsa annak is, aki venni kényszerül, csak annak jó, aki tőkéje után százszoros pénzt keres a nyomoruság jóvoltából.

Ő a láthatatlan tőkés, nem űzérkedik az uccákon, nem kerül kézre, nem ül a fogházban, csak a közvetítők, árusítók, a szegény páriák.

Peking csodái

Irta: *Dr. Keöpe Viktor.*

A Tiltott-várostól nyugatra fekszenek a *Császár-kertek.* Óriási park ez, amelyben több kilométer hosszúságban sorakoznak egymásután a mesterséges tavak, szigetek és félszigetek. Három nagy egymással összefüggő tó húzódik itt észak-déli irányban. Egészen különálló világba érünk. A lótuszvirágokkal borított tavakon márványhidak vezetnek át, a csipkés partokon csodálatos alakú fák virágzanak, ezek mellett kioszkok, pagodák, oltárok, a szobrok százai.

Az északi tó felső vége körül több pagoda emelkedik. Az Északitó, a »Pai Hai« különösen gazdag emlékekben. Közel a tó partjához áll a Kerek-város, a »Tuan Cseng«. Kublai kán egykori palotája. Minden kövén meglátszik az ősrégi patina. Egyik szobájában gyönyörű, fehér dzsédből faragott Budha-szobor áll. Arca békés, csendes, bizonyos földöntúli mosoly ül rajta. Mögötte finom felhőrajzok, ruháján drágakövek csillognak. Milyen különös is a sors. Mi a tatárt csak mint rabló, pusztító, öldoklő vészt ismertük, aki életünk fájáról a legerősebb ágat vágta le. Itt meg a vérszomjas hódító épít, alkot, műkincseket gyüjt, csillagvizsgálót emel. A sors sokszor kegyetlen!

Kublai kán palotájából kevés maradt meg. Régi fényéről csak a leírások, ezek közt elsősorban *Marco Polo* ismertetése beszél. Marco Polo atyja *Micolo* és nagybátyja *Maffeo* egy perzsa követséggel kerültek Pekingbe 1260-ban. Kublai udvarában jó fogadtatásba részesülnek. A kán visszatértükkor levelet küld a pápához, amelyben száz keresztény tudóst és művészt kér tőle, hogy a kereszténység vallást és műveltséget nála is átültessék. Kublai különben is lelkére kötötte Poloéknak, hogy hozzá ismét visszatérjenek. 1271-ben indultak el ismét útra a velenceiek. Ez alkalommal a tizenhét éves Marcot is magukkal viszik. Három évig utaztak Perzsia, Kazsgár, Járkándon át, míg Kínába eljutnak.

Pekingben a fiatal Marco hamar megnyerte Kublai kán kegyét. Szolálatába állott és tizenhét évig magas tisztséget viselt. Sokfelé járt, nagy utazásokat tett a birodalomban. Élményeit 1298-ban mondotta tollba egyik fogolytársának a génuai börtönben.

Kublai palotájáról így szól: »Tudnod kell, hogy ez mióta a világ áll, a legnagyobb palota. Emelete nincsen, minden földszintes, de tíz arasszal emelt alapon nyugszik . . . Teteje nagyon magas. Ez is éppen úgy, mint a palota falai arannyal, ezüsttel borítva. Sárkányok, szörnyek, madarak és egyéb különböző tárgyak díszítik a mennyezeten is csupa arany, ezüst és festmény látható . . . A palota csarnoka olyan nagy, hogy hatezer ember könnyen befogadhat. Egyáltalában az egész épület olyan tágas, olyan gazdag és szép, hogy az ember annál különbet már el sem képzelhet a földön.« (Yula H. Marco I. kötet X. fejezet.)

Ugyancsak itt van a híres lámatemplom, az ezerkarú *Bodhisattva* óriási szobrával. Ülő szobra megvan kétemelet magas. Nemcsak hogy ezer karja van, de még arca is négy, úgyhogy a rómaiak Janusát is messze lepipálja. Két karját gazdag dísszes ékesített melle előtt tartja, a többi, számszerűen 998, teste körül magasan elhelyezett rúdakon látható.

Fehér márvány karfás híd vezet egy szigetre, ezen domb s ennek tetején az 1652-ben épült híres fehér pagoda. Klasszikus szépségű, pompás épület, mintegy koronája a Császári-kertnek. Alatta csónakház. Udvari ünnepségekkor itt szálltak csónakba valamikor, amikor még gondtalan örömben élt a császár és az egész udvar. Ugyancsak ezen a szigeten van a selyemtenyésztés istenének oltára is. Ősi szokás szerint minden évben egyszer a császárné teljes udvarával elibejárul, hogy áldozatát bemutassa.

A középső tó mellett van a »Mennydörgés« és az »Eső Isten«-ének pagodája. A déli tó egyik szigetén fekszik a Sziget-palota kis ízléses épülete. Ebbe a palotába záratta be a császárnő *Kuang-Szü* császárt 1898-tól 1900-ig. Később fogadási terem lett. A tavak déli végén van a nyári színház pompás kilátással. A tavak körül még egész csomó épület van: a testőrség laktanyája, istállók, középületek.

A *Mandzsu-város* északi fala mentén egész közel egymáshoz fekszenek Konfuce temploma, a Klasszikusok csarnoka és a Nagy Láma-templom. Tekintsük meg őket sorjában.

Szép nagy parkban, óriási ciprusokkal övezetten áll Konfucetemploma. A ciprusokat valamikor még *Yüang* (1268—1306) és a *Ming-császárok* (1368—1644) ültették, úgyhogy a legöregebb fák kora meghaladja a nyolcszáz évet.

Az udvarban hat piros téglából épült toronyszerű épületet látunk. Tetejüket császári sárgaszínű cserép fedi, belsejükben felíratos kőtábla, a XVII. század nagy Mandzsu császárai győzelmei emlékei. *Kang-Haszi* 1704-ben hódítja meg Mongóliát, *Yung-Cseng* 1726-ban Kukonor-t, *Csien-Lung* 1750-ben Hunan-t. Ennek az udvarnak kapujánál fekszenek a híres kődobok. Felíratuk 2500 éves, *Hüan-Vang* császár egyik vadászatának leírását tartalmazza. Az udvaron felállított sátorok alatt tartották valamikor a legmagasabb államtudományi vizsgákat. Minden vizsga emlékére kőtáblát állítottak fel, amelybe a sikeresen vizsgázottak neveit belevésték. A három legrégibb tábla a Yüan dinasztia (1206—1368-ig) idejéből való s így ezek a világ legrégibb doktori albumai.

A főépülethez kettős lépcső vezet. Közöttük öt és félméter hosszú, egy darab márványból kifaragott hatalmas tábla. A márványlapot szorosan egymásba fonódó sárkányok díszítik. Gyönyörű munka, a faragásnak valóságos remeke. Sokáig nem tudtam megválni tőle.

Mögötte a többkapus főépület nagyterme. Korát nem ismerem, de nagyon régi lehet. Tornáca rácsozata finom faragás. Minden császár uralomralépésekor udvara kíséretében áldozatot mutatott be a nagy bölcsnek. Ugyanekkor égszínkék alapon négy arany jelből álló emléktáblát is helyezett oda. Az utolsó kilen uralkodó emléktáblája a nagyteremben függ. Középen áldozati asztalka előtt Konfuce lélektáblája áll mandzsu és kínai nyelven a következő felírattal:

»A legszentebb ős és tanítómester, Konfuce lélektáblája.«

Négy főtanítványa emléktáblája is ott áll a mestere előtt. A többi tanítvány híres filozófusok és tudósok emléktáblái az első udvar képcsarnokában vannak, számszerint száznegyvenkettő.

Konfuce templomának tőszomszédságában van a *Klasszikusok-csarnoka*, vagy a Tökéletes Harmónia-palotája, ahogy a kínaiak nevezik. Ezt is a nagy *Csien-Lung császár* (1736—1796) építtette. A belső udvar bejáratát csodaszép hármas kapu koronázza, Kína egyik legszebb alkotása. Az egész kapu sokszínű majolikával és cseréppel van kirakva. A kapu hármas félkörös iven épült, tetőzete színes cseréppel fedett kettős-eresz. Amint ezt a csodaszép művet megláttam, önkénytelenül is az a gondolat fogamzott meg bennem: »Ime idefejlődhetett volna a mi árva székelykapunk is, ha véreink is gazdagságot és jólétet, nyugalmat élvezhettek volna!« — Az udvart körülvevő nyitott folyosó falán fehér márványba vésve megtaláljuk a klinc-klasszikus szövegét. Az udvar közepén kisebb pavillonba szokta volt a császár költeményeit évenként egyszer országa tudósai és frói előtt felolvasni.

A *Nagy Láma-templom* vagy kínai nevén a »Harmonikus Béke palotája« hatalmas nagy építmény, kertekkel, csarnokokkal udvarokkal. Valamikor császári palota volt. A falakon még most is ott függenek a császárok idejéből a felíratok. Másutt Budha-szobrok rózsafüzérek, tibeti imádkozógépek. Az imamalmok állandóan forognak s forgatják a papírszalagra felírt imát:

»Om. máni padme hum — Ó, drágakő a lótusz virágon . . .«

A templom legnevezetesebb dísze a 14 méter magas, egy darab szantalfából faragott *Bodhisattva Maytéya szobor*, mely Budhát ötödik, a tökéletes inkarnációban ábrázolja, aki majd eljövend, hogy megváltsa az egész emberiséget. Az emberek nagysága a barátok tanítása szerint az erkölcsök tisztulásával együtt nő. Bodhisattva azonban csak akkor lesz megváltó Budhává, ha az emberek nagysága is eléri az övét. Én azt hiszem, hogy ez bizony nagyon soká lesz.

Négyszáz tibeti láma, mind mongol és nem kínaiak, lakik a kolostorban és végzik naponként az ájtatos Istentiszteletet. A kolostor feje az »Élő Budha«, egy tibeti szentnek mindenkori reinkarnációja Mongoliában, Dolomorban székel. Pekingbe csak télen jön.

Este öt óra van. A harangok lassú kongással megszólalnak. Hangjuk tovaszáll, messzeterjed, istentiszteletre szólítja a hivőket... Ájtatosok jönnek . . . A papság is a templomba vonul, lassan, méltóságteljesen. Elől mennek a barátok, hátul a noviciusok. Testüket tompabarna csuha takarja, e fölé tógaszerű palástot borítanak. A tóga szine narancssárga, vagy téglavörös, némelyiké világos aranybarna. Fejükön hatalmas tolldísszel ékesített háromszögletes süveget viselnek, — szinte római, vagy görög harcosokra emlékeztetnek. Arcuk komor, járásuk méltóságteljes . . . Csak jönnek. Folyton jönnek kettesével, hármasával . . .

Bevonulnak a templomba . . . Csak ők, a hivők kivül maradnak. Keresztbetett lábakkal kis asztalokhoz ülnek, kiterítik imakönyvüket és vontatott, éneklő hangon lassan olvassák az imát. Az írást, a tibeti szentkönyvet homlokukhoz érintik, kezükkel tapsolnak, majd mélyen előrehajolnak. A noviciusok a templom két oldalán állanak, ők is fenhangon mondják az imát... Majd megszólal a csodásan mélyhangú férfikórus, mély búgásával egész valónkat betölti. A csengők halk szava hallik. A dobok tompán berregnek, a kiskürtök beleharsognak, míg végül a havasi kürtre emlékeztető többméter hosszú rézkürtök is megharsannak. Hangjuk mélyen búgó, valósággal megremegteti a levegőt... Most a főpap az oltár elé járul, többször megcsókolja, letérdepel előtte s összetett kezekkel imádkozik. Mély, halálos csend honol a templomban. A tömjén füstje lassan terjed, az öreg barát most a gyülekezet felé fordul s olyan mozdulatot tesz, mintha megáldaná... Be kell vallanom, hogy a komoly, ünnepélyes szertartás mélyen hatott rám is.

Ha a Láma templomtól nyugatnak fordulunk, egy kereszt utcán át hamar elérjük a *Nagy Harangtornyot* és mellett a *Dobtornyot*. A Dobtornyot még Kublai-kán építtette 1272-ben fából. Katonai és egyéb jelek leadására használták. Ez azonban leégett, helyébe Young Lo császár téglából újat és nagyobbat építtetett. A Nagy Harang-torony *Csien-Lun császár* műve 1740-ből. Azért épült, hogy Yung Lo császár híres óriás harangját benne elhelyezze. Mindkét toronyból szép kilátás nyilik a városra, a Baedeker szerint. Elhiszem, de lemondok róla, hiszen a sok járástól már így is egészen kimerültem.

* Részlet Keöpe Viktor most megjelent **Titokzatos Kína** c. könyvéből.

AZ EDDIGI EREDMÉNY

— Hallom, Kemenes úr, hogy a kedves fia két év óta Londonban él.

— Igen.

— Megtanult angolul?

— Azt nem, de már rosszul beszél magyarul.

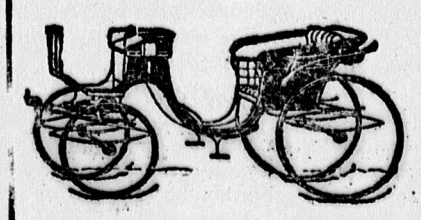

KOCSIK
minden alakban
Riesz Henrik
kocsigyár, Debrecen

A Gazdák Sütődéjének negyedszázados multja

Gazdák sütődéje Galamb kenyérgyár főépülete.

A kenyérgyár műhelye.

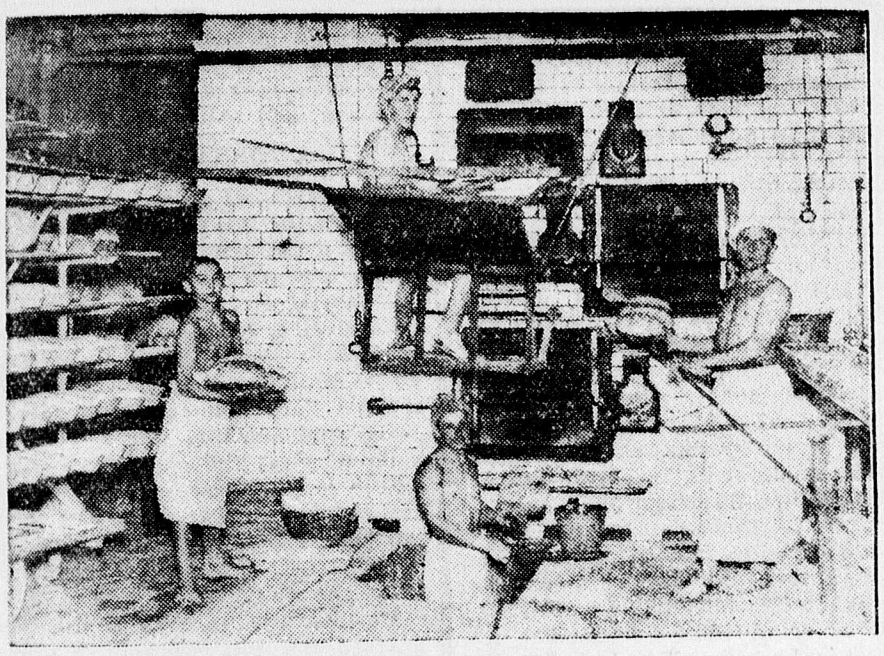

A gőzkemencék.

Az áru elosztó.

A debreceni híres sütőipar a világháborút megelőző esztendőkben egy olyan sütőüzem alapításában nyert kifejezést, mely egyszerre teljesen korszerű alapon, modern felszereléssel látta el a nagyváros kenyérellátásának gondját.

Az 1912-es esztendőben indultak meg az első lépések a Gazdák Sütődéjének létrehozásához. Azóta negyedszázad telt el, olyan 25 év, melynek harcában és békéjében egyaránt legfontosabb produktummá vált a kenyér. Nem érdektelen erre a negyedszázadra egy virágzó debreceni intézmény életén keresztül visszatekinteni.

Az alapító névsorában egyaránt képviselve volt Debrecen kereskedelmi, mezőgazdasági és tisztviselő osztályának számos neves tényezője. A vállalat első részvényesei sorába tartoztak: Poroszlay László, dr Nagy Zoltán, Mihalovits Jenő, Boros József, Jakobi Dávid, dr Gulyás István, Takács Samu, dr Winkler Jenő, Sztankay Zoltán, Grósz Béla, Kocsár Árpád, Benedek Zsolt, dr Tüdős Kálmán, Fráter István, Balassy József, Haty Kálmán, dr Nánássy Andor, dr Popini Albert és Ady Lajos, valamennyien a város gazdasági és közéletének agilis tagjai.

DEBRECEN EGYIK LEGJELENTŐSEBB KÖZGAZDASÁGI SZERVE LETT A GYÁR

Az elindulástól napjainkig szinte tőretlen vonalban töltötte be hivatását Debrecen közgazdasági életének egyik legjelentősebb szervévé vállva a gyár. A háborús nehéz esztendőkben ugyanúgy, mint a háború után a közélelmezés egyik legfontosabb tényezője lett. Dr Gulyás István, majd Popini Albert igazgatása alatt nagy lendületet vett a sütőüzem tevékenysége, s vitathatatlanul bebizonyította, hogy hézagpótló szerepet tölt be a város kenyérrel ellátásban.

A háború utáni idők hoztak újabb változást a sütőüzem életében. A bank zárlat után a tevékeny vezetők hatalmas áldozatot hoztak, hogy a gyárvállalatot egyensúlyban tudják tartani. Végül azonban egyik pénzintézet kezében összpontosult a részvények jelentékeny része s az áruba bocsátott részvényeket Galamb Ferenc ny. Máv. főtiszt vette meg, aki már akkor egy virágzó sütőipari vállalat tulajdonosa volt.

AZ 1934. ÉVI FUZIÓ UTÁN UJITÁSOK TÖMEGE FEJLESZTI MODERN ÜZEMMÉ A KENYÉRGYÁRAT

Galamb Ferenc azon kevesek közé tartozik, aki a tisztviselői pályát otthagyták és az ipari pályán hamar vezetővé nőtték ki magukat. Nyugállományba vonulva a pékműhelyben az inasságtól kezdve gyakorlatilag a legalaposabban elsajátított mindent és intelligenciájánál fogva szellemi vezére lett rövid idő alatt a pékiparnak s az országos központnak is egyik alapítója és vezetője. Ipari tevékenységének elismerése az is, hogy az Iparkamarának és Debrecen törvényhatóságának póttagja. Mint mezőgazda is folytat köztevékenységet és az Ungváry-hegyközség elnöke.

A Gazdák Sütődéje R.-T. részvényei jelentős részének megvásárlása után 1934-ben egyesítette Galamb Ferenc már viruló üzemét a Böszörményi-út 15. szám alatti gyárral. Mint modern gyáriparos az újítások seregét vitte véghez és ma, az üzem fennállásának 25. évében az ország egyik leghigiénikusabb és legszebben működő kenyérgyára lett.

AZ ORSZÁG EGYIK LEGHIGIÉNIKUSABB S SZÉLES MŰKÖDÉSI KÖRBEN DOLGOZÓ ÜZEME A GAZDÁK SÜTŐDÉJE

Már külsőre is tetszetős az átépített gyárépület, melyet az új, fizléses drótkerítés teljesen láthatóvá tesz. Az udvarok tiszták, a kocsipark és az egyéb szállító eszközök a legnagyobb rendben fogadják a szemlélőt. Bent a munkatermekben ragyogó tisztaság, csempés falak és szakszerű beosztású gépelhelyezés lep meg. A 6 nagy fafűtéses, samottbéléses kemence nemrég lett újjá építve. A 3 gőzkemencét is Galamb Ferenc szerelteti és építtette be. Az összes gépipari gépek természetesen mind motorikus hajtásúak és a szakszerű magyarázatból megtudjuk hogy a gépesítés tökéletesítésével az a cél, hogy emberi kéz minél kevesebbet érintse a kész árut.

A tisztaság a gyár egyik főjelszava és a munkások ezért munkájuk megkezdése előtt a fürdőszobát veszik igénybe.

A LEGNAGYOBB INTÉZMÉNYEKNEK ÉVTIZEDES SZÁLLITÓJA AZ ELSŐ MESTERVIZSGÁT TETT SÜTŐ MESTERNEK VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ GYÁR

A legfontosabb élelmiszerünk, a kenyér és ennek a megbecsülését látjuk az elkészítés egész tartama alatt. — A hozzáértő üzletvezetés mellett ennek tudjuk be, hogy a debreceni legnagyobb intézmények a Gazdák Sütődéjével mindig szívesen vannak összeköttetésben. A klinikák, a közkórház, városi intézményeknek évtizedes szállítója a gyár. A kollégium, iskolák, a legelőkelőbb éttermek és kávéházak, fűszerkereskedők, szövetkezetek állandó vevői a Galamb-kenyérnek.

A kenyérgyár kitűnő vezetésére jellemző, hogy a vállalat igazgatója, aki az ország első mestervizsgát tett sütőmestere, a klinikák intézeteinél is számtalan esetben tart szakelőadást. Galamb Ferenc igazgatónak legértékesebb munkatársa a felesége. Üzleti érzékével a gyártelepen közkereseti társaságban cukrászipari tevékenységet folytat, hogy a kenyeret és süteményt vásárló közönségüket cukrászati termékekkel is el tudják látni.

A 25 éves jubileum alkalmából őszinte elismerés hangján kell szólnunk a részvénytársaság igazgatóságának működéséről élén Ujváry József elnökkel, Galamb Ferenc, Gavallér Gábor tagokkal, a felügyelőbizottsággal s az ügyészi teendőket egy évtizede ellátó Ménes Lajossal, valamint az adminisztrációt végző Szűcs Antal, Király László és Nagy Sándorral.

A jubiláns üzem több, mint félszáz munkást foglalkoztat, tehát szociális szempontból is jelentős tényező Debrecen életében és a 25-ik évforduló határkövénél meg lehetne állapítani: Debrecen gyáriparának pregnáns képviselője s országos viszonylatban is jelentős tényezője a Gazdák Sütődéje.

x **Figyelem!** 3.50-ért garanciával villanyondulál, víz- és vasondulálás Dapsy, Simonffy utca 2. szám.

Néhány őszinte szó és megfigyelés Debrecen sportjáról

Irta: TAMÁSSY LÁSZLÓ.

Ősztendő végén, amikor csak pár nap választ el bennünket az újeszteudőtől, szokásos visszapillantani: megállítani egy rövid időre: magunkba szállani, mit is végeztünk, hogyan végeztük, jól sáfárkodtunk-e? Mik a hibák, amelyeket ki kell küszöbölni, mik a javítani, mik a tennivalók a jövőre vonatkozólag? Áll ez az élet minden megnyilvánulására, áll ez a sportra is és a karácsonyi hangulatban tűnődjünk egy kissé Debrecen sportján is. Őszintén, nyugodtan, tárgyilagosan, ridegen, a szemébe nézve mindennek és mindenkinek, — nem szépítve, nem kendőzve semmit és ugyanakkor, amikor megállapítjuk, felfedjük a hibákat, kiteregetjük a mulasztásokat, — röviden meg is jelöljük a fejlődés, javítás útját-módját. Adja Isten, hogy eredményes legyen ez a magunkbaszállás.

A BOCSKAI

Kezdjük talán a labdarugásnál, itt is elsősorban a Bocskai FC-nél, mert hiszen tagadhatatlan, hogy ez mozgat meg ma is legnagyobb tömeget, ez képviseli legtöbbször kifelé is Debrecent.

A Bocskai válságos napokat élt át és él át még most is. Anyagilag talán pillanatnyilag úgyahogy áll, sportbelileg évek óta nem állt ennyire lent, mint most és még mindig küzd a kiesés ellen, ami pedig talán egy a megszűnéssel. A Bocskainál több nagy hiba van: **nincs hozzáértő lelkes vezetősége** azok, akiknek ott lenne a helye úgy tudásuk, mint szakértelmük, sportszeretetük és társadalmi állásuknál fogva is, de anyagi helyzetüket is mérlegre téve — elhúzódtak, kiváltak a Bocskaiból és teljes közönnyel, passzivitásban nézik a Bocskai élet-halál küzdelmét és alig egy-két lelkes vezető áll még ma is a gáton. Minden elismerést megérdemelnek ezek s ezeknek kell szenvedni a multak bűneiért és esetleges könnyelmű vagy nem szerencsés tettükért is.

A csapat sportbeli kudarcát több ok idézte elő: Vágó eladása, akkor, amikor nem volt megfelelő utódja és Berecz eladása akkor, amikor a legnagyobb szükség lett volna rá. Ehhez járult Janzsó hosszú ideig tartó sérülése és az uj kapussal, Kertessel való kísérletezés akkor, amikor nem volt hátvédpár, hiszen kidült Janzsó—Vágó és nagy mellétogás volt a sérült Gyulaival való kisérletezés, nagy balfogás volt Lukács szerződtetése és beállítása. Ehhez járult Teleki hirtelen lelkiválsága, Diósgyőrbe való eltávozása. A Bocskai itt kétszer követett el hibát: először, mert nem akarta elengedni: pedig inkább legyen a Bocskainak egy távol élő, de kedvvel játszó játékosa, — majd mikor a szerződésbontás után papiron kibékültek, akkor meg újra visszahívta és csak a legvégén merte kihagyni, amikor már úgy sem volt veszteni való... Volt még sok hiba: Oroszt érthetetlenül nem szerepeltették, inkább Keményt stb., pedig Orosz a katonamérkőzéseken kiforrt s azokat igazolta, akik bíztak benne. Markos körül is hosszú huzavona merült fel, míg szerződtették és **általában kapkodás, fejetlenség jellemezte az amugy is nehéz helyzetben levő Bocskai vezetését** és ehhez járult a balszerencse is, a sorozatos játékvezetői tévedés (mint Ujpest, Ferencváros ellen) **akkor, amikor** már jobban ment a debreceni csapatnak és tényleg csak a hajrában, a finisben talált magára a Bocskai és javított hétről hétre helyzetén, úgyhogy tavasszal nagyobb siker reményében veheti fel a küzdelmet. Sok mérkőzést, Budafok, Kispest, Elektromos, Szeged elkönnyelmüsködött a Bocskai és tavasszal fokozott lelkesedésre, nagyobb gondra lesz szükség, mert azt is bele kell kalkulálni, hogy tavasszal a pesti egyletek (Kispest, Nemzeti, Szürketaxi stb.) ha kell, szívesen segítenek egymásnak a pontszerzésben a vidékiek ellen és nem lesz elég egy két pont előny és úgy kiejtik a Bocskait a végén, hogy észre se veszi s már kint lesz... Pedig a csapat jó és többre képes, csak jó vezetésre, összetartó erőre és nagyobb, megértőbb támogatásra van szüksége. A közönség is szívesen szidja, bírálja a Bocskait és csak akkor fogják majd visszasírni, visszakívánni, amikor — esetleg — már nem lesz...

AZ AMATŐRFUTBALL

Emlékezzünk meg egy pár szóban az amatőrlabdarugásról is. A bajnokcsapat, a **Debreceni Villanygyári SE** visszaesett, de ez érthető is, hiszen legjobbjait elvitték, Elek a Bocskaiba, Takácsi a Törekvésbe, Bartha a Diósgyőri VTK-ba került és ennyi jó játékost egyszerre pótolni lehetetlen. De általában elvitték Kelet válogatott csapatának „elejét", így a már említett három játékoson kívül Böör II. Pestre, Magyar a DVTK-ba került és ezt is megérzi Debrecen amatőrlabdarugósportja.

A Debreceni Vasutas SC látszik most a legkiegyensúlyozottabb együttesnek és ennek az egyletnek van a legnagyobb lehetősége is. Jó pályája, jó anyag, megfelelő anyagi megalapozottság, nagy, lelkes közönsége és ilyen adottság mellett nem reménytelen a bajnokság elérése. **Pedig most nagyobb a tét mint eddig: a bajnok a nemzeti bajnokság II. csoportjába kerül** és a jövő évben komoly ellenfelek ellen kell küzdeni. A DVSC kondíciójában nincs is hiba, de nem elég furfangos, nem elég átgondolt a játéka, nem elég szines, itt kell csiszolni, javítani rajta.

Az anyagi váltságot bizonyítja és azt, hogy megfelelő vezetés hiánya mit jelent — a DKASE megszűnése igazolja. Debrecen kereskedő társadalmának mindig **kínos emlékeztető marad:** hol voltak, amikor reprezentáns egyesületük jobblétre szenderült, hol voltak a betegség súlyos napjaiban?...

A Debreceni Egyetemi AC-nak adottsága folytán jobban kellene szerepelnie, de itt javulás észlelhető és visszaesett a Debreceni Textilgyári SC is. Sok a sérült, sok a katonai szolgálatra bevonult játékos és ilyenkor látszik: az egyesületek nem fordítanak kellő gondot az utánpótlásra, az ifjuságí csapat szerepeltetésére. A Textil is jobban állana, ha több, II. és ifjúsági csapata lenne, ez adná az utánpótlást.

A II. osztályú csapatok, DMTE, D. Klinika AC kis lehetőségek mellett közepes teljesítményt nyujtottak. — A DMTE is nagyobb megértést, nagyobb támogatást érdemelne a munkások, a munkástömegek részéről. **Talán kevesebb politika a Munkás Otthon táján és több támogatást a munkások sportjának...**

A labdarugás színvonala országos viszonylatban megállja helyét, nem játszanak jobban Szegeden, Miskolcon vagy Pécsett, Szombathelyen sem az amatőrök és a közönség érdeklődése is egyre nagyobb, egyre megértőbb. Ha tavasszal jó pályapolitika, egységes rendezés mellett jó sportot nyujtanak megfékezik a közönség és játékosok izgágább részét, nem lesz durva, ízléstelen sértegetések színhelye a tribün és állóhely, akkor a közönség számát duplájára is lehet emelni, különösen akkor, ha a közönségnek kedveskednek néha egy kis zene, néha egy kis figyelmesség maradandóbb emléke jelent, mint a legszebb gól, a legszebb mérkőzés...

AZ ATLETIKA

Az atlétika a legszebb sportok egyike és mégis-mégis: legkevesebb a közönsége... Mi a hiba: **kevés egyforma erős egyesület vetélkedik** az elsőségért, egyedül a DEAC-nak van nagy és erős atlétagárdája és a **verseny rossz megrendezése,** sokszor hosszú, elnyujtott, unalmas.

Teljes elismerés a DEAC-nak, amely egy Aradit, Ember dr-t nevelt a Hadházy Dezsők, Király Istvánok, Gyulaik, Kösztner II. stb. után és az átlag is és a fiatal tömeg is tehetséges...

De hol az ellenfél, hol a DTE híres atléta csapata, hol a DVSC, hol a DMTE és a többi egyesület, de hol a Gazdasági Akadémia sokrahivatott ifjúsága is... Azt sem lehet mondani, hogy az atlétika drága sport, sőt: **a legolcsóbb,** egy szöges cipő és más semmi. És hol a DMTE, a munkástömeg, a gyári, vállalati csapatok atletikai szakosztályai, ezeknek már régen sorompóba kellene állania és itt vár most már szervező feladat az Atletikai Szövetség vezérkarára, ez fontosabb most, mint az, válogatott lett-e Aradi vagy sem... És ha meg lesz a tömeg ha meg lesz az egyesületek, a helyi egyesületek közötti vetélkedés, akkor fejlődik majd az atlétika, akkor lesz tömegsport, akkor lesz közönség, akkor lesz kiváló, országosan elismert atlétagárda. És ha jól rendezik a versenyeket (az idén már láttunk pár jobb rendezésü versenyt), ha az unalmas előfutamokat, gyenge számokat délelőtt bonyolítják le, ha gyorsan pereg a verseny, ha csak pár versenyintéző rendezkedik a pályán és nem több, mint a közönség, ha hangerősítővel közlik az eredményeket, induló kat, a verseny minden részletét, ha azok, akiket hirdetnek, el is indulnak — akkor lesz atlétika. És erősebben be kell vonni ebbe a leventéket, diákokat is. **Le kell szállni, hogy felemelhessük az atlétikát** és olyan versenyeket kell rendezni, mint a régi DTE Bocskai vándordijas versenye. És mire való a Stadion? Eddig talán két komolyabb versenyt rendeztek ott!

AZ USZÓSPORT

Fájó seb Debrecenben az uszósport, itt komolyabb bajok vannak... Valamikor azt mondották: nincs uszósport — mert nincs uszoda... Hát lett uszoda... Majd azt mondották: nem elég fedett uszoda is kellene... Hát lett.. Majd később: a régi gárda nem alkalmas, fiatalon kell kezdeni. Tíz év eltelt, mégis semmi... Majd később — először mennyiség, minél többen uszszanak, majd utána jön a minőség, a kiváló uszók... És sehol semmi... **Hát valahol a vezetésben kell lenni a hibának,** az irányításban: gyökeres változásra, geész, arra alkalmas, megfelelő emberekre van szüksége az uszósportnak. A DVSC igyekszik, próbál, de szépséghiba, nem saját nevelésü játékosokkal szerepel. A DEAC is gyengécske, — valljuk be őszintén — és megint kérdezzük: hol van a DUE amely pedig jól indult, hol a DTE, hol a DMTE, hol a DKASE és többi egylet. **Az uszásra nem lehet elmondani, hogy drága sport...** És hol vannak az uszóversenyek, hiszen nem látta a debreceni közönség még **dr. Csiket, Lengyelt, Grófot** stb. komoly verseny keretében... És hol van a vizipólósport?

És itt frjuk le őszintén, **Debrecen városát is felelősség terheli,** nemhogy elősegítené, hanem megnehezíti az uszóversenyek megrendezését és nem szívesen adja át uszóversenyek céljára a nagyerdei uszodát. A külön versenyuszoda felépítése, — amit dr. Kölcsey polgármester is helyesel és terybe is vett — égetően sürgős volna... Talán meglehetne csinálni a tavasszal... És még valamit az uszóvezérkarról: jól kell rendezni az uszóversenyeket, pontosan kezdeni és gyorsan lebonyolítani, mert — valljuk be — jól rendezett uszóversenyt még nem igen láttunk Debrecen falai között...

A TENNISZ

A tenisznél sok szempontból áll az, ami az uszóknál. Azok is panaszkodtak, nincs versenypálya. Két díszpálya, „center court" is van már helyben. Majd ujabb panasz: nincs fedettpálya. Az is van, csak kevesen veszik igénybe. Enyhítő körülmény — majdnem ok a felmentésre — **nagyon drága sport a fehér sport** és üresek a zsebek, a nagy tömeg, a tehetséges tömeg, — amelyből a tenniszzseni is kibontakozna — a gazdasági viszonyok miatt marad távol... Egy-két kisebb csillag tűnik fel, de szomorú, hogy Berettyóujfalu, Kisvárda mennyivel jobb játékosokat tud felmutatni, mint Debrecen. A fiatalok közül még Barabás Miklósban és Darkó Irénben van lehetőség, ezekben van fantázia... Olcsóbb labda, olcsóbb ütő és ha ezáltal tömegsporttá lehetne tenni a tenniszt, megoldaná a debreceni tenniszsport fejlődését is... És hogy ne legyünk optimisták, még a tenniszcikkek drágulásával kell számolni...

A TORNÁSZSPORT

A tornászsport egyik legerősebb fellegvára Debrecen és ha minden sportág ennyi tudással, akaraterővel dolgozna: csak szépeket irhatnánk minden sportágról. Tóth, Mogyoróssy, a Both fivérek, Rácz stb. ma is az élen vannak és jó, reménykeltő az utánpótlás is, Szabó, Hajdu. A női tornászoknál Nagy Manci, Galaczi Kató és egyre jobb országos viszonylatban is a DEAC hölgygárdája. Kitünő együttes, — jó lehet bizonyára a testnevelő tanárnő is, emlékezzünk meg róla: **Baloghné Faluss Margit** urasszonyról.

A VIVÁS

Mostoha körülmények között, nagy lelkesedéssel dolgozik a Békessy Béla Vívóklub, de hol vannak a csak pár év előtti híres Békessy Béla emlékversenyek. Ezeket meg kell rendezni minden körülmények között a régi színvonalon, erőt, áldozatot nem kímélve és az utánpótlást is kiépiteni. Békessy Béla, Terstyánszky Ödön emléke és szelleme ezt kívánja... És a hölgyvívást is erőteljesebben kellene bevezetni.

BIRKOZÁS, ÖKÖLVIVÁS

A birkozósport szük keretek között dolgozik, de nem tud visszaemelkedni a régi nagy, magas színvonalra, bár dicséretes buzgalommal igyekszik. De némi javulás észlelhető, a DMTE is szépen dolgozik mostoha viszonyok ellenére, a DEAC a főiskolai bajnokságban bizonyította be, hogy vele számolni kell minden viszonylatban, a DVSC-től, de különösen a DTE-től többet várnánk...

Most kezd éledni az ökölvívósport és a mult héten tartott verseny igazolt be, hogy jó úton indult, jó úton halad... Csak így tovább...

*

És valamit azokról a sportágakról, amelyek sehol sincsenek, pedig megkellene lenni és fejlődniök, virágozniok kellene. **A téli sport, korcsolyázás, műkorcsolyázás** — jöjjön el a te időd is, **kézilabda, kosárlabda** — hol késel az éji homályban, a messze ködös távolban...

Ime egy kis tükörkép, ha kissé torz is — Debrecen sportjáról az Ur 1937. esztendejének végén, 1938. küszöbén... A többiről, a tennivalókról részletekben is — majd később... Karácsonyra elmélkedésül elég volt ennyi...

x **Iparművészeti disztárgyak** nagy választékban legolcsóbban Bíróth, Piac ucca 89. szám.

KÖZGAZDASÁG

A kereskedelmi tanoncoktatás reformja

E tárgyban a Debreceni Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara Bornemisza Géza keresk. és közlekedésügyi miniszterhez november hó 2-iki keltel előterjesztést intézett.

Az előterjesztés elolvasása és áttanulmányozása után kétségtelenül megállapítható az a dícséretreméltó tény, hogy a kamara szakelőadója mélyen belehatolt a kérdés lényegébe és nagyon helyesen járt el, amidőn a tanoncoktatás kérdését napirendre tüzette, merthiszen ez a kérdés a legszorosabb kapcsolatban áll a kereskedelem képesítéshez kötésének problémájával és végeredményben gazdasági kulturnivónk emelésének ügyével.

Az előterjesztés a statisztikai adatok felhasználása révén megkapóan ecseteli, hogy az ipari tanoncoktatás menynyivel felettébb áll a keresk. tanoncoktatásnak és mennyire komolyabb nézőpontok érvényesülnek az iparos, mint a keresk. tanoncok felszabadításánál.

Meglepő a statisztikai felvételeknek az a számadata, ami elénk tárul e tekintetben. Eszerint hazánkban az 1934—35. iskolaévben 370 iparostanonciskolában és tanfolyamokon oktatták az 53.154 főt kitevő iparostanoncot. Ennek ellenében ugyanezen iskolai évben mindössze csak 27 iskola foglalkozott a 2775 főnyi kereskedőtanonccal, akik közül az iskolai év végén iskolába csupán 2115 járt. De nem érdektelen, ha rámutatunk egy másik statisztikai adatra, amelyszerint az 1936—37. tanév folyamán 72 szakirányú iparostanonciskola, 194 általános irányú iparostanonciskola és 43 iparostanonctanfolyam működött, ezzel szemben a kereskedőtanoncok ugyanebben a tanévben csak 24 kereskedőtanonciskolában tanultak.

Nem érdektelen, hogy ha nézzük miként csökkent a kereskedőtanoncok iskolai létszáma az 1920—1.. iskolai évtől. Amíg 1920—21. isk. évben 35 tanonciskola működött, az 1936—37. isk. évben ezen iskolák száma már csak 24 volt. Amíg az 1920—21. isk. évben 2007 volt a tanulók száma és 1925—26. évben 4340-re emelkedett, attól kezdve a tanulók létszáma egyre csökkenő irányt mutatott, így az 1933—34. isk. évben 1985 keresk. tanonc tanuló volt az iskolába beírottak száma.

Természetesen könnyen megtalálható a magyarázata annak, hogy miért is csökkent a tanulói létszám ezen iskolai tipusnál. A kereskedelem nehéz helyzete, a gazdasági válság volt az oka e visszafejlődési folyamatnak egyrészt. De nagyon figyelemreméltó annak a szemlélete, hogy gazdasági forgalmi szempontból jelentős városokban nem volt iskola, amely a keresk tanoncok képzését szolgálta volna. Meglepő, hogy a rendkívül élénk és fejlett gyáriparral és kereskedelemmel biró Szolnok városában nincs keresk. tanonciskola, egy olyan városnak. amelynek 39.000 lakosa van. Nincs ezenkívül a 68.000 lakosú Pestszenterzsébeten, a 64.000 lakosú Ujpesten, Rákospalotán (43.000 lakossal), Cegléden (37.000 lakossal), Szentesen (53.000 lakossal), Nagykanizsán (31 ezer lakossal). Hát ezekben a városokban ne lenne valóban 40 kereskedőtanonc, amelynek meglétele esetén már köteles lenne a község ezen iskola kapuit megnyitni? Itt már nem a gazdasági válság a baj okozója, hanem abban keresendő a hiba mérgezett kútforrása, hogy a háború utáni időkben rendszerré vált az u. n. »*kereskedő kifutó fiú*« problémája. Tehát ahelyett, hogy a főnökök szabályszerűen szerződtetett keresk. tanoncokat alkalmaztak volna »kifutó fiúkat« fogadtak fel.

Tény az, hogy a 60.000—1928. V. K. M. rendelet értelmében rendszeresebbé vált a tanoncoktatás annyiban, hogy csak a delutáni időben mehetett végbe a tanítás, aminek következtében hetenként három délutánon át a főnök nélkülözni kénytelen tanoncát, tény az is, hogy a leventeintézmény miatt is bizonyos időt kénytelen a tanonc az üzleten kívül tölteni és emellett terheli a tanonctartót az OTI-járulék fizetésének kötelezettsége. Ennek ellenében a kifutó egész nap rendelkezésre áll és nem áll fenn a főnök és közte a szerződéses jogviszony megkövetelte teher és ennek dacára még a kiszolgálásnál is felhasználható.

A felterjesztés nagyon megkapóan mutat reá arra az anomáliára, amely a mai keresk. tanonciskolákban fennáll, hogy a keresk. tanonc az év bármely napján beíratható ezen iskola tanulói közé, aminek következtében az iskola pedagógiai munkája nehezedik meg szerfelett módon, — amelynek falai között — úgymond a tanulók úgy jönnek-mennek, mint pályaudvaronn az utasok. Ha pedig nem is végzik el az iskolát, enélkül is felszabadulhatnak, tekintve hogy az 1922. XII. t.-c. szerint a kereskedés szabadipar körébe tartozó foglalkozási ág.

Nem utolsó azonban az sem, hogy amennyiben az egész napi nehéz munkában elfáradt tanonc — mert odahaza nem tanulhat, — a követelményeknek nem felel meg, az iskolai év végén valamely tárgyból elégtelent kap, tekintettel arra, hogy javítóvizsga nincs — *felsőbb osztályba felléphet*. Vajjon az ilyen rendelkezés ösztönzi, buzdítja-e a tanulót öntevékenységre, tanulásra, szellemi javak megszerzésére? Azt a tanulót, aki általában iparosszülők gyermeke és az elemi iskola ötödik, hatodik osztályát, avagy a középiskola egy-két osztályát és csak csekélyebb számban a középiskola harmadik vagy negyedik évfolyamát végezte el? Az előterjesztés ezt a hibás rendelkezést eléggé alaposan kritizálja és ennek alapján de lege ferenda a kereskedőtanonc felszabadítását a ker. tanonciskola sikeres elvégzéséhez köti. Itt kapcsolódik össze aztán a kamara előterjesztése a kereskedelmi foglalkozás képesítéshez kötésének problémájával.

Hogy mennyire figyelemmel van a kamara előterjesztése az élet kívánalmaira, különösen kiemelendőnek tartom, hogy a keresk. tanonciskolák jövő tantervébe a reklám, a propaganda, a kirakatrendezés, a stilusérzék tanítását és fejlesztését is a tanításanyagba kívánja beilleszteltni hogy így színesebbé, élénkebbé váljék a tanítás és mindenekfelett gyakorlati jellegűvé, hogy az iskolában tanultaknak az életben valóban előnyeit, hasznát élvezzék. Nagyon helyesen utal az előterjesztés arra, hogy nem vezethet pedagógiai szempontból eredményhez, ha az általában csekély előképzettséggel biró tanulót mindjárt a könyvviteltanra, a keresk. levelezésre tanítják heti 1—1 órában, amely egyórás tantárgyak pedagógiai értéke vajmi kevés. Ennek ellenében az alapismeretek tanítása lehet a vezető szempont és cél a magyar nyelv és helyesírás valamint a számtani alapműveletek angalapozása a legelső osztályban, hogy a felsőbb osztályokban az összetettebb ismeretek sikerrel legyenek taníthatók.

A magunk részéről csak a legmelegebben fogadjuk a keresk. és iparkamara vezetősége által előterjesztett elaborátumot, mert ezzel oktatásügyünk egyik elhanyagolt ágát akarja kifejleszteni, az őt megillető szintre emelni, végeredményben hozzájárulni ahhoz, hogy keresk. szakoktatásunk alsó tagozata megfelelő eredményt érhessen el és így támogatást nyujtson a kereskedőnevelés nehéz munkájához.

L. B. dr.

Mélyen tisztelt vevőközönségünknek, barátainknak és ismerőseinknek ezúton kívánunk
KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
MARKOVICS SÁNDOR
hentes, mészáros mester és alkalmazottai. Debrecen Piac u. 71. szám.

Hogy történik a kereskedelmi és iparkamarai választás

A kereskedelmi és iparügyi miniszter rendeletet adott ki a debreceni Kereskedelmi- és Iparkamara választási szabályzatának megállapításáról.

A rendelet megállapítja, hogy a kereskedelmi osztály tagjait a kereskedők, az ipari osztály tagjait az iparosok választják. A Kamarának nyolcvan rendes tagja van, mindkét osztálynak negyven-negyven. *A tagok választása öt-öt választói csoportban (kuriában) felerészben a székhelyen, felerészben a kerület vidéki részében üzlettel, műhellyel rendelkező iparosok közül titkos szavazással történik.* A rendes tagokkal együtt ugyananyi póttagot is kell választani.

A rendelet részletesen intézkedik a választói névjegyzék összeállításáról, kifüggesztéséről, az ezzel kapcsolatos teendőkről vagy felszólamlásról.

Továbbikaban szabályozza a rendelet a választói jog gyakorlását. A kereskedelmi osztály debreceni választói közül *az első csoportba* tartoznak azok a kereskedők, akiknek adója nem haldja meg a negyven pengőt, a másodikba azok, kiknek adója negyven pengőt meg haldja, de száz pengőnél nem több. A harmadikba száz pengőn felül háromszáz pengőig, a negyedikbe, akiknek adója a háromszáz pengőt meghaladja. Az ötödik csoportba tartoznak a pénzintézetek, biztosító intézetek, szövetkezetek, hasonló vállalatok. Hasonló a beosztás a vidéki választóknál.

Az *ipari osztály* választói közül első csoportba tartoznak, akiknek adója nem haladja meg a harminc pengőt, a második csoport hetvenöt pengőig, a harmadik a kétszáz pengőig, a negyedik a kétszáz pengőn felüli adózással. Az ötödik csoportba tartoznak a gyárszerű jelleggel bíró válalatok. Hasonló a helyzet a vidéken.

Két választói körzet lesz, egyik Debrecen, a másik a kamara vidéki területén. Mindkét választási körzet választói minden osztályban kuriánként négy-négy tagot, ugyanannyi póttagot választanak.

A kamarai választás napját a kamara elnöki tanácsának javaslata alapján az ipar- és kereskedelmi minisztérium állapítja meg és egyidejüleg rendezik, hogy a választási névjegyzéket mely napon kell kifüggeszteni.

A továbbiakban intézkedik a rendelet a választási biztos és bizottság teendőiről, hatásköréről. A választási eljárást jelölés előzi meg. Az egyes kategóriákban különböző számú választó ajánlhat jelölteket. Az ajánlás ajánlási íveken történik. Végül a rendelet intézkedik a választási eljárás lefolytatásának módjáról.

Karácsonyra
kitünő
tolcsvai fajboraimat
e héten leszállitott árban mérem.
Reklámár 1 l. furmint 50 f.
Széchenyi 22.

A legszebb és legizlésesebb
LEVÉLPAPÍROKAT
a „MÉLIUSZ“
könyvkereskedésben vásárolhatja.

MAGYAR
ÁLTALÁNOS HITELBANK
ALAPITTATOTT: 1867-BEN.
Telefonszám: 23—70. Telefonszám: 23—71.
Alaptőke és alapok cca 70 millió pengő.

DEBRECENI HAJLITOTT BUTORGYÁR ÉS FAKERESKEDELMI RT.

Gyár: Debrecen, Nagyvárad u. 31. Telefon: 12—71.

Tűzifa-Osztály, Salétrom ucca 5. Telefon: 21—56.

Bútor-Osztály: Ferenc József út 32. szám. Telefon: 23—41.

Budapesti lerakat: VII., Rákóczi út 30. szám. Telefon: 1—334—47.

A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

Fogkefének nincsen párja
Hogyha
Tip-Top
a márkája

Gyártja:
AZ EGYESÜLT KEFEGYÁRAK RT., DEBRECEN.
A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

A debreceni munkapiac 1937-ben

Irta: Erdei István szakszervezeti titkár.

Sohasem érdektelen jövőbenéző szemmel visszapillantást vetni a multra. A helyi munkapiac a multhoz viszonyítva kétségtelenül árnyalatokban némi javulást mutat. Ámde nem lehet beszélni arról, hogy Debrecen aranykorának előestéjén állunk.

A „hét szűk esztendő" — melyet a munkásság és a vásárlóképtelen fogyasztók a közelmultban elszenvedtek, semmiesetre sem úgy fejeződik be, hogy itt manapság erőteljes és lendületes fejlődésről tehetünk tanubizonyságot. Illetékes tényezőknek óvakodni kell attól, hogy ezt a kis lélegzési periódust csalóka délibábkergetésnek lehessen feltüntetni . . .

A munkaidő kormányhatósági rendelkezéssel való szabályozása és a munkabéreknek számos iparágbani törvényes rendezése kétségtelenül javított a munkapiac emberfeleslegének helyzetén. A lerögzített bérek és a 8 órás munkanap nemcsak az árromboló szennyverseny kiküszöbölésére alkalmas, hanem hivatva van a szezonmunkák munkafolyamatát meghosszabbítani és ezáltal a dolgozók elhelyezkedését állandósítani.

Mielőtt áttekintenénk a debreceni munkapiacot, meg kell állapítani, hogy számottevő és kielégítő javulásról csak akkor lehet beszélni, ha végérvényesen kiküszöbölhetjük az inségmunkák rendszerét és a szellemi szükségmunkások kényszerüség szülte — de semmiképen sem kielégítő foglalkoztatását. Ameddig ezrek létének bizonytalansága erre az átmenetinek szánt intézkedésre van „alapozva", addig bántó és sértő dolog, sőt lelkiismereti felelőtlenség álmokat szőni a munkapiac helyi átalakulásáról . . .

Intézményes embervédelem hatékony szociálpolitikai gondoskodás nélkül meg nem oldható.

Vegyük sorra a foglalkozási ágakat:

Az épitőipar jelentősebben volt foglalkoztatva a multhoz viszonyítva.

Nagyhiba azonban, hogy a közmunkákat bürokratikus nehézkességgel nem tavasszal, hanem mondhatni ősszel adják vállalatba.

A munkavállalók érdekeit súlyosan sérti az a körülmény is, hogy egyes tőkével nem rendelkező vállalkozók összeköttetéseik révén megszerzik a számottevő munkákat és azután annak folyamatosságát csigalassuságra mérséklik. **Nyiltan meg kell mondani: szakítani kell azzal a rendszerrel, amelyik egyik közmunkát a mások nagyobb munka anyagi erőforrásainak elodázásával tudja csak befejezni.** A helyi templomépítések, az ATI és a hütőház megépítésénél tapasztalhattuk ezeket a sajnálatos tüneteket. Viszont a Diakonissza Intézet amerikai tempójú üteme a helyi épitőipar legszebb tünete az egyetemi építkezések befejezése óta.

1937-ben súlyos bérkonfliktus rázta meg a termelés menetét az épitőiparban. Ennek a jövőben előfordulni nem szabad! Az érdekelteknek a polgármester és a városi hatóságok bevonásával még a munkapiac jelentősebb foglalkoztatása előtt kollektiv szerződésben kell biztositani a munka viszonylagos zavartalanságát.

Az útépitő munkáknál a kövezők és kubikosok elhelyezkedése kielégitő volt. Szakítani kiel azonban azzal a szándékkal, amelyet egyes önző vállalkozók az olcsóbb vidéki munkások bevándorlásával akarnak meghonosítani.

A gyári jellegű faipari üzemekben normális munkamenet volt. A kefegyári munkabérek rendezetlensége komoly és figyelemreméltó közgazdasági **kára a városnak. Az asztalosipar** munkamenete időnként rapszódikus volt és kisidőre beállított. Ez a körülmény főleg a közmunkák hosszú ideig tartó **vállalatbaadásának szomorú mérlege.**

A helybeli vasipar helyzete nem mondható reményteljesnek. **A közüzemek — a Világitási Vállalat, a HÉV és a MÁV műhely mindinkább öncélú telepekké minősithető.** A túlhajtott racionalizálás egészségtelen tünetei ütköznek ki. A közüzemi munkások gazdasági érdekvédelmét a letünt élharcosi rendszer még mindig gáncsolni próbálja. Pedig

a közüzemek hivatása nem a költségvetési rejtett, vagy bevallott jövedelem: hanem a lakosság teherbiró képességének figyelembevétele és a foglalkoztatott munkások és alkalmazottak tisztességes megélhetésének biztositása lenne.

Mindezek előfeltétele azonban azoknak eltávolítása a közüzemekből, akik politikai divat révén indokolatlanul és gyorsan karriert tudtak maguknak kikönyökölni . . .

A textil és dohánygyárban, a beváltóban, a vegyészeti gyárban, a szövödékben — általában azokon a munkahelyeken, ahol nők vannak foglalkoztatva — sok a tennivaló! A bérek rendezetlensége, legtöbb helyen a bánásmód türhetetlen volta komoly intézkedéseket sürget. Debrecen városias fejlődését ilyen szemmel nézve nagyon elmaradottnak kell minősíteni. Az iparfelügyelet felelőssége és tennivalói ez ügyben elodázhatatlanok.

A bőriparban a cipőkészitő üzemekben a bérek és a munkaidő törvényes rendezésére mechanizálással feleltek. Nem vagyunk ellenségei a technikai haladásnak. Mégis manapság a munkáskezek minél nagyobb számbani foglalkoztatása a legnagyobb feladat. A csizmakészitésnél — ahol gépesitést nem lehet eszközölni — a gumicsizmák térhódítása hozott döbbenetes konkurrenciát. A timároknál a változó élet követelményei mindinkább bérmunkási folyamattá tágítják az egykor olyan patriárkális munkaviszonyt. Éppen ezért ennek a foglalkozási ágnak szociális átalakulása elkerülhetetlen.

A ruházati iparokban a törvényes munkabért különösen a női foglalkoztatottak rovására kijátszák sokhelyütt. Súlyos kára ennek az iparnak, hogy még mindig szabályozatlan a munkaidő, rendezetlen a munkaviszony és sokszor a közegészségügy követelményei is figyelmen kivül hagyódnak.

Az élelmezési iparágakban mondhatni tünet a malomipari alacsony munkabérek megszüntetését célzó törvényes rendelkezés. Szomorú dolog, hogy ezt a hosszú időn keresztül élvezett kiváltságos helyzetet a malomtulajdonosok még ma is elgárcsolni törekszenek. Pedig csak jól díjazott termelőképes munkások segitségével állhat meg az élet versenyében ez az iparág. A sütő és húsipar helyzetére nagyjában ugyan ez mondható el azzal a megszorítással, hogy sokhelyütt a közegészségügyi szempontok szigorítása indokoltnak látszik.

A sokszorositó iparban az állapotok kielégitők. A **könyvkötészetben olyan szomorú jelenségek adódnak, amelyek az inségbérekhez való igazodás jellegét viselik magukon.**

A kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők jogviszonyát sem lehet sokáig késleltetni.

Különösen a füszerkereskedelem páriái élnek általánosságban embertelen életet.

A minimális havi 80—100 pengős fizetések törvényesítése és a munkaidő szabályozása rendezheti az alkalmazotti rétegek szociális helyzetét.

A földmunkásokról is szólnunk kell. Amíg valamelyest emelkedtek a napszámbérek, addig a részmunkáknál sajnálatosan visszatérő jelenségek a munkaerő jogosulatlan kihasználása. **A földmives rétegek életszinvonalának feljavítása sok kívánni valót hagy maga után. Ez a kérdés csak részben helyi jellegű. Annyiban, amennyiben a lelkiismeret hangját és a gazdasági kérdéseket össze lehet egyeztetni. Igy valami lehet e nagy problémán javitani, de annak lényege csak intézményesen oldható meg.**

A munkapiac helyzete szervesen összefügg az embervédelem ügyével. Erőteljes közvéleményt kell kiformálni, hogy annak bíráló és őrködő tevékenysége hozzájuttassa a munkátlanul lézengőket a foglalkozáshoz s a dolgozókat a tisztességes megélhetéshez!

Aki ezeket a kérdéseket elősegiti, az **pufogós frázisok nélkül is részt kér magának a magyar faj védelméből!**

A kisipari áregyezmények

A nagyközönség előtt nem ismeretlen dolog az, hogy a kézműves iparosság megmentésére az iparügyi miniszter szükségesnek látta azt, hogy a nagy kartellek egyensúlyozására a kisiparosok áregyezményekbe tömörüljenek anyagi tönkremenetelük megakadályozása végett. Ezért az ipar- és kereskedelmi kamarák útján felhívta az iparosokat arra, hogy a szakosztályok keretén belül az egyezményeket alakítsák meg.

Az egyes szakmák között a sütőiparosság is már évek óta kísérletezik az áregyezmény megalakításával, ami az ország számottevőbb városaiban többé-kevésbbé sikerült is. A gyakorlati célt azonban egyik sem közelítette meg annyira, mint a debreceni sütőosztály tagjaiból alakult áregyezmény.

Debrecenben évek óta esztelen verseny uralkodott a sütőiparaban, ami természetesen azt eredményezte, hogy az iparosoknak több mint 50 százaléka teljesen a tönk szélére jutott, a többi pedig üzemi tőkében, berendezésben, felszerelésben teljesen lerongyolódva, egyik napról a másikra tartotta fenn üzemét.

A szakosztály vezetősége a lerongyolódott sütők és a nagyközönség érdekeit figyelembe véve úgy oldotta meg a kérdéstn, hogy az ország egyes városaiban alakult egyezmények tanulságait egybevetve, az árakat a hatóságilag megengedett nivón jóval alul egységesen megállapította és a tagok önmegadóztatása útján segélyalapot létesített, melyből a 30—40 legkisebb sütőiparost 50 pengőig terjedő segélyezéssel a havi létminimumhoz juttatja, a minőség állandó ellenőrzésével a fogyasztóközönség érdekeit hathatósan biztosítja.

Az egyezmény előtt a sütőiparos úgyszólván teljesen elveszett az államháztartás számára mint adózó alany, a munkás számára mint a munkáért fizetni tudó munkaadó és saját családja számára mint a mindennapi kenyeret biztosítani tudó családfenntartó. Kénytelen volt a kenyér minőségét lerontani, mert az irreális árak mellett nem tudta tartani azt a nivót, amelyre a sütőiparosság mindig büszke volt. — Az egyezmény alatt, a törvényes kereteken belül megszabott árak mellett a sütőiparosság képes működő kartársait megsegíteni, munkásainak a tisztességes munkabért megadni, a folyton növekedő állami terhekre és hitelezőinek törleszteni.

Annak idején a nagyközönség érdekeit próbálta szolgálni gróf Károlyi Gyula kormánya a takarékossági elv propagálásával, amely — amenit láttuk — nem használt, sőt nagyon is megbosszulta magát. A nagyközönség lassan minden igénvéről lemondott, a csökkentett tisztviselői és egyéb jövedelmek megadták a kegyelemdöfést a magyar kézművesiparosságnak és úgy látszott, hogy azon már semmiféle hatalo msem tud segíteni.

A segítségnek — amint Bornemisza iparügyi miniszter úr igen találóan jegyezte meg — az iparosságból magából kellett kiindulni. Egyik ankéten megemlítette, hogy »hiába adnánk oda a magyar iparosságnak az egész magyar államkasszát, akár készpénz, akár hitel, akár anyag formájában, ha az iparosság nem talál magára, nem szervezkedik, hanem napról napra, esztelen verseny mellett a tőkéjét az utcára dobja.« Az iparosság csak úgy tud fennmaradni, ha tisztességes árakat tud elérni, ha tisztességes munkaidő mellett bért tud fizetni, adóit és hitelezőit ki tudja elégíteni és képes megvédeni a fogyasztóközönség érdekeit is.

Az egyezmény vezetősége ezt megértve, gondoskodott arról, hogy a mindenkori törvények és rendeletek szigorú betartása mellett olyan áruk olyan árakon és olyan elnevezéssel kerüljenek forgalomba, amelyek mellett a nagyközönség érdekei a legmesszebbmenően biztosítva vannak. Ma már maga a szakma akadályozza meg azt, hogy a sütőiparos feldicsért és silány árut hozzon forgalomba, vagy az árak rombolásával hozza azt forgalomba — egyrészt saját hatáskörében akadályozza ezt meg, másrészt az ipartestület, vagy a ker. és iparkamara keblében alakult választott bíróság útján.

Kívánatos lenne az, hogy mentől több szakma látná be azt, hogy saját létérdeke és a nagyközönség érdeke a leghathatósabb egyezmények megalakításával van megvédelmezve és a versenynek azt az egészségtelen részét megszüntessék, mely csak saját maguk felőrlésére alkalmas.

Nem kérdéses az, hogy az adóhatóságok és ennek útján az állam, valamint a nemzet és a család szempontjából sokkal kívánatosabb egy solvens és magabíró iparosság mint lerongyolódott, közellátásra szoruló kézművesiparosok tömege. Ennek belátása és a következetes segiteniakarás minden felelős vezetőnek elsőrendű kötelessége.

Galamb Ferenc,
sütőmester sz. o. elnök.

TISZÁNTÚLI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT-NÁL. —

ÚJÉVI NÉVJEGYET

rendeljen

Már most

HIRDETMÉNY

Kovácsmesterek és segédek figyelmébe.

Az ország lóanyagának helyes patkolása és körmözése annak használhatóságát jelentékenyen növeli és a lovak használati idejét nagymértékben meghosszabbítja.

Ennek úgy magángazdasági, mint közgazdasági jelentőségére figyelemmel ismételten közlöm az érdekeltekkel, hogy a m. kir. VI. honvéd vegyesdandár parancsnokság a debreceni huszárlaktanyában folyó évi november hó 1-től kezdődő hat hónapon keresztül minden vasárnap és ünnepnapon — kivéve karácsony, újév és husvét ünnep napjait — délelőtt 7 órától 13 óráig terjedőleg elméleti és gyakorlati patkoló kovács tanfolyamot tart.

Felhívom tehát az érdekelteket, hogy a tanfolyamra a debreceni m. kir. huszárlaktanyában (Nyugati utca) minél nagyobb számban jelentkezzenek.

Polgármester.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA
A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Öntözzünk?

Irta: HANK OLIVÉR.

Ha az év mezőgazdaságilag jelentősebb eseményei végig tekintünk, a figyelmet érdemlők között is első helyen találjuk azokat az intézkedéseket, amelyek a Tiszántúl öntözésének elősegítését és valóraváltását célozzák. — Nem lesz tehát érdektelen, ha most a tervbevett munkálatok küszöbén, az öntözés gyakorlati kivitele során figyelembe veendő szempontokat megvilágítani és összefoglalni megkísérelem.

A növénytáplálkozás alapvető jelenségeit közel száz éve *Liebig* derítette fel. Megállapításai, — különösen kiterjesztett értelemben, — ma is teljesen helytállóak és elfogadottak. Ezek szerint a növény, a táplálkozásához és fejlődéséhez szükséges összes tényezőket, — tápanyagok, viz, levegő, hőmérséklet, napfény stb. — bizonyos meghatározott arányban kivánja s az aránylag legkisebb mértékben jelenlévő megszabja a bővebben rendelkezésre állóknak hasznosítási mértékét és lehetőségét is.

Ebből pedig az következik, hogy ahol példának okáért a természeti tényezők közül vizben van a leggyakrabban a legnagyobb hiány, ott lehet a talaj tápanyagokban gazdag, lehetnek akármilyen kedvezőek a hőmérsékleti és napfény viszonyok és igy tovább, — ezek előnyeit a növényzet a vizhiány következtében kihasználni nem tudja, — mert az aránylag legkisebb mértékben rendelkezésre álló viz határt szab a többi, aránylag feles legben rendelkezésre álló tényezők kihasználásának is.

Áll ez a tétel más esetben is, ha pl. a hőmérséklet, vagy napfény viszonyok mostohák, vagy ha — tessem fel — ásványi tápanyagokban szegény a talaj és igy tovább.

Ha már most ezen tétel figyelembe vételével feltesszük a kérdést, szükség van-e a Tiszántúl öntözésére s ha igen várhatók-e e réven jelentős eredmények, akkor határozott igen-nel kell felelnünk!

A Tiszántúl időjárási viszonyai mellett ugyanis 10 év közül alig 2 esztendőben kielégítő a csapadék mennyisége és eloszlása, amiből következik, hogy a természet termelési tényezői közül, — az évek legnagyobb részében, — a viz az, ami aránylag a legkisebb mértékben áll a növényzet rendelkezésére, — (minimumban van).

A kérdést azonban ezzel az igennel csak részben döntöttük el. Öntözni kell! — de hogyan? Erre már nehezebb a válasz.

Az öntözés első és alapvető feltétele, hogy megfelelő mennyiségű s minőségű viz álljon rendelkezésre. A vizszegény vidékek vizellátását öntözés céljára csatorna, vagy csatornák létesítésével, bővizű folyók összekötésével, viztárolással lehet biztositani. Ezt váltja majd valóra az a csatorna, melynek létesítése a Tisza és a Körös között tervbe vétetett. Természetes azonban, hogy ez, a hajózhatónak tervezett — 35 méter széles és 4 méter mély — csatorna, önmagában véve csak igen elhatárolt, csatornamenti területek öntözésére nyujtana lehető séget. Ahhoz, hogy vizi út is legyen s az öntözési lehetőségeket kiterjedtebben nyujtsa, vizet is tároljon, kell egyrészt az említett méret, de kellenek belőle kiágazó mellékcsatornák is. A mellékcsatornákból ismét az egyes gazdaságokba nyuló öntöző csatornák lesznek szükségesek, éspedig lehetőség szerint oly leejtéssel, hogy az öntöző viz a főcsatornából a mellék és öntöző csatornákon át természetes folyással, — gravitációs úton, — jusson el az öntözendő táblákra, mert igy legkevésbbé költséges az öntözés.

Mindez ugynevezett vizépitési feladat, melyhez szorosan kapcsolódik a vizszolgáltatás feladata. A vizszolgáltatás, — másszóval, az adott esetben szükséges vizmennyiség helyben és időben szolgáltatása, — a vizépitéssel együtt mérnöki, pontosabban kulturmérnöki feladat, az ezekhez kapcsolódó összes technikai kérdésekkel együtt.

Ezekkel bővebben nem foglalkozhatom ugyan ezen a helyen, reá kell azonban mutatnom arra, hogy a vizépités és vizszolgáltatás csak lehetőséget teremtenek az öntözésre, a legnehezebb feladat a viz hasznositás, a tulajdonképeni öntözés azonban még csak ezután következik.

A viz hasznositás ügye már nem mérnöki kérdés, vagy legalább is igen kis mértékben az. Itt már agrochemikusra és gazdára van szükség.

A talaj szerkezetének fizikai, kémiai és biologiai tulajdonságainak eltérősége és változásai, — a termelt és termelendő növények eltérő utóhatásai és igényei, — az öntözéssel szemben a legeltérőbb kivánalmakat fogják támasztani.

A kötött, a vizet nehezen áteresztő és nehezen elnyelő agyag talajt ugyanúgy öntözni, mint például a vizet jól nyelő, lazább szerkezetű öntés talajt, — végzetes hiba volna. A tulöntözésnek ugyanolyan káros, sőt károsabb következményei lehetnek, mint az ellenkező értelembe ható szárazságnak.

Az öntözéssel többé-kevésbbé a talajlevegőt kiszorítjuk. Ha ez nagy mértékű, ugy különösen a talajlevegő iránt igényesebb növényeinknél, a talajlevegő mértékét csökkentjük minimumra s igy ez lévén ilyen esetben a legkisebb mértékben rendelkezésre álló természeti tényező, ez fogja megszabni, hogy a növényzet a tápanyagokból, vizből, hőmérsékletből és igy tovább, mennyit tud hasznositani.

Lehetnek azonban a tulöntözésnek más, sulyosan káros következményei is. A talajlevegő kiszorításával ugyanis nemcsak a talaj fizikai állapota válhat nehezen helyre hozhatóan kedvezőtlenné, hanem ezen kivül a talaj élete is kedvezőtlen változásokat szenvedhet. A talajélet leghasznosabb mikroorganizmusainak jelentékeny része levegő igényes s ha az öntözéssel ezek élet viszonyait elrontjuk vagy éppen lehetetlenné tesszük, úgy a talaj biologiai tulajdonságai is megromolhatnak oly mértékben, hogy e tényező kerül minimumba.

Mielőtt tényleg öntöznénk, pontosan meg kell tehát ismernünk a talaj viselkedését a vizzel szemben, kötöttségéből, zsugorodásából és hézagtérfogatából meg kell állapitanunk, hogy mikor, hogy és mennyi viz adagolását igényli, vagy türi — figyelembe kell venni a különböző kulturnövények gyökerének szivóerejét, melyből meghatározható, hogy egy bizonyos növény valamely talaj lehetséges viz készletéből mennyit tud felhasználni stb.

Ugyancsak pontosan meg kell állapitani, hogy az öntözéssel fokozott mértékben igénybevett talajerő fenntartása esetleg fokozása érdekében, hogyan, mivel és mennyivel kell trágyáznunk s végül gondoskodnunk kell arról is, hogy a fizikai tulajdonságainál fogva (viz át nem eresztőképessége) aligalig öntözhető talajok fizikai struktúrája előzetesen megjavittassék. (Pl. meszezéssel.)

Mindezeknek a kérdéseknek a felderitésére a tudományos munka már jó néhány éve folyik a. m. kir Földtani Intézetben dr. Kreybig Lajos m. kir. főgeologus vezetésével. Ügykörébe vonta azonban e vonatkozások tanulmányozását a dr. Kállay Miklós ny. földmiveléspolitikai miniszter vezetése alatt álló m. kir. Országos Öntözési Hivatal és az elsőrendben érdekelt Tiszántúl mezőgazdasági kamarája is.

A meglévő öntözések során nyert tapasztalatok begyüjtése, feldolgozása és a tudomány tételeivel való egybevetése lehetőséget is fog nyujtani arra, hogy az ujonnan létesülő öntözések a legnagyobb szakszerűséggel s a legnagyobb eredmények reményében indulhassanak meg.

A szőlősgazdaságot ujabb terhekkel akarják sujtani

A mezőgazdasági kamarák megkapták a hegyközségi törvénytervezetet, melyből ha törvény lesz, újabb megterhelést jelent a szőlősgazdaságoknak. Ahol ötven holdnál nagyobb területű szőlő van, ott hegyközség alakítandó, járulékkal, vezetőséggel. A megyei szőlősgazdák holdanként egy pengővel járulnak hozzá a költségekhez.

A javaslat három évig minden néven nevezendő szőlő telepítését megtiltja. Három év elteltével szőlőt csak a földmivelésügyi miniszter engedélyével lehet telepiteni, aki az engedélyt legfeljebb egy katasztrális holdnyi területre adhatja meg és ezt is csak vagy olyan homokterületre, amely más művelésre alkalmatlan, vagy pedig olyan hegyvidéki területre, amely már a filoxera előtt szőlővel volt beültetve. Évente összesen csak háromezer katasztrális hold területre engedélyezhet a miniszter új telepitést. Erre a területre is körülbelül holdankint száz pengő telepitési illetéket kell fizetni.

Elrendeli a törvény a direkt termő szőlők 1940. év végéig való kiirtását vagy kötelező átoltását: a tulajdonosok 130 pengő holdankénti kártalanitásban részesülnek.

Sulyos intézkedése a javaslatnak az, hogy azok az öt holdon felüli szőlősgazdák, akiknek szőlői vagy olyan homokterületen feküsznek, amely más művelésre is alkalmas, vagy pedig a filoxera előtt még nem volt szőlővel beültetve: holdanként a bor értékesitési alap javára harminc pengő külön adót tartoznak fizetni.

— **Hogyan metszük a gyümölcsfákat?** Erről ir a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a szőlő alacsony kordonmüveléséről, a nyulrágás elleni védekezésről, a diófa ifjitásáról, házilag készithető porozógépről, stb. A dúsan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a »Növényvédelem« kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey u. 4.) díjtalanul küld e lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatványszámot.

Elsőrangú kivitelben szállit mindenféle mezőgazdasági gépeket és eszközöket

A 80 éves „KÜHNE"
Mezőgazdasági Gépgyár rt. telepe
Debrecen, Deák Ferenc ucca 4. szám (saját ház).
OLCSÓ ÁRAK! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Kérjen árajánlatot. Telefon 25—73.

AGRIKULTURA KERESKEDELMI RT.
KIRENDELTSÉG
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 32.
Telefon: 123-719.
Sürgönycim; Agrikultura Budapest
DEBRECEN,
SZÉCHÉNYI UCCA 1., I
Telefon 16-04.
Sürgönycim: Agrikultura Debrecen
Mindennemő mezőgazdasági terményeket a legmagasabb napi áron vásárol.

Hotherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth Magyar Gépgyári Müvek R.t.
vezérképviselete és főraktára: **Ráhmer Sándornál Debrecen,**
(szemben a törvényszékkel) Deák Ferenc u. 11. sz. Telefon: 29-62.
Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek!

Tanyaközpontokat, kulturházakat

Irta: BANKY GÁBOR.

Immár történelmi tény ,hogy a háborúelőtti kormányok a nemzetiségek megnyerése érdekében elég sulyos rövidlátással a nemzetiségi vidékeknek kedveztek sok tekintetben, de főleg kulturális szempontból. Mig oláhok és tótok álltak lakott vidékeken emeletes iskolák épültek, addig a szintiszta magyar falu és tanyavilág megmaradt a maga ősi elmaradottságában, örült, ha nádtetejű, zsupfedeles és földes iskolát kapott. Azóta sok minden történt az elhanyagolt kulturális állapotok javítására, de még nem minden és nem elegendő.

Rendkivül fontos nemzeti érdekek fűződnek a tiszta magyar lakosságú magyar Alföld népének kulturális és szociális felemeléséhez. Senki sem érzi, tudja jobban a szállóigét, hogy »ez a föld, melyen annyiszor apáink vére folyt« »ez a föld, mely ápol és eltakar,« mint az alföldi parasztember.

Az is vitán felül áll, hogy ez a legértékesebb társadalmi réteg volt az, amely a legmostohább elbánásban részesült. Az még nem kultúrpolitika, azzal még nem tettek sokat, ha a tanyákat, falukat elemi népiskolákkal népesítsük be. Ez még csak az első lépés, ez a kormány legelemibb kötelessége ebből sarjadzik a többi. Elemi iskolák létesítésével még nem érjük el azt a célt, melyet egy átgondolt nemzetmentő programnak maga elé kell tűzni — tanya, a falu többet kíván. *Tanyai központok, kultúrházak* építését már említettem. Még egy párat felsorolok, kaszinót, olvasóköröket a tanyákra és olcsó ujságot, könyvtárakat, rádiót minden tanyai iskolába.

Ismeretterjesztő, továbbképző, analfabéta tanfolyamok, gazdasági, egészségtani előadások tartását ne bizzák teljesen a tanítókra. Agyon vannak azok ujabban úgyis eléggé terhelve a tanügyi dolgokkal, — de meg senki sem próféta a maga hazájában — pláne a magára hagyott, küzködő tanyai tanító.

Ne csak a képviselőválasztások előtt és alatt autózzunk ki a tanyákra és *létesítése szükségszerűen magával hozza egyes közigazgatási szervek kitelepítését a tanyákra.* Egyelőre nem falvakba, ne csak akkor szorongassák a paraszt kérges tenyerét az illetékesek — hanem máskor is. Quod dici-dixi!

Röviden taglalom a fentieket. *A tanyai központok, kultúrházak építése,* állandóan, *csak hetenként egyszer.* Pl. Nem hiszem, hogy unatkozna az a városi és külterületi, *de bentlakó tisztiorvos, állatorvos, járlatkezelő, mezőerdőrendőri kihágási bíró, ha köztudomásul adnák, hogy a hét ezen a napján orvosi rendelés, ezen passuskiadás ezen törvénykezési napot tartunk.* Nem minden bokorban, nem minden iskolában, hanem 2—3 összevont, könnyen megközelíthető iskolakörzetben. Hiszen ha végig megyünk a községi bíróság, vagy a járlatkezelő hivatal folyosóján, mind tanyai emberekkel van tele, akiknek ez egy fél sőt egész napjukba is kerül sokszor a legnagyobb dolog idején — míg idekinn egy pár órából kitelik. Ne csodálkozzanak akkor az illetékes szervek, ha a tanyai falusi paraszt minden nadrágos emberrel, hivatallal szemben bizalmatlan, udvariatlan. Ha a szegény embert bár hová hivatják, abból már jó nem jöhet ki, csak büntetés.

És igaz.

Erre a hivatalos kiszállásokra azt mondják a felettes hatóságok, sokba kerül, nincs rá fedezet, nincs rá vállalkozó. Sorba menne, mint a falusi bíróság! Nem muszály minden kiszálló közegnek autót, fiákert, napidijat adni. *Jöhet vonaton, biciklin, vagy gyalog is,* utána, vagy előtte cserkészik, vagy vadászik.

Egészségi szempontból is nagyon üdvös. *Hogy mennyire igaz, amit mondok — bizonyság rá dr. Magoss György volt polgármesterünk — aki a jó békevilágban mint főügyész sokszor megtette azt, hogy a kisebb városi birtokok kiadására kiszállt az u. n. úri házhoz — vagy városi korcsmákhoz — és utána vadászott.*

Minden lehet, csak jóakarat és megértés kell. Megértése annak, amit dr. Szász Imre debreceni esperes olyan formán fejezett ki, ha mi nem foglalkozunk a néppel, majd foglalkozik más.

Az evolució, az átalakulás korát éljük. Hasonló a helyzet a 100 év előtti állapotokhoz. Hiába folytják el a törvény teljes szigorával a minduntalan fel-feltörő haza, vallás, egyes társadalmi viszályok elleni izgatásokat csak felüti a fejét itt is, ott is, de legfőképen a nagy városokban, *ahol sok a szegénység,* a nincstelenség. Elismerésre méltó tevékenységet fejtenek ugyan ki az elégedetlenség levezetésére az egyházak, a különféle szociális társaságok. Nem segíthetne az állam, a megye, a város, stb. a maga hivatalos hatalmával és tudásával?!

Ha a falusi és a tanyavilág még csak kevéssé fertőzött népe látná, hogy nemcsak adófizető alanyok, nemcsak szükségmunkások, hanem a magárahagyott, önmüvelődéstől elzárt tanítóján kívül *mások is gondolnak rá, talán vele is éreznek, igyekeznek a bajaikon segíteni, tanáccsal, kalácccsal ellátni, megváltozna a a vidék ábrázatja.*

Ha a tanyavilág kulturális színvonalának emeléséhez bekapcsolódna az orvos, a pap, a közigazgatás a maga — a népet szerető embereivel — lehetetlen, hogy hatása, eredménye nem lenne, lehetetlen, hogy a felelőtlen elemek ugatása termő talajra találjanak, lehetetlen, hogy a vallástalan hitetlenlenség tovább terjedjen, a hazátlan bitangok híveket toborozzanak.

E sorok írója 1907—8-ban Békésen, egyik tanyai iskolában nem egy, *de 3 tanyai olvasókörnek volt a jegyzője, irányitója.* Egy-egy kör 50—80 tagot számlált, de volt mindeniknek 100—200 könyvből álló könyvtára, 2—3 napi, heti ujságja. És a téli hónapokban minden este tömve volt, mindenki ujságot olvasott. Ma 30 évvel később, a híres Debrecennek, az iskolák városának nincs egyetlenegy tanyai olvasóköre, kaszinója. Miért? nincs helyiség, nincs központ, nincs kulturház. Az iskolákat nem lehet erre a célra igénybevenni. Az útszéli csárdák meg több jövedelmet hoznak a városnak, mint korcsmák. Aztán nincs, aki a közgyűléseken ezeket szóvá tegye, szorgalmazza, nincs kezdeményező, marad minden a régiben.

Pedig a tanyavilág beszervezéséhez nem kellene más — mint az Iskolánkivüli Népmivelési Bizottságnak, vagy a városi kulturügyosztálynak egy olyan agilis embere, *aki nem restelne kiszállni minden tanyai iskolához* és ott a tanitók bevonásával gyülés keretében megbeszélné a lehetőségeket. *Évente 2—3 iskolát lehetne kulturalizálni olyan formán, hogy konkrét javaslattal állna elő referens a költségvetés tárgyalásakor:* kérek ide és ide kulturhaz, tanyai központ, csárdaátalakításhoz 300—6000—10.000 pengőt. Nem hinném, hogy a törvényhatóság ne szavazná meg, ha kellően elő lenne készítve. Évi 3000—10.000 P nem számit Debrecen költségvetésében, ahol 100 ezres póthitelek engedélyeztetnek. Ismétlem, csak a kezdeményező hiányzik. *Ily módon 10 év alatt Debrecen óriási határa, tanyavilági is dicsekedhetne azzal, amit Debrecennél sokkal kisebb városok már régen megvalósitottak.*

Ha megfelelő helyiség rendelkezésünkre áll, mindjárt lenne olvasókör, uj. énekkar, könyvtár, újság, rádió, stb. Ezeket az olvasókör részint a maga erejéből, részint a város, az állam jóvoltából megteremtené.

Hátra van még a különféle előadások tartása. Ezek közül csak az analfabéta, továbbképző tanfolyamokat bíznám a tanítókra, a gazdasági, egészségtani, ismeretterjesztő, politikai előadásokra megfelelő szakembereket kérnék fel. Iskolánkint elég lenne havonta és csak téli hónapokban vasárnaponként 1—1 előadás. A tervezetet, beosztást, szakemberek felkérését megcsinálná az Iskolánkívüli Népm. Bizottság, a városi kulturügyosztállyal karöltve.

A dohány beváltási árakat megállapitották

A dohánytermelő gazdatársadalom kérte a pénzügyminisztert, hogy a beváltási árakat emelje fel. A miniszter méltányolta ezt a kérést és különösen a világosabb színű dohányfajtákért fizetnek jobb árat, mint az elmult évben. Az alábbi kimutatásban közöljük a dohánybeváltási árakat a debreceni körzetre:

IIa.	71.— P
IIb.	46.— P
IIIa.	43.— P
IIIb.	24.— P
Ic. világos	88.— P
Ic. barna	63.— P

A dohány beváltási árára vonatkozó hirdetmény szerint a finom, középfinom kerti, nemkülönben a szentandrási muskotály-dohányok átvétele alkalmával a termelő jogosult a csomónkénti osztályozást kérni, ha az általa I. osztálynak készített bál különböző osztályú csomókat tartalmaz és ez a bál az I. osztályba nem sorozható. Azokat a leveleket, amelyek nem finom, középfinom, kerti és nem szentandrási muskotályjellegűek, mint közönséges kerti, illetve közönséges muskotaly leveleket kell beváltani.

A debreceni dohánybeváltóhoz szakértőül a miniszter az OMGE javaslatára Pásztor Ferenc okl. gazdát nevezte ki, akit igen jól ismer mint minta-gazdát is a Tiszántúl gazdaközönsége.

AZ ORSZÁGBAN 35 MILLIÓ GYÜMÖLCSFA VAN

A Központi Statisztikai Hivatal mezőgazdasági üzemstatisztikai felvétele szerint az ország gyümölcsfaállománya 35 millió darab, amelyből több mint 9 millió szilvafa, 6 millió almafa és csaknem 5 millió körtefa is díszlik, de a faállomány legnagyobb része fiatal, alig termő, mert a gyümölcsfatelepítés az utóbbi években vett nagyobb lendületet. Minden lakosra átlag 4, egy kat. holdra 2.1 drb. gyümölcsfa esik.

TRÁGYAKEZELÉS TÉLEN

A trágyatelepet nem szabad olyan helyen létesíteni, ahol nagyobb mélyedés van és összefolyhat a hólé. A trágyát, ha telepen akarjuk tartani, akkor kisebb szakaszokba rakjuk és magasabb szakaszt építünk, mert ilyen módon tömöttebb lesz és kevesebb az erjedési veszteség.

Vigyázni kell arra, hogy nagyon soká ne tartsuk a trágyát a telepen, mert az érettebb trágya kevesebb nedvességet képes magában tartani és igy nagyobb hóolvadás, esőzés után több trágyalé keletkezik és ez csak a trágyát lugozza ki. Helyesen akkor járunk el, ha a megtrágyázandó tábla szélére hordjuk 3—6 méter szélességben és 4 méter magasságban a trágyát. Ha egy trágyakazal készen van, annak oldalát leföldeljük a folytatási oldal kivételével. A hugylevet nem tanácsos a szántóra télen kiöntözni, mert a fagyos föld nem tudja befogadni és nagy veszteség lesz a táperőben. Legcélszerübb törekkel, hulladékkal felitatni és a trágyahalomba rakni..

Magyar Gabonakereskedelmi r. t.
terménybevásárlási kirendeltsége.
Magyar Általános Hitelbank és
Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank
gabonaosztályainak egyesülése.
Debrecen, Ferenc József út 49. I. em. Telefon: 24—27.
Táviratcim: Credesco.

Magyar szénre és fára kitünő a salgótarjáni
„LUNA“ tűzhely és „KALOR“ kályha.
Főlerakat:
SESZTINA LAJOS vasnagykereskedés.

A Debreczen rádióműsora

december 26-tól 1938 január 1-ig

VASÁRNAP, DECEMBER 26.

BUDAPEST I. 8.45: Hírek.

9: Unitárius istentisztelet a Kohárya-utcai templomból. Prédikál Józan Miklós püspöki vikárius.

10: Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben P. Bőle Kornél O. Fr. mondja. Közreműködik a templom ének- és zenekara, Sugár Viktor vezénylésével. Orgonál Várhelyi Antal. Előadásra kerül: a) Sugár Viktor: Harsonajelek; b) Mennyből az angyal; c) Vavrinecz M.: Karácsonyi mise; d) Változó részek; Szt. István első vértanuról; e) Graduale után Antalffy Vilmos: Exsultandi tempus est; f) Offertórium után: Hummel N. János: Karácsonyi ének; g) Sanctus; h) Himnusz. A magánszólamokat éneklik: Ritter Irén, Pálffy Mária, Harangozó János és Mally Győző.

11.15: Görög katolikus istentisztelet a Rózsák-terén levő gör. kat. magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben dr. Krajnyák Gábor tb. kanonok, plébános mondja. Énekel a plébánia vegyeskara ifj. Szemerszky János vezénylésével. — Előadásra kerül: a) Szvoboda Kornél: Dicsőség Néked Uram! c. miséje; b) Ünnepi magasztalás; c) Xirmosz Boksay János feldolgozásában; d) Régi magyar karácsonyi énekek. A magánszólamokat éneklik: Szunyoghné Körmendy Julia, Stenczel Vali, Király Sándor és dr. Witkovszky Endre.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos.

14: Hanglemezek.

15: „Karácsonyfa-erdőben." v. Szilágyi Ilosvay Lajos m. kir. erdőtanácsos előadása.

15.45: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred fuvószenekara. Vezényel Figedy Sándor.

16.30: »Szeressétek egymást.« Hankiss János dr. egyetemi tanár előadása.

17: Triumph-énekegyüttes. Tagjai: Vigh Jenő, Balassa József, Révész Imre, zongorán kísér: Gerő György. 1. Ábrahám: Nem birok a bolond szívemmel.. 2. Vértes Henri: Ki tudja miért — dal és keringő. 3. Eisemann Mihály: Van egy kis trombitám — fox. 4. Feleki László: Jajj, szeressen — carioca. 5. Szekeres Ferenc: Spleen — dal. 6. Márkus Alfréd: A bankban nincsen betétem — lassu fox. 7. Földes Ferenc: Szivednek — tangó. 8. Szlatinay Sándor: Tehozzád elszegődöm — fox.

17.35: „Maud." Thury Lajos elbeszélése.

18.05: Sárai Elemér és cigányzenekara muzsikál.

19.15: „Se non e vero . . ." (Adomák, tréfák.) Lenvai István előadása.

19.45: „Víg özvegy." Operett 3 felvonásban. Irta Leon Viktor és Stein Leo. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Rendező Gyarmathi Sándor. Vezényel Marthon Géza.

Utána kb. 22.15: Hírek, sporteredmények.

22.35: Mikulai Gusztáv jazzenekara játszik a Newyork-kávéházból.

23.15: Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál, Sztáray Márton énekel. Dalok: Mészáros Pál: Kint lakom én Kisperjésen; Kalmár Tibor: Kicsi napsugaram; Kiss—Angyal Ernő: Csudar ez a világ; Pápai Molnár Kálmán: Hortobágyi csikós nóta; Kárpát Zoltán: Nagyvárosban; Gergelyffy Gábor: Nyiló kis ibolyák; Murgács Kálmán: Mindig mondtam veszedelmes a lány; Thegze-Gerber Miklós: Ha én gazdag lennél; Kubányi György: Tulipános láda.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.20: Hanglemezek.

15: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred fuvószenekara.

18.15: „Mikszáth humora." Nagy Sándor. dr. előadása.

18.45: „A Nemzeti Szinház a magyar törvényhozásban." dr. Pukánszkyné Kádár Jolán dr. előadása.

19.15: Pethesné Owil Margit zongorázik.

19.45: A rádió szalonzenekara.

21: Hírek, ügetőversenyeredmények.

21.25: Tánclemezek.

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig; a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Varsó 10.30: Sevillai borbély, opera. Praha: 14.35: Opera. Berlin 20: Mignon. Szófia 20: Trubadur. Hamburg 20: Operett. Róma 21: Opera.

TÁNCZENE: Köln, 21, Riga 21.15, Stockholm 22, Bécs 22.20, Kalundborg 23, Strassbourg 24.

HÉTFŐ, DECEMBER 27.

BUDAPEST I. 6.45 Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Dankó Pista: a) Nem jó mindig; b) Még azt mondják nincs Szegeden boszorkány; c) Nem fuj a szél, nem forog a dorozsmai szélmalom (Magyari Imre és cigányzenekara. 2. Armandola: Hétvége Eldorádóban (Pátriazenekar.) 3. Allier: Chanteclair-induló (Katona-zenekar.). 4. Doelle: Mint egy csoda — keringő (Robert Renard zenekara). 5. Fabian: Velencei induló. (Fúvószenekar).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Színházi és irodalmi pletykák 1859-ből." (Felolvasás.)

10.45: „A közönség tévedései a jogi fogalmak körül." Irta Darvas Mihály dr. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: B. Fehér Miklós hegedül zongorakísérettel. Deák László zongorázik.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 1. Suppé: Könnyü lovasság — nyitány. 2. Pazeller: Herkulesfürdői emlék — keringő. 3. Szirmai: Mézeskalács — operettegyveleg. 4. Kéler Béla: Verbőczi-csárdás. 5. Pécsi József: Hangos hónapok — egyveleg.

14.40: Hírek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: „Szilveszteri büffé." Fischoff Gyuláné előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek.

17: Berki István és cigányzenekara.

18: „Nobel-dijas orvosok." Kellner Dániel dr. előadása.

18.30: Bodó Erzsi az Operaház tagja énekel. zongorán kiséri Polgár Tibor.

19: „Róma ledől." Révay József dr. előadása.

19.30: Hanglemezek.

20.35: Hírek.

21: A Zeneművészeti Főiskola tanáraiból alakult kamaraegyüttes. — 1. Beethoven: Fúvósötös, 71. mü. 2. a) Pierné: Pastoral — fúvósötös; b) Pessard: Prelüd és menüett — fúvósötös. 3 Siklós Albert: Hatos — fúvósötös hárfakísérettel.

22.05: Időjárásjelentés.

22.10: Szabó Kálmán jazz-hármasa játszik a Belvárosi-kávéházból.

23.05: Egressy Sándor és Dénes József cigányzenekara muzsikál, Nádor Jenő énekel a Pátria-kávéházból. Dalok: Huszka: Darumadár fenn az égen; Mihály László: Fecskemadár; Látod-e babám; Gémdaru, gémdaru (népdalok); Nádor József: Kár valakit visszahívni (Magyarádi szöv.); Garami Béla: Eladtam egy pejesikót; Dankó Pista: Tejbe fürdik az én rózsám; Réten, réten; Jóska, ha kimegyek a piacra (népdalok).

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.30: Német nyelvoktatás (Sznetgyörgyi Ede dr.)

19: Hanglemezek.

20.05: „Királyi Pál szerkesztő." Riegler Imre dr. előadása.

21: Székely Dezső szalon- és jazzenekara játszik, Szánthó Gyula énekel a Szeiffert-kávéházból.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bécs 18.55: Carmen, opera. Róma III. 20.30: Operett. London 22.05. Carmen, Svéd Sándorral. London 0.40: Budapesti vonósnégyes.

TÁNCZENE: Bécs 22.45, Droitwich 23, Kalundborg 23.

KEDD, DECEMBER 28.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Donáth Jenő: Ép testben, ép lélek — induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Voelker: Vadászat a Fekete-erdőben (Paul Godwin és zenekara). 3. Bernards: Amiről beszélnek — induló-egyveleg (Ferdy Kaufmann zenekara). 4. Donaldson—Blaufass: Ha szeretünk — keringő (Paul Whiteman zenekara). 5. Fucsik: Gladiátorok bevonulása — induló (Katonazenekar).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Az első magyar szerkesztőnő." (Felolvasás.)

10.45: „Divatos táncruhák." (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Szmirnov Szergej balalajkazenekara.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: A rádió szalonzenekara. 1. Bányai Aladár: Románc. 2. Stolz: Jóestét kisasszony — szerenád. 3. Ágai Dénes: Valse'te. 4. Armandola: Port Said kikötőjében — keleti jelenet. 5. Huszka: Bob herceg — keringő. 6. Mahr: Elégia (celesta-szóló). 7. Szirmai: Operettrészle'ek. 8. Gilbert: Részletek a „Hermelines nő" cimü operettből.

14.40: Hírek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírerk.

17: Koncznè Keömley Bianca énekel, zongorakísérettel.

17.30: „Könnyü-e vagy nehéz magyarul megtanulni?" Budapesten tartózkodó külföldiekkel beszélget báró Wimpffen Iván.

17.50: Buxtehude-emléke. Bevezetőt mond Major Ervin dr. Wehner Géza orgonál a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.

18.30: „Elfelejtett sirok — elfelejtett írók." Gáspár Jenő előadása.

19: Nyilas Pista és cigányzenekara.

20: „Budapest a háború utáni költészetben." Kárpáti Aurél előadása. A verseket Andersen Felicia mondja.

20.35: Stefániai Imre zongorázik.

21.15: „Ki-ki a más mesterségét folytatja." Szász Ili előadóestje.

21.45: Hírek, időjárásjelentés.

22.05: Hanglemezek.

22.45: Villani Lajos báró francianyelvü előadása a magyar színházművészetről.

23.15: Közvetítés a Bellevué-szállóból. Angyal Árpád jazzenekara játszik. mára.

BUDAPEST II. 18: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.

18.30: Wehner Géza orgonál a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.

19: Francia nyelvoktatás.

19.30: „Auróra felszállt irodalmunk egére." Kenyeres Imre dr. előadása.

20: Tánclemezek.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Hilversum 20.55: Szigeti József hegedül. Róma II. 21:. Don Pasquale, opera.

TÁNCZENE: Berlin 20.40, Stockholm 20.50, Varsó II. 22.30, Bécs 22.20, Kalundborg 23.15.

SZERDA, DECEMBER 29.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. a) Ezt a kerek erdőt; b) Nyisd ki babám; c) Piros alma csüng az ágon (Farkas Jenő és cigányzenekara). 2. Ailbout — Niel: Volt egyszer két királyi gyermek (Leo Eysoldt zenekara). 3. Blon: Harc a győzelemig — induló (Fúvószenekar). 4. Lehár: Arany és ezüst — keringő (Ultrafon-zenekar). 5. Henrion: Keresztes-lovagok indulója (Fúvószenekar).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Colincourt Napoleonról." Irta Nyiry László (Felolvasás).

10.45: „A háztartás racionalizálása: A lakás gazdaságos és célszerü világítása.' Irta Pillitz Dezső. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Marschalkó Mignon zongorázik, Kerényi György énekel zongorakísérettel.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Lakatos Tóni és Misi cigányzenekara.

14.40: Hírek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: „Repülés és nevelés." Cavalloni Ferenc dr előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Csilléry Béla hegedül zongorakísérettel.

17.30: „Alkotó gazdák a magyar Alföldön." Irta Erdei Ferenc. (Felolvasás)

18: Hanglemezek.

18.50: „Tréfák a szerkesztőségben." Magyar Károly csevegése.

19.20: Az Operaház előadásának ismertetése.

19.30: Az Operaház előadásának közvetitése. 1. „Salome." Zenedráma 1 felvonásban. Szövegét irta Wilde Oszkár. Fordította Pásztor Árpád. Zenéjét szerezte Strauss Richárd. Vezényel Fleischer Antal. Rendezte néhai Szemere Árpád. Személyek: Herodes — Somló József; Herodiás — Budánovics Mária; Salome — Walter Rózsi; Jochanaan — Farkas Sándor; Narraboth — Ney Dávid; Heródlás apródja — Bársony Dóra; Manassah, rabszolga — Diósy Edith; Első katona — Vitéz Tibor; Máso-

dik katona — Koréh Endre. — 2. „A háromszögletű kalap." Balett 1 felvonásban. Irta Sierra G. M. Zenéjét szerezte Manuel De Falla. Vezényel Ferencsik János. Betanította és rendezte Gaubier Albert.

A Salome után kb. 21: Hírek.

„A háromszögletű kalap" után, 22.10: Időjárásjelentés.

22.15: Hegedüs Gyula és cigányzenekara muzsikál az Öreg diófa vendéglőből.

Közben 23: Hírek francia és olasz nyelven.

23.10: Virány László és jazzenekara játszik, Gáthy László énekel a Metropol szállóból.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.20: Olasz nyelvoktatás.

19.30: „Emilia." Rozsnyay Kálmán elbeszélése. (Felolvasás.)

20: Hírek.

20.25: A rádió szalonzenekara.

21.35: Időjárásjelentés.

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9,125 kilocikluson 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Svájci al. 19.55: Brüll: Az aranykereszt, opera. Bécs 19.25: Szimfónikusok Weingartner vezényletével.

TÁNCZENE: Svájci olasz 21.30, Stockholm 22, Boroszló 22.35, Königsberg 22.40, Kalundborg 23.15.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 30.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Dostal: Csebogár — induló (Beka vonószenekar). 2. Aletter: Légyott — rokoko intermezzo (Fordy Kaufmann zenekara). 3. Blon: Friss kedv, könnyű vér — induló (Katonazenekar). 4. Lincke: Nászkeringő (Alfredo zenekara). 5. Holzmann: Tüzelj! — induló (Tengerészzenekar).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Mexikó császárnéja: Sarolta." (Felolvasás.)

10.45: „Influenza vagy náthaláz." Irta Plenczer Sándor dr. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Hanglemezek.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc: 1. Manfred: Sportinduló. 2. Nagy Frigyes: Romantikus keringő. 3. Urbach Részletek Offenbach műveiből. 4. Ketelbey: Haváji kék vizeken. 5. Jessel: Vidám szánkázás.

14.40: Hírek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: Diákfélóra: „Bessenyei Philosophusa." Fábián István dr. előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „Méhészeti tanfolyam VIII. (befejező) része." Valló Árpád m. kir. gazdasági tanácsos, méhészeti főfelügyelő előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)

17.30: Orosz énekkar. 1. Lirin: Gloria. 2. Kolostori ének. 3. Bortnyánszky: Heruvim dala. 4. Orosz népdalok. 5. a) Archangelszkij: Alkonyat; b) Kalinnikov: Pacsirta. 6. Kisoroszországi dalok.

18.10: A rádió külügyi negyedórája.

18.25: Farkas Jóska és cigányznekara.

19.15: „Magyar világrekorderek." — Szász László sportelőadása.

19.45: A rádió szalonzenekara. — 1. Hruby: Bécsi operettrészletek. 2. Moszkowski: Kedves kis csalogány — parafrázis. 3. Pongrácz Zoltán: Verbunkos szvit. 4. Waldteufel: A legkedvesebb — keringő. 5. gr. Szapáry Géza: Szláv szvit.

20.35: Hírek.

21: Beethoven-zongoraszonáták ismertetése. Bartha Dénes dr. előadása.

21.15: Dohnányi Ernő VI. Beethoven-zongoraszonáta estje.

22: Időjárásjelentés.

22.05: Beszkárt-zenekar. — Vezényel Müller Károly. 1. Pécsi: Petőfi nyitány. 2. Puccini: Manon Lescaut — ábránd. 3. Perényi Géza: Fegyvertánc. 4. Strauss János: Bécsi vér — keringő. 5. Gounod: Faust — balettzene.

23.15: Garay György és jazzenekara játszik, Sebő Miklós énekel az Emke kávéházból.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.45: Angol nyelvoktatás.

19.15: Farkas Jóska és cigányzenekara muzsikál.

20.10: „A divatjamult fűszerek." Natter Nád Miksa előadása.

20.40: A rádió szalonzenkeara.

21.05: Úgetőversenyeredmények.

21.15: Hanglemezek.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Svájci rom. 20.30: Angot asszony lánya. Róma 21: Fritz barátunk, opera. Bruxelles 21: Mosoly országa. Bruxelles 23.10: Gertler vonósnégyes.

TÁNCZENE: London 22, Kalundborg 23, Droitwich 0.15.

PÉNTEK, DECEMBER 31.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: hanglemezek. 1. Ábrahám Pál: Lesz még szőllő — indulófox. 2. Rimmer: Saintmaloi harangok. 3. Alford: Bogey ezredes — induló. 4. Berger: Szerelmi keringő. 5. Evert: Telefunken-induló.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Erdélyi lakodalom a XVII. században." Irta Eörssy Julia dr. (Felolvasás.)

10.45: „Versek az esztendő fordulójára." (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Egyetemi énekkarok éneknégyese. 1. a) Hagius: A muzsika dicsérete; b) Palestrina: Egy márvány szoborhoz; c) Willaert: Arany idő. 2. Dowland: Éljünk vigan cimborák. 3. Di Lasso: Szerenád. 4. Donizeti: A nap már lenyugszik. 5. Törnudd: a) Oli ennen ukko akka, b) Kitkat, katkat. 6. Bartholomew: Shenandoah. 7. Molnár Antal: Két erdélyi népdal. 8. Veress Sándor: Két püspökbogárdi népdal. 9. Bartók: a) Jószágigéző; b) Legénycsúfoló; c) Mihálynapi köszöntő. 10. Farkas Ferenc: Pintes üveg.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Rácz József és cigányzenekara.

14.40: Hírek.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: Diákfélóra: „Arábia." Irta dr. Wehner Józsefné. (Felolvasás.)

Utána: Ifjusági közlemények.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „A mentők Szilvesztere." Körmöcy Elemér dr. igazgató főorvos előadása.

17.25: Emlékezés a „Szilveszteri harangok" szerzőjére, Koessler Jánosra. 1. Bevezető, tartja Siklós Albert. 2. Szilveszteri harangok — kantáta. Közreműködnek az Operaház tagjaiból alakult zenekar, a Palestrina kórus Vaszy Viktor karvezetővel. A magánszólamokat éneklik: Báthy Anna (szoprán), Basilides Mária (alt), Rössler Endre (tenor), Tibor Zoltán (basszus), az Opreaház tagjai. Vezényel Dohnányi Ernő.

18.30: Ravasz László dr. szilveszteri beszéde.

19: A rádió szalonzenekara. 1. Marx: Japán esődai. 2. Zakál Dénes: Humoreszk. 3. Künneke: Keringő. 4. Ranzato: Cigányőrjárat. 5. Perényi Géza: Kis történet — gavott. 6. Rimszkij-Korszakov: Hindu dal. 7. Gaál: Szerb dalok. 8. Paksy József: Szerelmi keringő. 9. Kigyósi Árpád: Magyar fantázia. 10. Lehár: Pikantériák — keringő.

20: Hírek.

20.20: „Min mulattak nagyapáink?" A mult század híres egyfelvonásos darabjai. Rendező Csanády György. 1. „Szilveszter éj." Színmű 1 felvonásban. Irta Benedix. Fordította Ujházi Ede. Személyek: Lindau, ny. ezredes — Csortos Gyula; Loben Károly, ny. törvényszéki elnök — Gózon Gyula; Artur, a fia — Uray Tivadar; Valburg, a neje — Ághy Erzsi; Valdenné, Loben gazdassznoy — Berky Lili; Károly — Dévényi Gyuri; Amália — Mednyánszky Ágnes; János, inas — Kertész Lajos. 2. „Egy kis vihar." Vígjáték egy felvonásban. Idegen ötlet után rádiószinpadra alkalmazta Barabás Pál. Személyek: A férj — Uray Tivadar; A feleség — Bajor Gizi. 3. „Cox és Box." Vígjáték egy felvonásban. Irta Maddison. Rádiószinpadra alkalmazta Aszlányi Károly. Személyek: Bouncek asszony — Berky Lili; Cox — Pethes Sándor, Box — Dénes György.

21.40: Nagy Izabella és Palló Imre magyar nótákat énekel. Kísér Csorba Dezső és cigányzenekara.

22: A pécsi egyetemi hallgatók vidám Szilveszter-estje. „Mit hoz az új esztendő?" Tréfás hangrevű 12 részben. Rendező Barsi Ödön. 1. Január: A sanghâji tájfun, hangjáték-paródia. 2. Február: Közvetítés a „Bolond-bál"-ból. 3. Március: Közvetítés egy pártpolitikus beszámolójáról. 4. Április: Közvetítés a Keleti pályaudvarról. 5. Május: Üzenetek a Nemzetközi Vásár studiójából. 6. Június: Közvetítés a hortobágyi stadionból. 7. Július: Közvetítés egy utazási irodából. 8. Augusztus: Közvetítés a nagycirkuszból. 9. Szeptmber: Közvetítés az új budai színházból. 10. Október: Közvetítés az első űrhajó felszállásáról. 11. November: Közvetítés egy koncert-teremből. 12. December: Közvetítés egy filmszinházból.

23: Vidám magánszámok. Konferál Zágon István. Zongorán kísér Polgár Tibor. Rendező Gyarmathy Sándor. 1. „Mókás népdalok." Előadja Kubányi György, kisér Csorba Dezső és cigányzenekara. — 2. „Szakadsz-e már cérna?" Irta Móra Ferenc, előadja Somogyi Erzsi. — 3. „Megzenésített versek." — 4. „Filmhiradó az 1937. év világeseményeiről." Pethes Sándor és Dénes Gy. hangparódiája. 5. Gombaszögi Ella magánszáma. 6. „Régi híres kuplék." 7. Gyula diák búcsúztatja az ó-esztendőt.

Éjfélkor: Harangszó az Egyetemi-templomból.

0,03: 1. Szózat. Elmondja Kiss Ferenc, a Nemzeti Szinház örökös tagja. — 2. Vincze Zsigmond: Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország. (Kulinyi Ernő szövege.) Énekli Palló Imre, az Operaház tagja, kísér Csorba Dezső és cigányzenekara. 3. Dani bá' ujévi köszöntője.

0.18: „Tánczene." Csorba Dezső és cigányzenekara muzsikál. — Uj jazzlemezek.

BUDAPEST II. 18.30: Kárpáthy Sándor gordonkázik.

19: „A százfokos körnegyed." Pécsi Albert dr. előadása.

19.30: „Szellemidézés Szibériában." Gál Sándor előadása.

20.20: Csajkovszkij: V. szimfónia. —

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9,125 kilocikluson 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: München 19.15: Mikor a cárnő mosolyog, operett. Stockholm 19.30: Garaguly Károly vezényel. Bécs: Szép Galathea, operett.

TÁNCZENE: Varsó 19, London Reg. 23.25, Kalundborg 0.05, Königsberg 1, Luxemburg 1.05. Lipcse 0.30.

SZOMBAT, JANUÁR 1.

BUDAPEST I. 8.40: Hírek.

9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkipásztor.

10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben P. Bangha Béla S. J. mondja.

11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Magócs Károly kerületi központi lelkész.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. —

Közben kb. 13.10: „Magyar anekdoták." Tóth Béla gyüjtéséből. Felolvassa Sala Domokos.

14: Hanglemezek.

15: Majthényi György meséi.

15.30: Pertis Pali és cigányzenekara.

16.25: „A Fertő melléke". Fodor Ferenc dr. egyetemi tanár előadása.

16.55: Heimlich Lajos zongorázik.

17.30: „Szilveszteri álom." Karinthy Frigyes tréfája.

18: Közvetítés az Ostende-kávéházból. Tapia Colman kubai zenekara játszik Kalmár Pál énekel.

19.15: „Tornadivat." Szirmay Sándorné (Mouche) előadása.

19.40: „A gyimesi vadvirág." Népszínmű három felvonásban. Irta Géczy István. Rádiószinpadra alkalmazta Babay József. A dalokat szerezte Konti József és id. Stephanidesz Károly. Kisér Horváth Gyula és cigányzenekara. Rendező Csanády György. A zenei részt betanította id. Stephanidesz Károly. Személyek: Balánka Imre — Abonyi Géza; Balánka Mária — P Tóth Erzsi; Prezsmer — Bodnár Jenő; Prezsmer Magdolna — Antal Erzsi; Fábián Gyurka — Hámory Imre; özv. Fábiánné — Nagy Ibolya; Plébános — Pintér Imre, Csuráné — Hahnel Aranka; Bigyó — Pesti Kálmán; A vőlegény násznagya — Bognár Elek; A menyasszony násznagya — Pásztor János; Első, Második cigány — Szőke Lajos és Balasa János; Bigyóné — D. Szohner Olga.

Utána kb. 21.10: Hírek.

21.35: A rádió szalonzenekara.

23: Közvetítés a Ketter-étteremből. — Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál, Kubányi György énekel. Dalok: Kalmár Tibor: Akik értik még a nótát; Lányi Ernő: Régi nóta, híres nóta; Kinek varrod babám (népdal); Bodrogi Zsiga: Kár, kár, kár; Hortobágyi korcsmárosné (népdal); Zerkovitz Béla: Minden csak komédia; Pete Lajos: Sajó Pista nótája; Csivirgőnek, csavargónak (népdal); Papp Zoltán: Iszogatok, dalolgatok; Gerencséri utca (népdal); Lám megmondtam ne vedd el (népdal); Kubányi György: Tagadom, tagadom.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.20: Hanglemezek.

16.30: Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.

17: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.

18: „Budavár meghódítása." (Emlékezés Krecsányi Ignácra.) Ditrói Mór előadása.

18.30: „A biedermeyer és a magyar irodalom." Baróti Dezső dr. előadása.

19.15: Koréh Endre az Operaház tagja énekel, zongorán kísér Polgár Tibor.

19.45: Hírek.

20.15: Schubert: C-dur vonósötös (Onnau, Halleux, Prévost, Maas és Pini.) Hanglemez.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Riga 19.30: Operett. Bécs 19.30: Lehár: Csillagok bolondja, operett. Bukarest 19.35: Opera. Varsó 19.45: Ada Sári énekel.

TÁNCZENE: Lahti 21.10, Berlin 22.30, Stuttgart 22.30, Köln 22.40, Varsó 22, Zágráb 22.20, Praha 22.30.

Csonttollu madarak Debrecenben

Körülbelül két hét óta idegenszerű seregélynél nagyobb, barnásszürke madarakat látunk a kertségekben, ahol nagyobb csapatokban különösen a bogyós fákon tartózkodnak. Ezek a mi téli vendégeink a *Csonttollu madarak*. Igen kedves bizalmas madarak ezek, amelyek Európa északi vidékéről huzódtak le a nagy hideg és havazás miatt. Olyan helyeken élnek nyáron az északi nyirfaerdőkben, ahol nem igen van alkalmuk megismerni az állatvilág legnagyobb ellenségét az embert és így nem is igen félnek tőle. Ezért oly bizalmasak itt nálunk is. Fogadjuk őket szivesen, ne bántsuk őket, ne veszítsék el jó véleményüket az emberről. Különben is a törvény is védi őket, tehát fogásuk és lövésük tilos. Jól fellehet őket ismerni a fejükön levő bóbitájukról és finom szirregő hangjukról. Csonttollu madaraknak azért nevezzük, mert szárny és farktollaik végén fényes piros szaru lemezkék vannak, ezeket nézik csontlemezkéknek. Etethetjük őket mindenféle bogyóval, mint vadszőlő, Celtis, Berkenye, Fagyal. De ezeket ők maguk is megtalálják. Ők is mint a többi téli madárvendégeink, a Léprigók, Zsezsék, Pirókok, Csízek, esetleg a Fenyőpintyek is, nagyban hozzájárulnak a téli erdei, kerti tájaink megélénkítéséhez. Gyönyörködjünk bennük és ne engedjük, hogy valaki akár tudatlanságból, akár lelki durvaságból bántsa őket! Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület.

NÉVJEGYEKET
gyorsan és igen olcsón készít a
„MÉLIUSZ“
könyv- és papirkereskedés

49.505/1937. C. szám.

HIRDETMÉNY

(A mezőgazdasági érdekképviseleti választók figyelmébe.)

Értesítem a város érdekelt közönségét, hogy a m. kir. Földmivelésügyi Miniszter Ur 133.000/1937. F. M. számú rendeletével elrendelt mezőgazdasági érdekképviseleti választási összeírójegyzék elkészítése folyamatban van.

Az összeírójegyzék pontos elkészíthetése céljából a következőkre hívom fel az érdekeltek figyelmét:

1. Többek között választásra jogosult az is, akinek a haszonbérlet állandó megélhetési forrás, ha az összeírójegyzék elkészítésének időpontjában legfeljebb 1 év óta nem áll haszonbérleti jogviszonyban, feltéve, hogy a mezőgazdaságon kívül eső foglalkozást nem folytat.

Mivel az összeírási jegyzékben a rendelkezésre álló adatok folytán csak a jelenleg is haszonbérleti jogviszonyban állók vehetők fel, mindazokat, akiknek megélhetési forrásuk a haszonbérlet, felhívom, hogy az esetben, ha egy évet meg nem haladó idő óta nem is állanak haszonbérleti jogviszonyba, ezt a körülményt az összeírójegyzékbe való bejegyzés céljából a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnak Kossuth u. 20. számú épület földszint 40. számú hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt, legkésőbb 1938. évi január hó 8-ig jelentsék be.

2. Ha a választásra jogosult az összeíró jegyzéknek előreláthatólag 1938 évi január hó első felében történő kifüggesztését megelőzően bejelenti, hogy választói jogát más községben (városban) kivánja gyakorolni a választásra jogosultság szempontjából irányadó adatokat a kijelölt község elöljáróságának (polgármesterének) kell megküldeni.

Ha a választásra jogosult ezzel a bejelentéssel nem él és Debrecenben birtoka nincs, az adatokat annak a községnek elöljáróságához fogom megküldeni, ahol a választói jog alapjául szolgáló ingatlanok legnagyobb hányada fekszik.

A 2. pontban megjelölt tehát — az esetben ha választói jogukat valamely községben kívánják gyakorolni — ennek a fenti helyen és időben való bejelentésére szintén felhívom.

3. Tulajdonközösség esetében, továbbá, ha valamely birtokot többeknek haszonélvezete terhel, vagy többen haszonbérelnek, a választói jog gyakorlására meghatalmazottjukat jelöljék ki és azt ugyancsak a fenti helyen és időben jelentsék be.

Meghatalmazás csak 24 évet betöltött olyan férfinek adható, aki Debrecenben lakik, politikai jogai birtokában van és a vonatkozó törvényes jogszabályok alapján választói jogot személyesen gyakorolhat. Egy személy csak egy meghatalmazást fogadhat el. A birtokostársak csak közös meghatalmazást adhatnak és ezt egy meghatalmazásnak kell tekinteni.

A 3. pontban megjelölt birtokostársakat tehát felhivom, hogy a választást annak idején gyakorló meghatalmazottjukat legkésőbb 1938. évi január hó 8-ig a fent megjelölt helyen jelentsék be.

Az osztatlan közös legelőket vagy más közbirtokossági, vagy hasonló jellegü községben részes felek illetőségeire eső területet az egyes részes felek egyéni birtokához hozzászámitani nem szabad. Az ilyen közösségek utáni választói jog gyakorlásának helye nincs.

4. Aki választásra több csoportban jogosult (például öt hold földbirtokkal rendelkező gazdasági cseléd, vagy 1000 holdas nagybirtokosnak 50 holdas birtokos gazdatisztje, stb.) az összeíró jegyzéket elkészítő tisztviselőnél nyilatkozhatik, hogy őt melyik csoportba vegye fel.

Az e pontban megjelöltek az esetben, ha a fentmegjelölt helyen és időben nyilatkozataikat a választói csoportra vonatkozóan nem teszik meg a vonatkozó rendelet értelmében a figyelembevehető csoportok közül a sorrendben legelső csoportba lesznek besorozva.

Debrecen, 1937 december hó 21-én.

Dr. Bodnár József
városi tb. tanácsnok,
mint a Polgármester Ur által az összeíró jegyzék elkészítésével megbizott tisztviselő.

49886/1937. eln.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a normálstátus keretében üresedésben levő és a város polgármestere által kinevezés utján betöltendő 3 erdőőri és 1 iparos tanonciskolai szolgai állásra pályázatot hirdetek.

A meghirdetett állások az 1931:III. t.-c. 6. §-a alapján igazolványos altisztek részére fenntartott állások, tehát ezen állásokra elsősorban a pályázati feltételeknek egyébként megfelelő igazolványosok birnak igényjogosultsággal.

A pályázati kérvények Debrecen sz. kir. város Polgármesterének címezve legkésőbb 1938. évi január hó 20. napján déli 12 óráig az erdőőri állásokra vonatkozólag a debreceni m. kir. erdőigazgatósághoz közvetlenül, míg az iparostanonciskolai szolgai állásra a városi közigazgatási iktatóba adandók be.

A pályázati feltételekre vonatkozólag a palyázók bővebb felvilágosítást a debreceni m. kir. erdőigazgatóságnál, (Széchenyi u. 39.), a polgármesteri hivatalnál (városháza emelet 3. sz. szoba) és a közigazgatási iktató hivatalnál (városháza földszint 8. sz. szoba) szerezhetnek.

Elkésetten beadott, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvényeket figyelembe nem veszek.

Debrecen, 1937 december 22.

Polgármester.

SZABADI ÁDÁM

REGÉNY

IRTA:

41 **SZALACSY RÁCZ IMRE**

Mire felbújt a nap, Livenza felől harsogó nótaszóval tartalék csapatok jöttek valahonnan pihenőről és úgy mentek előre hogy Szabadi Ádám mellében egyre rendesebben kezdett verni a szíve. Ha ezek a fiúk, vének és ifjak ilyen nyugodtan tudnak nótaszóval előre menni, akkor miért kell, éppen neki dermedt reszketéssel arra gondolni, hogy mi van a ködlő messzeségben...

Távolról szakadatlanul dörgött az ágyu, itt, az út mentén harsogott a nóta:

— Károly király szereti, mégis káposztával eteti,
Nincsen párja, van babája,
A debreceni hármas honvéd bakának...

Uj, poros, fáradt csapat közelgett, de a nótája még csengőbb, harsogóbb volt:

Ez a kislány, barna kislány
Kifeküdt az udvarra!
Kilopták a, kilopták a
Selyem párnát alóla,
Ez a kislány nem vallotta nagy kárát,
Takaros a szeretője,
Kikeresi az árát...

Zengett a nóta, zengett olyan harsogással, mintha a világot akarták volna elseperni. Arról a selyem párnáról, melynek semmi, de semmi köze nem volt a piavei nagy harcokhoz...

A dörgő ágyúszót elverte, túlszárnyalta a nótaszó,

A hetvenes hadosztály tartalékja vonult fel a támadás megállítására. Jöttek sorban az ezredek, zászlóaljak. Itt a háromszáztizenhármas ezred sokféle ezredből összeválogatott katonái verték a taktus kemény lépésekkel. A sok hadi felszerelést fel se vették. Lötyögött, csörgött, zörgött a sok cók-mók elnyűtt testükön. A fiatalok, alig 18—20 esztendősök, vagy negyvenen felüli idősebb férfiak. A legtöbb a nyári nagy támadások alkalmával estek át a tüzkeresztségen és most úgy fújták a nótát, hogy külön dicséretet érdemeltek volna. Oda se néztek annak, ami elé mentek. Magyar volt az mind, azért volt olyan különlegesen édes íze a nótának is:

Százados úr, előre, előre!
Alljon ki a századja elébe,
Százados úr hazafelé tartson
Ne várjon a csárdás kis galambom...

Ugy csengett ez a nóta, hogy aki halotta, elfelejtette, hogy halál is van, amitől illik az embernek félni, vagy legalább is tartani...

Szabadi Ádámból kikerült a remegés, reszketés. Most már szeretett volna közibük állani egyenesen ezkenek a szivéből harsogó, nótázó fiúknak és nem bánta azt se, hogy merre visz ez az út!

Oly temérdek porfellegek szállottak, hogy embert nem is láttak, csak arról lehetett meg tudni, hogy új század, új zászlóalj, vagy ezred megy el a ház előtt, hogy más-más nótafoszlány zengett fel:

...Piavenál közös sírba omlik a föld rája...
— — — — —
...Vérbetükkel, nagy betükkel
Irjad el fel
Itt nyugszik a 22-ős gyalog ezred..
— — — — —
...Kikiséri a vasútra,
Ráborul a szeretője vállára...
Ne sírj csárdás Juliskám,
Visszajövök háború után...

Amint elvonultak az egyes századok változott a nóta is, mert minden csoport a maga nótáját fújta tele tüdővel.

Nótaszóval mentek a katonák a háború végének elgyötört esztendejében is, mintha a kedvüket senki a világon el nem vehette volna. Az út egyik oldalán szállott az ének, másik oldalon sikoltott a sebesültek jajgató hangja verte az eget. Most éppen szegedi bakák harsogták a nótát:

Ellőtték a jobb karomat,
Foly' piros vérem,
Nincsen nekem édesanyám
Ki bekösse sebem!
Gyere kisangyalom
Kösd be sebeimet,
Gyógyisd meg a
Bánatos szívemet!

Igy mentek a 18—20 esztendős fiúk a halál elé. Gyermekek, fiatalok, ifjak, akik már a háború alatt cseperedtek férfisorba a' nélkül, hogy megismerhették az élet örömét. A legifjabb Magyarország dalolt bele a halálba, mintha nem is véres temetésre mentek volna.

Ifjú magyarok vére festette pirosra a zöldesen kék Piavét és az idegen folyó partját mindenütt teleültették halálra sápadt ifjak porá váló testével, hogy szebb virág fakadjon testükből az elkövetkezendő jövendő számára...

Magyar, mindenütt magyar sirok, fiatal magyarok sírja.

Ifjú magyarok, akiknek örökre adósa maradt az élet az örömmel. Az is lehet azonban, hogy ők jártak jobban...

Mert azoknak a sorsa elintéződött véglegesen, de azok, akik »szerencsésen« hazakerültek, üres fészek, terítetlen asztal és romokban heverő ország volt az osztályrészük. Lehet, hogy a süppedő hősi sirok halottainak szebb volt a sorsa, mint azoknak, akik kenyér telen és diestelen ma jutott osztályrészül...

Szabadi Ádámot magával ragadta az ár, mely előtte forrt az első vonal felé.

Gondolkodni se tudott, mikor ott volt az első vonalhoz vezető úton.

Neki még az se sikerült, hogy néhány napos front mögötti kiképzés után kerüljön a földi pokol tüzébe. Amikor jelentkezett az ezrednél, mindjárt azt mondta a segédtiszt:

— Válassz: vagy hátra mész ülni vagy két hetet, amiért elszöktek az embereid, vagy beosztalak előre...

— Én nem tehetek róla, — próbált védekezni Szabadi Ádám, de a segédtiszt rászólott:

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetése díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

Finom szaloncukor
1 kg. 1·88
Staniolos
1 kg. 2·—
a FISCHER Boltban
Teleki u. 73.

Levelezés

Romeóm!
Névünnepe alkalmával szeretettel gratulálok! Gondolatban Önnel vagyok ... Júlia. 1808

Gabykám!
Nem utazom! Kellemes Karácsonyt. Boldogabb újesztendőt. Szertettel csókollak. 1843

Csinos
arileány partnernőt (szinház, sport) keres gentleman. — Irjon „Téli sport" jeligére a kiadóba. 1765

Házasság

Nősülne
35 éves vagyonos jó zsánerű fiatalember, jobb familliából hölgyek levelét „1938-as" jeligére a kiadóhivatal továbbit. 1821

Házasság
egy középkorú, gyermektelen nyugdíjas, s háztulajdonos, keresem azon izraelita gyermektelen 45—50 év közötti özvegyet vagy korosabb hajadont, ki egy pár ezer pengővel, vagy tehermentes ingatlannal rendelkezik. „Egyetértés" jelige a kiadóban 1900

Nyomozó iroda

Szabó
magánnyomozó irodája Varga u. 7. Legdiszkretebben nyomoz, megfigyel. 1838

Alkalmazást nyer férfi

Utazót
és helyi ügynököt felveszek, Adorján fűszernagykereskedése. 1775

Ügyes
kifutó vagy fiatal segéd azonnal felvételik. Fekete füszerkereskedő Böszörményi ut 52. 1842

Megbizható
éjjeli őr felvételik Krausz fatelepén Böszörményi ut 2-b. 1837

Kertész
gyümölcs, virág, zöldség termesztéshez konvencióra felvételik. Széchenyi ucca 21. délután 1850

Komenciós
kocsis, 20 éves fiával fejni tudó feleségével felvételik, Lorántffy u. 20. szám. 1883

Cipőüzletbe
gyakornoknak, jobb családból fiatalembert felveszek, Berkovits, Piac ucca 14. 1893

Alkalmazást keres férfi

Magyar
és francia szakács, éves bizonyítvánnyal azonnal elhelyezkedne vidékre is. Mátyus János Késes utca 56. sz. 1764

Alkalmazást nyer nő

Bejáró
lány gyerek mellé felvételik, Arany János u. 23. Reich. 1006

Inteligens
jó megjelenésü gépirónő felvétteik csak délutánra, havi 35 P. Saját kezü irással ajánlatot „Alkalmas" jeligére kérek a kiadóba. 1769

Kiszolgáló
vagy kifutóleányt azonnalra keres Goldmann füszerkereskedő, Külsővásártér 13. 1869

Ügyeskezü
leányok szőnyegszövödébe azonnal felvétetnek. Rövid kiképzés után fizetés. Montiezredes ucca 14. 1879

Önállóan
dolgozó ügyes, gyakorlott masamód segédlányt, jó fizetéssel felvesz „Zizi"-szalon, Piac ucca 67. 1885

Háztartási alkalmazott

Perfekt
szakácsnőt azonnali belépésre, vidékre, tanyára keresek. Cim a kiadóhivatalban. 788

Elsejére
főzni tudó zsidó mindenes felvételik. Paneth, Piac u. 9. 1826

Orvosi
rendelőbe bejáró takarítóleányt felveszek Dr. Horovitz, Arany János 15. 1827

Bejáró
mindenest azonnal felveszek. Dr. Grosz, Hunyadi 15. 1839

Bejárónőt
estig, vagy bentlakó mindenest parkettes lakáshoz jó bizonyítvánnyal keresek. Nagyvárad utca 18. hátul. 1865

Alkalmazást keres nő

Fiatal
házaspár, inas-sofőr, felesége prima szakácsnő, hatéves bizonyítvánnyal állást keres. Cim a kiadóban. 1694

Szakácsnőnek
elmegyek pénzügyőrségre, katonaőrsre, garanciát vállalok. Biró Gerzsonné, Péterfia utca 31. 1733

Bentlakó
mindenesnek ajánlkozom féléves kislányommal, csekély díjazás mellett. Tóth Katalin Oláh Károly u. 48. Homokkert. 1815

Házvezetőnőnek
ajánlkozik, kitünő bizonyítványokkal, középkorú, intelligens nő, helybe, vagy vidékre. Pacsirta ucca 34. 1875

Ajánlat

Karácsonyi
segélye minden fillérjéért örömet szerezhet, csak vásároljon kazettát, kimért kölnit, s rum- és likőrkivonatot. Földesnél, (Vigmozi bejárat).

Varrógépet,
kerékpárt veszek, eladok. kölcsönzök alkatrészek kaphatók, javítások jótállással- Eisenberger, Csapó ucca 101. 1035 1. 5

Király kávéi
kitünőek, Aromás, zamatos kávét Király üzletében a vevő előtt pörkölik. Dégenfeld tér 11. 933, 4, 5

Fáy-arckrémes
tégelyeket visszavesz Grósz Nagy Ferenc, „Aranyegyszarvú" gyógyszertára, (Szinház mellett). 199 11. 30

Ünnepekre
rádiót, gramofont, lemezeket **kölcsönzök.** — Ajánlatos mielőbbi előjegyzés. Soltész. Kálvin tér 2. 1240 12 31

Takaréktűzhely
javításait vállalom ha nem süt, vagy füstöl. új és használt, raktáron Széchenyi ucca 6. sz., Nagy István. 1016 1. 5

Hó-
és sárcipő javítást szakszerüen javít Nagy Károly Batthyány u. 10. 1840

Akác-szálak
saját erdőből kitermelve, eladók. Szabó Kálmán utca 55. Homokkert, Telefon: 27-02. 1845

Kutfurást
javítást vállal Kiss Lajos kutfuró, kutszivatytyuk kaphaték. Jánosi utca 7. 1515

Hócipőt
sárcipőt, tökéletesen javít Orbán gumiüzem Piac ucca 7., udvarban 65-4

Koresolyához
pulóvert, kosztümöt kötessen, régit alakíttassa Kálmánnénál, Piac ucca 89. szám. 83 +

Bármilyen
órát jótállással javítok. Uj órák olcsón kaphatók. Borbély Gyula, — Kossuth ucca 4. 115+

Veszek
bútort, zálogjegyet, varrógépet, ingóságokat. Hívásra jövök. Barnáné Csapó ucca 16. 156+

Korcsolya
2 pengőtől. Villanykörte csere, gramofonlemez. S mindent cserélünk. Vagyonmentő. Hunyadi u. 18. szám. 51+

Cipők
rendelésből kimaradtak, igen olcsó árusítása, Kovács, Deák Ferenc ucca 3. sz. 753+

Karácsonyi
ajándékot ajándék áron vásároljon gyári maradékokban, dr Révésznénél, Piac ucca 42., sz., Pannonia udvarban.

Tölgyfagaly
száraz, Diószegi uton Ludas csárdánál, tejfelesi erdőn csomónként P 2.50 január 31-ig. 1855

Tölgyfatuskó
száraz, felvágva szállitva mázsánként — P 3.80 Varga ucca 11. 1856

Függönyök,
menyasszonyi kelengyék, diszpárna montirozást olcsón, izlésesen készit Pósalakyné, Viola u. 23. 1787

Kereslet

Kisebb
bérházat keresek megvételre. Ajánlatokat „Bérház" jeligére a kiadóba kérek. 157 vv

Teljes ellátás

Kellemes lakás
finom koszt a Hungária penzióban, **szobák napokra és hónapszámra.** Ferenc József út 59. sz. telefon: 23—39. szám. 949 10. 1

Élelmiszer ital

Egyedárusítás
biharugrai élőpontyok csak Halcsarnokban, — József kir. herceg ucca 2., kaphatók. (Vigmozi bejárattal szemben). — Telefon: 10-65. 1674

Ujlétai fajborok
Tóby pincészete ajánlja ó és újborait, természetesen, úgy ahogy Isten megadta, hordóból kimérve. Kadar 44 fillértől, Árpád tér 5. 386 12 24

Bor
ujlétai sajáttermésü rizling ezerjó, nemeskadar, névnapokra 40 fillér, Barna utca 10. 776 1. 2

Biharugrai
apró pontyok kilója 60 fillér, Halcsarnok, József kir. herceg ucca 2. (Vigmozi bejárattal szemben). 1674

Kitünő
szentannapusztai fajborok, literenkénti kihordásra literje 44 fillér Méliusz tér 7. 1671

Kitünő
tokaji zamatos bor, literje 70 és 80 fillér, leszállitott ár. Vár ucca 2. 1671

Különböző
fajta vámospércsi borom árusitását az ünnepre megkezdtem. öt liter vételnél árengedmény, Kossuth ucca 26. 1662

Bor 36 fillér,
kitünő zamatú, 5 liter vételnél, Dénesnél, Cegléd ucca 22. 1722

Borok,
taninos vörös, ó és új, édeskés, menka, rizling, ezerjó, asztali stb. olcsón kaphatók. Szent Anna ucca 36. borpincészet. 1720

Ujlétai
sajáttermésü boraimat, rizling, ezerjó, 40 fillértől árusitom. Maróthy György ucca 10. 1744

Ceglédi
borpincébe tizennégy féle borban válogathat, már 40 fillértől. Csapó ucca 31. szám alatt. zamatos édeskés 50 fill., ó-ezerjó 54—60 fillér, nemes kadarka 50—56, olaszrizling 60 fillér, 3 éves ó-rizling 70—80 fillér literje. 1760

Bor
sajáttermésü hajdubagosi, literenként is kapható. Mester u. 17. 1509

Próbálja
meg a „Svájci" tejivó házikosztját, olcsó, jó, gyümölcs, rizs állandóan kapható. 1814

Bor
hajdubagosi saját termésü, litertételekben is kapható. Mester u. 17. 1509

Sajáttermésü
bor 25 literenként — á 38 fillér, Eötvös u. 10. sz. 1803

Oktatás

Gyorsíró tanfolyam
január hó 3-tól. Az Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottság újból megrendezi a múlt tanévben olyan kiváló sikerrel zárult gyorsíró-tanfolyamát (16 állami oklevél, ebből négyen 200-as államvizsgát tettek.) Jelentkezni lehet: Széchenyi ucca 20 szám titkári hivatal 8—2-ig. Tanfolyamvezető Széll. Piac ucca 77. 1881

Rádió

Accumulátor
új D. L. G. 2-es, 4 volt 26 amper órás olcsón eladó. Érdeklődni a lap pénztáránál. 2004, vv

Hangszer

Zongora
világmárkás, alig használt, rövid, fekete körpáncélos, jutányosan eladó. Csapó 19. földszint II. lakás. 1822

Koncertpianino
bérbeadó. Bemutatják Rákóczi utca 11. Kapu alatt jobbra. 1823

Egy
pedálos cimbalom eladó. Budai Ézsaiás utca 66. 1786

Wirth
zongora kiadó. Füvészkert ucca 20. 1804

Bútor

Egy
keményfa háló szobabútor elköltözés miatt eladó. Domokos Lajos utca 15. sz. 1833

Bőrgarnitura
modern háló, ebédlő, kombinált szekrény, — konyhaberendezés, hármasszekrény eladó. — Hatvan utca 18. 1847

Tüzelő anyagok

Prima
borsodi szén 2.50 pengő száraz tűzifa aprítva 4.20 P, ózdi szén legolcsóbban Kaufmannál, Csapó ucca 29. 1108 1. 10.

Tüzelőanyag
kiváló minőségben, olcsó áron, pontos kiszolgálással. Kovács Mihály fatelepen, Szent Anna u. 36. 893 XII 20

Ózdi
Barcika-györgytárói és más hazai szeneket vi szonteladóknak olcsón árusítok, kisállomás udvarban levő szénte lepemen. Weisctock. 1130 1. 1

4 pengő
száraz vágott tűzifa, — 2.50 fillér szagtalan kő szén, csak most, Miklós ucca 49. sz. Schvarcz (Telefon: 15-60.) 1745 1. 23

Prima
borsodi szén 2.60 P. — Grünfeldnél, Hatvan u 21. sz., telefon: 29-82. 1034 1. 5

Gyökérmentes
kemény tuskófa, métenként kapható. Kis boroshordók olcsón eladók, hússüstölést vállalok, Sámsoni út 4. 1887

Vegyes

Fejősteheneket
tejhaszonra vállalok. — Kishegyes iut 12. 3-ik ajtó. 1811

Jómódu
családból 2 éven felüli gyermeket (vidékről is) gondozásra elfogad díjazásért gyermekszerető komoly, intelligens magános asszony. Cim a kiadóhivatalban. 1812

Épületbontások
Wesselényi tér 77. Timár 17. Kossuth, Csapó Péterfia, hatvanuccai temetőkben levő épületeket lebontom. Minden anyag olcsón eladó, — épületenként, ünnepek alatt Kigyó ucca 51. sz. azután Csapó ucca 3. 1898

Grafológusnő
mindenről felvilágosit, tanácsot ad. Állandóan fogad Széchenyi 43. 1792

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó. Dr. Hajnal, Piac utca 77. 1804

Autó, motor kerékpár

8 HP
petroleummotor üzemképes eladó. Ecetgyár, Széchenyi u. 13. 1820

Puch
motorkerékpár 250 köb centiméter, kifogástalan, olcsón eladó. Árpád tér 18. 1817

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Hatalmas
raktár a főtéren részben is minden elfogadható árban kiadó. Bővebbet Teleki 56. 1836

Borpince
10 év óta bevezetett termelői kimérés Piac u. 83. Király utca sarkán kiadó. 1777

Üzlethelyiség
azonnal kiadó. Minden célra alkalmas. Simonffy 6. Klein cipőfelsőrész készitős. 1789

Átadó üzlet vendéglő

Burgundia ucca 2.
szám alatti étkezde családi okok miatt átadó. 1880

Jóforgalmú
fakereskedés elköltözés miatt lakással, teljes felszereléssel átadó, — vagy kiadó. Cim a kiadóban. 1886

Átadó
nagy vevőkörrel rendelkező fűszer- csemege és italárú üzlet „Biztos pénz" jeligére a kiadóhivatalban. 1902

Kiadó lakás egyszobás

Nagyon szép
parkettes uccai szoba előszobával, gázzal januárra, Barna ucca 15. 1758

Kiadó
egy utcai szoba, konyha Eötvös utca 36. sz. alatt 1832

Udvari
szoba azonnalra kiadó. Thaly Kálmán 12. 1829

Pósa utca 35.
alatt az Imaház mellett szép magas, száraz, világos üzlethelyiség szoba konyhával azonnal kiadó. Értekezni lehet Pósa utca 42. alatt Daku Mihálynál, Téglavető. 1846

Kiadó
szoba, konyha nyári konyha, udvari szoba, kovácsmühely udvarral Értekezni Böszörményi ut 52. 1841

Kiadó
egy szoba, konyha, kamara, sertéstartással, január 1-ére. Gizella u. 5. szám. Értekezni lehet: Csillag ucca 86. 1882

Egy szoba,
konyha, spájz, azonnal kiadó. Rothermere ucca 25. szám. 1874

Egyszobás,
konyhás udvari lakás, villanyvilágitással kiadó januárra, Montiezredes (Magos) ucca 11. szám. 1896

Kiadó lakás kétszobás

Két
szoba konyha, speiz és egy szoba konyha speiz jószágtartással kiadó. Kishegyesi ut 12. 1810

Kiadó
azonnalra kétszobás, konyha, előszoba, — speiz mosókonyhával Csillag u. 34. 1796

Kiadó
két szoba, konyhás lakás, Szoboszlay Papp István ucca 18. szám. Homokkert. (A)

Kiadó lakás háromszobás

Három
és négyszobás kertes komfortos lakás májusra kiadó. Szent Anna u. 29. 1802

Eladó,
vagy kiadó háromszobás, magasföldszintes villa, Kossuth-kertben, esetleg egy hold szőlővel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 1862

Kiadó lakás nagyobb

Családi
ház 4 szobás csinos rendezett, február 1-re kiadó. Csillag u. 72. 1805

Lakást keres

Négyszobás
lakást, komfortost, keresek, május elsejére. Ajánlatot „Négyszobás" jeligére a kiadóba kérek. 158 vv

Szép
egyszobás, komfortos lakást, lehetőleg fürdőszobával keresek. „Három havi bér előre" jeligére kérem. 1759

Azonalra
2, esetleg 3 szobás lakást keresek. Értekezni Széchenyi 40., kapu alatt jobbra.

800 pengőt fizetek
előre lakbért, ha megfelelő kétszobás, komfortos, tiszta, csendes, I. em., vagy földszinti lakást kapok, kimondottan a városháza közelében, központban. Ajánlatokat „Biztos fizető gyermektelen házaspár állami tisztv." jeligére a kiadóba kérek. (R)

Butorozott szoba

Uccai
bútorozott szoba, közös előszoba bejárattal, két személynek is, január elsejére kiadó. Arany János ucca 19. 1771

Központban!
Kapualatti különbejáratu szép butorozott szoba kiadó. Érdeklődni „Sveici" tejivóban. Gambrinus átjáró. 1813

Különbejáratu
szép butorozott szoba kiadó Arany János utca 2. sz. II. lépcső II. 5. 1807

Csinos,
udvari különbejáratu butorozott szoba kiadó. Miklós u. 11. 6. ajtó. 1830

Csinosan
berendezett, jól felszerelt butorozott szoba január 1-re kiadó, esetleg fürdőszobahasználattal. Füvészkert u. 16. 1736

Különálló
butorozott szoba kis elő szobával komolyabb uri nő, esetleg úr részére kiadó. Domokos L. u. 18. 1780

Szépen
butorozott komfortos utcai szoba kiadó. Széchenyi u. 31. 1781

Különbejáratu
butorozott szoba január 1-re kiadó Rothermere u. 34. 1852

Uccai
különbejáratu butorozott szoba urihelyen kiadó Nyomtató u. 15. 1867

Uccai
különbejáratu butorozott szoba kiadó — Batthyányi u. 1. 1854

Eladó
sofőr nagy bunda. Egy mókus is. Vámospércsi vámház. 1878

Különbejáratú
bútorozott szoba, fürdő szobával WC-vel ugyanolyan anélkül azonnal kiadó. Rákóczi ucca 35. 1889

Különbejáratú
uccai szép bútorozott szoba, József kir. herceg ucca 35. sz., I. jobb oldal. 1890

Modernül
bútorozott uccai szoba, előszoba bejárattal, lakónélküli udvarban kiadó. Nyil ucca. 1891

Különbejáratú
uccai elegáns komfortos bútorozott szoba kiadó. Bethlen ucca 40. 1901

Ingóságvétel

6x9-es
lemezes gépet, 2.9-es fényerővel veszek. Cim a kiadóban. 1006

Padlások lomtalanítása

közben talált felesleges holmijt hirdesse meg az

Apróhirdetések

közölt. Minden holmijára vevőt talál.

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka k. kg	0.90—1.00	Tyúk párja	3.80—5.00
Liba s. drb	4.20—6.50	Jérce párja	3.00—3.70
Liba k. kg	1.20—1.30	Csirke párja	1.10—2.60
Kacsa k. kg	1.05—1.20	Tojás drb	0.10—0.11
Kappan és csirke kilója	0.95—1.05	Tojás kilója	1.60—2.00

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.70—1.10	Dió kilója	0.60—0.65
Apró alma	0.40—0.60	Dióbél kg	2.20—2.50
Körte kilója	0.60—0.70	Citrom drb	0.07—0.12
Birsalma kg	1.00—1.20	Narancs kg	0.08—0.14

KONHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója	0.10—0.12	Petrezselyem sárgarépa	0.06—0.08
Fokhagyma	0.26—0.35	Száraz bab	0.24—0.32
Burgonya rózsa kilója	0.07—0.08	Czékla kilója	0.08—.10
vegyes kilója	0.04—0.06	Torma kilója	0.30—0.40
Fejeskáposzta	0.15—.32	Tök darabja	0.20—0.50
Kelkáposzta	0.02—0.06	Spenót és sóska csomója	0.03—0.06
Savanyúkáposzta kilója	0.28—0.30	Saláta feje	0.04—0.05
Karfiol drb	0.15—0.28	Zöldhagyma csomója	0.03—0.05
Kalarábé darabja	0.02—0.10	Gomba kilója	1.20—140
		Zeller drb	0.02—0.03

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás	kg 0.38	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás	kg 0.37	Rozsliszt kilója	0.32
Búzaliszt 2-ős	kg 0.35	Korpa kilója	23 fillér.
Búzaliszt 4-es	kg 0.33		

KENYÉR ÁRAK

Fehér kenyér	kg 0.44	Rozs kenyér kilója	0.26
Félbarna	kilója 0.40	Péksütemény darabja	5
Barna kenyér	kg 0.36		

Fürdőkádat
keresek megvételre, öntöttvasból. József kir. herceg ucca 71. sz. háztulajdonos. 1867

Vastraverzet
vennék 2 drb-ot használtat, jókarban. — Hosszuság 415—425 cm., magasság 20 cm. Liebstein Utóda, Berettyóujfalu. 156

Ingóság eladás

Kitünő
karban frakk szmoking szalon ruha garnitura és egy nagyon jó téli kabát eladó, Gáspár férfiszabó, Vár ucca 2. szám. 1096 12. 25.

Deszka
fenyőgerenda, tölgyoszlop féláron, tégla legolcsóbban: Andrássy út nyolc. 1824

Wertheim-
szekrény eladó. Burgondia 13. kapu alatti feljárat. 1809

Műkorcsolyák,
báli cipő női 39-es, eladók. Miklós u. 4. földszint jobbra. 1795

Uri fodrász
3 drb. külön álló tükör asztallal és 2 drb. felső rész pipereszekrény alsó rész 15—15 bérletes fiókkal eladó. Vasuti fodrásznál, pályaudvar. 1799

Borbély-
berendezés nagyon olcsón, fehér, azonnal eladó. Csillag utca 105. 1844

Autó-alváz
és trágya eladó Károly Ferenc József ut 18. 182

Eladó házhely

Poroszlai út 58.
négy villatelek olcsón eladó. Eötvös ucca 64. 1755

2500 pengőért
libakerti belvárosban a Viola ucca 17. szám alatti villatelek, szivatyús kúttal, 40 darab termő gyümölcsfával, s drótkerítéssel eladó. Építési engedély megvan. Szent Anna ucca 33. szám. (R)

Gazdasági termények

Tengeriszár,
lószerszám, télikbátok, prémes hosszú bőrkabát, használt ajtók, ablakok eladók. Péterfia 53. sz. 1818

Gazdasági eszközök

Homokfutók
disznóbőrrel bélelt, egy fekete hajtókocsi eladó. Hatvan u. 47. 1816

Szecskavágó,
lószerszám, kocsikerekek, gazdasági szekér, nyereg eladó. Szondi u. 17. szám. 1851

Fekete
hatüléses könnyü kocsi 150 pengőért eladó Miklós ucca 45. 1763

Kútszivattyú,
használt eladó. Rakovszki ucca 3. szám tiz méter csővel. 1897

Eladó ház

Eladó
két uccára nyiló, külön gazdasági udvarral ellátott ház. Gazdálkodóknak igen alkalmas. Cim a kiadóban. vv 1097

Eladó
a Csokonai utca 29. sz. ház. 1819

Eladó
Csapó u. 100. sz. ház. 1828

Eladó
gazdálkodó részére is alkalmas ház. Nagy udvar, istálló. Jókai utca 22. sz. 1831

Eladó
Jánosi u. 89. számu családi ház, két épülettel. 1779

Szent Anna
utca 46. sz. ház bormérő joggal eladó. Értekezni Kandia 21. 1754

Terménypiac
központjában négyszáz pengő havi bérjövedelemmel üzlet a házban. Kevés pénzzel megvehető, vagy kisebb házzal elcserélhető. József kir. Nyugati sarok. 1834

Potom árért
eladó Vendég u. 44. sz. adómentes, szép frontu ház. Utcai kétszoba előszoba, fürdőszoba, konyha, terasz, még kétszer egyszoba, konyha, pince. 10.000 pengőről leszállitva 7.500 pengőre. Tőkebefektetésre is alkalmas. Párezer pengővel megvehető NAGY ingatlanirodában, Csapó utca 27. 1849

Pénzbefektetésre
ajánljuk jövedelmező s adómentes, kisebb-nagyobb értékes, azonban jutányosan eladó házainkat, szőlőinket, gyümölcsöseinket, konyhakertészeti és tanyásföldjeinket. Érdeklődni lehet: Gazdák Bankjában Kossuth ucca 17. 1863

Eladó
Nyilastelep Malvin ucca Nyilastelep, Malvin uccán jó családi ház, kedvező fizetési feltételekkel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 1861

Eladók
városi, telepi, kertségi házak, tanyásföldek, s házhelyek, konyhakertészeti földek, szőlők, havi részletre is. Kölcsönöket folyósít, betétekre magas betétkamatot ad Debreceni Gazdák Bankja, Kossuth ucca 17. 1858

Patai ucca 7.
számú ház, bankterhes eladó. 1870

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal
DIENES JÓZSEF O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához DEBRECEN, Füvészkert ucca 16 szám.

Bakóczy László
ingatlanforgalmi irodája

Werbőczy ucca 8. Járásbíróság mellett. Telefon 28—26. Saját ház.

Eladó házak:

50.000:
Rákóczi 35.
36.000:
Erzsébet 1.—Salétrom 2.
Külsővásártér 13.
Péterfia 61.
Miklós 21.
30.000:
István ut 51.
28.000:
Teleki 98.
25.000:
Széchenyi 83.
Vilmos császár ut 4.
Bundi 4.
Eötvös 12.
22.000:
Sesztina 6.
Péchi 6.
20.000:
Hatvan 67.
18.000:
Baross 26.
Károly F. József 52.
16.000:
Árpád tér 18.
Forgács 6.
Faragó 24.
15.000:
Timár 35.
Hajó 26.
Péterfia 59.
Földi 8.
Poroszlai 20.
14.000:
Bercsényi 64.
Erőss Lajos 24.
Zöldfa 7.
Sárkány 9.
12.000:
Kishegyesi ut 38.
Andrássy ut 39.
Lónyai 41.
Pereces 23.
Eötvös 6.
10.000:
Sebes 5.
Luther 20/d.
Kinizsi 71.
Salétrom 8.—Erzsébet 7.
Dózsa 21.
Bujdosó 20.
Monstorpályi ut 8.
Péterfia 24. fele.
9.000:
Szabó Kálmán 15.
Csillag 35.
Kerekes Géza 20.
Székely 20.
Virág 38.
Sámsoni ut 8
Homok 132.
8.500:
Márton Kálmán 9/c.
Gróf Vécsei 46.
Sámsoni ut 73.
8.000:
Határ 9.
Szabó Kálmán 20.
Kórház 3.
Kassa ut 32.
Kishegyesi ut 36.
Nyil 124.
Nyil 107.
Pacsirta 14.
Százados 12.
Jerikó 3.
Budai Ézsaiás 59.
Csillag 66.
7.500:
Faragó 14.
Krudi Gyula 10.
Homok 109.
Ujghillányi 3.
Erzsébet 8.
Komáromi 3.
7.000:
Dobó 20/b.
Gróf Vécsei 4.
Sipos 2.
Kut 78.
Gohér 2.
6.500:
Kar 28.
Bezerédi 20.
Faiskola 7/a.
Galamb 6.
Csillag 89.
Mikszáth Kálmán 18.
6.000:
Pandur 14.
Zrinyi 45.
Kender 25.
Erzsébet 89.
Székely 8.
Nagypál 3.
Lugossi 7.
Diadal 15.
Dobó 23.
Kerekes Géza 25.
5.500:
Bihar 15.
Honti 24/b.
Pesti 37.
Tőzsér 7.
Bálintpap 3.
Kut 114.
Kinizsi 52.
Kisfaludi 3.
Kuruc 52.
5.000:
Sipos 5.
Homok 44.
Homok 78.
Harsányi Gusztáv u. 19—21.
Gohér 35.
Borz 6.—Csap 19.
Szávai Gyula 3.
Böszörményi ut 3.
Kinizsi 68.

Eladó földek:

Vámospércsen 38 hold tanyás, Balmazujváros határában 52 hold tanyás, Nagycserén vasuti megállónál 36 hold tanyás, — Köztemetőnél 12 hold, Ebesen 16 hold, 15 hold tanyás, Nagycsere szélén Kondoros megállónál 18 hold tanyás, Elep 61. számu 10 hold, gazdasági akadémia mellett 10 hold tanyás, Apafájánál 4 és fél hold.

Macson, Ondódon, Hegyesen, Ebesen, Szepesen 140, 124, 110, 92, 80, 60, 42, 36, 33, 28, 24, 20, 18, 15, 12, 10, 8, 7, 5, 4 hold tanyás és tanyátlan legkitünőbb fekete földek.

Nagycserén, Halápon, Fancsikán, Bánkon 64, 36, 33, 31, 24, 18, 12, 10 hold tanyás jóminőségü homokföldek.

Eladó telkek:

Poroszlay ut 68. három telek, Martinkán két nyilas szőlő, Bocskai kertben 1600 öl szőlő, Hajdubagosi szőlőskertben 1600 öl üres telek, Bodán 800 öl szőlő, Hajdusámsoni Kulcsárkertben 1 hold szőlő, Apponyi 42. szőlő házzal, Komlóssy uton 1400 öl szőlő és gyümölcsös, Poroszlay ut 54. szám alatt két telek, Bellegelő 105. számu 244 öl telek, Viola ucca 27. számu 400 öl telek, Melotai Nyilas 16. számu 400 öl telek gyümölcsfával berakva, körülkeritve, hajduhadházi Kun kertben 640 öl szőlő, Keresztszegi ucca 37. számu 347 öl telek körülkeritve, gyümölcsfával betelepitv.

Nagyerdő alatt villamosmegállónál, teljesen pénz nélkül adunk villatelket, — épitkezéshez készpénzzel hozzájárulunk. Lefizetni tizenöt-huszéves legkényelmesebb részletben lehet.

Hadházi ucca 28. számu villatelkek eladását olcsó áron megkezdtük. Nagyerdő alatt, Debrecen legszebb helyén.

Szoboszlói ut 24. sz. öt telket olcsón, kellemes fizetési feltételekkel sürgősen eladjuk. Iskolával szemben, különösen vasutasoknak.

Házak, kevés előleggel, sőt teljesen pénz nélkül is szerezhetők a Bakóczy ingatlaniroda utján. — Miért fizet lakbért, mikor azért a pénzért saját házában lakhat!

A Bakóczy iroda mintegy 1500 eladó ingatlan felett rendelkezik, amelyeket ujságban mind meghirdetni lehetlenség és igy nincs az az ingatlan adásvételi ügylet, amelyet Bakóczy le ne tudna bonyolitani.

Saját magának nyugalmát dulja fel, családjának jövőjét teszi tönkre, ha ingatlant nem vásárol. Mindennemü felvilágositás és ingatlan bemutatás teljesen dij talan, közvetitési dij csupán adásvétel esetén kötelező.

Samu János
OFB által engedélyezett adásvételi irodája, áthelyezve: Deák Ferenc ucca 7. szám alá. —

Eladó ingatlanok:

Házak: Teleki ucca 10 sz., négyszobás úriház. Teleki ucca 25. sz. Szávay Gyula ucca 21. Ispotály uccán 3 szobás ház 1500 P készpénzzel is megvehető — Wesselényi uccán adómentes szép kis ház. Lehel u. 3. sz. 800 négyszögöl szőlővel. Rásó Gyula és a Lehner uccán négy darab 400 négyszögöl prima szőlő, házhelyeknek elsőrendü, adjuk törlesztéses alapon, kamatmentesen is, vagy készpénzfizetés mellett. Telkek Vilmos császár Andrássy úton. Földek: Halápon 33 hold tanyás Halápon 30 kat. 500 négyszögöl. Halápon 6, 15. Cserén 15 11 7. Pallaghoz közel 10 hold tanyás. Elepen prima 42 hold tanyás és 16 hold. Iroda: Deák Ferenc u.

Családi ház
eladó. Kishegyesi út 26 1877

Rákóczi uccán
nagytelkü ház, jó jövedelmező, gazdálkodónak is alkalmas eladó. Acél, Piac ucca 46. 1892

Eladó
Árpád tér közelében, Patai ucca 18., szám alatti ház. 1895

Eladó,
esetleg kiadó központban családiház. Ebédlő berendzeés, álló tükör, álló óra, előszobafal, s asztal, villanyporszívó, hajszárító, orvosi műszerek és desinficiáló formalin lámpa stb. — Megtekinthető 10—fél 12 óráig, József kir. herceg ucca 18. 1899

Földbérlet

Gyümölcsös,
termő, öt holdas, résziből vagy bérbe kiadó. Prima köztes föld, kapás vetemények alkalmas. Tüzérlaktanyától négy kilométerre. Értekezhetni Klein, Bethlen ucca tizenkilenc. 1793

Haszonbérbeadó
403 m. hold tiszavidéki fekete föld, komfortos, ősparkos tanyával. Érdeklődni dr. Bottka, Fegyvernek, vagy Debrecen Egyletkert utca 38. sz. 1721

Eladó föld

Egyszázhárom
katasztrális hold tanyás homoki birtok Vértes község határában eladó. Böör Gy. Nagyléta Postafiók. Ügynökök kizárva. 1806

Eladó
20 hold föld, vetéssel, állomáshoz, kövesúthoz közel. Baranyi ucca 20. 1876

27 kat. hold
birtok tanyával, új gazdasági épületekkel, benne 8 hold szőlő, 2 hold gyümölcsös, a nagyállomástól 20 perere eladó. Értekezés dr. Gavallér Lajos ügyvédnél Ferenc József ut 43. 1785

Hajduszováti
uton eladó 28 és 20 kat. hold föld, valamint a Monostorpályi uton ház helyek. Értekezni Simon ügyvédnél, Piac u. 81. sz. 1761

Bocskay-kertben
az állomás mellett 800 négyszögöles szőllők igen kedvező feltételek mellett eladók. Gazdasági Takarékpénztár. 1783

6 hold föld
Fái düllő elején eladó. Csokonai utca 42. 1800

Eladó
Köntöskertben 1800 négyszögöl konyhakertészeti föld, palatetős házzal. Értekezni lehet: Gazdák Bankjában. 1860

Eladó
város alatt, kövesút szélen 26 holdas tanyásföld, jó épületekkel, két hold erdő, egy hold jó szőlő, gyümölcsössel. Értekezni Gazdák Bankjában. 1859

Föld,
Kisszepesen, Csapókert, Apponyi ucca 1 2 szőlő eladó. Biztos megélhetést nyujt. Eötvös ucca 106. szám. 357

Eladó állatok

Mangalica
kanok, törzskönyvezett, Bangmentes szőkék kaphatók. Jóna István, Debrecen, Kossuth ucca 54. szám. 1706

Liba,
nagyobb fajta, tenyésztési, vagy hizlalási célra kapható. Kossuth ucca 54. szám. 1705

150 kilós
fiatal mangalica zsírsertés eladó. Csörsz u. 14. sz. (Honvédtemető uccából nyiló első ucca) (A)

Eladó
2 drb. zsírsertés 140—150 kg. Dózsa utca 14. 1825

Három
zsírsertés eladó. Ötmalom utca 2-c. 1790

Eladó
1 drb. 130 kilós zsírsertés Margit u. 9. 1791

Kövér
sertés mangalisa, 160 kilósok, 6 darab egyenkint eladó. Arany János utca 53. 1801

Egy száz kilós
sertés eladó. Eötvös u. 51. szám. 1894

130 kilós
kövér malac eladó. — Honvéd utca 59. 1868

Kövér
sertés eladó. Pseti utca 33. sz. 1871

Dióbél 2.40
barna 1.20, mazsola 1.40, füge 0.80. — Déli-gyümölcsesarnok, Piac ucca 7.

Gyümölcsöt karácsonyra!
Sütéshez
legfinomabb gyümölcsíz, szilvaiz, birsalmasajt, citrom, vanilia, s gesztenye, frissen pörkölt amerikai magyoró, szentjánoskenyér, dióbél naponta frissen törve, mogyoróbél, mandulák s mazsolák óriási választékban.
Süteménydiszitéshez
mindenféle speciális kandirozott gyümölcsök stb.
Karácsonyfára
apró piros almák, koszorús füge, malagaszőlő és többféle gyümölcsök.
Asztalra
gyönyörü fajalmák, valódi boszniai aszaltszilvák, narancs, mandarin grapefruit, banán, datolyák és mindenféle luxusfügék, hatalmas választékban hetenként többször frissen érkezve, pontosan jól és olcsón kiszolgálva, a Déli gyümölcsesarnokban. Piac ucca 7. sz. alatt.

Angóra
nyulak olcsón eladók. Délután 2—3 között. — Cim a kiadóban. 1835

Kövér
sertés, mangalica eladó. Kigyó utca 16. sz. 1853

Kihasitott
sertés 150 kg-os, prima mangalica szerdára fele részben is eladó. Honvédtemető u. 31. 1857

160 kg-os
fiatal zsírsertés darabonkint is eladó. Apafimalom. 1788

5 darab
125-kilós kövér sertés eladó. Miklós utca 43. szám. 1872

150 kg-os
malac fele eladó december 29-re, Meszena öt. 1781

10 hónapos
130 kilós kövér sertés eladó Monti ezredes u. 16. 1794

Négy darab
140—150 kilós kövér sertés eladó. Miklós u. 32. szám. 1884

Hizott sertés,
110 kilós eladó. Gyöngyvirág ucca 10. 1888

Eladó
egy zsírsertés 140—160 kilós, Cserepes ucca 16. 1873

70 kilós
7 hónapos zsírsertés eladó. Pereces 14. 1848

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.